

OPĆINE

Općina Mrkopalj

23.

Na temelju članka 100. Zakona o prostornom uređenju i gradnji («Narodne novine» broj 76/07), članka 47. Odluke o donošenju Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Mrkopalj («Službene novine Primorsko-goranske županije» broj 46/04 i 26/07) i članka 18. Statuta Općine Mrkopalj (Službene novine Primorsko-goranske županije» broj 04/06), Općinsko vijeće Općine Mrkopalj, na sjednici održanoj 25. studenoga 2008. godine donijelo je

**ODLUKU
o donošenju Urbanističkog plana uređenja 3 K2
poslovna zona u Mrkoplju**

A. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Donosi se Urbanistički plan uređenja 3 - K2 poslovna zona u Mrkoplju (u nastavku teksta: Plan) kojega je izradio Urbanistički zavod grada Zagreba d.o.o. iz Zagreba.

Članak 2.

Planom se, u skladu s Prostornim planom uređenja Općine Mrkopalj, utvrđuje detaljna namjena površina, režimi uređivanja prostora, način opremanja zemljišta komunalnom, prometnom i telekomunikacijskom infrastrukturom, uvjeti za izgradnju građevina i poduzimanje drugih aktivnosti u prostoru, te druge elemente od važnosti za područje obuhvata Plana.

Članak 3.

Plan se donosi za poslovnu zonu K2 u Mrkoplju utvrđenu Prostornim planom uređenja Općine Mrkopalj koja obuhvaća površinu od 5,88 ha i čije su granice ucrtane na kartografskim prikazima Plana.

Članak 4.

Plan je sadržan u elaboratu Urbanistički plan uređenja 3 - K2 poslovna zona u Mrkoplju i sastoji se od:

TEKSTUALNOG DIJELA:

I. OBRAZLOŽENJE

1. POLAZIŠTA

UVOD

1. 1. Položaj, značaj i posebnosti zone poslovne namjene u prostoru Općine

1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru

1.1.1.1. Zemljopisna obilježja

1.1.2. Prostorno-razvojne značajke

1.1.3. Infrastrukturna opremljenost

1.1.3.1. Promet

1.1.3.2. Komunalna infrastruktura

1.1.4. Zaštićene prirodne, kulturno-povijesne cjeline i ambijentalne vrijednosti i posebnosti

1.1.5. Obaveze iz planova šireg područja

1.1.6. Ocjena mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelje

2. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA

2.1. Ciljevi prostornog uređenja općinskog značaja

2.1.1. Demografski razvoj

2.1.2. Odabir prostorne i gospodarske strukture

2.1.3. Prometna i komunalna infrastruktura

2.1.4. Očuvanje prostornih posebnosti zone poslovne namjene

2.2. Ciljevi prostornog uređenja zone poslovne namjene

2.2.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora u odnosu na obilježja izgrađene strukture, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih i ambijentalnih cjelina

2.2.2. Unapređenje prostora poslovne zone i komunalne infrastrukture

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. Program gradnje i uređenja prostora

3.2. Osnovna namjena prostora

3.3. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu, način korištenja i uređenje prostora

3.4. Prometna mreža

3.4.1. Ulična mreža

3.4.2. Kolodvori, stajališta i terminali

3.4.3. Parkirališta i garaže

3.4.4. Trgovi i druge veće pješačke površine

3.4.5. Biciklističke staze

3.4.6. Benzinske postaje

3.4.7. Elektronička komunikacijska distribucija

3.5. Uvjeti gradnje komunalne infrastrukturne mreže

3.5.1. Sustav javne odvodnje

3.5.2. Vodoopskrba

3.5.3. Plinoopskrba

3.5.4. Elektroopskrba

3.5.5. Opći uvjeti za izgradnju i međusobni raspored vodova komunalne infrastrukture

3.6. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora

3.6.1. Uvjeti i način gradnje

3.6.2. Mjere zaštite prirodnih vrijednosti te kulturno-povijesnih i ambijentalnih cjelina

3.7. Sprječavanje nepovoljnog utjecaja na okoliš

II. ODREDBE ZA PROVOĐENJE

1. UVJETI ODREĐIVANJA I RAZGRANIČAVANJA POVRŠINA JAVNIH I DRUGIH NAMJENA

1.1. Površine javne namjene

1.2. Površine ostalih namjena

2. UVJETI SMJEŠTAJA GRAĐEVINA GOSPODARSKIH DJELATNOSTI

3. UVJETI SMJEŠTAJA GRAĐEVINA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

4. UVJETI I NAČIN GRADNJE STAMBENIH GRAĐEVINA

5. UVJETI I NAČIN GRADNJE, REKONSTRUKCIJE I OPREMANJA PROMETNE, TELEKOMUNIKACIJSKE I KOMUNALNE MREŽE S PRIPADAJUĆIM GRAĐEVINAMA I POVRŠINAMA

5.1. Uvjeti gradnje prometne mreže

5.1.1. Ulice

5.1.2. Kolodvori, stajališta i terminali

5.1.3. Javna parkirališta i garaže

- 5.1.4. Trgovi i druge veće pješačke površine
- 5.1.5. Biciklističke staze
- 5.1.6. Benzinske postaje
- 5.2. Uvjeti gradnje elektroničke komunikacijske mreže
- 5.2.1. Elektroničke komunikacije u nepokretnoj mreži
- 5.2.2. Elektroničke komunikacije u pokretnoj mreži
- 5.3. Uvjeti gradnje komunalne infrastrukturne mreže
- 5.4. Uvjeti i način gradnje građevina komunalne infrastrukture

6. UVJETI UREĐENJA JAVNIH ZELENIH POVRŠINA

7. MJERE ZAŠTITE PRIRODNIH I KULTURNO POVIJESNIH CJELINA I GRAĐEVINA AMBIJENTALNIH VRIJEDNOSTI

8. POSTUPANJE S OTPADOM

9. MJERE SPREČAVANJA NEPOVOLJNOG UTJECAJA NA OKOLIŠ

- 9.1. Zaštita od poplava i zaštita podzemnih voda
- 9.2. Zaštita od požara
- 9.3. Zaštita od ratnih opasnosti
- 9.4. Zaštita od potresa
- 9.5. Zaštita zraka
- 9.6. Zaštita od buke
- 9.7. Nesmetano kretanje invalidnih osoba
- 10. MJERE PROVEDBE PLANA
- 10.1. Obveza izrade detaljnih planova uređenja
- 10.2. Rekonstrukcija građevina čija je namjena protivna planiranoj namjeni

GRAFIČKOG DIJELA

Kartografski prikazi u mjerilu 1:2.000

1. KORIŠTENJE I NAMJENA PROSTORA

2.1. PROMETNA ULIČNA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURNA MREŽA PROMET, POŠTA I ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE

2.2. PROMETNA ULIČNA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURNA MREŽA ENERGETSKI SUSTAV

2.3. PROMETNA ULIČNA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURNA MREŽA VODNOGOSPODARSKI SUSTAV

3. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE POVRŠINA

4. NAČIN I UVJETI GRADNJE

B. ODREDBE ZA PROVOĐENJE

Članak 5.

Pojmovi i izrazi koji se upotrebljavaju u Planu imaju sljedeće značenje:

1. Općina Mrkopalj jedinica je lokalne uprave i samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije utvrđena Zakonom o područjima županija, gradova i Općina u Republici Hrvatskoj (»Narodne novine« broj 86/06).

2. površine za izdvojene namjene su površine za specifične funkcije koje svojom veličinom, strukturom i načinom korištenja odudaraju od naselja, a određuju se građevinskim područjem.

3. građevina je zatvoreni prostor izgrađen u svrhu odvijanja određene namjene.

4. građevine gospodarske namjene su građevine u kojima se obavlja proizvodna, uslužna ili trgovačka djelatnost te se po djelatnosti dijele na građevine gospodarske namjene - proizvodne građevine gospodarske namjene - poslovne i građevine gospodarske namjene - trgovačke.

5. Podrum - podrumom se smatra potpuno ukopani dio građevine čiji se prostor nalazi ispod poda prizemlja,

odnosno suterena. Građevina može imati najviše jedan podrum.

6. Prizemlje (P) je dio građevine čiji se prostor nalazi neposredno na površini, odnosno najviše 1,5 m iznad kote uređenog i zaravnatog terena mjereno na najnižoj točki uz pročelje građevine ili čiji se prostor nalazi iznad podruma i/ili suterena (ispod poda kata ili krova).

7. Kat (K) je dio građevine čiji se prostor nalazi između dva poda iznad prizemlja.

8. Potkrovlje (Pk) - potkrovlje je dio građevine građevini čiji se prostor nalazi iznad zadnjeg kata i neposredno ispod kosog krovista i čija visina nadozida nije viša od 1,2 m. Građevina može imati samo jednu potkrovnju etažu s galerijom.

9. koeficijent izgrađenosti (k_{ig}) je odnos izgrađene površine zemljišta pod svim građevinama i ukupne površine građevne čestice.

10. koeficijent iskorištenosti (k_{is}) je odnos ukupne (bruto) razvijene površine građevina na čestici i površine građevne čestice.

11. visina građevine određena je katnošću, tj. brojem etaža i maksimalnom visinom. Maksimalna visina ograničava udaljenost mjerenu od najniže točke terena pod građevinom do donjeg ruba krovnog vijenca ili donjeg ruba podrožnice kosog krova.

12. regulacijska linija je zajednička linija građevne čestice javne prometne površine i građevne čestice osnovne namjene.

13. građevna linija određuje položaj osnovne građevine unutar površine za gradnju u odnosu na granicu građevne čestice prema javnoj prometnoj površini. Može odrediti i položaj osnovne građevine u odnosu na obodne građevine.

14. infrastrukturni koridor je prostor namijenjen za smještaj građevina i vodova infrastrukturnih sustava unutar ili izvan građevinskog područja.

1. UVJETI ODREĐIVANJA I RAZGRANIČAVANJA POVRŠINA JAVNIH I DRUGIH NAMJENA

1.1. Površine javne namjene

Članak 6.

Ovim Planom određene su i razgraničene površine javne namjene:

Površine grafičkih oznaka:

- IS - površina infrastrukturnih sustava (građevne čestice trafostanica, građevne čestice jednokomorne i dvokomorne precrpne stanice, građevna čestica uređaja za pročišćavanje)

- građevna čestica ulice.

Razgraničenje ovih površina određeno je na kartografskom prikazu br. 1. KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA u mjerilu 1:2000.

1.2. Površine ostalih namjena

Članak 7.

Ovim Planom određene su i razgraničene površine ostalih namjena:

Površine grafičkih oznaka:

- K - gospodarska namjena - poslovna - pretežito trgovačko-uslužna.

Razgraničenje ovih površina određeno je na kartografskom prikazu br. 1. KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA u mjerilu 1:2000.

2. UVJETI SMJEŠTAJA GRAĐEVINA GOSPODARSKIH DJELATNOSTI

Članak 8.

Ovim Planom određene su površine za gradnju građevina gospodarskih djelatnosti: gospodarska namjena - poslovna, pretežito trgovačko-uslužna i te su površine označene oznakom K na kartografskom prikazu br. 1. **KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA.**

Namjena građevina

Članak 9.

Na građevnim česticama ove namjene može se graditi jedna ili više građevina osnovne namjene koje zajedno čine tehnološko-funkcionalnu cjelinu, a predviđene su za sljedeće djelatnosti:

- prodavaonice hrane i drugih artikala;
- manje robne kuće;
- manji trgovački centri koji mogu imati više manjih trgovina ili lokala različitih namjena;
- prateći skladišni prostori i građevine ostalih djelatnosti koje upotpunjuju trgovačku namjenu;
- upravne i uredske građevine;
- građevine svih vrsta uslužnih i zanatskih djelatnosti;
- građevine za pružanje intelektualnih i sl. usluga;
- manje proizvodne građevine djelatnosti koje ne ugrožavaju okoliš, ne izazivaju opasnosti od požara i eksplozija i proizvode buku manju od 55 dB danju i 45 dB noću;
- sadržaji društvenog standarda zaposlenih (ugostiteljstvo, rekreacija, dječji vrtić i sl.).

Uz građevine osnovne namjene, na građevnim česticama gospodarske namjene - poslovne - pretežito trgovačko-uslužne mogu se graditi i ostale građevine:

- nadstrešnice i trjemovi,
- prometno manipulativne površine i parkirališta,
- potporni zidovi,
- komunalni objekti i uređaji,
- i ostale građevine prema zahtjevima tehnološkog procesa.

Oblik i veličina građevnih čestica

Članak 10.

Oblik i veličina građevnih čestica su određeni na kartografskom prikazu br. 4. **NAČIN I UVJETI GRADNJE.**

Na površini platoa 1 i 2 može se formirati više građevnih čestica pri čemu je:

- Minimalna veličina građevne čestice za plato 1 je 1.000 m², a za plato 2 je 2.000 m².
- Maksimalna veličina građevne čestice za plato 1 je 5.000 m², a za plato 2 je 10.000 m².
- Minimalna širina građevne čestice na mjestu regulacijske linije je 20,0 m.

Oblik i veličina građevne čestice moraju omogućiti gradnju jedne ili više građevina osnovne namjene i ostalih građevina koje zajedno čine tehnološko-funkcionalnu cjelinu pri čemu građevna čestica mora imati osiguran kolni pristup na javnu prometnu površinu odnosno priključak na komunalnu infrastrukturu.

Veličina i površina građevina

Članak 11.

- Najveći dopušteni koeficijent izgrađenosti (k_{ig}) građevne čestice iznosi 0,6.
- Najveći dopušteni koeficijent iskorištenosti (k_{is}) građevne čestice je 1,0.

- Na jednoj građevnoj čestici može se izvoditi jedna ili više građevina koje čine tehnološko-funkcionalnu cjelinu, a mogu biti slobodnostojeće, ugrađene i poluugrađene.

- Najveća katnost građevina je ukupno 4 etaže od čega 1 podzemna i 3 nadzemne etaže, odnosno najveća dopuštena visina građevina je 10,0 m.

Smještaj građevina na građevnoj čestici

Članak 12.

- Minimalna udaljenost građevina od regulacijske linije ulica planskih oznaka A1 i A2 iznosi 11,0 m osim na mjestima uz poluzaokretišta gdje je minimalna udaljenost od regulacijske linije 2,0 m kako bi se održala kontinuirana građevna linija.

- Minimalna udaljenost građevina od regulacijske linije županijske ceste do utvrđivanja građevne čestice županijske ceste iznosi 11,0 m od koridora županijske ceste. Nakon definiranja građevne čestice županijske ceste minimalna udaljenost građevina od regulacijske linije te ceste iznosi 11,0 m.

- Minimalne građevne linije određene su na kartografskom prikazu br. 4. **NAČIN I UVJETI GRADNJE.**

- Minimalna udaljenost građevina od međa susjednih građevnih čestica je $h/2$ odnosno ne manje od 3,0 m.

- U kontaktu poslovne namjene s drugim namjenama van obuhvata plana mora se na građevnoj čestici poslovne namjene formirati tampon zelenila minimalne širine 10,0 m koja je određena na kartografskom prikazu 3. **UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE POVRŠINA.**

- Gradivi dio čestice određen je minimalnim udaljenostima građevina od regulacijske linije (odnosno koridora županijske ceste) i od međa susjednih građevnih čestica. Unutar gradivog dijela čestice mogu se graditi građevine osnovne namjene i ostale građevine.

- Izvan gradivog dijela građevne čestice mogu se graditi i uređivati: površine zelenila, interne prometnice, kolno-manipulativne i parkirališne površine, komunalni uređaji i priključci, potporni zidovi i ev. montažne građevine portirnice.

- Na dijelovima građevne čestice prema ulicama odnosno uz regulacijske linije moraju se saditi drvoredi.

- Udaljenost građevine prema susjednoj građevini iznosi najmanje $H1/2 + H2/2 + 5$ m, gdje je H1 visina građevine, a H2 visina susjedne građevine.

Oblikovanje građevina

Članak 13.

- Građevine poslovne namjene treba oblikovati suvremenim arhitektonskim izričajem karakterističnim za takve građevine.

- Građevine se mogu graditi kao montažne (beton ili čelik) uz korištenje suvremenih materijala.

- Pročelja treba skladno oblikovati ujednačenom raščlambom ploha i otvora te skladno uklopiti u proporcije, ritam i izgled koji je ostvarila postojeća arhitektura u užem okruženju.

- Sklop građevina na jednoj čestici treba činiti oblikovnu cjelinu usklađenih gabarita, a kod svih elemenata sklopa (osnovne i pomoćne građevine) primijeniti iste principe oblikovanja i iste materijale završne obrade.

- Oblik i nagib krovšta građevina treba biti u skladu sa usvojenom tehnologijom građenja, a vrsta pokrova nije određena.

Uređenje građevnih čestica

Članak 14.

- Na kosim dijelovima terena u nagibu prema javnim prometnim površinama kao i prema susjednim građevnim česticama maksimalna visina podzida je 1,5 m. Iznimno ukoliko to zahtijevaju propisi o sigurnosti gradnje te nema drugih načina da se to osigura visina podzida može biti i viša, ali ne viša od 3,0 m.

- Maksimalna visina ograde iznosi 2,0 m. U visinu ograde uračunava se i podzid ukoliko je na tom dijelu izveden. Ograde će biti određene u skladu s potrebama djelatnosti koja će se obavljati i u pravilu trebaju biti transparentne, maksimalne visine neprozirnog dijela ograde 0,5 m odnosno visine podzida na terenu u nagibu.

- Na dijelu prema javnim prometnim površinama na maksimalno 20% dužine ograde moguća je postava reklamnih panoa maksimalne visine 2,0 m.

- Najmanje 20% od ukupne površine građevne čestice mora biti ozelenjena površina na prirodnom tlu.

- Tampon zelenila minimalne širine 10,0 m na građevnoj čestici poslovne namjene koji se mora formirati u kontaktu poslovne namjene s drugim namjenama van obuhvata plana, uračunava u obveznih 20% površine prirodnog terena građevne čestice, a mora biti uređen kao parkovno, pejzažno ili zaštitno zelenilo, bez podzemne ili nadzemne gradnje, bez natkrivanja i bez uređenja parkinga.

- Zadovoljenje parkirališno-garažnih potreba treba organizirati isključivo na vlastitoj čestici.

- Obavezan minimalni broj parkirališno-garažnih mjesta propisan je ovim Odredbama prema namjeni građevina.

- Od ukupnog broja parkirališno-garažnih mjesta najmanje 5% parkirališnih mjesta mora biti uređeno za parkiranje automobila osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti.

- Na prostorima koji su unutar koridora 20 kV dalekovoda (širine 10,0 m) koji je označen na kartografskom prikazu 3. UVJETI KORIŠTENJA UREĐENJA I ZAŠTITE PROSTORA do njegovog izmještanja mogu se uređivati površine zelenila i izvoditi prometne građevine uz pribavljanje suglasnosti poduzeća Hrvatska elektroprivreda d.d. Ova odredba se primjenjuje do izmještanja dalekovoda izvan prostora obuhvata Plana.

Priključenje građevne čestice na javno-prometnu površinu i komunalnu infrastrukturu

Članak 15.

Priključci građevnih čestica odnosno građevina na javnu prometnu površinu i komunalnu infrastrukturu načelno su prikazani na kartografskom prikazu br. 4. NAČIN I UVJETI GRADNJE.

Površinsko uređenje platoa odnosno građevnih čestica mora biti usklađeno u visinskom smislu s niveletama ulica A1 i A2. Orijehtacijske kote (nivelete, terena) ulica A1 i A2 prikazane su na kartografskom prikazu br. 4. NAČIN I UVJETI GRADNJE.

Građevna čestica mora imati izravni kolni i pješački pristup na javnu prometnu površinu (ulice planskih oznaka A1 i A2) minimalne širine internog kolnika 6,0 m, s minimalno jednim pješačkim hodnikom širine 1,5 m koji treba biti neposredno priključen na pješački hodnik ulica A1 ili A2. Jedna građevna čestica može imati više kolnih priključaka.

Priključenje građevne čestice na vodove komunalne infrastrukture treba obaviti u pojasu ulice s kojom građevna čestica ima među na regulacijskoj liniji. Svakoj građevnoj čestici mora biti osiguran priključak na javni vodovod i javni sustav odvodnje, niskonaponsku elektroener-

getsku mrežu i distribucijsku elektroničku komunikacijsku kanalizaciju.

Građevine gospodarskih djelatnosti svojom veličinom, smještajem, vrstom gospodarske djelatnosti i osiguranjem osnovnih priključaka na prometnu i komunalnu infrastrukturu ne smije ometati stanovanje kao osnovnu funkciju izvan obuhvata Plana, te ne smije imati štetni utjecaj na okoliš.

Građevine gospodarskih djelatnosti treba izvesti u skladu s Pravilnikom o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti.

3. UVJETI SMJEŠTAJA GRAĐEVINA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

Članak 16.

Ovim Planom nisu određene površine za društvene djelatnosti.

4. UVJETI I NAČIN GRADNJE STAMBENIH GRAĐEVINA

Članak 17.

Ovim Planom nisu određene površine za gradnju stambenih građevina.

5. UVJETI I NAČIN GRADNJE, REKONSTRUKCIJE I OPREMANJA PROMETNE, TELEKOMUNIKACIJSKE I KOMUNALNE MREŽE S PRIPADAJUĆIM GRAĐEVINAMA I POVRŠINAMA

5.1. Uvjeti gradnje prometne mreže

Članak 18.

Prometna mreža određena je na kartografskom prikazu 2.1. PROMETNA, ULIČNA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURNA MREŽA - PROMET, POŠTA I ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE.

Uličnu mrežu čine ulice planskih oznaka A1 i A2.

Planska ulična mreža spojena je izvan obuhvata Plana na postojeću javnu prometnu mrežu u Općini Mrkopalj križanjem ulice planske oznake A1 sa županijskom cestom Mrkopalj - Ravna Gora (Ž5069) u jednoj razini.

5.1.1. Ulice

Članak 19.

Planom su određene građevne čestice za gradnju ulica planskih oznaka A1 i A2. Na građevnim česticama ulica treba izvesti sve prometno-tehničke elemente prometnice, izgraditi kolnik, pješački hodnik, potporne zidove, urediti površinsku odvodnju, rasvijetliti, postaviti zaštitne ograde, označiti horizontalnu i vertikalnu signalizaciju i sl.

U javnim ulicama (A1 i A2) u poslovnoj zoni širina kolnika iznosi 7,0 m, a širina jednostranog pješačkog hodnika 1,5 m.

Križanje ulica unutar obuhvata Plana treba biti u jednoj razini.

Širina građevne čestice ulice planske oznake A1 u zoni križanja sa županijskom cestom Ž5069 u jednoj razini treba omogućiti izgradnju kolnog traka za lijeve skretače.

Na mjestima kolnih priključaka građevnih čestica na javne prometne površine nisu određene zaustavne trake.

Ulice moraju imati izgrađen sustav za odvodnju površinskih voda sa svih površina unutar svojeg pojasa te javnu rasvjetu.

Na pješačkim prijelazima treba izgraditi rampe i upuštene rubnjake za neometano kretanje kolicima.

Do definiranja građevne čestice županijske ceste Ž5069 za koju se predviđa rekonstrukcija i proširenje kako bi se opremila pločnicima, autobusnim stajalištima i kvalitetnom signalizacijom ovim Planom se osigurava koridor ukupne širine 40 m unutar kojeg nije moguća nova gradnja ni uređenje građevnih čestica gospodarske namjene - poslovne - pretežito trgovačko-uslužne već se u koridoru određuje poseban režim korištenja kojeg određuje nadležna služba Županijske uprave za ceste.

Gradnja na platoima 1 i 2 nije dozvoljena prije utvrđivanja građevne čestice ulice odnosno zemljišnog pojasa ulice niti prije izvedenih zemljanih radova na prometnici.

Kolni priključci građevnih čestica rješavat će se u postupku ishođenja lokacijskih dozvola.

Ulice A1 i A2 trebaju imati prometno-tehničke elemente za računsku brzinu 40 km/h, jednostrešni nagib te kolnik dimenzioniran za teška teretna vozila. Radijusi u križanjima trebaju biti min. 10,0 m.

Samostalno vođene pješačke putove, staze, stube, prolaze i sl. treba izvoditi minimalne širine 2,0 m.

Građevna čestica mora imati neposredni kolni i pješački pristup na javnu prometnu površinu minimalne širine inter-nog kolnika 6,0 m i minimalne širine pješačkog hodnika 1,5 m.

5.1.2. Kolodvori, stajališta i terminali

Članak 20.

Ovim Planom nisu predviđeni kolodvori, stajališta javnog prijevoza i terminali.

5.1.3. Javna parkirališta i garaže

Članak 21.

Ovim Planom nisu predviđena javna parkirališta ni garaže.

Parkirališne i garažne potrebe za pojedine građevine rješavaju se isključivo na građevnoj čestici te građevine.

Potreban broj parkirališno-garažnih mjesta na građevnoj čestici građevine ovisi o veličini i namjeni površina u građevini, a određuje se na 1000 m² korisnog prostora prema sljedećim normativima:

namjena građevine	potreban broj PGM mjesta
1. UREDSKI PROSTORI	10-20 PGM
2. TRGOVINA	20-40 PGM
3. USLUGE	15 PGM
4. UGOSTITELJSTVO, LOKALI	20-40 PGM

5.1.4. Trgovi i druge veće pješačke površine

Članak 22.

Ovim Planom nisu predviđeni trgovi ni druge veće pješačke površine.

5.1.5. Biciklističke staze

Članak 23.

Ovim Planom nisu predviđene građevne čestice za biciklističke staze niti su one predviđene unutar građevnih čestica planskih ulica.

5.1.6. Benzinske postaje

Članak 24.

Ovim Planom zabranjuje se gradnja benzinskih stanica, rezervoara i pretakališta nafte i naftnih derivata.

5.2. Uvjeti gradnje elektroničke komunikacijske mreže

Članak 25.

Na kartografskom prikazu br. 2.1. PROMETNA, ULIČNA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURNA MREŽA - PROMET, POŠTA I ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE ucrtana je mreža elektroničkih komunikacija.

U ulicama uz regulacijske linije osigurani su pojasevi za polaganje distributivne elektroničke komunikacijske kanalizacije (DEKK).

5.2.1. Elektroničke komunikacije u nepokretnoj mreži

Članak 26.

Elektroničke komunikacije unutar obuhvata Plana ostvaruju se izgradnjom mreže unutar pojaseva prometnica isključivo izvan kolničkih površina i putem priključivanja na udaljeni pretplatnički stupanj (UPS) smješten izvan obuhvata Plana.

U obuhvatu Plana treba usporedno s izgradnjom planiranih ulica izgraditi distributivnu elektroničku komunikacijsku kanalizaciju u profilu ulica u pojasu određenom za tu infrastrukturu.

Kod projektiranja i gradnje elektroničke komunikacijske mreže treba primjenjivati tipske zdence i povezivati ih putem PVC cijevi profila Ø 110 mm. Pored potrebnih kapaciteta za elektroničke komunikacije dodatno treba postavljati jednu cijev za prijenos RTV signala i rezervnu cijev.

Na mjestima prijelaza kolnika treba postavljati zaštitne cijevi.

Prema pozicijama DIN EN 1998 najmanja širina pojasa za polaganje distributivne elektroničke komunikacijske kanalizacije iznosi 0,6 m, a dubina 0,8 m.

5.2.2. Elektroničke komunikacije u pokretnoj mreži

Članak 27.

Unutar području obuhvata Plana omogućena je izgradnja i postavljanje osnovnih stanica pokretnih komunikacija smještanjem na krovne prihvate ili samostojeće antenske stupove uz načelo zajedničkog korištenja od svih operatora - koncesionara gdje god je to moguće. Postava osnovnih stanica elektroničkih komunikacija ne može se vršiti na udaljenosti manjoj od 1.000 m od postojeće osnovne stanice postavljene na slobodnostojećem stupu.

5.3. Uvjeti gradnje komunalne infrastrukturne mreže

Članak 28.

Unutar područja obuhvata u ulicama osiguran je prostor za polaganje vodova komunalne infrastrukture. Detaljni položaj vodova komunalne infrastrukture unutar koridora prometnica odredit će se u postupku izdavanja lokacijskih dozvola za te prometnice ili za pojedinačne vodove komunalne infrastrukture.

Položaj vodova komunalne infrastrukture unutar pojasa prometnica treba uskladiti s propozicijama prema DIN EN 1998 i važećim hrvatskim propisima prema pojedinim vrstama komunalne infrastrukture.

Sve poprečne prijelaze vodova komunalne infrastrukture treba fizički zaštititi na odgovarajući tehnički ispravan način (zaštitne cijevi i slično) i to se smatra obvezom pri-

kom izgradnje ili rekonstrukcije bilo prometnih površina bilo infrastrukture.

Kod križanja vodova komunalne infrastrukture trebaju se horizontalni i vertikalni razmaci izvesti u skladu s tehničkim propisima.

Odvodnja

Članak 29.

Sustav javne odvodnje otpadnih voda treba izvesti u skladu s odredbama ovog Plana i kartografskim prikazom 2.3. PROMETNA, ULIČNA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURNA MREŽA, VODNOGOSPODARSKI SUSTAV.

Ovim Planom je određena izgradnja razdjelnog sustava javne odvodnje.

Odvodnja za sve površine platoa 1 je gravitacijska, a za potrebe odvodnje s površina platoa 2 uz ulicu planske oznake A2 predviđena je izgradnja dvije precrpne stanice.

Odvodnju oborinskih voda sa svih planiranih javnih i internih prometnih površina i parkirališta izvršiti vodonepropusnom kanalizacijom. Oborinske vode s građevnih čestica prije upuštanja u ulični kanal prethodno pročititi na separatoru ulja i masti s taložnicom.

Ovim Planom određene su građevne čestice za gradnju građevina u funkciji odvodnje otpadnih voda - dvije jednokomorne i jedne dvokomorne precrpne stanice te mehaničko-biološkog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda.

Ispust prikupljenih oborinskih voda.

Do izgradnje kanalizacije za odvodnju oborinskih i sanitarnih voda u županijskoj cesti Ž5069 odvodnja planiranih građevina na platoima te prikupljenih oborinskih voda s kolnih površina planiranih javnih i internih cesta riješit će se ispuštanjem pročišćenih oborinskih i sanitarnih voda u cestovni jarak te županijske ceste. Podizanje otpadnih voda na višu razinu omogućit će se precrpnim stanicama.

Obvezno je biološko i mehaničko pročišćavanje sanitarnih voda s područja obuhvata prije ispuštanja u ulični kanal ili cestovni jarak u pojasu županijske ceste Ž5069.

Prije upuštanja tehnoloških otpadnih voda u sustav javne odvodnje svaki korisnik dužan ih je obraditi i pročititi na razinu sanitarno-potrošnih otpadnih voda. Prethodno se iz tih voda moraju izdvojiti sve opasne i štetne tvari.

Vodoopskrba

Članak 30.

Izgradnja vodoopskrbnih cjevovoda unutar ulica određena je na kartografskom prikazu br. 2.3. PROMETNA, ULIČNA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURNA MREŽA, VODNOGOSPODARSKI SUSTAV.

Prema propozicijama DIN EN 1998 najmanja širina pojasa za polaganje vodovoda je 0,90 m. Vodoopskrba pitkom i protupožarnom vodom predviđa se iz vodoopskrbnog sustava Delnice uz neophodnu rekonstrukciju postojećeg vodoopskrbnog cjevovoda zbog dodatnih potreba za vodom.

Na vodoopskrbnoj mreži mora se izgraditi nadzemna hidrantska mreža u skladu s važećim propisima.

Plinoopskrba

Članak 31.

Uvjeti gradnje srednjetačne mreže prirodnog plina određeni su kartografskim prikazom br. 2.2. PROMETNA, ULIČNA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURNA MREŽA, ENERGETSKI SUSTAV.

Ovim Planom određena je izgradnja srednjetačne plinske mreže unutar planiranih ulica. Priklučenje plinske mreže bit će na srednjetačni plinovod položen u županijskoj cesti Ž5069.

Srednjetačni polietilenski plinovod treba projektirati iz polietilenskih cijevi visoke gustoće (PEHD) i izvesti prema pravilima i normama DVGW i DIN EN.

Projektiranje i izgradnju srednjetačnog polietilenskog plinovoda osim toga treba provesti i uz sljedeće uvjete:

Plinovod mora biti izveden iz atestiranih cijevi i postavljen u zemlju tako da prosječna dubina polaganja plinovoda mjereno od gornjeg ruba cijevi iznosi:

za srednjetačne plinovode 0,8 - 1,5 m

za kućne priključke 0,6 - 1,0 m

Dubina polaganja ne smije prijeći 2 m.

Do izgradnje plinoopskrbne mreže moguće je korištenje ukapljenog plina gradnjom podzemnih ili nadzemnih spremnika na vlastitoj građevnoj čestici.

Srednjetačnu plinovodnu mrežu treba polagati u razdjelni zeleni pojas u skladu s rasporedom vodova komunalne infrastrukture u poprečnim presjecima ulica A1 i A2.

Minimalna horizontalna udaljenost plinovoda od drugih usporedno položenih ili planiranih vodova mora biti na svijetlom razmaku od 1,0 m, a pri križanju s drugim infrastrukturnim vodovima minimalna svijetla udaljenost iznosi 0,5 m.

U skućenim prostornim uvjetima potonji svijetli razmaci mogu biti i manji uz primjenu zaštitnih mjera (zaštitne cijevi, ekrani, polucijevi i dr.).

Elektroenergetika

Članak 32.

Uvjeti gradnje elektroenergetske mreže, uređaja i postrojenja određeni su kartografskim prikazom br. 2.2. PROMETNA, ULIČNA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURNA MREŽA, ENERGETSKI SUSTAV.

Ovim Planom određena je izgradnja podzemnih elektroenergetskih srednjenaponskih i niskonaponskih vodova i vodova javne rasvjete te trafostanica.

Elektroenergetska opskrba područja obuhvata Plana osigurat će se napajanjem iz novog / novih srednjenaponskih kabela u županijskoj cesti Ž5069 položenog između TS Gmajna i TS Mrkopalj 2.

Potrebe opskrbe električnom energijom pokrit će se iz dvije trafostanice instalirane snage po 2x630 kVA, za koje su određene građevne čestice unutar obuhvata Plana. Potrebne količine električne energije određene su na osnovi pokazatelja planiranih djelatnosti, a po potrebi se može povećati instaliranu snagu na po 2x1000'.

Realizacija trafostanica ovisna je o dinamici izgradnje ovog prostora.

Za transformatorske stanice treba koristiti tipske TS snage 2x630 kVA koje trebaju napajati i okolnu javnu rasvjetu.

20 kV dalekovod unutar obuhvata Plana izmjestiti će se odnosno kabirati.

Prema propozicijama DIN EN 1998 najmanja širina pojasa za polaganje elektroenergetskih srednjenaponskih kablova i kablova javne rasvjete je 0,60 m.

Za zadovoljenje elektroenergetskih potreba treba zadovoljiti i uvjete dozvoljenog pada napona od transformatorske stanice do kablenskog priključka korisnika od 3% uz dodatni uvjet da pad napona do najudaljenijeg potrošača u strujnom krugu ne smije prelaziti 6%.

Razvoj mreže 20 kV

Članak 33.

Mreža na području obuhvata napajat će se iz TS 20/0,4 kV s tipskim transformatorima 2x630 kVA koje treba spojiti na postojeće trafostanice lateralnim vezama uvažavajući prostornu koncepciju razvoja i širenja srednjenaponske mreže u području obuhvata.

Transformatorske stanice 20 / 0,4 kV

Članak 34.

Transformatorske stanice treba postavljati kao slobodnostojeće, a u oblikovnom smislu prilagoditi značajkama okoliša. Treba koristiti tipske trafostanice instalirane snage s transformatorima 2x630 kVA prema tipizaciji HEP-a.

Uvjeti i način gradnje trafostanice su:

- minimalne dimenzije čestice su 8,0 x 8,0 m.
- najveća etažnost građevine je jedna etaža - ili podrum ili prizemlje odnosno najveća dopuštena visina građevina je 5,0 m;
- najveći dopušteni koeficijent izgrađenosti (k_{ig}) građevne čestice je 1,0;
- najveći dopušteni koeficijent iskoristivosti (k_{is}) građevne čestice je 1,0;
- neizgrađen prostor treba zatravniti;
- ograde se mogu izvoditi prema svim međama kao zaštitna žičana ograda maksimalne visine 2,0 m. Uz ogradu je moguća sadnja živice;
- Građevna čestica mora imati izravni kolni pristup na javnu prometnu površinu.
- Priključenje građevne čestice na vodove komunalne infrastrukture treba obaviti u pojasu ulice s kojom građevna čestica ima među na regulacijskoj liniji.

Uvjeti i način gradnje građevina komunalne infrastrukture su određeni na kartografskom prikazu br. 4. NAČIN I UVJETI GRADNJE.

Mreža niskog napona 0,4 kV

Članak 35.

Planom se određuje izvedba kabelaške niskonaponske mreže koristeći vodiče za naponsku razinu od 0,4 kV.

Elektroenergetsku mrežu treba projektirati i izvoditi prema njemačkim propisima DIN EN 1998 uz uvažavanje postojećih hrvatskih propisa i smjernica.

Kabele treba postavljati na dubini od 0,80 m, a na mjestima prijelaza kolnika obvezna je njihova dodatna odgovarajuća fizička (mehanička) zaštita uvođenjem u zaštitne cijevi.

Položaj elektroenergetskih vodova neovisno od naponske razine određen je u izvankolničkim površinama u skladu s rasporedom pojaseva infrastrukturnih vodova u poprečnom presjeku ulica.

Javna rasvjeta

Članak 36.

Uvjeti gradnje elektroenergetске mreže - javne rasvjete, uređaja i postrojenja određeni su kartografskim prikazom br. 2.2. PROMETNA, ULIČNA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURNA MREŽA, ENERGETSKI SUSTAV.

Rasvijetljenost prometnih površina treba uskladiti s klasifikacijom prema preporukama »Javna rasvjeta« što u prvom redu podrazumijeva prometnu funkciju. U tom smislu primjenjivat će se klase javne rasvjete B (C).

Sve stupove javne rasvjete treba postavljati jednodređno u načelu sa standardima za određene kategorije prometnica.

Stupove u ulicama treba bojom i oblikom prilagoditi postojećim, a u parkovima, šetnicama i u okolišu specifičnih objekata prateće izgradnje koji svojom namjenom i arhitekturom predstavljaju izdvojenu cjelinu moguće je korištenje stupova javne rasvjete i vrste rasvjete koji će s tim objektom činiti jedinstvenu oblikovnu cjelinu.

Rasvjeta treba biti ekološka, bez nefunkcionalnog rasvijetljavanja.

5.4. Uvjeti i način gradnje građevina komunalne infrastrukture

Članak 37.

Ovim Planom je određena površina namijenjena građevini u funkciji infrastrukturnog sustava - opskrbi komunalnom infrastrukturom.

Na površini infrastrukturnog sustava planske oznake IS1 planirana je građevna čestica trafostanice 2x630 kVA dimenzija 8,0 x 8,0 m.

Na površini infrastrukturnog sustava planske oznake IS2 planirana je građevna čestica jednokomorne precrpne stanice dimenzija 5,0 x 4,0 m.

Na površini infrastrukturnog sustava planske oznake IS3 planirana je građevna čestica dvokomorne precrpne stanice dimenzija 5,0 x 6,0 m.

Na površini infrastrukturnog sustava planske oznake IS4 planiran je mehaničko-biološki uređaj za pročišćavanje dimenzija 15,0 x 5,0 m.

Uvjeti i način gradnje građevina komunalne infrastrukture su:

- najveća etažnost građevine je jedna etaža - ili podrum ili prizemlje odnosno najveća dopuštena visina građevina je 5,0 m;
  - najveći dopušteni koeficijent izgrađenosti (k_{ig}) građevne čestice je 1,0;
  - najveći dopušteni koeficijent iskoristivosti (k_{is}) građevne čestice je 1,0;
  - neizgrađen prostor treba zatravniti;
  - ograde se mogu izvoditi prema svim međama kao zaštitna žičana ograda maksimalne visine 2,0 m. Uz ogradu je moguća sadnja živice.
  - Građevna čestica mora imati izravni kolni pristup na javnu prometnu površinu.
  - Priključenje građevne čestice na vodove komunalne infrastrukture treba obaviti u pojasu ulice s kojom građevna čestica ima među na regulacijskoj liniji.
- Uvjeti i način gradnje građevina komunalne infrastrukture su određeni na kartografskom prikazu br. 4. NAČIN I UVJETI GRADNJE.

6. UVJETI UREĐENJA JAVNIH ZELENIH POVRŠINA

Članak 38.

Ovim Planom nisu određene javne zelene površine.

7. MJERE ZAŠTITE PRIRODNIH I KULTURNO POVIJESNIH CJELINA I GRAĐEVINA AMBIJENTALNIH VRIJEDNOSTI

Članak 39.

Na prostoru obuhvata Plana prema podacima iz Prostornog plana uređenja Općine Mrkopalj kao i uvidom u stanje na terenu nema zaštićenih prirodnih, kulturno-povijesnih cjelina i ambijentalnih vrijednosti i posebnosti.

Na dijelovima platoa 1 i 2 označenim na kartografskom prikazu br. 3. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE POVRŠINA kao tampon zelenila - zaštitno područje uz izgrađeni stambeni dio naselja minimalne širine 10,0 m moraju se urediti zelene površine (sadjom niskog, srednjeg i visokog zelenila).

Iznimno, na površinama označenim kao tampon zelenila unutar koridora županijske ceste Ž5069 može se rekonstruirati i proširiti županijska cesta odnosno odrediti građevna čestica te ceste.

8. POSTUPANJE S OTPADOM

Članak 40.

Na prostoru obuhvata Plana postupanje s otpadom treba biti u skladu s odredbama Zakona o otpadu i podzakonskih propisa donesenih na temelju tog Zakona.

Izdvojeno prikupljanje otpada svaki korisnik mora riješiti na svojoj građevnoj čestici.

Iznimno je moguće da više korisnika formira zajedničko reciklažno dvorište na vlastitoj čestici površine min. 200 m² s pristupom na javnu prometnu površinu.

Zbrinjavanje komunalnog i industrijskog otpada bit će organizirano odvozom, prema komunalnom redu javnog komunalnog poduzeća na predviđeno odlagalište.

9. MJERE SPREČAVANJA NEPOVOLJNOG UTJECAJA NA OKOLIŠ

9.1. Zaštita od poplava i zaštita podzemnih voda

Članak 41.

Na prostoru obuhvata Plana nema opasnosti od poplava jer nema značajnijih vodotoka zbog krške osobitosti područja.

Pri odabiru sadržaja, djelatnosti i tehnologija koje će se realizirati u obuhvatu ovoga plana moguće su samo one koje ne onečišćuju okoliš odnosno one kod kojih se mogu osigurati propisane mjere zaštite okoliša u skladu s člancima 7. i 8. Odluke o zonama sanitarne zaštite izvorišta vode za piće na području Gorskog kotara.

Kod gradnje spremnika za lož ulje za grijanje objekata treba ishoditi odobrenje za gradnju i posebne uvjete od nadležne vodnogospodarske ustanove.

Posebnu pažnju treba posvetiti zaštiti podzemnih voda za što je neophodno izgraditi sustav vodonepropusne kanalizacije.

Kod ishođenja lokacijske dozvole za gradnju svih građevina na prostoru obuhvata Plana investitor će ishoditi vodopravne uvjete.

Duž svih novih prometnica treba predvidjeti zaštitu tla i podzemnih voda od zagađenja naftnim derivatima i ostalim štetnim tvarima koje se mogu pojaviti u transportu. Oborinske vode s javnih prometnih površina trebaju se odvoditi putem slivnika s taložnicama u javnu kanalsku mrežu.

9.2. Zaštita od požara

Članak 42.

Prilikom projektiranja i izvođenja treba primjenjivati odredbe Zakona o zaštiti od požara i posebnih propisa iz zakonske regulative oblasti zaštite od požara te drugih tehničkih i organizacijskih mjera iz »Procjene ugroženosti od požara Općine Mrkopalj«.

Pridržavajući se odredbi propisa Planom su osigurani vatrogasni prilazi do svih zona po planiranim javnim prometnim površinama čime je omogućen pristup do svake građevne čestice.

Kod projektiranja internih prometnica obavezno je planiranje vatrogasnih pristupa koji imaju propisanu širinu, nagibe, okretišta, nosivost i radijuse zaokretanja, a sve u skladu s odredbama posebnih propisa iz zakonske regulative u oblasti zaštite od požara.

Kod projektiranja građevina radi veće uniformiranosti u odabiru mjera zaštite od požara, prilikom procjene ugroženosti od požara, u prikazu mjera zaštite od požara kao sastavnog dijela projektne dokumentacije potrebno je primjenjivati numeričku metodu TVRB 100 ili neku drugu opće priznatu metodu.

Treba izgraditi Planom određene cjevovode za potrebne količine vode za gašenje požara.

Prilikom gradnje vodoopskrbnog sustava obvezna je izgradnja hidrantske mreže u skladu s odredbama posebnih propisa iz zakonske regulative oblasti zaštite od požara.

Za planirane plinovode niskog i srednjeg tlaka koji će se projektirati i graditi u području obuhvata ovog plana ili njegovom kontaktnom području trebaju se primijeniti preventivne mjere zaštite od eksplozije koje se odnose prije svega na primjenu minimalnih sigurnosnih udaljenosti od građevina i drugih vodova komunalne infrastrukture.

Minimalna sigurnosna udaljenost srednjetačnog plinovoda od građevina iznosi 2,0 m. Minimalne udaljenosti od drugih vodova komunalne infrastrukture pri paralelnom vođenju iznose 1,0 m, a na mjestima križanja 0,5 m. Minimalni nadsloj iznosi 0,8 m.

9.3. Zaštita od ratnih opasnosti

Članak 43.

Za prostor obuhvata Plana nije utvrđena obveza izgradnje skloništa osnovne zaštite.

Sklanjanje zaposlenika i korisnika na prostoru obuhvata Plana rješava se Planom zaštite i spašavanja Općine.

9.4. Zaštita od potresa

Članak 44.

Prostor obuhvata Plana prema seizmičkim kartama nalazi se u zoni VI-VII° seizmičnosti (po MCS).

Sve građevine moraju biti dimenzionirane najmanje na očekivani intenzitet potresa u skladu sa zakonskom regulativom za protupotresnu izgradnju.

9.5. Zaštita zraka

Članak 45.

Na prostoru obuhvata Plana zaštita zraka provodit će se smanjivanjem emisije onečišćujućih tvari u zrak i to ograničavanjem emisije i propisivanjem tehničkih standarda u skladu sa Zakonom o zaštiti zraka i podzakonskim propisima donesenih na temelju tog Zakona.

Na području obuhvata Plana nije dozvoljena gradnja građevina djelatnosti koje izazivaju zagađenja zraka. Zagađenje zraka uslijed tehnoloških procesa koji zahtijevaju grijanje te grijanje građevina krutim i mazut gorivima spriječit će se plinifikacijom i sistemom plinskog grijanja građevina.

Uređenjem građevne čestice odnosno organizacijom tehnološkog procesa mora se spriječiti raznošenje prašine odnosno širenje neugodnih mirisa.

9.6. Zaštita od buke

Članak 46.

Radi zaštite od buke treba se pridržavati odredbi Zakona o zaštiti od buke i podzakonskim propisima donesenih na temelju tog Zakona.

Zaštita od buke generirane proizvodnim procesima treba se provesti unutar pripadajuće građevne čestice odnosno građevine.

Od komunalne buke, generirane prometom motornih vozila na prometnicama višeg reda, moguća je zaštita nasadima bilja.

9.7. Nesmetano kretanje invalidnih osoba

Članak 47.

Kod projektiranja građevina i javnih prometnih površina potrebno je postupati u skladu s važećim propisima o prostornim standardima, urbanističko-tehničkim uvjetima i normativima za sprečavanje urbanističko-arhitektonskih barijera osoba s invaliditetom odnosno osoba smanjene pokretljivosti.

10. MJERE PROVEDBE PLANA

10.1. Obveza izrade detaljnih planova uređenja

Članak 48.

Plan se provodi neposredno.

10.2. Rekonstrukcija građevina čija je namjena protivna planiranoj namjeni

Članak 49.

Na prostoru obuhvata Plana građevina čija je namjena protivna planiranoj namjeni i koja je predviđena za izmještanje je 20 kV dalekovod.

Do njegovog izmještanja moguća je izmjena konstrukcijskih elemenata koji ugrožavaju sigurnost korištenja.

C. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 50.

Urbanistički plan uređenja 3 - K2 poslovna zona u Mrkoplju izrađen je u 4 izvornika ovjerenih pečatom Općinskog vijeća Općine Mrkopalj i potpisom predsjednika Općinskog vijeća Općine Mrkopalj.

Izvornici Plana čuvaju se u:

- Općini Mrkopalj;
- Upravnom odjelu za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša u Primorsko-goranskoj županiji;
- Javnoj ustanovi Zavodu za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije;
- Urbanističkom zavodu grada Zagreba d.o.o.

Članak 51.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana po objavi u »Službenim novinama Primorsko-goranske županije«.

Klasa: 021-05/08-01/01

Ur. broj: 2112-05-01-08-25

Mrkopalj, 25. studenoga 2008.

OPĆINSKO VIJEĆE OPĆINE MRKOPALJ

Predsjednik

Tomislav Cuculić, v.r.

24.

Na temelju članka 100. Zakona o prostornom uređenju i gradnji (»Narodne novine« broj 76/07), članka 47. Odluke o donošenju izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Mrkopalj (»Službene novine Primorsko-goranske

županije« broj 46/04 i 26/07) i članka 18. Statuta Općine Mrkopalj (»Službene novine Primorsko-goranske županije« broj 04/06), Općinsko vijeće Općine Mrkopalj, na sjednici održanoj 25. studenoga 2008. godine donijelo je

ODLUKU

o donošenju Urbanističkog plana uređenja 6 - R12 skijalište Čelimbaša

A. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Donosi se Urbanistički plan uređenja 6 - R12 skijalište Čelimbaša (u nastavku teksta: Plan) kojega je izradio Urbanistički zavod grada Zagreba d.o.o. iz Zagreba.

Članak 2.

Planom se, u skladu s Prostornim planom uređenja Općine Mrkopalj, utvrđuje detaljna namjena površina, režimi uređivanja prostora, način opremanja zemljišta komunalnom, prometnom i elektroničkom komunikacijskom infrastrukturom, uvjeti za izgradnju građevina i poduzimanje drugih aktivnosti u prostoru te druge elemente od važnosti za područje obuhvata Plana.

Članak 3.

Plan se donosi za zonu R12 u Mrkoplju utvrđenu Prostornim planom uređenja Općine Mrkopalj koja obuhvaća površinu od 63,18 ha i čija je granica ucrtana na kartografskim prikazima Plana.

Članak 4.

Plan je sadržan u elaboratu Urbanistički plan uređenja 6 - R12 skijalište Čelimbaša i sastoji se od:

TEKSTUALNOG DIJELA:

UVOD

I. OBRAZLOŽENJE

1. POLAZIŠTA

1.1. Položaj značaj i posebnosti zone sportsko rekreacijske namjene R12 skijaški centar Čelimbaša u prostoru Općine

1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru

1.1.1.1. Zemljopisna obilježja

1.1.2. Prostorno razvojne značajke

1.2.3. Infrastrukturna opremljenost

1.2.3.1. Promet

1.2.3.2. Komunalna infrastruktura

1.2.4. Zaštićene prirodne, kulturno-povijesne cjeline i ambijentalne vrijednosti i posebnosti

1.2.5. Obaveze iz planova šireg područja

1.2.6. Ocjena mogućnosti i ograničenja razvoja u odnosu na demografske i gospodarske podatke te prostorne pokazatelje

2. CILJEVI PROSTORNOG UREĐENJA

2.1. Ciljevi prostornog uređenja općinskog značaja

2.1.1. Odabir prostorne i gospodarske strukture

2.1.2. Prometna i komunalna infrastruktura

2.1.3. Očuvanje prostornih posebnosti zone sportsko rekreacijske namjene R12 skijalište Čelimbaša

2.2. Ciljevi prostornog uređenja zone sportsko rekreacijske-namjene R12 skijalište Čelimbaša

2.2.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora obilježja izgrađene strukture, vrijednosti i posebnosti krajobraza, prirodnih i kulturno-povijesnih i ambijentalnih cjelina

2.2.2. Unapređenje naselja i komunalne infrastrukture

3. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

3.1. Program gradnje i uređenja prostora

- 3.2. Osnovna namjena prostora
- 3.3. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu, način korištenja i uređenje prostora
- 3.4. Prometna mreža
  - 3.4.1. Ulična mreža
  - 3.4.2. Parkirališta
  - 3.4.3. Žičara
- 3.5. Komunalna infrastrukturna mreža
- 3.6. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite prostora
  - 3.6.1. Uvjeti i način gradnje
  - 3.6.2. Mjere zaštite prirodnih vrijednosti te kulturno-povijesnih i ambijentalnih cjelina
- 3.7. Sprječavanje nepovoljnog utjecaja na okoliš
- II. ODREDBE ZA PROVOĐENJE**
- A. TEMELJNE ODREDBE**
- B. ODREDBE ZA PROVOĐENJE**
- 1. UVJETI ODREĐIVANJA I RAZGRANIČAVANJA POVRŠINA JAVNIH I DRUGIH NAMJENA
- 2. UVJETI SMJEŠTAJA GRAĐEVINA GOSPODARSKIH DJELATNOSTI
- 3. UVJETI SMJEŠTAJA GRAĐEVINA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI
- 4. UVJETI I NAČIN GRADNJE STAMBENIH GRAĐEVINA
- 5. UVJETI UREĐENJA ODNOSNO GRADNJE, REKONSTRUKCIJE I OPREMANJA PROMETNE, ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJSKE I KOMUNALNE MREŽE S PRIPADAJUĆIM OBJEKTIMA I POVRŠINAMA
  - 5.1. Uvjeti gradnje prometne mreže
    - 5.1.1. Ulice
    - 5.1.2. Kolodvori, stajališta i terminali
      - 5.1.2.1. Površine za postavu žičara
    - 5.1.3. Javna parkirališta i garaže
    - 5.1.4. Trgovi i druge veće pješačke površine
    - 5.1.5. Biciklističke staze
    - 5.1.6. Benzinske postaje
  - 5.2. Uvjeti gradnje elektroničke komunikacijske mreže
    - 5.2.1. Elektroničke komunikacije u nepokretnoj mreži
    - 5.2.2. Elektroničke komunikacije u pokretnoj mreži
  - 5.3. Uvjeti gradnje komunalne infrastrukturne mreže
  - 5.4. Uvjeti i način gradnje građevina komunalne infrastrukture
- 6. UVJETI UREĐENJA JAVNIH ZELENIH POVRŠINA
- 7. MJERE ZAŠTITE PRIRODNIH I KULTURNO POUKAZIVNIH CJELINA I GRAĐEVINA AMBIJENTALNIH VRIJEDNOSTI
- 8. POSTUPANJE S OTPADOM
- 9. MJERE SPREČAVANJA NEPOVOLJNOG UTJECAJA NA OKOLIŠ
  - 9.1. Zaštita od poplava i zaštita podzemnih voda
  - 9.2. Zaštita od požara
  - 9.3. Zaštita od ratnih opasnosti
  - 9.4. Zaštita od potresa
  - 9.5. Zaštita zraka
- 10. MJERE PROVEDBE PLANA
  - 10.1. Obveza izrade detaljnih planova uređenja
  - 10.2. Obveza procjene utjecaja na okoliš
  - 10.3. Rekonstrukcija građevina čija je namjena protivna planiranoj namjeni
- C. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**

GRAFIČKOG DIJELA:

KARTOGRAFSKI PRIKAZI u mjerilu 1:2.000

- 1. KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA
- 2. PROMETNA ULIČNA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURNA MREŽA

- 3. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE POVRŠINA
- 4. NAČIN I UVJETI GRADNJE

B. ODREDBE ZA PROVOĐENJE**Članak 5.**

Pojmovi i izrazi koji se upotrebljavaju u Planu imaju sljedeće značenje:

1. Općina Mrkopalj jedinica je lokalne uprave i samouprave u sastavu Primorsko-goranske županije utvrđena Zakonom o područjima županija, gradova i Općina u Republici Hrvatskoj (»Narodne novine« broj 86/06).
2. Naselje Mrkopalj je najveće naselje unutar jedinice lokalne samouprave Općine.
3. Granica građevinskog područja je linija razgraničenja površina koje služe za građenje od ostalih površina prema kriterijima iz Prostornog plana.
4. Građevinsko područje je područje na kojem se predviđa gradnja, odnosno proširenje postojeće izgradnje.
5. Građevine ugostiteljsko-turističke namjene su građevine koje su namijenjene pružanju usluga smještaja, prehrane i drugih usluga korisnicima sportskih terena - skijališta.
6. Građevine sportsko rekreacijske namjene su građevine koje su namijenjene primarnoj namjeni ili pratećim sadržajima za omogućavanje obavljanja primarne namjene na prostorima sportskih terena - skijališta i terena drugih sportova.
7. Građevina je zatvoreni prostor izgrađen u svrhu odvijanja određene namjene.
8. Osnovna građevina je svaka građevina koja isključivo služi za obavljanje Planom predviđene namjene.
9. Pomoćna građevina je svaka građevina čija je namjena u funkciji osnovne građevine.
10. Etaža je svaki nivo građevine. Po vrsti etaže mogu biti podzemne (podrum i suteran) ili nadzemne (prizemlje, kat i potkrovlje).
11. Podrum - podrumom se smatra potpuno ukopani dio građevine čiji se prostor nalazi ispod poda prizemlja, odnosno suterena. Građevina može imati najviše jedan podrum.
12. Suteran (S) je dio građevine čiji se prostor nalazi ispod poda prizemlja i ukopan je do 50% svog volumena u konačno uređeni i zaravnani teren uz pročelje građevine, odnosno da je najmanje jednim svojim pročeljem izvan terena.
13. Prizemlje (P) je dio građevine čiji se prostor nalazi neposredno na površini, odnosno najviše 1,5 m iznad kote uređenog i zaravnatog terena mjereno na najnižoj točki uz pročelje građevine ili čiji se prostor nalazi iznad podruma i/ili suterena (ispod poda kata ili krova).
14. Kat je dio građevine čiji se prostor nalazi između dva poda iznad prizemlja.
15. Potkrovlje (Pk) - potkrovlje je dio građevine čiji se prostor nalazi iznad zadnjeg kata i neposredno ispod kosog krovništva i čija visina nadozida nije viša od 1,2 m. Građevina može imati samo jednu potkrovnju etažu s galerijom.
16. Koeficijent izgrađenosti je odnos izgrađene površine zemljišta pod građevinom i ukupne površine građevne čestice. Zemljište pod građevinom je vertikalna projekcija svih zatvorenih, otvorenih i natkrivenih konstruktivnih dijelova građevine osim balkona, na građevnu česticu, uključivši i terase u prizemlju građevine kada su iste konstruktivni dio podzemne etaže. U izgrađenu površinu ne ulaze cisterne, septička jama i slične građevine, ukoliko su ukopane u zemlju, kao i terase na terenu.

17. Koeficijent iskorištenosti je odnos ukupne (bruto) izgrađene površine građevine i površine građevne čestice.

18. Visina građevine mjeri se od konačno zaravnano i uređenog terena uz pročelje građevine na njegovom najnižem dijelu do gornjeg ruba stropne konstrukcije zadnjeg kata, odnosno vrha nadozida potkrovlja.

19. Regulacijska linija je granica između čestice javne površine (ulica, prilazni put, trg i drugo) i građevne čestice osnovne namjene.

20. Građevna linija određuje vertikalnu projekciju najistaknutijeg dijela pročelja osnovne građevine prema čestici javne površine.

21. Infrastrukturni koridor je prostor namijenjen za smještaj građevina i instalacija infrastrukturnih sustava unutar ili izvan građevinskog područja.

22. Lokalne uvjete čine posebnosti mikrolokacije (urbanističko-arhitektonske, prometne, komunalne, morfologija krajobraza i tipologija gradnje unutar bloka ili na potezu uz prometnicu).

1. UVJETI ODREĐIVANJA I RAZGRANIČAVANJA POVRŠINA JAVNIH I DRUGIH NAMJENA

Članak 6.

Urbanističkim planom uređenja određene su i razgraničene površine sljedećih namjena:

Površine označene slovima:

T1 - ugostiteljsko turistička namjena - planinarski dom

R1 - sportsko rekreacijska namjena - sport

Z - zaštitne zelene površine

IS1 - površine infrastrukturnih sustava - građevna čestica trafostanice

Površine grafičkih oznaka:

- građevna čestica ceste

- građevna čestica parkirališta

- trasa skijaške žičare

Razgraničenje ovih površina određeno je na kartografskom prikazu br. 1. KORISTENJE I NAMJENA POVRŠINA u mjerilu 1:2000.

2. UVJETI SMJEŠTAJA GRAĐEVINA GOSPODARSKIH DJELATNOSTI

Članak 7.

Ovim Planom određena je površina gospodarske namjene - ugostiteljsko turističke - planinarski dom označena na kartografskom prikazu br. 1. KORISTENJE I NAMJENA POVRŠINA planskom oznakom T1.

U zoni ugostiteljsko turističke namjene, planska oznaka T1, određena je gradnja planinarskog doma. Na građevnoj čestici, osim građevine osnovne namjene mogu se graditi pomoćne građevine, građevine komunalne infrastrukture, urediti interne prometne površine, parkiralište i uređene površine zelenila.

Uvjeti gradnje u zoni ugostiteljsko turističke namjene su:

- Gradivi dio zone ugostiteljsko turističke namjene označen je na kartografskom prikazu br. 4. NAČIN I UVJETI GRADNJE planskom oznakom D - planinarski dom;

- Unutar zone moguće je formirati jednu ili više građevnih čestica;

- Minimalna površina građevne čestice je 1000 m²;

- Na građevnoj čestici može se izvoditi jedna ili više građevina osnovne namjene i pomoćne građevine. Građevine mogu biti slobodnostojeće ili poluugrađene;

- Minimalni potrebni uvjeti za gradnju na građevnoj čestici su pristup s javne prometne površine minimalne širine 4,5 m i riješen sustav odvodnje otpadnih voda;

- Najveći dopušteni koeficijent izgrađenosti (k_{ig}) građevne čestice iznosi 0,6;

- Najveći dopušteni koeficijent iskorištenosti (k_{is}) građevne čestice je 1,0;

- Građevina smije imati najviše 4 etaže maksimalne visine 12 m (S+P+1+Pk ili P+2+Pk);

- Minimalna udaljenost građevine od regulacijskog pravca javnih prometnica iznosi 6,0 m;

- Minimalna udaljenost građevine od susjedne međe je 5 m;

- Sklop građevina na jednoj čestici treba činiti oblikovnu cjelinu usklađenih gabarita; kod svih elemenata sklopa (osnovne i pomoćne građevine) treba primijeniti iste principe oblikovanja i iste materijale završne obrade;

- Građevina mora imati koso krovnište minimalnog nagiba 45%;

- Uvjetuje se upotreba materijala i načina gradnje u tradiciji goranskog narodnog graditeljstva;

- Građevna čestica ne smije se ograđivati;

- Potreban broj parkirališnih mjesta za zaposlene treba osigurati na vlastitoj čestici, a za korisnike na parkiralištima u podnožju;

- Kod uređenja površina i gradnje građevina treba se maksimalno sačuvati postojeća visoka vegetacija te na prostorima prema vizurama saditi dodatnu autohtonu visoku vegetaciju kako bi se sačuvao sadašnji izgled tog prostora.

3. UVJETI SMJEŠTAJA GRAĐEVINA DRUŠTVENIH DJELATNOSTI

Članak 8.

Ovim Planom određene su površine za sportsko rekreacijsku namjenu - sport označene na kartografskom prikazu br. 1. KORISTENJE I NAMJENA POVRŠINA planskom oznakom R1.

Na površinama sportsko rekreacijske namjene - sport mogu se uređivati i graditi skijaške staze, skijaška žičara te ostali prateći sadržaji skijališta.

Uvjeti gradnje i uređenja u zoni sportsko rekreacijske namjene R1 su:

- Minimalni potrebni uvjeti za gradnju na građevnoj čestici su pristup s javne prometne površine minimalne širine 4,5 m i riješen sustav odvodnja otpadnih voda;

- Unutar zone sportsko-rekreacijske namjene dozvoljeno je uređenje skijaških staza uklanjanjem grmolike vegetacije te površinskim izravnavanjem;

- Uz rub skijaških staza dozvoljeno je postavljanje zaštitnih ograda koje će se uklanjati u ljetnom razdoblju te fiksnih stupova rasvjete;

- Unutar gradivog dijela zone označenog planskom oznakom A - prateće građevine skijališta na kartografskom prikazu br. 4. NAČIN I UVJETI GRADNJE dozvoljena je gradnja pratećih sadržaji koji su potrebni za rad skijališta: bazni upravljački centri žičara, centar za upravljanje zasnježenjem, uprava, spremišta za opremu za uređenje skijališta, spremišta skijaške opreme za najam, servis skijaške opreme, garaže za vozila za održavanje staza, uprava, ambulanta, sanitarije za posjetitelje te manji ugostiteljski i zdravstveno-estetski sadržaji i druge namjene koje upotpunjuju primarnu sportsku namjenu;

- Unutar gradivog dijela zone označenog planskom oznakom B - prateće građevine za ljetne sportove na kartografskom prikazu br. 4. NAČIN I UVJETI GRADNJE dozvoljena je gradnja otvorenih i zatvorenih sportskih igrališta i pratećih sadržaji koji su potrebni za organizaciju ljetnih sportova (košarka, rukomet, mali nogomet, biciklizam, paintball i sl.): sportske dvorane, svlačionice, sanitarije, spremišta i objekti za iznajmljivanje i servisiranje opreme, manji ugostiteljski i zdravstveno-estetski sadržaji i druge namjene koje upotpunjuju primarnu sportsku namjenu;

- Unutar gradivog dijela zone označenog planskom oznakom C - površina pratećih sadržaja žičare na kartografskom prikazu br. 4. NAČIN I UVJETI GRADNJE dozvoljena je gradnja građevina u funkciji žičare koje sadrže prostore za prihvat i opremu putnika, pogonske prostore, prostore za zaposlene, servisne radionice, privremena skladišta, sanitarne čvorove, čekaonice i sl.;

- Unutar gradivog dijela zone sportsko rekreacijske R1 za potrebe gradnje može se formirati jedna ili više građevnih čestica;

- Na građevnoj čestici može se izvoditi jedna ili više građevina. Građevine mogu biti slobodnostojeće ili poluugrađene;

- Građevine smiju imati najviše 3 etaže (S+P+Pk ili P+1+Pk) maksimalne visine 10 m;

- Građevina mora imati koso krovništvo minimalnog nagiba 45%;

- Najveći koeficijent izgrađenosti (k_{ig}) građevne čestice iznosi 0,6;

- Najveći dopušteni koeficijent iskorištenosti (k_{is}) građevne čestice je 1,0;

- Ukupna tlocrtna projekcija svih pratećih građevina skijališta, žičare i pratećih građevina ljetnih sportova je 1500 m²;

- Ukupna bruto razvijena površina svih pratećih građevina skijališta, žičare i pratećih građevina ljetnih sportova je 2500 m²;

- Potreban broj parkirališnih mjesta osiguravaju se na parkiralištima unutar obuhvata Plana (P1 i P2);

- Osim građevne čestice za ljetne sportove koje mogu imati zaštitnu transparentnu ogradu oko igrališta u skladu s internim sportskim pravilnicima, druge građevne čestice ne smiju se ograđivati. Unutar građevne čestice mogu se podizati zaštitne ograde za pogonske građevine i građevine komunalne infrastrukture. Zaštitna ograda treba biti transparentna maksimalne visine do 2,0 m;

- Sportski tereni za ljetne sportove i objekti pratećih sadržaja svojim postavljanjem ne smiju ometati primarnu funkciju niti ugrožavati sigurnost korisnika skijališta;

- Unutar zone R1 dozvoljeno je postavljanje vodova komunalne infrastrukture u funkciji skijališta (vodovodne mreže i elektroenergetskih kablova) te vodova elektroničkih komunikacija;

- Gradnja građevina za stalno ili povremeno stanovanje nije dozvoljena.

4. UVJETI I NAČIN GRADNJE STAMBENIH GRAĐEVINA

Članak 9.

Ovim Planom nisu određene površine za gradnju stambenih građevina.

5. UVJETI UREĐENJA ODNOSNO GRADNJE, REKONSTRUKCIJE I OPREMANJA PROMETNE, ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJSKE I KOMUNALNE MREŽE S PRIPADAJUĆIM OBJEKTIMA I POVRŠINAMA

Na kartografskom prikazu br. 2. PROMETNA, ULIČNA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURNA MREŽA ucrtane su mreže prometnica i komunalne infrastrukture uz obrazloženje u tekstualnom dijelu Plana u točkama 3.4. Prometna i ulična mreža i 3.5. Komunalna infrastrukturna mreža.

5.1. Uvjeti gradnje prometne mreže

Članak 10.

Građevne čestice servisne ceste i parkirališta označene su na kartografskim prikazima br. 1. KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA i br. 2. PROMETNA, ULIČNA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURNA MREŽA u mjerilu 1:2000, a obrazloženje je dano u točki 3.4. Prometna i ulična mreža u tekstualnom dijelu Plana.

Ovim Planom određena je građevna čestica pristupne servisne ceste na vrh Čelimbaše sa sjevernim odvojkom do šumskih površina, a koja se izvan obuhvata nastavlja na javnu šumsku cestu.

Pristupna servisna cesta je nerazvrstana cesta. Kolničke trake treba zadržati u postojećim gabaritima šumske ceste.

U podnožju treba izgraditi površine parkirališta planskih oznaka P1 i P2. Parkirališta treba priključiti na javne prometnice u naselju Mrkopalj koje su uz prostor obuhvata Plana.

Sve kolne priključke s parkirališnih površina na prometnu površinu treba izvesti u razini postojećeg terena.

Kolnici parkirališta moraju biti standardnih širina 6,0 m, parkirališta s okomitim postavljanjem vozila u odnosu na glavnu os dimenzija 5,0 x 2,5 m, a za vozila osoba sa smanjenom pokretljivošću dimenzija 5,0 x 3,70 m. Parkirališna mjesta i izlaz/ulaz na parkiralište trebaju biti označeni propisanom horizontalnom i vertikalnom signalizacijom. Min. broj parkirališta za invalide je 5% po svakom parkiralištu, a najmanje jedno mjesto.

Na ulazu u parkiralište moguće je izvesti naplatnu kućicu maksimalnih dimenzija 5 x 5 x 3 m i postaviti rampu.

Izvedba nivelacije parkirališta treba biti usklađena s postojećom konfiguracijom terena kako bi se izbjegla gradnja potpornih zidova i nasipa.

Na rubnim dijelovima prema granici obuhvata kao i između parkirališnih mjesta treba urediti površine zelenila i zasaditi drveće.

5.1.1. Ulice

Članak 11.

Ovim Planom zbog specifične namjene prostora nisu planirane ulice.

5.1.2. Kolodvori, stajališta i terminali

Članak 12.

Ovim Planom nisu predviđeni kolodvori, stajališta javnog prijevoza i terminali.

5.1.2.1. Površine za postavu žičara

Članak 13.

Plan omogućava postavu dviju skijaških žičara.

Osnovna funkcija skijaških žičara je prijevoz skijaša.

Trase skijaških žičara ucrtane su na kartografskim prikazima br. 1. KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA i br. 2. PROMETNA ULIČNA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURNA MREŽA i obrazložena u točki 3.4.3. tekstualnog dijela elaborata.

Koridori skijaških žičara označeni na kartografskom prikazu br. 4. NAČIN I UVJETI GRADNJE služe za izgradnju, funkcioniranje i održavanje žičara i potrebne komunalne infrastrukture s pripadajućim uređajima i postrojenjima.

Unutar koridora žičara smiju se graditi samo pripadajući nadzemni međusobno funkcionalno i gradbeno povezani pojedinačni objekti, postrojenja i uređaji neophodni za korištenje skijaških žičara. Širina koridora žičare određuje se s minimalno 12,0 m svijetlog profila.

U prometno-tehnološkom smislu žičare se koriste kao sedežnice ili vučnice.

Koridori žičara obuhvaćaju građevinske dijelove žičare i obostrane zaštitne pojaseve.

Obuhvat građevinskog dijela žičare čine izgrađeni prostori za prihvat i otpremu putnika, pogonski prostori, prostori za zaposlene, servisne radionice, priručna skladišta, sanitarni čvorovi, čekaonice i druge pomoćne prostorije, sve u gornjoj i donjoj postaji površine koje su označene na kartografskom prikazu br. 4. NAČIN I UVJETI GRADNJE planskom oznakom C - površine pratećih sadržaja žičare.

Za sve nadzemne pojedinačne građevne objekte žičare (donja i gornja postaja, nosivi stupovi i dr.) potrebno je osnovati jednu ili više građevnih čestica. Kako žičara predstavlja jedinstvenu prostornu i tehničko-tehnološku cjelinu moguće je osnovati i jedinstvenu građevnu česticu za sve nadzemne građevne dijelove žičare unutar koje bi se nalazili vodovi i uređaji komunalne infrastrukture (elektroenergetski vodovi, javna rasvjeta, vodoopskrbni cjevovod i elektronička kabelska kanalizacija).

Predprostor ulaza/izlaza u donju postaju i izlazni/ulazni prostor iz gornje postaje trebaju biti bez prepreka u kretanju putnika (skijaša), površine koja omogućava manipulaciju skijaškom opremom i kraće zadržavanje.

Površinu tla unutar koridora žičara treba zatravniti uz trajnu košnju izboja gmlja ili drveća.

5.1.3. Javna parkirališta i garaže

namjena građevine	broj mjesta na:	potreban broj mjesta PGM
1. SPORTSKI TERENI-SKIJALIŠTE	10 korisnika	3 PGM
2. ZAPSOLENI (PLANINARSKI DOM)	1000 m ² korisnog prostora	4-8 PGM
3. DOSTAVA	1000 m ² korisnog prostora	1 PGM
4. TRGOVAČKI SADRŽAJI	1000 m ² korisnog prostora	20-40 PGM

5.1.4. Trgovi i druge veće pješačke površine

Članak 15.

Ovim Planom nisu predviđeni trgovi ni druge veće uređene pješačke površine.

5.1.5. Biciklističke staze

Članak 16.

Ovim Planom nisu predviđene građevne čestice za biciklističke staze niti su one predviđene unutar građevne čestice planiranih prometnica.

Površine sportsko rekreacijske namjene planskih oznaka R1-1 i R1-2 mogu se izvan skijaške sezone koristiti kao biciklističke staze, odnosno staze za biciklistički spust (downhill) koje ne zahtijevaju posebnu obradu kolnih ploha niti postavu vodova komunalne infrastrukture.

5.1.6. Benzinske postaje

Članak 17.

Ovim Planom nisu predviđene benzinske postaje.

5.2. Uvjeti gradnje elektroničke komunikacijske mreže

Članak 18.

Elektronička komunikacijska mreža ucrtana je na kartografskom prikazu br. 2. PROMETNA, ULIČNA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURNA MREŽA, a

Članak 14.

Ovim Planom određene su građevne čestice za dva parkirališta označena na kartografskom prikazu br. 2. PROMETNA, KOMUNALNA I INFRASTRUKTURNA MREŽA s obrazloženjem u točki 3.4.2. tekstualnog dijela elaborata.

Planom nije predviđena gradnja garaže.

Parkirališta koja će se izvoditi na označenim površinama u obuhvatu Plana isključivo su namijenjena skijašima i gostima planinarskog doma i na njima će se uspostaviti kontrola pristupa. Izvan sezone skijanja ova parkirališta mogu biti u javnom korištenju.

Građevine sportske namjene potrebe za parkiranjem mogu rješavati na parkiralištu koje može biti na posebnoj građevnoj čestici ili na planiranim parkiralištima.

Korisnici skijašišta, posjetitelji planinarskog doma i restorana, montažnih građevina i pokretnih naprava ugostiteljske namjene koristit će parkirališta u podnožju brda Čelimbaša.

Na svakom parkiralištu treba za automobile invalida osigurati najmanje 5% parkirališnih mjesta od ukupnog broja parkirališnih mjesta. Treba se pridržavati zakonske regulative iz oblasti osiguranja pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti.

Za građevinu planinarskog doma parkiralište za zaposlenike, dostavna vozila i vozila za održavanje staza je predviđeno na vlastitoj čestici.

Potreban broj parkirališno-garažnih mjesta na građevnoj čestici građevine ovisi o količini i namjeni prostora u građevini, a određuje se prema sljedećim normativima:

uvjeti i način građenja opisani su u točki 3.5. Komunalna infrastrukturna mreža u tekstualnom dijelu Plana.

Postojeću mrežu distribucijske elektroničke komunikacijske kanalizacije (DEKK) treba proširiti do svih korisnika na području obuhvata.

5.2.1. Elektroničke komunikacije u nepokretnoj mreži

Članak 19.

Elektroničke komunikacije unutar obuhvata Plana ostvaruju se izgradnjom mreže unutar pojaseva prometnica isključivo izvan kolničkih površina i putem priključivanja na udaljeni pretplatnički stupanj (UPS) smješten izvan obuhvata Plana.

U obuhvatu Plana treba izgraditi distributivnu elektroničku komunikacijsku kanalizaciju.

Podzemnu elektroničku komunikacijsku mrežu treba graditi uvlačenjem DSL kabela u cijevi DEKK.

Kod projektiranja i gradnje elektroničke komunikacijske mreže treba primjenjivati standardizirane montažne zdence i povezivati ih putem dvije PVC cijevi profila Ø 110 mm. Pored potrebnih kapaciteta za elektroničke komunikacije dodatno treba postavljati jednu cijev za prijenos RTV signala.

Na mjestima većih savijanja i na ulaze u građevine treba graditi zdence MZD0, a u trasi tipa MZD1 prema uvjetima i suglasnosti Hrvatske agencije za telekomunikacije.

Priključenje građevine od zdenca MZD0 do kućnog ormarića treba izvesti s dvije PEHD cijevi profila Ø 50 mm.

Trasa DEKK između zdenaca treba biti pravocrtna ili s blagim lukom kako bi se omogućilo uvlačenje elektroničkih komunikacijskih kabela.

Kada se DEKK gradi u pješačkoj stazi preko koje je dozvoljen pristup vozilima cijevi treba obložiti betonom C12/15. Cijevi položene u kolnik oblažu se betonom C12/15 i daljnje zatrpavanje rova se obavlja šljunkom ili drobljenim kamenom sve do kote gornjeg ustroja prometnice (asfaltnog zastora).

Na mjestima prijelaza kolnika treba postavljati zaštitne cijevi.

Prema propozicijama DIN EN 1998 najmanja širina pojasa za polaganje distributivne elektroničke komunikacijske kanalizacije iznosi 0,6 m, a dubina 0,8 m.

Sva križanja s drugim infrastrukturnim mrežama treba izvesti prema tehničkim propisima. Postojeći telefonski zračni vod treba kablirati.

Temeljem zakonskih propisa o elektroničkim komunikacijama investitori moraju izgraditi kabelsku kanalizaciju za pretplatničke elektroničke komunikacijske vodove, za kabelsku distribuciju i zajednički antenski sustav, koji su potrebni za pojedinu građevinu te potpunu elektroničku komunikacijsku instalaciju primjerenu namjeni građevine, uključujući i vodove za kabelsku distribuciju i zajednički antenski sustav u skladu s glavnim projektom (potrebna suglasnost T-HT-a odnosno Hrvatske agencije za telekomunikacije).

Izvedbeno, suvremena telefonska mreža je digitalna (integrirana digitalna mreža IDN), a samo su priključci telefona analogni.

Prilikom polaganja distributivne elektroničke komunikacijske kanalizacije treba se obavezno pridržavati minimalnih udaljenosti u situativnom i visinskom smislu.

5.2.2. Elektroničke komunikacije u pokretnoj mreži

Članak 20.

U području obuhvata Plana omogućena je izgradnja i postavljanje osnovnih stanica pokretnih komunikacija smještanjem na krovne prihvate ili slobodnostojeće antenske stupove uz načelo zajedničkog korištenja od svih operatora - koncesionara gdje god je to moguće. Postava osnovnih stanica elektroničkih komunikacija ne može se vršiti na udaljenosti manjoj od 1.000 m od postojeće osnovne stanice postavljene na slobodnostojećem stupu.

Plan omogućava uvođenje novih usluga i tehnologija (UMTS i sustavi sljedećih generacija).

5.3. Uvjeti gradnje komunalne infrastrukturne mreže

Članak 21.

Svi priključci na prometnu i komunalnu infrastrukturnu mrežu za potrebe planiranih sadržaja i namjena određuju se s ceste Mrkopalj - Novi Vinodolski.

U obuhvatu Plana određena je jedna javna prometnica - pristupna servisna cesta (koja je u osnovnoj prometnoj funkciji šumska cesta). Koristit će se za pristup i održavanje ugoditeljsko turističkog objekta i postrojenja gornjih stanica žičara.

Za potrebe priključenja građevina koje će se graditi na prostoru zone planske oznake R1 vodove komunalne infrastrukture treba položiti u koridor internih prometnica.

Projektiranje i polaganje vodova komunalne infrastrukture u internim prometnicama treba izvoditi uz uvažavanje svih zaštitnih mjera i načina gradnje propisanih za pojedinu vrstu infrastrukture.

Detaljni položaj vodova komunalne infrastrukture odredit će se u postupku izdavanja lokacijskih dozvola.

Položaj vodova komunalne infrastrukture unutar pojasa prometnica treba uskladiti s propozicijama prema DIN EN 1998 i važećim hrvatskim propisima prema pojedinim vrstama komunalne infrastrukture.

Elektroenergetske vodove svih naponskih razina i vodove distribucijske elektroničke komunikacijske kanalizacije obvezno treba polagati u pješačke hodnike ili bočne razdjelne pojase zelenila.

Sve poprečne prijelaze vodova komunalne infrastrukture treba fizički zaštititi na odgovarajući tehnički ispravan način (zaštitne cijevi i slično) i to se smatra obvezom prilikom izgradnje ili rekonstrukcije bilo prometnih površina bilo infrastrukture.

Kod križanja vodova komunalne infrastrukture trebaju se horizontalni i vertikalni svijetli razmaci izvesti u skladu s tehničkim propisima.

Sustav javne odvodnje

Članak 22.

Sustav javne odvodnje otpadnih voda treba izvesti u skladu s uvjetima navedenim u tekstualnom dijelu elaborata u točki 3.5. Komunalna infrastrukturna mreža, Odvodnja te s kartografskim prikazom br. 2. PROMETNA, ULIČNA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURNA MREŽA.

Planom se određuje izgradnja razdjelnog sustava javne odvodnje.

Odvodnju sanitarnih voda s novih građevina u podnožju treba upustiti u sustav javne odvodnje Mrkoplja i odvesti do uređaja za pročišćavanje u Mlaci.

Sanitarne vode planinarskog doma treba odvesti u nepropusnu sabirnu jamu ili trokomornu taložnicu, koju je potrebno izvesti na vlastitoj građevnoj čestici.

Za njihovu izgradnju treba ishoditi vodopravne uvjete od nadležnih službi Hrvatske vodoprivrede.

Odvodnju oborinskih voda s parkirališta i manipulativnih prometnih površina na prostoru podnožja treba priključiti na ulične kanale u prometnicama sjeverno od granice obuhvata uz uvjet prethodnog pročišćavanja putem separatora ulja i masti s taložnicom.

Sustav javne odvodnje i sve kanalske priključke te slivnike i taložnice treba izvoditi vodonepropusno.

U sustav javne odvodnje mogu se upuštati otpadne vode koje svojim sastavom odgovaraju propisanom stupnju pročišćenosti, a u protivnom treba obaviti predtretman (taložnice, odjeljivači ulja i masti i sl.).

Za odvodnju oborinskih voda s planirane prometnice na vrhu Čelimbaše treba koristiti otvoreni jarak s kojega će se voda odvoditi izvan obuhvata Plana nastavno na otvoreni jarak uz šumsku cestu i njime do ispusta na teren.

Oborinsku vodu u proljeće treba odvoditi do postojećeg otvorenog jarka u podnožju koji se nastavlja izvan obuhvata Plana i upustiti u akumulaciju za zasneženje.

Kakvoća sanitarnih i oborinskih otpadnih voda koje se upuštaju u sustav javne odvodnje treba biti unutar dozvoljenih vrijednosti pokazatelja opasnih i drugih tvari u otpadnim vodama reguliranih »Pravilnikom o graničnim vrijednostima pokazatelja opasnih i drugih tvari u otpadnim vodama« (»Narodne novine« broj 40/99 i 6/01).

Oborinske vode s krovova građevina, uređenog okoliša građevina, zelenih površina i pješačkih putova i staza ne smiju se priključiti na javni sustav odvodnje oborinskih voda, već se trebaju upuštati u tlo.

Površinske vode na javnim prometnim površinama treba prikupljati putem dubokih slivnika s rešetkom na vodolovnom grlu i s taložnicom minimalne dubine 1,0 m ili dubokim kalicama s linijskim rešetkama. Najmanji promjer priključka slivnika je 150 mm.

Posebne uvjete gradnje sustava javne odvodnje određuje nadležno komunalno trgovačko društvo.

Za ulične kanale treba koristiti polivinilkloridne, polipropilenske, polietilenske, poliesterske i slične korugirane ili centrifugirane cijevi minimalnog unutarnjeg promjera 250 mm. Cijevi treba polagati u tlo s minimalnim nadslojem od 1,5 m. Posteljicu i materijal za zatrpavanje treba koristiti prema preporukama proizvođača cijevi.

Na mjestima horizontalnih ili vertikalnih lomova trase kanala, priključaka građevina, slivnika ili drugih kanala treba izvesti kontrolna okna minimalne dimenzije svijetlog otvora 60x60 cm iz vodonepropusnog materijala i s vodonepropusnim spojevima kanala i priključaka s odgovarajućom nosivošću na osovinski pritisak od 130 kN na svim kamionima dostupnim površinama.

Sva međusobna križanja s drugim vodovima komunalne infrastrukture treba izvesti prema tehničkim propisima.

Pri paralelnom polaganju kanalskih cijevi njihov minimalni svijetli razmak iznosi 50 cm, a prema propozicijama DINEN 1998, HRN U, N1.051 i HRN U, N1.052 najmanja širina pojasa za polaganje betonskih cijevi je 1,2 do 1,5 m.

Vodoopskrba

Članak 23.

Na kartografskom prikazu broj 2. »PROMETNA, ULIČNA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURNA MREŽA« ucrтана je vodoopskrbna mreža, a tekstualno obrazloženje je dano u točki 3.5. tekstualnog dijela Plana, Komunalna infrastrukturna mreža, Vodoopskrba.

Vodoopskrba Čelimbaše treba se riješiti priključenjem lokalne vodoopskrbne mreže na javni vodoopskrbni sustav Delnica trasom Lokve - Sunger, crpna stanica Sunger - vodosprema Presika, odakle se gravitacijski omogućava vodoopskrba Čelimbaše.

Iz sustava goranskog vodovoda za Općinu Mrkopalj potrebno je prema Prostornom planu uređenja Općine Mrkopalj osigurati količinu vode za srednju dnevnu potrošnju od 30,4 l/s.

Ovim planom određuje se izgradnja vodoopskrbne mreže s vanjskom nadzemnom hidrantskom mrežom izvan prometnih površina. Uvjeti i način projektiranja i izgradnje kućne hidrantske mreže unutar građevinskih objekata odredit će se u postupku ishođenja lokacijskih dozvola za te građevine.

Prema propozicijama DINEN 1998 najmanja širina pojasa za polaganje vodovoda je 0,90 m. U ovoj širini nisu obuhvaćeni profili vodovoda od $\varnothing$ 200 mm ili više s pojansom širine 2,0 m.

Vodoopskrbni cjevovodi trebaju zadovoljiti vodoopskrbu sanitarnom i protupožarnom vodom.

Vanjski nadzemni hidranti moraju biti minimalnog profila 80 mm na minimalnom međusobnom razmaku od 120 metara.

Protupožarna količina vode određuje se s količinom od 10 l/s uz uvjet osiguranja minimalnog pritiska u cjevovodu od 2,5 bara.

Posebne uvjete građenja vodoopskrbnog sustava određuje nadležno komunalno trgovačko društvo koje će odrediti i vrstu cijevi. Minimalni promjer cijevi je $\varnothing$ 125 mm.

Križanje s drugim infrastrukturnim mrežama i prometnicama treba izvesti prema tehničkim propisima.

Minimalna dubina polaganja vodovodnih cjevovoda je s nadslojem tla od 1,20 metara.

Čvorna mjesta s ograncima, zračni ventili i muljni ispusti trebaju biti ugrađeni u vodovodna okna minimalnih dimenzija 100x100 cm, s poklopcem minimalnih dimenzija 60x60 cm i odgovarajuće nosivosti.

Priključci se ostvaruju na vodoopskrbnu mrežu preko vodomjera postavljenog uz regulacijsku liniju.

Zasnježenje

Članak 24.

Na novoj skijaškoj stazi treba izgraditi sustav zasnježenja. Površine zasnježenja su u prosječnoj širini 30 m s visinom snježnog sloja od cca 25-30 cm. Izrada snijega predviđa se uz korištenje visokotlačnih propeler topova s dobavom vode iz vodoopskrbnog sustava na bazi pritiska iz centralne akumulacije na lokaciji DIP Delnice na koti 820 m n.m. Za njezino punjenje koristi se dotok oborinskih voda i voda od zasnježenja putem akumulacija izvan obuhvata Plana. Tehnološka vodoopskrbna mreža za zasnježenje treba biti tlačno-gravitacijska zbog potrebe punjenja i pražnjenja akumulacija.

Topovi za zasnježenje spajaju se na određenim mjestima na vodoopskrbni cjevovod gdje se izvode hidrantski nastavci s elektrantima (ormarići s elektropriključkom i posebnim priključkom za vodu). Zasnježenje se provodi u fazama. Opskrba vodom je putem tlačnog cjevovoda položenog duž cijele trase zasnježenja. Potreban radni pritisak za snježne topove postiže se pritiskom u cjevovodu na cijelom pružanju cjevovoda.

Crpna stanica locirana je pored centralne retencije. Cjevovod je profila $\varnothing$ 200 mm, a razmak elektranata je 100 m.

Plinoopskrba

Članak 25.

Na prostoru obuhvata Plana nije predviđena plinoopskrba.

Opskrbu građevina plinom za potrebe grijanja i pripremu tople vode moguće je ostvariti iz nadzemnih ili podzemnih UNP plinskih spremnika koji će biti izvedeni u skladu s odredbama posebnih propisa iz zakonske regulative oblasti zaštite od požara.

Elektroopskrba

Članak 26.

Na kartografskom prikazu broj 2. »PROMETNA, ULIČNA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURNA MREŽA« ucrтана je elektroopskrbna mreža, a tekstualno obrazloženje je dano u točki 3.5. tekstualnog dijela Plana, Komunalna infrastrukturna mreža, Elektroopskrba.

Svi elektroenergetski vodovi i vodovi javne rasvjete moraju biti položeni u zemlju ili unutar koridora internih prometnica (kablirani), a sve interne prometnice moraju biti osvijetljene postavljanjem odgovarajuće javne rasvjete u klasi s prometnom funkcijom.

Uz skijaške staze treba postaviti podzemne elektroenergetske vodove koji su u funkciji zasnježenja i rasvjete za noćno skijanje.

Za potrebe nove gradnje skijaških žičara, rasvjete uz stazu, topova i ostalu infrastrukturu treba izgraditi novu trafostanicu 1 x 1000 kVA na građevnoj čestici u podnožju skijališta. Kolni pristup do građevne čestice trafostanice omogućen je prometnicom izvan granice obuhvata s kojom graniči građevna čestica trafostanice.

5.4. Uvjeti i način gradnje građevina komunalne infrastrukture

Članak 27.

Transformatorsku stanicu treba postaviti kao slobodno stojeću, a u oblikovnom smislu prilagoditi značajkama oko-

liša. Treba koristiti tipsku trafostanicu instalirane snage s transformatorima 2 x 630 kVA prema tipizaciji HEP-a.

Uvjeti i način gradnje trafostanice su:

- Minimalne dimenzije čestice su 5,0 x 7,0 m;
- Najveća etažnost građevine je jedna etaža - ili podrum ili prizemlje odnosno najveća dopuštena visina građevina je 5,0 m;
- Najveći dopušteni koeficijent izgrađenosti (k_{ig}) građevne čestice je 1,0;
- Najveći dopušteni koeficijent iskoristivosti (k_{is}) građevne čestice je 1,0;
- Neizgrađen prostor treba zatravniti;
- Ograde se mogu izvoditi prema svim međama kao zaštitna žičana ograda maksimalne visine 2,0 m. Uz ogradu je moguća sadnja živice;
- Građevna čestica mora imati izravni kolni pristup na javnu prometnu površinu;
- Priključenje građevne čestice na vodove komunalne infrastrukture treba obaviti u pojasu ulice s kojom građevna čestica ima među na regulacijskoj liniji.

Uvjeti i način gradnje građevina komunalne infrastrukture su određeni na kartografskom prikazu br. 4. NAČIN I UVJETI GRADNJE.

6. UVJETI UREĐENJA JAVNIH ZELENIH POVRŠINA

Članak 28.

Ovim Planom određene su površine zaštitnog zelenila označene na kartografskom prikazu br. 1. KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA planskom oznakom Z.

Površine ove namjene obuhvaćaju livade i šume na kojima je dozvoljeno redovno održavanje odnosno gospodarenje i postava vodova komunalne infrastrukture.

7. MJERE ZAŠTITE PRIRODNIH I KULTURNO POVIJESNIH CJELINA I GRAĐEVINA AMBIJENTALNIH VRIJEDNOSTI

Članak 29.

Na prostoru obuhvata Plana prema podacima iz Prostornog plana uređenja Općine Mrkopalj, grafičkog prikaza 3A PODRUČJA PRIMJENE POSEBNIH MJERA UREĐENJA I ZAŠTITE prostor vrha Čelimbaše označen je kao točka značajna za panoramsku vrijednost krajobraza.

Uvažavajući ovu atribuciju određeni su posebni uvjeti za gradnju i uređenje prostora za građevine ugostiteljsko turističke namjene koji bi trebali sačuvati postojeću krajobraznu kvalitetu.

Na ostalim prostorima obuhvata Plana prema podacima iz Prostornog plana uređenja Općine Mrkopalj kao i uvidom u stanje na terenu nema drugih zaštićenih prirodnih, kulturno-povijesnih cjelina i ambijentalnih vrijednosti i posebnosti.

Kvalitetno visoko zelenilo označeno grafičkom oznakom - očuvanje kvalitetnog visokog zelenila na stazi na kartografskom prikazu br. 3. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE POVRŠINA mora se prilikom uređenja skijaških staza i skijaških žičara očuvati.

Površine predviđene za uređenje skijaških staza i skijaške žičare označenih grafičkom oznakom - zatravnjenje skijaških staza i koridora žičara na grafičkom prikazu br. 3. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE POVRŠINA potrebno je zatravniti radi sprječavanja isparanja tla bujicama.

8. POSTUPANJE S OTPADOM

Članak 30.

Na prostoru obuhvata Plana postupanje s otpadom mora biti u skladu s odredbama Zakona o otpadu te relevantnih propisa i pravilnicima.

Zbrinjavanje otpada bit će organiziranim odvozom, koji će se vršiti prema komunalnom redu javnog komunalnog poduzeća i njegovim odvozom istog na predviđeno odlagalište.

Otpad je potrebno prikupljati odvojeno po vrstama u odgovarajućim kontejnerima.

Lokacija kontejnera za prikupljanje i sortiranje otpada moraju imati direktan pristup na kolnu površinu.

Spremnici, kontejneri i druga oprema u kojoj se otpad prikuplja moraju biti tako opremljeni da se spriječi rasipanje ili prolijevanje otpada i širenje prašine i buke.

Građevni otpad koji će nastati kod gradnje na prostoru obuhvata Plana zbrinjavat će se u skladu s odredbama Zakona o otpadu odvozom na predviđeni deponij.

9. MJERE SPREČAVANJA NEPOVOLJNOG UTJECAJA NA OKOLIŠ

9.1. Zaštita od poplava i zaštita podzemnih voda

Članak 31.

Na prostorima gdje je predviđena gradnja i uređenje prostora sportsko rekreacijske i ugostiteljsko turističke namjene nema otvorenog vodotoka.

Ostali dijelovi obuhvata Plana nalaze se većim dijelom u slivu bujice Široka draga. Prema Županijskom planu obrane od poplava na lokalnim vodama na bujici Široka draga po potrebi se provodi obrana od poplava.

Zaštita tla od erozije nastala bujičnim djelovanjem oborinskih voda spriječit će se bujičarskim radovima (uređenje te sadnja trave na prostoru skijaških staza) i postavljanjem bujičarskih građevina (ograde od pruća).

Djelatnosti koje će se obavljati unutar obuhvata Plana moraju biti u skladu s važećom Odlukom o zonama sanitarne zaštite.

Kod ishođenja lokacijske dozvole za gradnju svih građevina na prostoru obuhvata Plana investitor će ishoditi vodopravne uvjete.

Kod gradnje sabirne jame i spremnika za lož ulje za grijanje planinarskog doma treba u skladu s važećom Odlukom o zonama sanitarne zaštite ishoditi odobrenje od nadležne vodnogospodarske ustanove.

Oborinske vode s parkirališta trebaju se odvoditi putem slivnika s taložnicama u javnu kanalsku mrežu.

9.2. Zaštita od požara

Članak 32.

Prilikom projektiranja i izvođenja treba primjenjivati odredbe Zakona o zaštiti od požara i posebnih propisa iz zakonske regulative oblasti zaštite od požara te drugih tehničkih i organizacijskih mjera iz »Procjene ugroženosti od požara Općine Mrkopalj«.

Pridržavajući se odredbi propisa Planom su osigurani vatrogasni prilazi do svih zona po planiranim javnim prometnim površinama čime je omogućen pristup do svake građevne čestice.

Kod projektiranja internih prometnica obavezno je planiranje vatrogasnih pristupa koji imaju propisanu širinu, nagibe, okretišta, nosivost i radijuse zaokretanja, a sve u skladu s odredbama posebnih propisa iz zakonske regulative u oblasti zaštite od požara.

Kod projektiranja građevina radi veće uniformiranosti u odabiru mjera zaštite od požara, prilikom procjene ugrože-

nosti od požara, u prikazu mjera zaštite od požara kao sastavnog dijela projektne dokumentacije potrebno je primjenjivati numeričku metodu TVRB 100 ili neku drugu općepriznatu metodu.

Treba izgraditi Planom određene cjevovode za potrebne količine vode za gašenje požara.

Prilikom gradnje vodoopskrbnog sustava obvezna je izgradnja hidrantske mreže u skladu s odredbama posebnih propisa iz zakonske regulative oblasti zaštite od požara.

9.3. Zaštita od ratnih opasnosti

Članak 33.

Za prostor obuhvata Plana nije utvrđena obveza izgradnje skloništa osnovne zaštite.

Sklanjanje zaposlenika i korisnika na prostoru obuhvata Plana rješava se Planom zaštite i spašavanja Općine.

9.4. Zaštita od potresa

Članak 34.

Prostor obuhvata Plana prema seizmičkim kartama nalazi se u zoni VI-VII° seizmičnosti po MCS.

Sve građevine moraju biti dimenzionirane najmanje na očekivani intenzitet potresa u skladu sa zakonskom regulativom za protupotresnu izgradnju.

9.5. Zaštita zraka

Članak 35.

Na prostoru obuhvata Plana zaštita zraka provodit će se smanjivanjem emisije onečišćujućih tvari u zrak i to ograničavanjem emisije i propisivanjem tehničkih standarda u skladu sa Zakonom o zaštiti zraka i podzakonskim propisima donesenih na temelju tog Zakona.

Na području obuhvata Plana nije dozvoljena gradnja građevina djelatnosti koje izazivaju zagađenja zraka.

10. MJERE PROVEDBE PLANA

10.1. Obveza izrade detaljnih planova uređenja

Članak 36.

Plan se provodi neposredno.

10.2. Obveza procjene utjecaja na okoliš

Članak 37.

Pravilnikom o procjeni utjecaja na okoliš određeni su zahvati za koje je obvezna procjena utjecaja na okoliš.

U postupku daljnje detaljnije razrade Plana te prilikom projektiranja i izvođenja, na moguće zahvate u obuhvatu UPU-a koji su sadržani u Popisu zahvata koji je sastavni dio Pravilnika, primjenjivat će se odredbe Pravilnika.

10.3. Rekonstrukcija građevina čija je namjena protivna planiranoj namjeni

Članak 38.

Na prostoru obuhvata Plana nema građevina čija je namjena protivna planiranoj namjeni.

C. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 39.

Urbanistički plan uređenja 6 - R12 skijalište Čelimbaša u Mrkoplju izrađen je u 4 izvornika ovjerenih pečatom

Općinskog vijeća Općine Mrkopalj i potpisom predsjednika Općinskog vijeća Općine Mrkopalj.

Izvornici Plana čuvaju se u:

- Općini Mrkopalj;
- Upravnom odjelu za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša u Primorsko-goranskoj županiji;
- Javnoj ustanovi Zavodu za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije;
- Urbanističkom zavodu grada Zagreba d.o.o.

Članak 40.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana nakon objave u »Službenim novinama Primorsko-goranske županije«.

Klasa: 021-05/08-01/01

Ur. broj: 2112-05-01-08-26

Mrkopalj, 25. studenoga 2008.

OPĆINSKO VIJEĆE OPĆINE MRKOPALJ

Predsjednik

Tomislav Cuculić, v.r.

25.

Na temelju članaka 100. Zakona o prostornom uređenju i gradnji (»Narodne novine« broj 76/07), članka 47. Odluke o donošenju izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Mrkopalj (»Službene novine Primorsko-goranske županije« broj 46/04 i 26/07) i članka 18. Statuta Općine Mrkopalj (»Službene novine Primorsko-goranske županije« broj 04/06), Općinsko vijeće Općine Mrkopalj, na sjednici održanoj 25. studenoga 2008. godine donijelo je

ODLUKU

o donošenju Detaljnog plana uređenja 13 - R2 Biatlonski centar »Zagmajna«

A. TEMELJNE ODREDBE

Članak 1.

Donosi se Detaljni plan uređenja 13 - R2 Biatlonski centar »Zagmajna« (u nastavku teksta: Plan) kojega je izradio Urbanistički zavod grada Zagreba d.o.o. iz Zagreba.

Članak 2.

Planom se, u skladu s Prostornim planom uređenja Općine Mrkopalj, utvrđuje detaljna namjena površina, režimi uređivanja prostora, način opremanja zemljišta komunalnom, prometnom i elektroničkom komunikacijom infrastrukturom, uvjeti za izgradnju građevina i poduzimanje drugih aktivnosti u prostoru te druge elemente od važnosti za područje obuhvata Plana.

Članak 3.

Plan se donosi za zonu R2 - Biatlonski centar »Zagmajna« u Mrkoplju utvrđenu Prostornim planom uređenja Općine Mrkopalj koja obuhvaća površinu od 16,52 ha i čija je granica ucrтана na kartografskim prikazima Plana.

Članak 4.

Plan je sadržan u elaboratu Detaljni plan uređenja 13 - R2 Biatlonski centar »Zagmajna« i sastoji se od:

TEKSTUALNOG DIJELA:

UVOD

I. OBRAZLOŽENJE**1. POLAZIŠTA**

1.1. Značaj, osjetljivost i posebnosti područja u obuhvatu Plana

1.1.1. Obilježja izgrađene strukture i ambijentalnih vrijednosti

1.1.2. Prometna, elektronička komunikacijska i komunalna opremljenost

1.1.2.1. Prometna opremljenost

1.1.2.2. Elektronička komunikacijska i komunalna opremljenost

1.1.3. Obveze iz planova šireg područja

1.1.4. Ocjena mogućnosti i ograničenja uređenja prostor

2. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

2.1. Program gradnje i uređenja površina i zemljišta

2.2. Detaljna namjena površina

2.2.1. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu, način korištenja i uređenja površina planiranih građevina

2.3. Prometna, ulična, elektronička komunikacijska i komunalna infrastrukturna mreža

2.3.1. Prometna i ulična mreža

2.3.2. Elektronička komunikacijska mreža

2.3.3. Kanalizacija

2.3.4. Vodoopskrba

2.3.5. Plinoopskrba

2.3.6. Elektroopskrba

2.3.7. Opći uvjet

2.4. Uvjeti korištenja, uređenja i zaštite površina i građevina

2.4.1. Uvjeti i način gradnje

2.4.2. Zaštita prirodnih i kulturno-povijesnih cjelina i građevina i ambijentalnih vrijednosti

2.5. Sprječavanje nepovoljna utjecaja na okoliš

2.5.1. Mjere zaštite okoliša

2.5.2. Mjere zaštite od potresa, požara i eksplozije

2.5.3. Mjere zaštite od ratnih opasnost

II. ODREDBE ZA PROVOĐENJE**A. TEMELJNE ODREDBE****B. ODREDBE ZA PROVOĐENJE**

1. UVJETI ODREĐIVANJA NAMJENE POVRŠINA
2. DETALJNI UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I GRADNJE GRAĐEVNIH ČESTICA I GRAĐEVINA

2.1. Veličina i oblik građevnih čestica

2.2. Veličina i površina građevina

2.3. Namjena građevina

2.4. Smještaj građevina na građevnoj čestici

2.5. Oblikovanje građevina

2.6. Uređenje građevnih čestica

3. NAČIN OPREMANJA ZEMLJIŠTA PROMETNOM, ULIČNOM, KOMUNALNOM I ELEKTRONIČKOM KOMUNIKACIJSKOM INFRASTRUKTURNOM MREŽOM

3.1. Uvjeti gradnje, rekonstrukcije i opremanja cestovne i ulične mreže

3.1.1. Glavne gradske ulice i ceste nadmjesnog značenja

3.1.2. Gradske pristupne ulice

3.1.2.1. Izračun potrebnih parkirališno-garažnih mjesta

3.1.3. Površine za javni prijevoz

3.1.4. Javna parkirališta

3.1.5. Javne garaže

3.1.6. Biciklističke staze

3.1.7. Trgovi i druge veće pješačke površine

3.2. Uvjeti gradnje, rekonstrukcije i opremanja ostale prometne mreže

3.3. Uvjeti gradnje, rekonstrukcije i opremanja elektroničke komunikacijske mreže

3.4. Uvjeti gradnje, rekonstrukcije i opremanja komunalne infrastrukturne mreže i vodova unutar prometnih i drugih javnih površina (opskrba pitkom vodom, odvodnja

i pročišćavanje otpadnih voda, opskrba plinom, elektroopskrba i javna rasvjeta)

4. UVJETI UREĐENJA I OPREME JAVNIH ZELENIH POVRŠINA

4.1. Uvjeti uređenja i opreme uređenih zelenih površina

4.2. Uvjeti uređenja i opreme neuređenih zelenih površina

5. UVJETI UREĐENJA POSEBNO VRIJEDNIH I/ILI OSJETLJIVIH CJELINA I GRAĐEVINA**6. UVJETI I NAČIN GRADNJE****7. MJERE ZAŠTITE PRIRODNIH, KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA I GRAĐEVINA I AMBIJENTALNIH VRIJEDNOSTI****8. MJERE PROVEDBE PLANA****9. MJERE SPRJEČAVANJA NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ**

9.1. Rekonstrukcija građevina čija je namjena protivna planiranoj namjeni

C. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**GRAFIČKOG DIJELA:**

KARTOGRAFSKI PRIKAZI u mjerilu 1:1.000

1. DETALJNA NAMJENA POVRŠINA

2. PROMETNA, ELEKTRONIČKA KOMUNIKACIJSKA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURNA MREŽA

3.1. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE POVRŠINA

3.2. UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I ZAŠTITE POVRŠINA - MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

4.1. UVJETI GRADNJE

4.2. UVJETI GRADNJE - PARCELACIJA

B. ODREDBE ZA PROVOĐENJE

1. UVJETI ODREĐIVANJA NAMJENE POVRŠINA

Članak 5.

U kartografskom prikazu br. 1. DETALJNA NAMJENA POVRŠINA određene su površine sljedeće namjene:

R1 - Sportsko-rekreacijska namjena - sport

R1-1 - Biatlonski centar i R1-2 - tribine uz Biatlonski centar

Planom određena površina sportsko rekreacijske namjene podijeljena je prometnicom A1 i obuhvaća dvije građevne čestice oznaka R1-1 i R1-2.

Površina planske oznake R1-1 je građevna čestica Biatlonskog centra na kojoj će se izvesti svi sportski sadržaji predviđeni za natjecanja, građevine koje su potrebne za održavanje tih površina kao i građevine drugih namjena koje upotpunjuju osnovnu namjenu prostora.

Na površini Biatlonskog centra planirana je izvedba asfaltiranih i zatravljenih natjecateljskih staza, strelišta, kaznenog kruga, prostora za natjecatelje i trenere, tribine - zemljanog nasipa za gledatelje (građevna čestica R1-2), građevine servisnog i info-centra, građevine centra za zasnježenje i press-centra, kolni i pješački pristupi za građevine, parkirališta za potrebe natjecatelja i organizatora natjecanja te pješačke staze za pristup natjecatelja i gledatelja do sportskih terena.

Na dijelovima prostora na kojima će se uređivati sadržaji biatlonskog sporta postaviti će se drenaža kako bi se spriječilo plavljenje koje se događa za razdoblja topljenja snijega i kod jakih pljuskova.

Na površini sportsko rekreacijske namjene mogu se uređiti prostori za ostale sportove koji se mogu koristiti u raz-

doblju cijele godine uz uvjet da se njihovom izvedbom ne narušava osnovna namjena ovog prostora, a to je Biatlonski centar te da njihovo uređenje ne zahtijeva veće zahvate denivelacije terena i postavu dodatnih instalacija komunalne infrastrukture.

Kolni pristup vozila do Biatlonskog centra je prometnicom planske oznake A1 (Mrkopalj-Sunger).

Na površinama ove namjene mogu se graditi vodovi i građevine komunalne infrastrukture kao i precrpna stanica za zasnježenje u ili uz građevinu centra za zasnježenje te precrpna stanica za odvodnju u ili uz građevinu servisnog centra.

T1 - Ugostiteljsko-turistička namjena

T1-1 - hotel

Površina planske oznake T1-1 je građevna čestica namijenjena za gradnju hotela kategorije 3-4*. Hotel je namijenjen za smještaj sportaša natjecatelja Biatlonskog centra. U građevini ove namjene, osim površina namijenjenih za posjetioce hotela i radnih prostora za osoblje, planirani su upravno-poslovni sadržaji namijenjeni »Biatlonskom savezu«, prostori za potrebe održavanja natjecanja, ugostiteljski prostori i manje trgovine.

Na građevnoj čestici osim građevine osnovne namjene planirana je izvedba parkirališta za potrebe gostiju, interne kolne i pješačke prometne mreže, uređenje površina za postavu vanjskih ugostiteljskih sadržaja i uređenje površina zelenila.

Kolni pristup vozila do hotela planiran je prometnicom planske oznake A2 koja je preko križanja s prometnicom Mrkopalj-Sunger (planska oznaka A1) priključena na lokalnu prometnu mrežu.

T1-2 - restoran

Površina planske oznake T1-2 je građevna čestica namijenjena za gradnju građevine ugostiteljsko turističke namjene - restorana namijenjenog za potrebe gledalaca. U građevini ove namjene planirani su ugostiteljski prostori i manja trgovina, bez pratećih radnih i skladišnih prostora, jer se za te potrebe koriste prostori odgovarajuće namjene u građevini hotela.

Na građevnoj čestici osim građevine osnovne namjene planirano je uređenje površina za postavu vanjskih ugostiteljskih sadržaja, uređenje površine zelenila te izvedba pješačkih komunikacija.

Kolni pristup vozila do restorana planiran je prometnicom Mrkopalj - Sunger (planska oznaka A1).

A - Vodne površine - akumulacije

Ovim planom određene su dvije vodne površine - akumulacije i to prirodna akumulacija u središnjem dijelu obuhvata planske oznake A te akumulacija za zasnježenje uz zapadnu granicu obuhvata planske oznake As. Akumulacija vode za zasnježenje punit će se oborinskom vodom preko centralnog voda drenažne odvodnje i iznimno vodom iz vodovoda.

Z - Zaštitne zelene površine

Ovim Planom određene su površine ove namjene obuhvaćaju šume, šumske livade i prosjeke. Na ovim površinama zadržava se postojeće uređenje i režim korištenja.

Na ovim površinama osim održavanja zelenih površina moguće je korištenje prirodnih staza u svrhu sportskih natjecanja i treninga.

IS - površina infrastrukturnih sustava

Na površinama ove namjene određene su građevne čestice za izgradnju trafostanice (IS1) i precrpne stanice za odvodnju (IS2).

IS1 - površina infrastrukturnih sustava - trafostanica

Ovim Planom određena je građevna čestica za gradnju trafostanice planske oznake IS1. Građevna čestica ima kolni pristup s prometnice A2.

IS2 - površine infrastrukturnih sustava - precrpna stanica za odvodnju

Ovim Planom određena je građevna čestica za gradnju precrpne stanice planske oznake IS2 za potrebe tlačnog kanala fekalne odvodnje. Građevna čestica ima kolni pristup s prometnice A1.

Javne prometne površine

Ovim Planom određene su građevne čestice prometnica A1, A2 i A3.

Prometnica A1 je prometnica koja povezuje Mrkopalj i Sunger, a prolazi u smjeru zapad-istok kroz površinu sportsko rekreacijske namjene.

Za kolni pristup do hotela određena je prometnica planske oznake A2 koja je preko križanja s prometnicom A1 Mrkopalj-Sunger spojena na javnu prometnu mrežu.

Prometnica A1 i prometnica A2 imaju kolnik širine 6,0 m i obostrane pješačke hodnike širine 1,5 m.

Prometnica A3 do servisnog centra ima kolnik širine 6,0 m i s južne strane pješački hodnik širine 1,5 m.

Unutar građevnih čestica prometnica biti će položeni vodovi komunalne infrastrukture.

2. DETALJNI UVJETI KORIŠTENJA, UREĐENJA I GRADNJE GRAĐEVNIH ČESTICA I GRAĐEVINA

Članak 6.

U kartografskom prikazu br. 3.1. određeni su uvjeti korištenja, uređenja i gradnje građevnih čestica i građevina i to:

A - nova gradnja

Minimalni potrebni preduvjet za novu gradnju je minimalni opseg komunalnog uređenja što podrazumijeva kolni priključak građevne čestice na javnu prometnu površinu minimalne širine kolnika 5,5 m, priključke elektroopskrbe, vodoopskrbe i odvodnje te potreban broj parkirališnih mjesta.

Ovi uvjeti korištenja, uređenja i gradnje obavezni su za sve građevine na području obuhvata.

B - uređenje sportskih, zelenih, i pješačkih površina na građevnoj čestici

Uređenje sportskih, zelenih i pješačkih površina određeno je na površinama građevnih čestica prikazanim na kartografskom prikazu 3.1. na ovim površinama treba uređiti parter postavom pješačkih površina, sportskih staza i igrališta kao i uređenih površina zelenila.

Na površinama građevne čestice Biatlonskog centra R1-1 za potrebe uređenja pješačkih površina, površina uređenog zelenila i površina sportskih sadržaja; sportskih staza i igrališta obavezna je izvedba drenaže.

C - promjena načina korištenja površina na građevnoj čestici

Promjena načina korištenja određena je za građevinu servisnog centra, strelište i akumulaciju za zasnježenje. Promjenom načina uređenja i korištenja ovi prostori će poboljšati sadašnje korištenje. U građevini servisnog centra uredit će se prostori drugih namjena i opremiti komunalnom infrastrukturom, a na površini akumulacije za zanježenje će se manjim građevinskom zahvatima omogućiti zadržavanje vode potrebne za zasnježenje staza.

Srelište će se dodatno zaravnati i uredit će se travnate površine, izvesti zaštitni nasip i drenaža terena. Uz zapadni dio strelišta postaviti će se semafor i zasaditi visoka vegetacija kao zaštita od vjetra.

Uređenje javnih prometnih površina i parkirališta na građevnim česticama

Na svim označenim površinama moraju se izvesti svi elementi potrebni za nesmetano odvijanje kolnog i pješačkog prometa uključujući i površine zaštitnog zelenila predviđene na parkiralištima.

Kod projektiranja svih građevina i javnih prometnih površina potrebno je postupati u skladu s važećim propisima o prostornim standardima, urbanističko-tehničkim uvjetima i normativima za sprečavanje urbanističko-arhitektonskih barijera osoba s invaliditetom odnosno osoba smanjene pokretljivosti.

2.1. Veličina i oblik građevnih čestica (izgrađenost, iskorištenost i gustoća izgrađenosti)

Članak 7.

U kartografskom prikazu br. 4.2. UVJETI GRADNJE - PARCELACIJA određene su veličine i oblici za sve građevne čestice unutar obuhvata Plana.

Podaci o građevnim česticama, veličini i katastarskim česticama koje sadrže dani su u TABLICAMA 1. i 2.

BILANCA NAMJENE POVRŠINA

TABLICA 1.

Oznaka površina	Namjena	Dijelovi katastarskih čestica	m ² *	% obuhvata
SPORTSKO REKREACIJSKA NAMJENA				
R1-1	Centar za zasnježenje (R1-A)	2298/1	150	
	Servisni centar (R1-B)	2294, 2298/1	85	
	Asfaltirane staze	2298/1, 2295, 1306	5.263	3,19
	Zatravljene staze	2298/1, 1306, 2295	5.844	3,54
	Strelište	2298/1	5.465	3,31
	Prometne površine	2294, 2298/1	3.260	1,97
	Uređene zelene površine	2298/1, 1306, 2295, 2294	10.755	6,51
	Ostale neuređene površine	2298/1, 2294	27.028	16,36
	UKUPNO R1-1		57.850	
R1-2	Tribine	2298/1, 1306, 2295	1.037	0,63
	Ostale neuređene površine	2298/1, 1306, 2295	608	0,37
	UKUPNO R1-2		1.645	
UKUPNO R1			59.495	36,02
UGOSTITELJSKO TURISTIČKA NAMJENA				
T1-1	Hotel (T1-A)	2298/1	803	0,49
	Terasa	2298/1	1.093	0,66
	Prometne površina (parkirališta)	2298/1	1.486	0,90
	Uređene zelene površine	2298/1	541	0,33
	UKUPNO T1-1		3.923	
T1-2	Restoran (T1-B)	2295	163	0,10
	Terasa	2295	173	0,10
	Uređene zelene površine	2295	163	0,10
	UKUPNO T1-2		499	
UKUPNO T1			4.422	2,68
Z	ZAŠTITNE ZELENE POVRŠINE	2298/1, 2298/2, 2295, 1306	90.320	0,90
UKUPNO Z			90.320	54,68

VODNE POVRŠINE-AKUMULACIJE				
A	Prirodna akumulacija	2298/1	297	0,18
AS	Akumulacije za potrebe zasnježenja	2298/1	2.172	1,31
UKUPNO A i AS			2.468	1,49
POVRŠINE INFRASTRUKTURE				
IS1	Trafostanica	2298/1	77	0,05
IS2	Precrpna stanica odvodnje	2298/1	16	0,01
UKUPNO POVRŠINE INFRASTRUKTURE			93	0,06
JAVNE PROMETNE POVRŠINE				
A1	Prometnica Mrkopalj-Sunger (s odvojkom)	2298/1, 1306, 2295	6.284	3,80
A2	Pristupna prometnica za hotel	2298/1	1.697	1,03
A3	Pristupna prometnica za servisni centar	2298/1	399	0,24
UKUPNO PROMETNE POVRŠINE			8.380	5,07
UKUPNO OBUHVAT			165.178	100,00

* Veličine su dobivene izmjerom s katastarske podloge

PROGRAM GRADNJE I UREĐENJA GRAĐEVINA I POVRŠINA S ISKAZOM KOEFICIJENATA IZGRAĐENOSTI I ISKORISTIVOSTI

TABLICA 2.

Oznaka građevne čestice	Površina čestice	Max. tlocrtna površina građevine - građivi dio građevne čestice	Koeficijent izgrađenosti	Ukupna bruto površina građevine	Koeficijent iskoristivosti	Max. broj etaža i maksimalna visina u metrima
	m ²	m ²	k _{ig}	m ²	k _{is}	
R1-1	60.019,50	235,00	0,004	385,00	0,006	P+Pk, 4 m
R1-2	1.645,22	-	-	-	-	-
T1-1	3.907,10	800,00	0,205	2.000,00	0,512	P+1+Pk, 10 m
T1-2	499,25	165,00	0,330	250,00	0,501	P+Pk, 5 m
IS1	76,50	76,50	1,0	76,50	1,0	P, 5 m
IS2	16,00	16,00	1,0	16,00	1,0	P, 5 m

2.2. Veličina i površina građevina (ukupna bruto izgrađena površina građevine, visina i broj etaža)

unutar obuhvata Plana. Izgradnja i rekonstrukcija građevina moguća je isključivo unutar gradivog dijela građevne čestice.

Članak 8.

U kartografskom prikazu br. 4.1. UVJETI GRADNJE određene su granice gradivog dijela za sve građevne čestice

Podaci o građevinama, visini, etažnosti, ukupnoj bruto izgrađenoj površini kao i površini pojedinih sadržaja unutar građevine dani su u Tablici 3.

KVANTIFIKACIJSKI PODACI ZA GRAĐEVINE

TABLICA 3.

Oznaka građevine	Max. tlocrtna površina građevine - građivi dio građevne čestice	Površine osnovne namjene unutar građevine	Površine poslovne upravne namjene unutar građevine	Površine ostalih namjena - pratećih sadržaja unutar građevine	Ukupna bruto površina građevine
	m ²	m ²	m ²	m ²	m ²
R1-A	150,00	150	70	30	250,00
R1-B	85,00	85	40	10	135,00
T1-A	800,00	1000	300	700	2.000,00
T1-B	165,00	180	40	30	250,00
IS1	76,50	-	-	-	76,50
IS2	16,00	-	-	-	16,00

Površine određene Planom su maksimalne i daljnjom razradom ih nije moguće povećavati.

Na kartografskom prikazu br. 4.1. UVJETI GRADNJE označen je i obavezni građevni pravac za građevine.

Pri projektiranju građevine moguća je gradnja istaka iznad prizemne etaže, maksimalno za 2,0 m izvan označene granice gradivog dijela čestice i to samo na dijelu na kojem nije označen obavezni građevni pravac.

2.3. Namjena građevina

Članak 9.

U kartografskom prikazu br. 4.1. UVJETI GRADNJE određena je namjena građevina s oznakama sljedećih značenja:

Sportsko-rekreacijska namjena

Građevina R1-A

Građevina R1-A južno od akumulacije za zasnježenje određena je za gradnju centra za zasnježenje. Građevina je dimenzija 15x10 m, etažnosti prizemlje i potkrovlje (P+Pk). Ukupna bruto razvijena površina građevine je 250 m². U prizemlju građevine planirana je postava strojarne s postrojenjem za crpljenje vode (precrpna stanica za zasnježenje) i postizanje pritiska u cjevovodu za zasnježenje te prostori za upravljanje i servisiranje sistema za izradu umjetnog snijega. Iznimno precrpna stanica za zasnježenje može se postaviti uz građevinu centra za zasnježenje. Uz te prostore planirane su prostorije za servis skija kao i skladište opreme. U potkrovlju građevine uredit će se prostori potrebni za press centar, a moguće je uređenje i info-centra.

Građevina R1-B

Građevina servisnog centra R1-B će zadržati postojeće gabarite. Građevina je etažnosti prizemlje i potkrovlje (P+Pk), dimenzija 7,5x11 m (veličina je dobivena izmjerom s orto-foto prikaza i izmjerom na terenu). Bruto razvijena površina građevine je 135 m².

U građevini će se smjestiti potrebni sadržaji za održavanje sportskih prostora - staza i organizaciju raznih kategorija natjecanja.

U prizemlju će se uz garaže za vozila koja održavaju staze urediti prostori manjeg spremišta i servisa skijaške opreme natjecatelja te sanitarni čvor za potrebe zaposlenika i natjecatelja.

Potkrovlje građevine preuredit će se u prostor info-centra u kojem je oprema i mjerni uređaji za potrebe natjecanja te prostor za suce.

Građevina će se priključiti na komunalne vodove telefona, vodovoda, odvodnje i elektroenergetske vodove.

Za potrebe sanitarne odvodnje potrebno je postaviti vlastiti precrpni uređaj u ili uz građevinu servisnog centra.

Turistička namjena

Građevina T1-A

Građevina ugostiteljsko turističke namjene T1-A je hotel kategorije 3-4* s pratećim sadržajima namijenjen za smještaj natjecatelja. Građevina hotela dimenzija je 40x20 m, a postavljena je u smjeru jugoistok-sjeverozapad. Etažnost građevine je prizemlje, kat i potkrovlje (P+1+Pk), a ukupne bruto razvijene površine 2000 m².

Hotel je kapaciteta 30 ležaja (5 dvokrevetnih soba, 15 jednokrevetnih i 1 apartman). Planirani broj soba, omjer

jednokrevetnih, dvokrevetnih soba i apartmana, kao i raspored, može se kod izrade idejnog projekta promijeniti isključivo unutar površine predviđene za tu namjenu i uz uvjet da se zadovolje potrebe za parkiranjem.

U prizemlju hotela smješteni su prateći sadržaji: recepcija, garderoba, prodavaonica suvenira, trafika, bar, restoran s pratećim sadržajima (kuhinja, spremišta hrane i pića, prostor za osoblje), poslovni prostori za hotel te prostori za osoblje hotela. Na katu su osim soba za goste smješteni prostori »Biatlonskog saveza«. U potkrovlju su smještene sobe za goste i prostori za novinare.

Građevina T1-2

Građevina ugostiteljsko turističke namjene T1-B je restoran smješten uz tribine. Građevina je dimenzija 20,0x10,0 m, etažnosti prizemlje i potkrovlje (P+Pk), ukupne bruto razvijene površine 300 m². U prizemlju građevine planirana je postava restorana i cafe-bara te manje trgovine ili trafike. Priprema i dostava hrane u restoran bit će iz kuhinje hotela za natjecatelje.

Javne prometne površine - građevne čestice prometnica Unutar građevnih čestica prometnica planirani su asfaltirani kolnici i jednostrani (A3) ili obostrani (A1 i A2) pješački hodnici. Profil prometnica određeni su sa asfaltiranim kolnicima širine 6,0 m i pješačkim hodnicima širine 1,5 m.

Infrastrukturni sustavi

Ovim Planom određena je gradnja građevina infrastrukturnih sustava - građevina trafostanice te građevina odnosno uređaj precrpne stanice.

2.4. Smještaj građevina na građevnoj čestici

Članak 10.

Smještaj građevina na građevnim česticama određen je na kartografskom prikazu br. 4.1. UVJETI GRADNJE.

Određene su:

- Granice gradivog dijela čestice;
- Obavezni građevni pravac;
- Namjena građevine i katnost;
- Obavezni građevni pravac;
- Mjesta i način priključenja na prometnu površinu;
- Način uređenja zelenih površina na građevnoj čestici;
- Organizacija prometa u mirovanju te kolnog i pješačkog prometa;
- Postava sportskih sadržaja za potrebe natjecatelja i gledatelja;

Unutar granica gradivog dijela čestice treba smjestiti tlocrt građevine, tj. vertikalnu projekciju svih nadzemnih etaža.

Pri projektiranju građevina moguća je gradnja istaka iznad prizemne etaže, maksimalno za 2,0 m izvan označene granice gradivog dijela čestice i to isključivo na dijelu gdje nije određen obavezni građevni pravac.

2.5. Oblikovanje građevina

Članak 11.

Građevinu treba oblikovati na način da jasno ukazuje na sadržaj i namjenu. S obzirom da su građevine različitih gabarita i namjena poželjno je različitim oblikovnim elementima istaknuti povezanost građevina na kompleksu Biatlonskog centra.

Građevine se zbog klimatskih obilježja trebaju planirati s kosim krovom.

Primijenjeni materijali trebaju se uklopiti u graditeljska obilježja šireg područja gorskog kraja.

2.6. Uređenje građevnih čestica

Članak 12.

Uređenje građevnih čestica definirano je na kartografskom prikazu br. 4.1. UVJETI GRADNJE.

Građevna čestica Biatlonskog centra R1-1

Na građevnoj čestici sportsko rekreacijske namjene - Biatlonski centar određeno je smještanje slijedećih sadržaja: građevine R1-A i R1-B, streljiste (grafička oznaka S), semafor uz streljiste, asfaltirana rol staza, travnate natjecateljske staze i kazneni krug, prostori za zagrijavanje natjecatelja i trenera, prirodna i akumulacija za zasnježavanje, kolni i pješački pristupi za građevine, interne prometnice i parkirališta za potrebe natjecatelja i organizatora natjecanja, pješačke komunikacije gledatelja uključujući i komunikacije koje prolaze preko prostora namijenjenog za održavanje.

Parkirališta za potrebe natjecatelja i osoblja koje organizira natjecanje uredit će se južno od građevine centra za zasnježavanje R1-A i uz zapadnu stranu građevine servisnog centra R1-B prema prostoru streljista. Kapaciteti svakog od parkirališta zadovoljavaju potrebe za organizacijom natjecanja, a uređenjem oba parkirališta višak parkirališnih mjesta koristit će se za potrebe novinara ili TV ekipa.

Natjecateljske staze spojene su s prirodnim stazama na površinama zaštitnog zelenilai stazama van obuhvata Plana kojima se omogućuju održavanje natjecanja raznih dužina staza za različite uzraste. Elementi tih prirodnih staza ne zahtijevaju intervencije za prilagodbu za potrebe biatlona niti dodatna uređenja, pa stoga nisu posebno označene.

Na dijelu gdje se natjecateljske staze križaju s prometnicom A1 moguća je izvedba mostova koji bi omogućili siguran prelazak natjecatelja preko prometnice i neometan kolni promet.

Biatlonsko streljiste koje je na kartografskom prikazu br. 4.1. označeno grafičkom oznakom S je dimenzija 55,0x96,0 m i ima 30 + 2 pozicije za biatlonsku metu. Na bočnim granicama streljista kao i prostoru gdje su mete označen je nasip - zid za zaustavljanje metaka. Uz zapadnu stranu označena je pozicija za postavu semafora. Uz zapadnu granicu sadnjom autohtone visoke vegetacije zaštitit će se streljiste od vjetra.

Zapadno od streljista i planiranih natjecateljskih staza treba urediti akumulaciju za zasnježavanje staza. Potrebno je formirati površinu cca 2200 m², dubine od 1-5 m i postaviti nepropusni sloj kako bi se omogućilo zadržavanje vode. Planirani kapacitet iznosi 5.000-8.000 m³ što omogućuje jedno do dva zasnježavanja staza. Uz akumulaciju planirana je sadnja autohtone vegetacije.

Na građevnoj čestici Biatlonskog centra označene su površine koje će biti uređene kao zelene površine uz sportske terene. Na ovim površinama kao i na svim stazama i streljistima predviđena je izvedba drenaže koja bi spriječila plavljenje prostora u razdoblju topljenja snijega i jakih pljuskova. Glavni odvodni kanal s prostora na kojem će se izvesti drenaža odvest će vodu u akumulaciju za zasnježavanje.

Ograda građevne čestice Biatlonskog centra prema prometnicama i prostorima drugih namjena se neće izvoditi. Za vrijeme održavanja natjecanja u biatlonu može se postaviti privremena ograda za potrebe organizacije koja će se nakon natjecanja ukloniti.

Građevna čestica tribina R1-2

Na građevnoj čestici sportsko rekreacijske namjene - tribine za gledaoce definiran je prostor za gradnju tribina označen na kartografskom prikazu 4.1. (grafička oznaka Tr) i uređenje okolnih prostora uređenog zelenila i pješačkih komunikacija.

Tribine će biti izvedene kao usjeci u nasipu za stojeća mjesta. Dužinom će pratiti streljiste i startnu i ciljnu stazu, a širina od 10,0 m omogućuje smještanje cca 800-1000 gledalaca.

Građevna čestica hotela T1-1

Na građevnoj čestici hotela T1-1 definiran je gradivi dio građevne čestice kao i sve površine koje upotpunjuju osnovnu djelatnost.

Uz jugozapadnu stranu hotela planirana je izvedba parkirališta s drvoredom za potrebe gostiju kapaciteta 50 parkirališnih mjesta i dva parkirališna mjesta za autobuse. Parkirališta su na sjevernom dijelu izvedena zbog konfiguracije terena s potpornim zidom visine 2,5 - 3,5 m koji će biti izveden kamenom oblogom kako bi se uklopio u postojeći krajobraz.

Uz jugozapadnu stranu hotela planirana je izvedba terase širine 7,0 - 10,0 m na kojoj se mogu urediti vanjski prostori restorana.

Građevna čestica građevine ugostiteljske namjene T1-2

Na građevnoj čestici građevine restorana T1-2 moguća je postava popločene terase te uređenje zelenih površina.

3. NAČIN OPREMANJA ZEMLJIŠTA PROMETNOM, ULIČNOM, KOMUNALNOM I ELEKTRONIČKOM KOMUNIKACIJSKOM INFRASTRUKTURNOM MREŽOM

3.1. Uvjeti gradnje, rekonstrukcije i opremanja cestovne i ulične mreže

Članak 13.

Prometnica A1 Mrkopalj-Sunger je u PPUO Mrkopalj razvrstana kao ostala nerazvrstana prometnica. Prometnica A1 ima širinu kolnika 6,0 m i obostrane pješačke hodnike širine 1,50 m te ukupnu širinu građevne čestice 9,0 m.

Prometnica A2 je pristupna prometnica za hotel i Biatlonski centar. Prometnica A2 ima širinu kolnika 6,0 m i obostrane pješačke hodnike širine 1,50 m te ukupnu širinu građevne čestice 9,0 m.

Prometnica A3 je pristupna prometnica do građevine servisnog centra i ima kolnik širine 6,0 m i s južne strane pješački hodnik širine 1,5 m te ukupnu širinu građevne čestice 7,5 m.

U svim prometnicama položeni su vodovi potrebne komunalne infrastrukture.

3.1.1. Glavne gradske ulice i ceste nadmjesnog značenja

Članak 14.

U obuhvatu Plana, zbog specifične namjene, kao i smještanja u prostoru Općine nisu predviđene glavne gradske ulice i ceste nadmjesnog značenja.

3.1.2. Gradske pristupne ulice

(situacijski i visinski elementi trasa i križanja i poprečni profili s tehničkim elementima)

Članak 15.

Visinski elementi trasa prometnica i parkirališta označeni su na kartografskom prikazu br. 2. PROMETNA, ELEKTRONIČKA KOMUNIKACIJSKA I KOMUNALNA INFRASTRUKTURNA MREŽA. Sve prometnice predviđene su u razini 0,5-1,0 m iznad postojećeg terena s priključenjem na cestu Mrkopalj - Novi Vinodolski. Najveći uzdužni nagib planiranih prometnica je do 7%, što omogućuje neometan pristup autobusa do građevina u obuhvatu Plana.

Planirane prometnice svojim elementima osiguravaju protok automobilske, autobusne i kamionske i pješakog prometa unutar zone obuhvata Plana.

TABLICA 4.

namjena građevine	broj mjesta na:	potreban broj mjesta PGM
1. SPORTSKI TERENI-BIATLON	10 korisnika	3 PGM
2. HOTEL	1000 m ² korisnog prostora	20-40 PGM
3. DOSTAVA	1000 m ² korisnog prostora	1 PGM
4. LOKALI	1000 m ² korisnog prostora	20-40 PGM
5. GLEDALIŠTA-TRIBINE	10 sjedećih mjesta	3 PGM

Planirano parkiralište hotela ima 50 parkirališnih mjesta za osobna vozila, a parkiralište Biatlonskog centra uz građevinu R1-A 23 parkirališna mjesta za osobna vozila i 20 parkirališnih mjesta za manja dostavna vozila - »kampere«, te uz građevinu R1-B 20 parkirališnih mjesta.

Kapaciteti parkirališta zadovoljavaju potrebe svih sadržaja (bruto površina hotela je 2000 m² - osigurano je 50 parkirališnih mjesta, građevine na prostoru Biatlonskog centra 385 m² - osigurano je 63 parkirališnih mjesta).

Kod odvijanja natjecanja planiran je javni prijevoz za gledaoce. Autobusna stajališta su na poziciji hotela i tribine.

Građevina ugostiteljske namjene T1-2 je isključivo namijenjena gledateljima te stoga za potrebe njenih korisnika nije planirano parkiralište.

3.1.3. Površine za javni prijevoz

Članak 17.

Unutar granice obuhvata nije predviđen javni prijevoz. Iznimno kada se održava natjecanje u biatlonu organizirat će se dovoz gledatelja autobusima. Autobusna stajališta su unutar građevne čestice prometnica A1 i A2 uz hotel i tribine.

3.1.4. Javna parkirališta

Članak 18.

Unutar granice obuhvata Plana nisu predviđena javna parkirališta niti javne garaže.

3.1.5. Javne garaže

Članak 19.

Ovim Planom nisu predviđene javne garaže.

3.1.6. Biciklističke staze

Članak 20.

Ovim Planom nisu predviđene građevne čestice za biciklističke staze niti su one predviđene unutar građevnih čestica planskih prometnica.

Planirana parkirališta izvest će se na građevnoj čestici Biatlonskog centra odnosno hotela.

Kolnici parkirališta su standardnih širina 6,0 m, a parkirališna mjesta za osobna vozila dimenzija 5,0 x 2,5 m, a za vozila osoba sa smanjenom pokretljivošću 5,0 x 3,70 m. Parkirališna mjesta označena su horizontalnom i vertikalnom signalizacijom, kao i ulaz na parkiralište.

3.1.2.1. Izračun potrebnih parkirališno-garažnih mjesta

Članak 16.

Potrebe parkiranja zadovoljit će se na vlastitim građevnim česticama. Normativi potrebnih parkirališno-garažnih mjesta dani su u Tablici br. 4.

3.1.7. Trgovi i druge veće pješačke površine

Članak 21.

Ovim Planom nisu predviđeni trgovi ni druge veće pješačke površine.

3.2. Uvjeti gradnje, rekonstrukcije i opremanja ostale prometne mreže

Članak 22.

U obuhvatu Plana zbog specifične namjene predviđene su samo pristupne ulice i nije planirana druga prometna mreža.

3.3. Uvjeti gradnje, rekonstrukcije i opremanja elektroničke komunikacijske mreže

Članak 23.

Mrežu distribucijske elektroničke komunikacijske kanalizacije (DEKK) treba izgraditi putem tipskih zdenaca. Prema propozicijama DIN 1998 najmanja širina pojasa za polaganje distributivne elektroničke komunikacijske kanalizacije iznosi 0,6 m. Planom je osiguran koridor širine 1,5 m.

Za građevine kompleksa obavezno je izvesti distribucijsku elektroničku komunikacijsku kanalizaciju za korisničke elektroničke komunikacijske vodove.

Shodno odredbama Zakona o elektroničkim komunikacijama prilikom nove izgradnje ili rekonstrukcije postojeće elektroničke komunikacijske mreže potrebno je položiti dodatne cijevi za prenošenje radio i TV signala.

3.4. Uvjeti gradnje, rekonstrukcije i opremanja komunalne infrastrukturne mreže i vodova unutar prometnih i drugih javnih površina (opskrba pitkom vodom, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, opskrba plinom, elektroopskrba i javna rasvjeta)

Članak 24.

Projektiranje i građenje vodova komunalne infrastrukture treba izvoditi uz uvažavanje svih zaštitnih mjera i postupaka propisanih za pojedinu vrstu infrastrukture.

Svi priključci za potrebe Plana predviđaju se s prometnice A1, koja je priključena na cestu Mrkopalj - Novi Vindolski.

Kanalizacija

Sustav javne odvodnje planiran je kao razdjelni. Prema propozicijama DIN 1998, HRN U.N1.051 i HRN U.N1.052 najmanja širina pojasa za polaganje betonskih cijevi je 1,2 do 1,5 m. Planom je osiguran koridor širine 3,0 m.

Kanalizaciju i sve kanalske priključke te slivnike i taložnice treba izvoditi vodonepropusno. U sustav javne odvodnje se mogu upuštati samo otpadne vode koje svojim sastavom odgovaraju odredbama propisa, a u protivnom treba obaviti predtretman (taložnice, hvatači ulja i masti i sl.).

Površinsku odvodnju s cestovnih prometnica i parkirališta treba odvoditi u oborinske kanale u profilu prometnica.

Posebnu pažnju treba posvetiti zaštiti podzemnih voda od zagađenja.

Za potrebe odvodnje oborinskih voda s prometnice A1 te sanitarne odvodnje iz građevine centra za zasnježenje predviđena je građevna čestica IS2 za izgradnju precrpne stanice.

Uvjeti gradnje za precrpnu stanicu određeni su u Tablici 2. i 3.

Za potrebe sanitarne odvodnje iz građevine servisnog centra predviđen je vlastiti precrpni uređaj unutar građevine ili na građevnoj čestici građevine servisnog centra.

Odvodnja oborinskih voda s prometnice A2 i A3 te parkirališta uz hotel te sanitarna odvodnja hotela je gravitacijska.

Sanitarna kanalizacija se preko planiranog kanala (kolektora) odvodi do planiranog uređaja za pročišćavanje u Sungeru (Mlaka), a oborinska voda putem oborinskih kanala s predtretmanom u separatorima masti i ulja s taložnicom odvodi u recipijent.

Do izgradnje kanalizacije za odvodnju oborinskih i sanitarnih voda građevine unutar obuhvata Plana moguće je priključiti na nepropusne sabirne jame ili trokomorne taložnice na vlastitim građevnim česticama. Prije izgradnje tih građevina investitori su dužni ishoditi vodopravne uvjete za njihovu gradnju od za to nadležnih službi.

Vodopostroba

Vodovodna mreža treba osigurati osim sanitarne vode propisane kvalitete i protupožarnu vodu u koju svrhu treba izgraditi odgovarajuću mrežu vanjskih nadzemnih hidranata na udaljenosti od max. 100,0 m. Prema propozicijama DIN 1998 najmanja širina pojasa za polaganje vodovoda je 0,90 m. Planom je osiguran koridor širine 1,5 m.

Za potrebe zasnježenja staza koristit će se tehnološka voda iz akumulacije za zasnježenje u koju svrhu se unutar građevine za zasnježenje planira izgradnja precrpne stanice. Iznimno, uređaj se može smjestiti i uz građevinu.

Plinopostroba

Plinovodna mreža treba biti izgrađena u skladu s važećim propisima, a što se prije svega odnosi na minimalnu sigurnosnu udaljenost od zgrada (2 m za srednjetačni plinovod) i drugih vodova komunalne infrastrukture (1 m). Planom je osiguran koridor širine 1,5 m.

Priključak plina moguće je koristiti s plinovoda koji će se položiti unutar koridora lokalnih prometnica, a predviđaju se polietilenske cijevi PEHD visoke gustoće.

Tijekom gradnje treba poduzeti sve mjere radi zaštite postojećih plinovoda u zoni izvođenja radova.

Do izgradnje plinske mreže građevine mogu svoje potrebe za plinom zadovoljiti izgradnjom spremnika ukapljenog plina.

Elektroopskrba

Svi elektroenergetski vodovi i vodovi javne rasvjete moraju biti položeni u zemlju ili pločnik (kablirani), a sve prometnice moraju biti osvijetljene postavljanjem odgovarajuće javne rasvjete u skladu s prometnom funkcijom. Prema propozicijama DIN 1998 najmanja širina pojasa za polaganje elektroenergetskih sredjenaponskih i niskonaponskih kablova i kablova javne rasvjete je 0,60 m. Planom je osiguran koridor širine 1,5 m.

U svim prometnicama te parkiralištima treba postaviti stupove javne rasvjete koji će istovremeno osvijetljivati prometnicu i pješačke putove. Boja svjetla treba biti što bliža dnevnom svjetlu kako bi se isključili negativni efekti iskrivljavanja pravih boja i tonova tih boja.

Elektroenergetsku opskrbu omogućit će transformatorska stanica 1 x 630 kVA čija čestica je označena oznakom IS1 unutar obuhvata Plana.

Uvjeti gradnje za trafostanicu određeni su u Tablici 2. i 3.

Potrebe opskrbe električnom energijom omogućit će trafostanica opremljena u skladu sa standardima HEP-a instalirane snage cca 1 x 630 kVA, za kolnim pristupom na prometnicu planske oznake A2.

Opći uvjeti

Minimalni nadsloj iznad plinovoda iznosi 1,0 m, iznad elektroničkih komunikacijskih vodova i elektroenergetskih kabela 0,80 m, iznad vodovoda 1,2 m, a iznad kanalizacije 1,5 m.

Posebne uvjete građenja propisane Zakonom i podzakonskim aktima izdat će za to nadležna poduzeća odnosno tijelo uprave u postupku izdavanja građevne dozvole.

U poprečnim profilima prometnica prikazani su koridori te zaštitni pojasevi za vođenje komunalnih instalacija unutar profila ulica. Načelni položaj vodova komunalne infrastrukture unutar pojasa prometnica treba uskladiti s propozicijama prema DIN 1998 i važećim hrvatskim propisima prema pojedinim vrstama komunalne infrastrukture.

4. UVJETI UREĐENJA I OPREME JAVNIH ZELENIH POVRŠINA

Članak 25.

Na prostoru obuhvata Plana nema javnih zelenih površina.

4.1. Uvjeti uređenja i opreme uređenih zelenih površina na građevnim česticama

Članak 26.

Uvjeti uređenja površina zelenila na građevnim česticama dani su u poglavlju 2.6. Uređenje građevne čestice.

4.2. Uvjeti uređenja zaštitnih zelenih površina

Članak 27.

Zaštitne zelene površine određene ovim Planom su crnogorične šume, livade i prosjeci.

Na ovim površinama zadržava se postojeće uređenje i režim korištenja.

Na ovim površinama osim održavanja zelenih površina moguće je korištenje prirodnih staza u svrhu sportskih natjecanja i treninga.

5. UVJETI UREĐENJA POSEBNO VRIJEDNIH I/ILI OSJETLJIVIH CJELINA I GRAĐEVINA

Članak 28.

Na prostoru obuhvata Plana nema posebno vrijednih i/ili osjetljivih cjelina i građevina.

6. UVJETI I NAČIN GRADNJE

Članak 29.

Unutar građevnih čestica moguća je gradnja samo u zoni gradivog dijela čestice uz obavezni građevni pravac i mogućnošću gradnje istaka kako je određeno u poglavlju 2.4. Smještaj građevina na građevnoj čestici.

Građevine se trebaju izvesti u okviru planiranih gabarita i površina kako je dano u poglavlju 2.2.1. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu, način korištenja i uređenja površina i planiranih građevina.

Oblikovanje građevina obavezno je izvesti na način da jasno ukazuje na sadržaj i namjenu.

Poželjno je različitim oblikovnim elementima istaknuti povezanost građevina na kompleksu Biatlonskog centra, a primijenjeni materijali trebaju se uklopiti u graditeljska šireg područja gorskog kraja.

Građevine se zbog klimatskih obilježja trebaju planirati s kosim krovom.

Mjesto i način priključenja građevina na vodove komunalne infrastrukture određen je ovim Planom.

7. MJERE ZAŠTITE PRIRODNIH, KULTURNO-POVIJESNIH CJELINA I GRAĐEVINA I AMBIJENTALNIH VRIJEDNOSTI

Članak 30.

Unutar obuhvata Plana nema zaštićenih ili evidentiranih i za zaštitu predviđenih građevina niti ambijentalnih vrijednosti.

8. MJERE PROVEDBE PLANA

Članak 31.

Plan se provodi posredno u skladu s odredbama Zakona o prostornom uređenju i gradnji (NN 76/07).

9. MJERE SPRJEČAVANJA NEPOVOLJNA UTJECAJA NA OKOLIŠ

Članak 32.

Mjere sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš provodit će se zaštitom tla i zraka od zagađenja i zaštitom od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti.

Prostor obuhvata Plana nalazi se prema grafičkom prilogu »Odluke o zonama sanitarne zaštite izvorišta vode za piće na području Gorskog kotara.« (»Sl. novine Primorsko-goranske županije« br. 23/04) u trećoj i četvrtoj zoni sanitarne zaštite izvorišta. Kod gradnje i uređenja prostora, kao i kod zasnježenja skijaških staza primjenjivat će se odredbe iz navedene odluke, a u postupku ishođenja rješenja o uvjetima građenja odnosno lokacijskih dozvola ishodit će se posebni uvjeti građenja od nadležnog vodoprirednog poduzeća.

Za zaštitu tla i podzemnih voda od zagađenja naftnim derivatima i ostalim štetnim tvarima u svim javnim i inter-nim prometnicama kao i parkiralistima planiran je nepropusni sustav oborinske odvodnje.

Oborinske vode s prometnih površina i parkirališta trebaju se odvoditi putem slivnika s taložnicama u javnu kanalsku mrežu.

Spoj na javnu kanalizaciju treba izvesti preko jedinstvenih priključaka - mjerno-revizijskih okana.

Oborinsku odvodnju s otvorenih površina kolnih komunikacija treba izvesti preko vodonepropusnog slivnika.

Radi zaštite od zagađenja treba ustanoviti mjerodavni nivo podzemnih voda i predvidjeti njihovu odgovarajuću zaštitu.

Na prostorima gdje je predviđena gradnja i uređenje prostora sportske namjene nema nikakvog otvorenog vodotoka.

Na ostalim dijelovima prostora obuhvata Plana na jugozapadnom dijelu obuhvata nalaze se kraća dionica povremenog toka Paškvanice - Kravlji dolčić.

U Planu za ovaj prostor, kao i ostale prostore koji su izvan prostora sportsko rekreacijske namjene, nisu predviđene intervencije u uređenju prostora i na tim prostorima zadržano je postojeće uređenje površina.

Izgradnja sustava vodoopskrbe i odvodnje, održavanje vodotoka i drugih voda, građevina za zaštitu od štetnih djelovanja voda, građevina za obranu od poplava, zaštitu od erozija i bujica koja će se u skladu sa Županijskim planom obrane od poplava eventualno provoditi na tom prostoru provodit će se neposrednim provođenjem Plana.

Zaštitu tla od zagađenja otpadom riješit će se sistemom organiziranog sakupljanja i odvoženja komunalnog otpada. Unutar građevnih čestica građevina turističke namjene treba planirati odlagalište otpada i to na način da niti vizualno niti emisijom neugodnih mirisa ili plinova ne ugrožava okolne sadržaje. Odlagališta otpada treba dimenzionirati tako da zadovoljavaju potrebe cijelog kompleksa do odvoženja na deponij te treba predvidjeti odvajanje različitih vrsta otpada radi recikliranja.

Građevine treba izvesti tako da ne predstavljaju izvor onečišćenja zraka. S obzirom na namjenu građevina to će se osigurati. Za grijanje treba predvidjeti odgovarajući stupanj zaštite od štetnih emisija ovisno od odabranog sistema.

Zaštita od potresa provodit će se kod gradnje, uzimajući u obzir da je ovo područje očekivanog potresa od VI-VII° MCS.

Zaštita od požara provodit će se izgradnjom vatrogasnih pristupa i vodoopskrbnih cjevovoda s nadzemnim hidrantima.

S obzirom na namjenu i smještaj građevina u obuhvatu Plana nije predviđena izgradnja dvonamjenskih skloništa osnovne zaštite kao ni skloništa dopunske zaštite.

Kod projektiranja svih građevina i javnih prometnih površina potrebno je postupati u skladu s važećim propisima o prostornim standardima, urbanističko-tehničkim uvjetima i normativima za sprečavanje urbanističko-arhitektonskih barijera osoba s invaliditetom odnosno osoba smanjene pokretljivosti.

9.1. Rekonstrukcija građevina čija je namjena protivna planiranoj namjeni

Članak 33.

Unutar zone obuhvata nema građevina čija je namjena protivna planiranoj namjeni.

C. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE**Članak 34.**

Detaljni plan uređenja 13 - R2 Biatlonski centar »Zagmajna« izrađen je u 4 izvornika ovjerenih pečatom Općinskog vijeća Općine Mrkopalj i potpisom predsjednika Općinskog vijeća Općine Mrkopalj.

Izvornici Plana čuvaju se u:

- Općini Mrkopalj;
- Upravnom odjelu za prostorno uređenje, gradnju i zaštitu okoliša u Primorsko-goranskoj županiji;
- Javnoj ustanovi Zavodu za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije;
- Urbanističkom zavodu grada Zagreba d.o.o.

Članak 35.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana nakon objave u »Službenim novinama Primorsko-goranske županije«.

Klasa: 021-05/08-01/01

Ur. broj: 2112-05-01-08-27

Mrkopalj, 25. studenoga 2008.

OPĆINSKO VIJEĆE OPĆINE MRKOPALJ

Predsjednik

Tomislav Cuculić, v.r.

?

26.

Na temelju članka 18. Statuta Općine Mrkopalj (»Službene novine Primorsko-goranske županije« broj 4/06) Općinsko vijeće Općine Mrkopalj, na svojoj sjednici održanoj dana 25. studenoga 2008. godine donosi

ODLUKU**o donošenju Programa ukupnog razvoja Općine Mrkopalj****Članak 1.**

Donosi se Program ukupnog razvoja Općine Mrkopalj 2008. - 2013.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavit će se u »Službenim novinama Primorsko-goranske županije«.

Klasa: 021-05/08-01/01

Ur. broj: 2112-05-01-08-24

Mrkopalj, 25. studenoga 2008.

OPĆINSKO VIJEĆE OPĆINE MRKOPALJ

Predsjednik

Tomislav Cuculić, v.r.

27.**PROGRAM UKUPNOG RAZVOJA
- STRATEGIJA RAZVOJA****SADRŽAJ****1. POVEZNICE S REGIONALNIM OPERATIVNIM PROGRAMOM PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE****2. SUDIONICI IZRADE STRATEGIJE RAZVOJA****3. UTVRĐIVANJE CILJEVA****3.1. STRATEŠKI CILJ 1 - RAZVOJ CJelogodišnjeg TURIZMA****3.1.1. Izgradnja infrastrukture****3.1.2. Zaštita i očuvanje kulturne i prirodne baštine****3.2. STRATEŠKI CILJ 2 - FINALIZACIJA DRVNIH I POLJOPRIVREDNIH PROIZVODA****3.2.1. Razvoj poljoprivrede****3.2.2. Razvoj drvne industrije i šumarstva****3.3. STRATEŠKI CILJ 3 - STVARANJE DRUŠTVENE INFRASTRUKTURE****3.3.1. Obrazovna i športsko-rekreacijska infrastruktura****3.3.2. Razvoj socijalne i zdravstvene infrastrukture****4. STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE MRKOPALJ****5. MJERE I PROJEKTI****5.1. RAZVOJNE SMJERNICE****6. PROVEDBENE ODREDBE****6.1. OPERATIVNI PLAN ZA RAZDOBLJE OD 2008. DO 2013. G.****6.1.1. Uvod****6.1.2. Operativni plan****7. POSTUPAK PRAĆENJA PROVEDBE I REZULTATA PLANA RAZVOJA****8. ZAKLJUČAK****9. POPIS TABLICA, GRAFOVA I SLIKA****1. POVEZNICE S REGIONALNIM OPERATIVNIM PROGRAMOM PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE**

Članovi radne skupine Općine Mrkopalj su se pri izradi Programa ukupnog razvoja svoje Općine vodili ROP-om Primorsko-goranske županije, te su izrađeni temelji PUR-a na spomenutom dokumentu višeg reda. Vizija razvoja Primorsko-goranske županije nastala je na temelju SWOT analize županije u kojoj su jasno vidljivi potencijali i jakosti županije koje treba u potpunosti iskoristiti. SWOT analiza prikazala je i slabosti županije, koje predstavljaju izazov s kojim će se u narednom periodu suočiti. Županijska radna skupina i Partnerski odbor dogovorno su formulirali viziju koja bi se trebala kretati u smjeru razvoja gospodarskog sektora, uključujući turizam i poljoprivredu, putem uklanjanja prepreka za njihov razvoj i iskorištavanje potencijale, ali pazeći pri tom na moguće učinke na okoliš. Također, da bi se omogućio razvoj koji je prilagođen specifičnostima Primorsko-goranske županije, treba se usredotočiti na razvoj zajedničkog duha i poticanje međusektorske suradnje, odnosno na proces prepoznavanja ključnih pitanja regionalnog razvoja od samih članova zajednice. Takav vid direktnog sudjelovanja zajednice osigurat će unapređenje socijalnih i društvenih uvjeta, što zajedno vodi ka porastu kvalitete života. Ciljevi koji se žele u narednom razdoblju ostvariti imaju jednaku važnost i definirani su na način da se uspostavi ravnoteža između svih sektora. Kroz definirane ciljeve nastoji se slabosti preslikati u jakosti i potencijale. ROP Primorsko-goranske županije ima četiri glavna strateška razvojna cilja:

1. CILJ 1: Razvoj konkurentnog gospodarstva

Ovaj je cilj usmjeren je na osiguranje uvjeta u kojima će gospodarstvo, kao jedan od temelja razvoja Županije, povećati produktivnost i osigurati više radnih mjesta. Problem konkurentnosti se u osnovi svodi na problem veličine i kvalitete ulaganja u fizički i ljudski kapital. Samo dovoljna i kvalitetna ulaganja u fizički i ljudski kapital dovode do povećanja konkurentnosti putem rasta produktivnosti. Radnici u Primorsko-goranskoj županiji moraju svojim proizvodima dodati više vrijednosti nego prije. Za to su potrebne nove tehnologije, nova znanja, nove ideje, novi procesi, ukratko - nova kvaliteta.

2. CILJ 2: Kreiranje uvjeta za uravnotežen razvoj

Ovaj je cilj usmjeren na stvaranje uvjeta koji će omogućiti daljnji održivi i uravnotežen razvoj na području Primorsko-goranske Županije, kroz razvoj energetskog sustava, prometne i informacijske infrastrukture. Istodobno se kroz unapređenje upravljanja regionalnim razvojem teži daljnjem razvoju sustava upravljanja okolišem i uravnoteženom razvoju Županije.

3. CILJ 3: Razvoj ljudskih resursa

Realizacija ovog strateškog cilja kao rezultat treba imati povećanje stupnja obrazovanja, unapređenje zdravstvenog statusa i unapređenje socijalne sigurnosti i socijalne uključenosti stanovništva Primorsko-goranske županije. Povećanje uključenosti u obrazovni sustav, održavanje i poboljšavanje zdravlja i socijalne sigurnost stanovništva Primorsko-goranske županije ključna su pitanja održivog razvoja Županije.

4. CILJ 4: Unapređenje kvalitete života

Realizacija ovog strateškog cilja kao rezultat će imati povećanje kvalitete života stanovništva Primorsko-goranske županije, a kroz realizaciju niza projekata vezanih uz komunalnu i društvenu infrastrukturu.

Nakon definiranja vizije i razvojnih ciljeva Županijska radna skupina i Regionalni partnerski odbor su zajednički radili na izradi općeg okvira ROP-a koji se sastoji od: Strategije, ključnih prioriteta i mjera, kriterija za odabir projekata i razvojnih projekata.

Strategija ROP-a u javnom sektoru implicira uspostavu okruženja koje će kroz ključne infrastrukturne projekte omogućiti i poticati razvoj privatnog sektora koji ostvaruje prihode i promicati rast dinamičnog i demokratskog civilnog društva. Javni će se sektor i sam mijenjati pri izgradnji ovakvog okruženja. Doći će do institucionalnog jačanja koje će omogućiti županiji i JLS da u budućnosti efektivno i učinkovito upravljaju razvojem i s vremenom unapređuju ROP.

Program ukupnog razvoja Općine Mrkopalj uvelike se oslanja na smjernice iz ROP-a. Jedino se usklađenošću planiranja na višim i nižim razinama (ROP i PUR) mogu postići sinergijski efekti koji će potom polučiti priželjkivane rezultate i ostvariti kvalitetan razvoj općine. Stoga ciljevi Općine Mrkopalj su:

1. Razvoj cjelogodišnjeg turizma
2. Finalizacija drvnih i poljoprivrednih proizvoda
3. Stvaranje društvene infrastrukture

Ako govorimo o ukupnom razvoju jedne regije (županije) potrebno je naglasiti nužnost koordinacije svih odluka, bez obzira na kojoj se razini donosile. U prošlosti se često događala slaba koordinacija između političkih i administrativnih institucija različitih razina odlučivanja, što je u konačnici rezultiralo, blago rečeno, zastojem u razvoju. Da bi se takve situacije izbjegavale, a potaknuo raz-

voj, potrebna je organiziranost i profesionalnost javne uprave bez obzira na razinu odlučivanja. Jedino tako je moguće ostvariti zacrtane ciljeve. Time bi Program ukupnog razvoja postao poveznica političkog programa, proračunskog plana kao i prostornih planova u jedinstvenom razvojnom smislu.

2. SUDIONICI IZRADE STRATEGIJE RAZVOJA

Kako bi se postigli najbolji rezultati pri izradi Programa ukupnog razvoja Općine Mrkopalj korištena je iskušana metoda po kojoj surađuju radna skupina JLS-a i tim djelatnika zaduženih za izradu PUR-a iz konzultantske kuće MICRO projekt d.o.o. koja je bila angažirana na istom od strane Općine Mrkopalj.

Radnu skupinu su sačinjavali lokalni stručnjaci (27 članova) pod stručnim vodstvom Ivane Bujas Rupić u kojoj su bili zastupljeni svi subjekti koji su relevantni za postavljanje i određivanje strateškog plana¹;

- Tomislav Baričevac, obrt »Elica«
- Hrvoje Blašković, Piljenje i prerada drva
- Vitomir Brekalo, ugostiteljstvo
- Ivan Butković, Općina Mrkopalj
- Dragutin Crnić, OŠ Mrkopalj
- Tomislav Cuculić, Općinsko vijeće
- Željko Cuculić, TZO Mrkopalj
- Milivoj Diklić, H.Š.-U.Š.P. Delnice
- Željko Golik, Šumarije Mrkopalj
- Boško Grgurić, Građevinski obrt
- Snježana Grgurić Toplak, Općina Mrkopalj
- Predrag Janeš, Hrv. Zavod za poljoprivredu - Savjetodavna služba
- Jadranka K.P., Ordinacija medicine
- Miljenko Kauzarić, Poljoprivredno - trgovački obrt
- Sveltana Kasunić, Obrt Perjasica, Pod. obrt. zadruga »Gorski kotar«
- Božidar Križ, TZO Mrkopalj
- Anton Kružić, Poljoprivredni obrt »Kružić«
- Radmila Kus, Udruga Vunarice
- Ivana Majdenić, Hrvatski stočarski centar - Zagreb
- Zvonko Matković, Mrkopaljac d.o.o.
- Marijan Petrović, Sportsko društvo Bjelolaseca
- Ivan Starčević, Komunalno poduzeće Mrzle drage d.o.o.
- Robert Starčević, Bistvo »Stari Baća«
- Ankica Štimac, Obrt Štimac
- Dalibor Šoštarić, Centar za brdsko-planinsku poljoprivredu
- Zlatica Tadijević, obrt Tilia

Strategija razvoja je proizašla iz brojnih prijedloga i rasprava radne skupine koje su u konačnici urodile ovim dokumentom. Ovom prilikom zahvaljujemo svima koji su doprinijeli stvaranju ovog važnog dokumenta za Općinu Mrkopalj.

3. UTVRĐIVANJE CILJEVA

Radionice koje su održane u prosincu 2007.godine u Općini Mrkopalj bile su posvećene upravo problemima i ciljevima koji su se iz njih mogli izvesti. Sudionici, predstavnici različitih interesnih skupina u Općini Mrkopalj raspravljali su o snagama Općine koje treba pojačati i iskoristiti, slabostima koje treba prevladati, prilikama koje treba iskoristiti te prijetnje koje treba izbjeći. Slijedeći viziju razvoja Općine Mrkopalj na tim radionicama zacrtana su tri strateška cilja, svaki s dva prioriteta. Mjere vezane za svaki cilj prikazane su u poglavlju Strategija razvoja Općine Mrkopalj, a detaljna analiza mjera prikazana je u Prilogu 2 - Mjere razvoja.

¹ Članovi Radne skupine poredani su abecednim redom (prema prezimenu)

3.1. Strateški Cilj 1 - Razvoj cjelogodišnjeg turizma

Za svoj prvi strateški cilj Općina Mrkopalj izabrala je Razvoj cjelogodišnjeg turizma. Ta činjenica i ne treba čuditi ako se zna da je Mrkopalj jedna od najznačajnijih turističkih destinacija na području Primorsko - goranske županije. Kvalitetna prometna povezanost i prepoznatljivost općine od strane glavnih hrvatskih emitivnih središta samo doprinose razvoju turizma. Kako bi se turizam nastavio razvijati u željenom smjeru te kako bi se olakšalo upravljanje kulturnom i prirodnom baštinom te turističkom infrastrukturom ovaj cilj je podijeljen na dva prioriteta.

3.1.1. Izgradnja infrastrukture

Infrastruktura je temelj za funkcioniranje urbanog naselja. U nju se ubrajaju ceste, javne površine, cestovna rasvjeta, vodovod i kanalizacija, telekomunikacija, energetska i druga infrastruktura koja služi svim građanima i poduzetnicima općine koji se njome svakodnevno služe. Ona je temelj za kvalitetno funkcioniranje općine prema gospodarskim, ekološkim i socijalnim kriterijima. Neizostavni je dio svake strategije razvoja. S obzirom na turističku opredijeljenost Općine Mrkopalj, opterećenje infrastrukture je u mjesecima vrhunca sezone mnogo veće nego ostatkom godine. Razlog tome je priliv posjetitelja i zadovoljavanje njihovih potreba. Stoga, svaka izgradnja, rekonstrukcija, obnavljanje i adaptacija na infrastrukturu može se smatrati izravnim poboljšanjem turističke ponude. Kao svako ostvarenje zacrtanih ciljeva i ovo započinje na postojećim prednostima koje su utvrđene prethodnom analizom situacije.

Upravljanje raspoloživim prostorom možda je i najvažniji element u razvoju određene JLS. Donošenjem Prostornog plana uređenja Općina Mrkopalj učinila je veliki korak prema planiranom razvoju svojeg prostora. Time će se moći ravnomjerno uskladiti svi elementi koji se mogu pronaći na određenom prostoru kao što su stanovnici, poljoprivreda, industrija, turizam i dr. Tako se raspodjelom prostora unaprijed definira razvoj određene sredine. Tim se planom također definira i daljnji razvoj cjelokupne infrastrukture na ukupnom području općine. Iako je prometni položaj općine istaknut kao prednost, nedovoljno kvalitetna infrastruktura uvelike narušava ovu tvrdnju. Veliki broj neasfaltiranih cesta te raznih uskih grla otežava gospodarsko funkcioniranje općine, ali i realizaciju pojedinih projekata. Iako Općina Mrkopalj do sada nije sudjelovala u aplikaciji sredstava iz pretpripravnih fondova realizacija postojećih pristupnih putova, asfaltiranje makadama te proširenje cesta na potezu: Bukovac - Brestova draga; Matić poljana - Begovo razdolje; Matić poljana - Bijele samarske stijene mogle bi se financirati iz gore navedenih fondova. Vodoopskrba na području općine ne smatra se zadovoljavajućom prvenstveno zbog gubitka u transportu prema potrošačima. Neracionalno upravljanje vodom, osim što napreže vodoopskrbni sustav, nepotrebno skupljuje uslugu transporta vode, a ujedno predstavlja i gubitak resursa u fizičkom smislu. Saniranje ovog sustava također se može financirati iz pretpripravnih fondova. Također, jednim od problema na području općine smatra se i nedostatna pokrivenost mobilnom telefonskom mrežom. Naime, oko 15 % općine nije pokriveno signalom. S obzirom da su koncesionari mobilnih mreža privatne tvrtke ovaj problem će se morati riješiti suradnjom JLS i koncesionara mobilnih mreža, ovisno o potrebama lokalnog stanovništva, ali i posjetitelja (prvenstveno turista) Općine Mrkopalj. Opskrba električnom energijom smatra se zadovoljavajućom na području općine. S obzirom na svjetsku energetska situaciju i njenu dinamiku nepostojanje plana plinifikacije općine iz prijetnje vrlo lako može prerasti u slabost. Ovaj plan bi se trebao voditi prema načelima koji su u praksi i teoriji poznati kao principi 4E. To su:

- Ekološki
- Energetski

- Ekonomski
- Edukacijski.

Ova strategija bi se temeljila na Strategiji energetskog razvitka Republike Hrvatske (N.N, br. 68/01), ali i Ugovoru o Energetskoj zajednici (potpisan 22.10.2005. godine), koja navodi da će se u narednom razdoblju podržavati plinifikacija Hrvatske. Uloga JLS u cjelokupnoj strategiji je stvaranje mreže koja će dovesti plin do krajnjih potrošača. Ciljevi te reforme su ostvarenje sigurnosti isporuke energije, ostvarenje cijena prihvatljivih za potrošače, opskrbljivače i proizvođače te cjelokupno gospodarstvo, postizanje umjerenog rasta cijena energije uz istodoban razvoj sustava socijalne zaštite potrošača s niskim primanjima.

Svaki gospodarski razvoj je popraćen razvojem infrastrukture i obrnuto. Idealna slika bi bila kada bi se razvoj infrastrukture podudarao s gospodarskim. Međutim, praksa je pokazala da se taj omjer uglavnom ne podudara te se odvija s viškom ili manjkom kapaciteta infrastrukture. Višak infrastrukture olakšava gospodarski i društveni razvoj, ali je ujedno takav razvoj vrlo skup, jer „zarobljava” sredstva koja bi mogla biti iskorištena na druge potrebitije projekte. Manjak infrastrukture otežava gospodarski razvoj te stvara pritiske na postojeću infrastrukturu u materijalnom i financijskom obliku. Iako se idealna slika može samo pukom srećom ostvariti, bitno je smanjiti oscilacije između viškova i manjkova infrastrukture. Za takvo stanje je potrebno pomno isplanirati potrebe općine u budućnosti koje opet ovise o mnogim, ali prvenstveno o gospodarskom i populacijskom rastu i razvoju.

3.1.2. Zaštita i očuvanje kulturne i prirodne baštine

Kulturna baština ogledava se u arhitekturi, sakralnim objektima i kulturnim spomenicima. Ona je konstantno prisutna na ovim područjima još od davnina. Kulturno spomenička baština općine ogleda se kako u materijalnim tako i u nematerijalnim dobrima koja se iskazuje kroz narodne rukotvorine, izložbe te tradicionalne narodne pjesme i plesove. Očuvanje kulturne baštine značajno je za preživljavanje raznih tradicija. Te tradicije obilježene su različitim vjerskim običajima, kulturnim manifestacijama i dr. Očuvanje kulturne baštine potrebno je njegovati, jer samo tako će mlađe generacije osjetiti važnost i privlačnost prema mjestu u kojem žive. Njegovanje tradicije prenijeti će duh davnina i omogućiti identifikaciju s vrijednostima koje su nekad bile vrlo značajne. Bliska povezanost kulturne baštine s prirodnom baštinom može se vrlo lako iskoristiti za poboljšanje turističke ponude koja bi bila obogaćena bogatstvom i ljepotom kulture te krajolika. Kulturna dobra su jedna od rijetkih dobara koja u vrijeme globalizacije nisu uvoznog zavisna, a njeni direktni i indirektni učinci najviše donose ploda upravo u mjestima u kojima se nalaze. U dosadašnjem periodu kroničan nedostatak financijskih sredstava javljao se kao jedan od glavnih problema u svim kulturno - umjetničkim sferama. Također, nedostatak adekvatnih prostorija još je jedan od problema s kojima se kulturno - umjetnička društva susreću. Do sada je kulturna baština uglavnom bila teret s kojom se nije znalo adekvatno upravljati, koja je bila trošak i koja je bila prepuštena pojedincima entuzijastima. Vizija razvoja Općine Mrkopalj nameće kao nužnost izradu Plana upravljanja kulturnim dobrima, osnivanje zavičajne zbirke i drugih popratnih dobara, a ona bi osim rashodovne strane u budućnosti predstavljala zanimljiv izvor turističkih prihoda.

Opći trend u svijetu, pa i u Hrvatskoj je zaštita okoliša. Taj trend dolazi kako posljedica nepažnje prema čovjekovoj okolini kroz niz od pedesetak godina pojačane industrijalizacije. Spoznajom o ograničenosti kapaciteta prirode čovjek se doveo u nezavidnu poziciju da mora nauštrb prirode ograničavati svoj ekonomski rast. O ovoj problematici napisano je niz radova, održano veliki broj foruma, sjednica, predavanja, doneseno nebrojeno zakonskih akata i strategija, što je u ko-

načnici rezultiralo gubitkom iz vida svrhe svega toga, a to je kvaliteta života pojedinca, ali i cjelokupnog društva. U ovom kontekstu svrha zaštite okoliša usmjerena je prema poboljšanju turističke ponude i razvoj cjelogodišnjeg turizma. Ta se ponuda temelji na nepostojanju većih industrijskih zagađivača u samoj općini, što za posljedicu ima visoku kvalitetu zraka, ali i postojanje izvorišta pitke vode. Da bi se takvo stanje zadržalo potrebno je spriječiti povećanje broja divljih odlagališta koji ugrožavaju kvalitetu navedenih prirodnih resursa. To povećanje posljedica je nepostojanja projekata, ali i samih inicijativa kojima bi se sanirala postojeća divlja odlagališta te spriječio nastanak novih. Može se reći da je veliki dio problematike vezane uz otpad povezan s nepostojanjem Plana gospodarenja otpadom općine. Izgradnjom regionalnog odlagališta otpada otvara se odlična prilika za dugoročno rješenje navedenog problema. Planom gospodarenja otpadom trebalo bi se riješiti i pitanje potrebe subjekata koji se time bave, jer na području Općine Mrkopalj takvi ne postoje, sve je prepušteno komunalnom poduzeću iz Delnica. Nabavka sustava za reciklažu stvorio bi lokalnoj industriji novi izvor sirovina, a ujedno povećao učinkovitost sustava zaštite okoliša. Izgradnja kanalizacijske mreže s potrebnim pročišćivačima ima pozitivan učinak na očuvanje resursa vode i tla te je tako nedvojbeno poveznica između zaštite okoliša i infrastrukturnog razvoja. Sredstva za financiranje ovih projekata mogu se povlačiti iz različitih fondova za regionalni razvoj te predpristupnih fondova EU. Ipak, da bi se očuvanje okoliša provelo u djelo potrebo je obratiti pozornost na ljudski faktor. U ovom slučaju, edukacijom o važnosti zaštite okoliša stimuliralo bi se lokalno stanovništvo na sudjelovanje, ali i na kreiranje politike zaštite okoliša.

3.2. Strateški Cilj 2 - Finalizacija drvnih i poljoprivrednih proizvoda

Praksa je pokazala da se razvoj određenog područja ne može temeljiti na samo jednoj gospodarskoj grani, koja je u slučaju Općine Mrkopalj turizam. Oživljavanjem jedne ili više gospodarskih grana postižu se pozitivni učinci koji se ogledaju u (ne)zaposlenosti, općinskom proračunu, odnosno financijskoj sigurnosti pojedinaca, ali i društva kao cjeline. S druge strane smanjuju se različiti pritisci na ostale gospodarske grane, ali i na resurse i logistiku kojima se one koriste. Kao što je za određena poduzeća bitna diversifikacija poslovanja, tako je za pojedine JLS bitna diversifikacija gospodarskih grana na svom području. Neizostavno pitanje koje se nadovezuje je pitanje „oslobađanja kapitala”. Razvojem različitih gospodarskih grana „oslobađa” se kapital koji bi u suprotnom ostao neiskorišten.

3.2.1. Razvoj poljoprivrede

Razvoj poljoprivrede uvelike je povezan s razvojem turizma. Trendovima potrošnje u turizmu prilagođavaju se i poljoprivredna gospodarstva, pogotovo unutar značajnih turističkih regija. Turizam i poljoprivreda imaju mnoge dodirne točke. Opskrba dovoljnim količinama poljoprivrednih proizvoda neophodnih za zadovoljenje potreba turista, najčešće zahtjevnijih od domicilnog stanovništva, može se osigurati na nekoliko načina: povećanjem i strukturnom prilagodbom domaće poljoprivredne proizvodnje ili iz uvoza. Upravo zbog prethodno navedene mogućnosti zadovoljavanja potreba iz uvoza, nužno je poticati razvoj poljoprivrede. A to je najjednostavniji mogući način izvoza domaćih proizvoda. U dosadašnjem razvoju općine poljoprivreda nije bila jedan od nositelja. Promjenom trendova u svijetu, kao i u tržišnih zahtjeva, poljoprivreda postaje važan element razvoja, a Općina Mrkopalj je svoju razvojnu politiku tome i prilagodila. Ipak, mala količina obradivog tla i nedovoljna kvaliteta istog onemogućuju razvoj

intenzivne poljoprivrede. Najznačajnije tlo na području Općine Mrkopalj je Sungersko polje, uključujući Sungerski Bukovac. Oštri klimatski uvjeti dodatno ograničavaju razvoj poljoprivredne proizvodnje na nekoliko kultura. Stoga se vrlo mali broj poljoprivrednih kućanstava bavi poljoprivredom radi ostvarivanja izravne ekonomske koristi. Međutim, na području općine postoji vrlo razvijena govedarska proizvodnja. Ova vrsta stočarske proizvodnje ima izrazito jak potencijal koji je posljedica nezagađenog okoliša i povoljne strukture tla za tu poljoprivrednu djelatnost. Povoljna struktura tla označava jaku kiselost koja pruža izvrsnu mogućnost proizvodnji stočne krme te dobru propusnost i vodozračni režim. Intenziviranje poljoprivredne proizvodnje može se postići udruženjem više proizvođača. Trenutno na području općine postoji jedna poljoprivredna zadruga koja udružuje 28 zadrugara. Blizina velikog središta kao što je Rijeka i njenih distributivnih centara uvelike može pridonijeti razvoju poljoprivredne proizvodnje u Općini Mrkopalj.

3.2.2. Razvoj drvne industrije i šumarstva

Jednu od okosnica razvoja Općine Mrkopalj predstavlja drvna industrija. Pogodni klimatski uvjeti, kontrolirana sječa i pošumljavanje omogućili su razvoj drvne industrije od najstarijih vremena. Stoga se drvna industrija može smatrati tradicionalnom prerađivačkom industrijom. Da bi se izbjegao nizak stupanj finalizacije drvnih proizvoda, a time i gubitak dodatne vrijednosti potrebno je sustavno raditi na unaprjeđenju ove grane gospodarstva. Kao i većina prostora na području Gorskog kotara i Općina Mrkopalj je pokrivena velikom šumskom površinom koja stvara uvjete za dobar razvoj šumarstva. Osim velikih površina, šume se na mrkopaljskom području ističu i svojom kvalitetom kao i održavanjem istih. Međutim, najveći problem predstavlja nizak stupanj finalizacije drvnih proizvoda koji stvara niži BDP Općine Mrkopalj te propuštena prilika za povećanjem istog, a ujedno omogućuje relativno jeftin izvoz sirovina, koje se u pravilu vraćaju u obliku gotovih proizvoda. Izravni uzrok ovakvog stanja je nedostatak visoko obrazovanih osoba na području općine. Nepostojanje srednjoškolskog obrazovanja i potrebnih zanimanja doprinosi razvoju takve situacije. Oštra planinska klima s velikim brojem kišnih i vjetrovitih dana nadopunjava se s navedenim poteškoćama te stvara nepovoljne uvjete za brojne gospodarske aktivnosti. Elementarne nepogode kao što su požari ili bolesti šuma su problemi na koje treba obratiti pozornost te konstantno unaprjeđivati sustav zaštite kako bi se održala kvaliteta i količina šuma te na koncu kvaliteta drvnih proizvoda. Stvaranje preduvjeta za funkcioniranje postojećih gospodarsko uslužno - trgovačkih zona Poljica 1 i Poljica 2 predstavljaju komparativnu prednost općine za ubrzani gospodarski rast. Kada je riječ o gospodarskim zonama potrebno je naglasiti nužnost suradnje više JLS kako ne bi došlo do nepotrebnog konkuriranja. Potrebno je odrediti koje sve industrije mogu biti locirane u tim zonama, kakva je prometna povezanost s tržištem, blizina resursa, potreban prostor za proizvodnju i sl. Jedino širim pogledom te uključivanjem i ostalih dijelova društva, prvenstveno obrazovanja može se doći do željenog stanja i razvoja općine u budućnosti.

Za razvoj gospodarstva neophodno je potrebno funkcioniranje institucija na području JLS. Govoreći o razvoju institucija prvenstveno se misli na razvoj prisutnih institucija, ali i onih koji svojim djelovanjem mogu doprinijeti razvoju Općine Mrkopalj. Uspostavljene institucije također se susreću s određenim problemima koji su u prvom redu nedostatan prostor i oprema te neadekvatna ekipiranost. Općina Mrkopalj nema vlastiti Općinski sud, ali ni institutu-

cionalne ispostave FINA-e, Hrvatskog zavoda za socijalno osiguranje (HZSO), Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO), Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZZO). Može se ustvrditi da institucionalna pokrivenost općine nije dovoljna. Treba naglasiti da je uspostavljen i funkcioniranje institucija dugoročan proces koji zahtjeva razumijevanje te horizontalnu i vertikalnu komunikaciju svih institucija na području općine i županije, ali i između Općine i njenih građana. Posebno se ističu svi oblici komunikacije, jer jedino tako može doći do uočavanja problema i sinergijsko rješavanje istih na obostrano zadovoljstvo uz minimalne utroške resursa, ali i vremena, jer bi u suprotnome parcijalne inicijative često značile paralelne i dvostruke napore oko provedbe zacrtanih ciljeva.

3.3. Strateški Cilj 3 - Stvaranje društvene infrastrukture

Strateškim ciljem 3 nastojalo bi se unaprijediti kvalitetu života te unaprijediti društvenu infrastrukturu i razviti institucije. Kvaliteta života za svakoga pojedinca ima različito značenje pa se može smatrati relativnim pojmom. Međutim, klasično poimanje kvalitete života može se svesti na razvoj obrazovanja, sporta, rekreacije, zdravstvenih i socijalnih programa te drugih aktivnosti koje poboljšavaju život određene sredine. Ovaj cilj se sastoji od dva prioriteta.

3.3.1. Obrazovna i sportsko-rekreacijska infrastruktura

Obrazovanje stanovništva je proces koji se ne događa spontano. U njega je potrebno ulagati, a pri tome rezultate očekivati u nekom doglednom razdoblju. Obrazovanje se odnosi na osnovno, srednje i visoko školstvo. Osnovno i srednje školstvo je u domeni JLS te županije, dok visoko školstvo uglavnom nije. Problem koji se javlja u većini JLS jest ostatak visoko obrazovanog kadra u mjestu studiranja. Cilj je spriječiti takav trend te povratak u mjestu stanovanja učiniti atraktivnim. Na polju edukacije u Općini Mrkopalj ističe se dobar i organiziran sustav predškolskog odgoja i osnovnoškolskog obrazovanja. Međutim, nepostojanje sustava srednjoškolskog obrazovanja na području općine pokazuje se kao jedna od najvećih prijetnji koja može ugroziti gospodarski, a zatim i društveni opstanak općine. U ovom slučaju trebala bi se iskoristiti reforma i unaprjeđenje obrazovnog sustava u kojemu srednjoškolsko obrazovanje postaje obvezno te na taj način otkloniti nedostatak srednjoškolskog obrazovanja i djelomično visokoškolskog obrazovanja. Od tehničkih problema koji se javljaju u sustavu obrazovanja najistaknutiji su zastarjelost objekata koji zahtijevaju obnovu te zastarjelost namještaja i opreme. Uspostavom adekvatnog sustava obrazovanja na području Općine Mrkopalj ublažila bi se strukturna neusklađenost gospodarstva i obrazovne strukture stanovnika. Također, problem prekvalifikacija radnika je problem nepostojanja kontinuiranog cjeloživotnog obrazovanja na području općine. Rješanjem ovog problema uvelike bi se uskladila obrazovna struktura stanovništva s potrebama gospodarstva. Loše stanje u obrazovnom sustavu reflektira se na gospodarstvo i njegovu učinkovitost, a ono se pak reflektira na stanje u populaciji jednog mjesta. Tako se povećanje udjela starijeg stanovništva u ukupnom udjelu može smatrati izrazito nepovoljnim ako se nastavi daljnje iseljavanje mlađeg stanovništva. Može se zaključiti da je za opstanak mlađe populacije potrebno konkurentno gospodarstvo u kojemu se pronalazi zaposlenje, a za takvo je gospodarstvo opet potrebna mlađa obrazovana populacija. Odnosno, obrazovanje se javlja kao središnja točka oko koje se postavljaju uvjeti funkcioniranja gospodarstva

i populacije, ali i drugih društvenih sustava kao što su kultura, šport i dr. koji se neizravno vezuju za sustav obrazovanja.

Šport je značajan za rekreaciju i odmor stanovništva od svakodnevnice. U Općini Mrkopalj postoji kvalitetan sportski potencijal, a da bi taj potencijal bio kvalitetno iskorišten potrebno je ciljano podizati broj kvalitetno uređenih sportskih terena, otvorenog i zatvorenog tipa. Kada je riječ o sportskom potencijalu prvo na što se pomišlja su skijaški športovi. Da bi se taj potencijal i dalje razvijao potrebno je razvijati promociju Općine Mrkopalj kao jednog od skijaških centara u Hrvatskoj. Ta vrsta promocije ne samo da bi koristila športu, nego bi doprinijela razvoju turizma na području općine, dok bi sportske aktivnosti uvelike nadopunile turističku ponudu. Kao prilika za takvu promociju može se iskoristiti gradnja nekoliko skijališta u Gorskom kotaru. Još jedna prilika za uspostavu turističkog identiteta je mogućnost priprema športaša u prirodnom okruženju. Nedostatak sportskih objekata za dvoranske športove nastojao bi se nadoknaditi izgradnjom zatvorenih sportskih građevina s dodatnim sadržajima koji bi definitivno obogatili turističku ponudu ove općine čime bi se dobila izvrsna podloga za razvoj sportskog turizma.

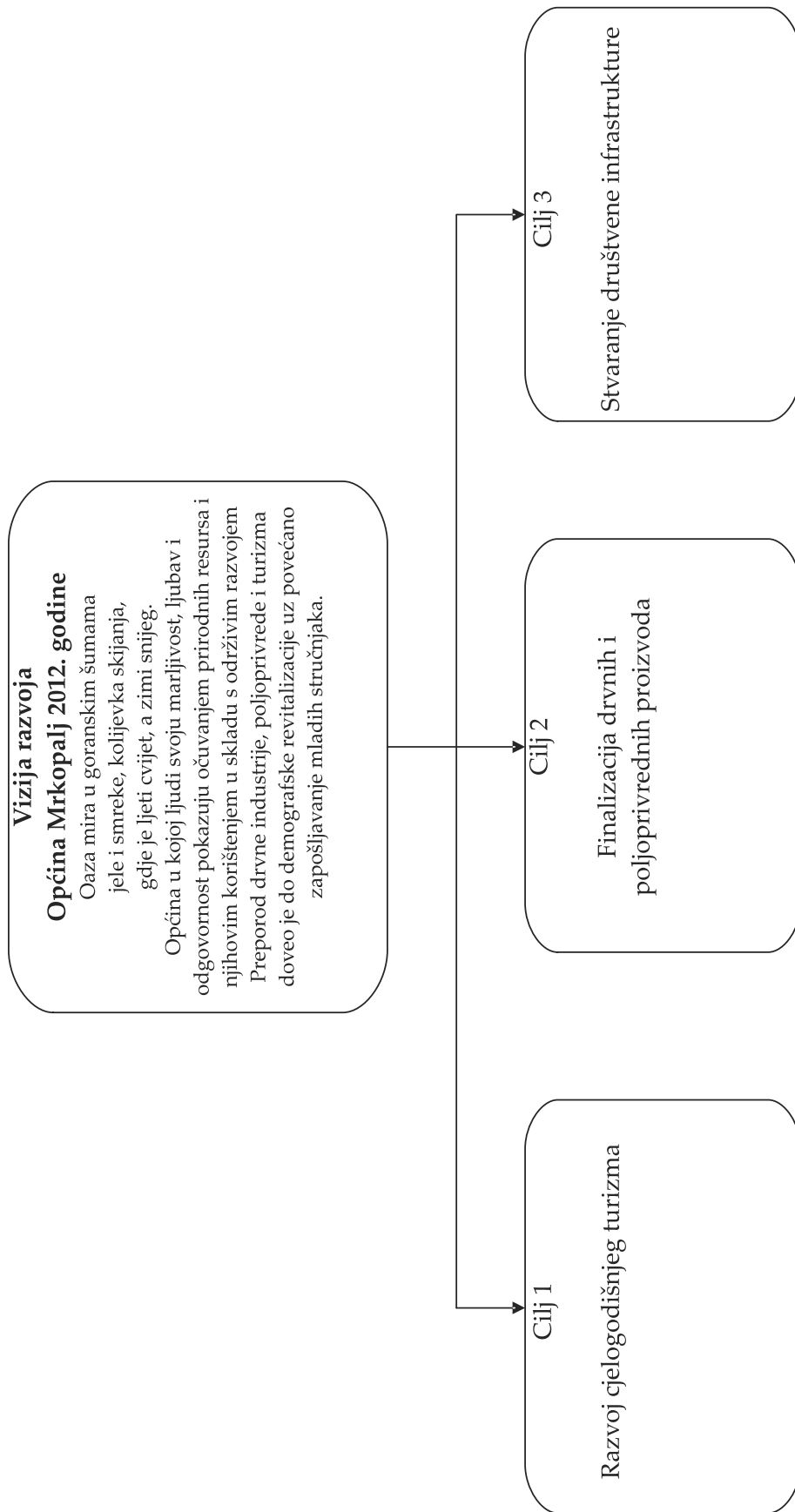
3.3.2. Razvoj socijalne i zdravstvene infrastrukture

Socijalna skrb predstavlja jedan od temelja civilizacijskih tekovina te se uspostava socijalnog društva smatra jednim od prioriteta ciljeva ove strategije razvoja. Upravo je ovo društveno područje u prošlom razdoblju bilo zapušteno na području Općine Mrkopalj. Nepostojanje institucije u funkciji socijalne skrbi samo potvrđuju ovakvu tezu. Ipak, izgradnja doma za starije i nemoćne, koja je u planu, usmjerava Općinu Mrkopalj prema socijalno osjetljivom društvu. Takvi pothvati su također u skladu sa strukturom populacije s obzirom na sve veći udio starijeg stanovništva, a takva slika se uklapa u prosječnu sliku Republike Hrvatske, što u konačnici nikako ne može biti smatrano pozitivnim. Da se ne bi izgubila kontrola nad zbrinjavanjem bolesnih i onih kojima je potrebna socijalna skrb nužno je uspostaviti adekvatnu organizaciju sustava na općinskoj razini. Rješenje ovih problema može se uspostaviti optimiziranjem institucionalnih i izvaninstitucionalnih programa kao i programima temeljenim na javno - privatnom partnerstvu (JPP).

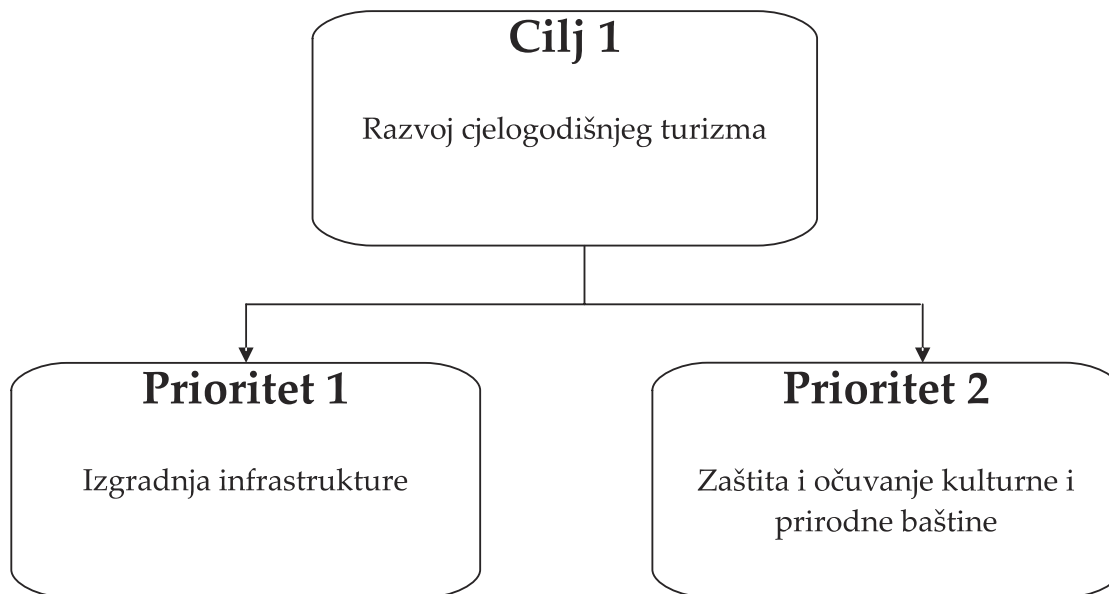
Kao i na području cjelokupne Republike Hrvatske zdravstvo predstavlja jedno od značajnih problema. Razlozi su brojni, jer zdravstvena djelatnost je neprofitna djelatnost i skoro cijela je ovisna o sredstvima iz proračuna. Zdravstvena zaštita mora biti dostupna svakom pojedinom građaninu. Na koji način, to ovisi o financijskoj moći, ali i spremnosti i razumijevanju lokalne politike za potrebe i probleme zdravstvene zaštite. Cilj je osigurati financijska sredstva ili prostor za rad ordinacija, školovanje zdravstvenog kadra te uvjete življenja liječnika na području Općine Mrkopalj. Dosadašnja praksa pokazala je zadovoljavajuće stanje kada je riječ o kapacitetima koji uglavnom zadovoljavaju potrebe stanovništva na području Općine. Međutim, kao jedan od glavnih nedostataka zdravstvene zaštite ističe se nedostatak specijalističkih ordinacija, ali i velika ovisnost o ambulanti opće medicine koja je u privatnoj praksi. Da bi se povećao standard zdravstvene zaštite potrebno je postojeće zdravstvene ustanove bolje opremiti. S obzirom na ograničenost resursa biti će potrebno optimizirati raspoložene resurse i potrebe stanovništva. To optimiziranje može biti provedeno samostalno, ali i u suradnji sa susjednim jedinicama lokalne samouprave (JLS)

1. STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE MRKOPALJ

Slika 1. Strategija razvoja Općina Mrkopalj

Slika 2. Cilj 1- Razvoj cjelogodišnjeg turizma

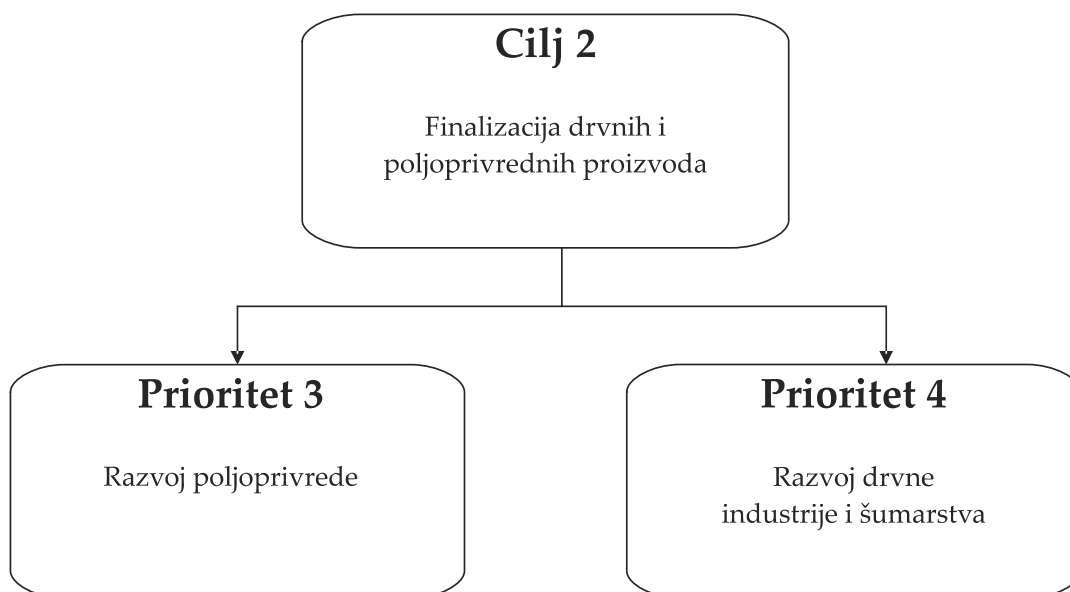

CILJ 1: Razvoj cjelogodišnjeg turizma
PRIORITET 1: Izgradnja infrastrukture

- MJERA 1: Izgradnja kanalizacije
 MJERA 2: Izgradnja nerazvrstanih cesta i sanacija postojećih
 MJERA 3: Izgradnja županijskih cesta i sanacija postojećih
 MJERA 4: Izgradnja državnih cesta i sanacija postojećih
 MJERA 5: Izgradnja državne ceste Lučice-Mrkopalj
 MJERA 6: Stvaranje preduvjeta za izgradnju Benzinske crpke
 MJERA 7: Stvaranje preduvjeta za turističko - rekreacijsko naselje Prenka
 MJERA 8: Izgradnja i obnova vodovodne mreže
 MJERA 9: Uređenje i opremanje prostora Općinske uprave
 MJERA 10: Program plinifikacije općine Mrkopalj
 MJERA 11: Obnova planinarskih staza i planinarskih skloništa
 MJERA 12: Izgradnja lovačkog doma
 MJERA 13: Izgradnja streljane za lovačke potrebe

PRIORITET 2: Zaštita i očuvanje kulturne i prirodne baštine

- MJERA 14: Formiranje male obrtničke radionice za proizvodnju autentičnih suvenira i suvenirnice
 MJERA 15: Program revitalizacije autohtone gradnje
 MJERA 16: Osnivanje izložbeno prodajnog prostora udruge
 MJERA 17: Projekt zaštite Sungerskog luga
 MJERA 18: Program očuvanja zavičajne zbirke
 MJERA 19: Obnova Doma kulture - Stalna postava povijesti skijanja
 MJERA 20: Marketing plan razvoja turizma - privlačenje privatnih i institucionalnih investitora, Promocija kulturne i prirodne baštine,
 MJERA 21: Izgradnja reciklažnog dvorišta
 MJERA 22: Aktivacija turističke agencije preko komunalnog poduzeća ili zadruge
 MJERA 23: Obnova sakralnih objekata

Slika 3. Cilj 2- Finalizacija drvnih i poljoprivrednih proizvoda

CILJ 2: Finalizacija drvnih i poljoprivrednih proizvoda**PRIORITET 3:** Razvoj poljoprivrede

MJERA 24: Program razvoja poljoprivrede i plasmana poljoprivrednih proizvoda kroz turizam

MJERA 25: Projekt navodnjavanja mrkopaljskog i sungerskog polja

MJERA 26: Program uzgoja konja, goveda i ovaca

MJERA 27: Izgradnja hladnjače i dodatnih preradbenih kapaciteta

MJERA 28: Okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta

PRIORITET 4: Razvoj drvne industrije i šumarstva

MJERA 29: Izgradnja kogeneracijske bioenergane - stvaranje toplodvodne mreže

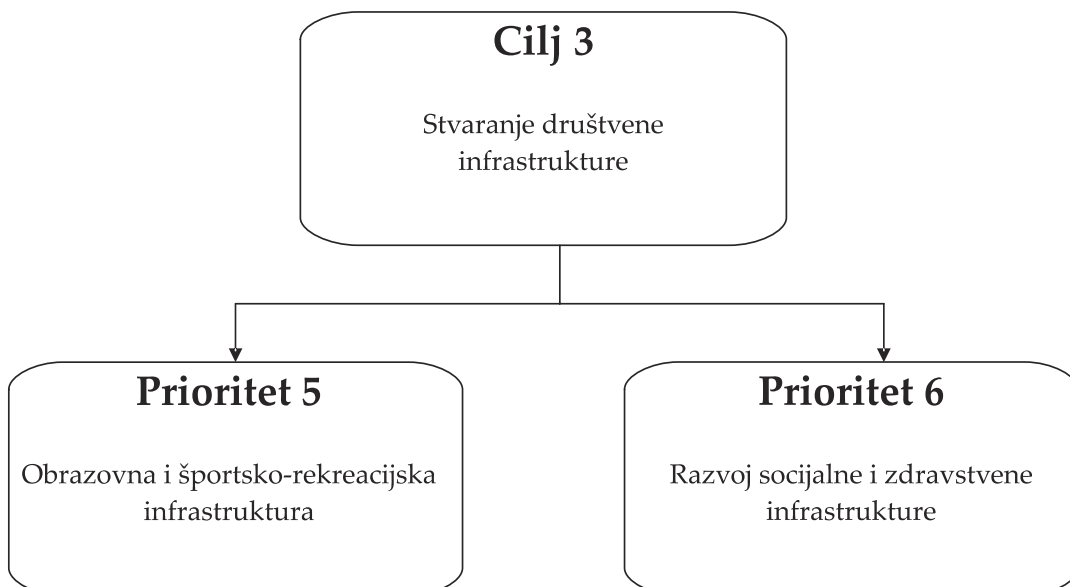
MJERA 30: Program poticanja izrade finalnih proizvoda od drva

MJERA 31: Program poslovne zone Mrkopalj 1 i 2

MJERA 32: Uređenje i opremanje prostora zadruge za male obrtnike i poduzetnike

MJERA 33: Informatizacija zadruge za male obrtnike i poduzetnike i edukacija njenih članova

Slika 4. Cilj 3- Stvaranje društvene infrastrukture

CILJ 3: Stvaranje društvene infrastrukture

PRIORITET 5:	Obrazovna i sportsko-rekreacijska infrastruktura
MJERA 34:	Izgradnja sportsko-rekreativnog centra Općine Mrkopalj
MJERA 35:	Program opremanja knjižnice i čitaonice
MJERA 36:	Izgradnja vrtića i jaslica
MJERA 37:	Informatičko obrazovanje i radionice stranih jezika za djecu i mještane
MJERA 38:	Multikulturalni i edukativni centar djece i mladeži sa smještajem
PRIORITET 6:	Razvoj socijalne i zdravstvene infrastrukture
MJERA 39:	Izgradnja doma za stare i nemoćne
MJERA 40:	Poticajna stanogradnja (izgradnja dvije stambene zgrade)
MJERA 41:	Informatizacija Općinske uprave i edukacija zaposlenika

5. MJERE I PROJEKTI

5.1. Razvojne smjernice

Da bi se ostvario gospodarski napredak Općine Mrkopalj potrebno je uskladiti nekoliko bitnih elemenata. Od tih elemenata najbitniji su financijski, ljudski, prostorni resursi i resurs vremena, odnosno potrebno je uskladiti:

- sva dostupna financijska sredstva iz raspoloživih izvora,
- postojeću strukturu ljudskih potencijala s naglaskom na privlačenje i povratak obrazovanog kadra,
- očuvani prostor u svrhu ostvarenja zacrtanih ciljeva razvoja,
- i na kraju ograničeni resurs vremena odnosno njegova iskoristjenost.

Sinergijsko djelovanje ovih elemenata polučiti će veće efekte u konačnici od zbroja efekata svakog pojedinačnog elementa. Takav razvoj Općine Mrkopalj omogućiti će minimalne utroške svih vrsta resursa, a optimalnu alokaciju i učinkovitost istih.

Općina Mrkopalj svojim izborom vizije i ciljeva jasno naglašava strategiju koja će biti bazirana na temeljima održivog razvoja s unaprjeđenjem institucija koje će moći biti nositelji upravo tog razvoja. Održivi razvoj ne predstavlja nešto novo na ovim područjima, već predstavlja realnost u kojoj je teorija pronašla svoje praktično utočište. Općenito, Općina Mrkopalj može dokazati kako sintagma održivi razvoj nije samo utopijska ideja, nego načelo kojega se treba pridržavati kako bi se očuvala sva prirodna bogatstva i čitav okoliš u sklopu cjelokupnog životnog prostora. Razvoj gospodarske cjeline mora biti usmjerena prema zaštiti životne sredine. Ta zaštita ne smije biti usamljeni cilj nego se ona temelji na neraskidivoj povezanosti s ekonomskim i socijalnim razvojem. To znači da održivi razvoj osigurava:

- Socijalne zahtjeve
- Gospodarske zahtjeve
- Ekološke zahtjeve

Sintagma održivi razvoj sve se češće može susresti kako u stručnim krugovima tako i u svakodnevnom životu. Održivi razvoj je složen pojam koji sadrži komponentu zaštite okoliša, socijalnu komponentu kao i ekonomsku komponentu. Da bi se takav plan proveo u djelo potrebno je imati viziju i jasno definirane ciljeve. Općina Mrkopalj je svoju viziju i ciljeve u potpunosti uskladio s navedenim načelima.

U svrhu ostvarenja vizije i zadanih ciljeva Općina Mrkopalj slijediti će ove smjernice:

- Općina Mrkopalj treba ulagače koji će se usmjeriti na:
  - Turističke kapacitete visoke kategorije koji će razvijati tradicionalne, ali i alternativne oblike turizma
  - Očuvanje i unaprjeđenje okoliša
  - Zapošljavanje domaćeg kadra
  - Doprinos kulturnom i društvenom razvitku općine
- Provest će se aktivna marketinška kampanja privlačenja kako domaćih tako i stranih investitora
- Nastojat će se maksimalno iskoristiti sredstva iz fondova EU u svrhu željenog razvitka gospodarstva te podizanja životnog standarda njegovih stanovnika; u tu svrhu pravovremeno će se pripremati projekti i razvijati nove projektne ideje

- Usmjerit će se veliki naponi u zaštitu i očuvanje okoliša kroz projekte izgradnje i sanacije različite vrste infrastrukture, organizaciju edukacije stanovništva i poticanjem razvoja udruga za zaštitu okoliša

- Očuvanje kulturne baštine nastojat će se organizirati kroz razne kulturne manifestacije radi prijenosa tradicije i očuvanja identiteta

- Nadalje, kulturno spomenička baština nastojati će se povezivati s turizmom zbog stvaranja kvalitetnije turističke ponude

- Poljoprivreda će se poticati mjerama korištenja državnih i općinskih obradivih površina te uz stručnu pomoć edukacijom i savjetovanjem poljoprivrednika o pripremi proizvoda za plasman u turizam

- Općina Mrkopalj će i dalje raditi na unaprjeđenju svih uvjeta za razvitak turizma pod uvjetom očuvanja tradicije i kulturne baštine respektirajući i čuvajući prirodni okoliš

- Infrastruktura će se izgraditi u suradnji s ostalim institucijama kao što su Hrvatske Vode, Fond za regionalni razvoj RH, Primorsko goranska županija i ostali

- Sredstva koja će nedostajati za dovršetak infrastrukture očekuje se ishodovati kroz potpore ministarstava i donatorskih fondova. U tom cilju nastavit će se pravovremeno pripremati projekte i projektnu dokumentaciju kako bi bili spremni za aplikaciju sredstava

- Općina Mrkopalj će ustrajati u nastojanju poboljšanja uvjeta života i rada u općini podizanjem razine zdravstvene zaštite i socijalne skrbi te stvarajući uvjete školovanja djece i odraslih

- Općinsko vijeće će uložiti značajne napore na kreiranje kanala komunikacije sa svojim građanima i poduzetnicima

U ovako određena razvojna politika konkretizirat će se mjerama koje treba poduzeti u razdoblju od 2008. do 2013. godine.

6. PROVEDBENE ODREDBE

6.1. Operativni plan za razdoblje od 2008. - 2013.

6.1.1. Uvod

Operativni plan sadržava:

Mjeru ili projekt

Ciljevi koji su zadani bit će postignuti uspješnom provedbom mjera. Planiranje počinje od vizije kao apstraktne želje budućeg stanja te se preko razvojnih ciljeva spušta na mjere nužne za postizanje razvojnih ciljeva što nas opet približava viziji.

Odgovornu instituciju

Identifikacija odgovorne institucije nužna je zbog dodjeljivanja područja odgovornosti te predanosti provedbi programa. Ona detaljno planira mjere, oblikuje koncepcije financiranja, provodi natječaje, nadzire i ocjenjuje provedbu mjera.

Razdoblje provedbe

Određivanje razdoblja provedbe nužno je zbog financijskih resursa, međuovisnosti mjera te apsorpcijskih kapaciteta provedbenih institucija.

Očekivane rashode tijekom razdoblja provedbe

Predviđanje očekivanih rashoda omogućit će povezivanje s aktualnim proračunom općine i služiti kao podloga za buduće proračune i pronalaženje sredstava.

Bilješke

Posljednji stupac namijenjen je značajnim bilješkama koje pridonose boljem razumijevanju pojedinosti određene mjere. Napomene stoga uvijek pomažu u pojašnjavanju specifičnih pitanja vezanih uz pojedinu mjeru.

6.1.2. Operativni plan

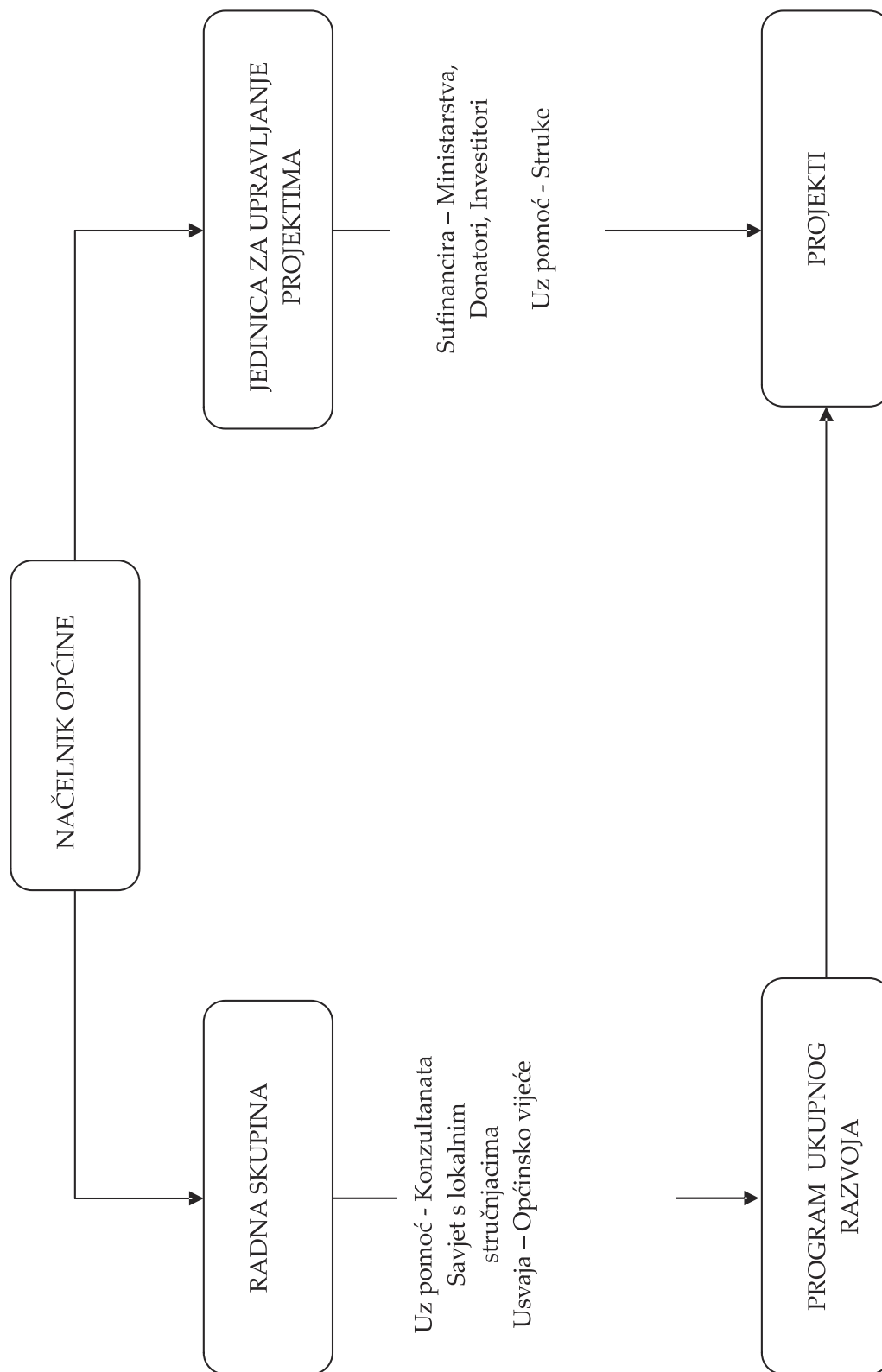
Tablica 1: Operativni plan aktivnosti

Rb.	Mjera	Odgovorna institucija	Razdoblje provedbe	Očekivani rashodi	Bilješke
1	Mjera 1: Izgradnja kanalizacije	Jedinica lokalne samouprave	2006.-2013.	30 mil. kn	
2	Mjera 2: Izgradnja nerazvrstanih cesta i sanacija postojećih	Jedinica lokalne samouprave, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture	2007. - 2012.	10 mil. kn	
3	Mjera 3: Izgradnja županijskih cesta i sanacija postojećih	Županijska uprava za ceste	2007.-20012.	30 mil. kn	
4	Mjera 4: Izgradnja državnih cesta i sanacija postojećih	Državna uprava za ceste	Nije definirano	50 mil. kn	
5	Mjera 5: Izgradnja državne ceste Lučice-Mrkopalj	Državna uprava za ceste	Nije definirano	30 mil. kn	
6	Mjera 6: Stvaranje preduvjeta za izgradnju Benzinske crpke	Nije definirano	Nije definirano	10 mil. kn	
7	Mjera 7: Stvaranje preduvjeta za turističko - rekreacijsko naselje Prenka	Poduzetničko obrtnička zadruga Gorski kotar	Nije definirano	5 mil. kn	
8	Mjera 8: Izgradnja i obnova vodovodne mreže	Jedinica lokalne samouprave, Komunalac d.o.o.Delnice	- 2013.	10 mil. kn	
9	Mjera 9: Uređenje i opremanje prostora Općinske uprave	Jedinica lokalne samouprave	- 2010.	500.000 kn	
10	Mjera 10: Program plinifikacije općine Mrkopalj	Nije definirano	Nije definirano	Nije definirano	
11	Mjera 11: Obnova planinarskih staza i planinarskih skloništa	Planinarsko društvo Bijele stijene	- 2010	3,5 mil. kn	

12	Mjera 12: Izgradnja lovačkog doma	Nije definirano	Nije definirano	2 mil. kn	
13	Mjera 13: Izgradnja streljane za lovačke potrebe	Nije definirano	Nije definirano	1 mil. kn	
14	Mjera 14: Formiranje male obrtničke radionice za proizvodnju autentičnih suvenirna i suvenirnice	Nije definirano	Nije definirano	Nije definirano	
15	Mjera 15: Program revitalizacije autohtone gradnje	Nije definirano	Nije definirano	Nije definirano	
16	Mjera 16: Osnivanje izložbeno prodajnog prostora udruge	Udruga Vunariće Gorskog kotara	Nije definirano	Nije definirano	
17	Mjera 17: Projekt zaštite Sungerskog luga	Županijska javna ustanova Priroda	- 2010	3,5 mil. kn	
18	Mjera 18: Program očuvanja zavičajne zbirke	Jedinica lokalne samouprave	- 2013.	500.000 kn	
19	Mjera 19: Obnova Doma kulture - Stalna postava povijesti skijanja	Jedinica lokalne samouprave	- 2013.	5 mil. kn	
20	Mjera 20: Marketing plan razvoja turizma - privlačenje privatnih i institucionalnih investitora, Promocija kulturne i prirodne baštine	TZ Mrkopalj	- 2009.	100.000 kn	
21	Mjera 21: Izgradnja reciklažnog dvorišta	Nije definirano	Nije definirano	1 mil. kn	
22	Mjera 22: Aktivacija turističke agencije preko komunalnog poduzeća ili zadruge	Zadruga	- 2010.	Nije definirano	
23	Mjera 23: Obnova sakralnih objekata	Župa Mrkopalj	- 2012.	5 mil. kn	
24	Mjera 24: Program razvoja poljoprivrede i plasmana poljoprivrednih proizvoda kroz turizam	Nije definirano	- 2008.	100.000 kn	
25	Mjera 25: Projekt navodnjavanja mrkopaljskog i	PGŽ, Hrvatske vode, Jedinica	- 2010.	7 mil. kn	

	sungerskog polja	lokalne samouprave			
26	Mjera 26: Program uzgoja konja, goveda i ovaca	Poljoprivredna zadruga	2009. - 2012.	Nije definirano	
27	Mjera 27: Izgradnja hladnjače i dodatnih preradbenih kapaciteta	Nije definirano	- 2010.	Nije definirano	
28	Mjera 28: Okrupnjavanje poljoprivrednog zemljišta	Jedinica lokalne samouprave	- 2010.	Nije definirano	
29	Mjera 29: Izgradnja kogeneracijske bioenergane - stvaranje toplovodne mreže	Komunalno poduzeće	- 2012.	100.000.000	
30	Mjera 30: Program poticanja izrade finalnih proizvoda od drva	Zadruga	- 2009.	100.000	
31	Mjera 31: Program poslovne zone Mrkopalj 1 i 2	KD Mrzle drage	- 2009.	300.000	
32	Mjera 32: Uređenje i opremanje prostora zadruge za male obrtnike i poduzetnike	Poduzetničko obrtnička zadruga Gorski kotar	- 2009.	100.000	
33	Mjera 33: Informatizacija zadruge za male obrtnike i poduzetnike i edukacija njenih članova	Poduzetničko obrtnička zadruga Gorski kotar	Kontinuirano	200.000	
34	Mjera 34: Izgradnja sportsko-rekreativnog centra Općine Mrkopalj	Jedinica lokalne samouprave	Nije definirano	350 mil. kn	
35	Mjera 35: Program opremanja knjižnice i čitaonice	Jedinica lokalne samouprave	- 2012.	500.000	
36	Mjera 36: Izgradnja vrtića i jaslica	Jedinica lokalne samouprave	- 2010.	3,5 mil. kn	
37	Mjera 37: Informatičko obrazovanje i radionice stranih jezika za djecu i mještane	Nije definirano	Nije definirano	Nije definirano	
38	Mjera 38: Multikulturalni i edukativni centar djece i mladeži sa smještajem	Osnovna škola Mrkopalj, Hrvatski paraolimpijski centar	- 2012.	5 mil. kn	
39	Mjera 39: Izgradnja doma za stare i nemoćne	Jedinica lokalne samouprave	- 2012.	5 mil. kn	
40	Mjera 40: Poticajna stanogradnja (izgradnja dvije stambene zgrade)	Poduzetničko obrtnička zadruga	2009.-2010.	10 mil. kn	
41	Mjera 41: Informatizacija Općinske uprave i edukacija zaposlenika	Nije definirano	Nije definirano	1 mil. kn	

Slika 5. Struktura odgovornosti za izradu i provedbu Programa ukupnog razvoja Općine Mrkopalj

Struktura odgovorna za izradu i provedbu plana ukupnog razvoja počinje od Načelnika općine u planskom i operativnom dijelu.

Program se izrađivao uz sudjelovanje radne skupine stručne podloge lokalnih stručnjaka i uz metodološku pomoć konzultantske kuće.

Za provedbu mjera predviđenih u programu potrebno je oformiti jedinicu za upravljanje projektima. Jedinica može biti sastavljena od stručnog kadra unutar samog općinskog vijeća i vanjskih stručnjaka ovisno o zahtjevu samog projekta.

Jedinica za upravljanje projektima ima zadatak postavljanja projektnog zadatka i akcijskog plana za svaki pojedini projekt, postavljanja preduvjeta kod podugovaranja projekata, praćenje i nadzor tijeka projekta, praćenje roka i proračuna projekta.

7. POSTUPAK PRAĆENJA PROVEDBE I REZULTATA PLANA RAZVOJA

Upravljanje projektom primjenjuje određene postupke na pokretanje, planiranje, upravljanje, implementaciju i završavanje pojedinog projekta pokrenutog za postizanje određenih ciljeva. Upravljanje projektom uključuje tri elementa:

- Upravljanje zadacima
- Upravljanje resursima
- Upravljanje vremenom

Strukture i sredstva upravljanja projektima iznimno su različite. Njihov izbor ovisi o području, vrsti, veličini i kompleksnosti projekta. Projekt može obuhvaćati jednu ili nekoliko tisuća osoba. Iz toga proizlazi da struktura upravljanja projektima može odgovarati jednostavnoj listi zadataka, ali i kompleksnoj organizaciji institucije čija je svrha izvođenje projekta uz podršku projektnog programa. Područje upravljanja projektima, iako se razvilo iz tehničkih disciplina, s vremenom je pod utjecajem drugih područja sve više postalo multidisciplinarno. Upravljanje projektima omogućiti će usklađivanje i optimiziranje: organizacije, procesa, ciljeva, vremena, novca, prostora i ljudi. U osnovi, što više znamo o projektu, možemo njime bolje upravljati. U tu je svrhu utvrđeno:

- Odgovornost za upravljanje

Opća i viša odgovornost provedbe ovog programa pripada upravi Općine Mrkopalj i Načelniku općine.

- Postupci upravljanja

Institucionalne strukture za upravljanje i provedbu programa su Općina Mrkopalj za upravljanje i provedbu pojedinih projekata unutar programa Jedinica za upravljanje projektima, upravni odjeli općine, komunalno poduzeće, Županijska uprava za ceste, Hrvatske ceste i sve ostale institucije koje će imenovati Općina Mrkopalj po pojedinim projektima.

- Praćenje i ocjenjivanje

Ovaj program podlozan je praćenju i nadopuni od strane Općinskog vijeća i Radne skupine koja je formirana u procesu stvaranja plana. Popis članova radne skupine nalazi se u Poglavlju 2 ovog dokumenta i sastoji se od 27 predstavnika lokalnih sudionika. Radna skupina će se sastajati svakih 6 (šest) mjeseci u svrhu evaluacije i monitoringa programa. Prvi sastanak bit će održan šest mjeseci od dana prihvaćanja ovog plana od strane Općinskog vijeća.

Na prvom sastanku Općina Mrkopalj će predložiti radnoj skupini formiranje manjih timova po strukovnoj priпадnosti (zdravstvo, školstvo, gospodarstvo...) koji bi

osmišljavali načine unaprjeđenja pojedinih projekata i tako pridonijeli svojom stručnošću razvoju općine.

Općinsko Vijeće će dinamikom ovdje predviđenom osigurati prostor i obavijestiti članove Radne skupine najmanje 15 dana unaprijed o održavanju sastanka. Predstavnici Općinskog vijeća će prezentirati radnoj skupini rezultate postignute u proteklom periodu, a timovi radne skupine iznijeti svoje prijedloge unaprjeđenja strategije. Radna skupina će ocijeniti provedbu plana te uz nadzor stručne osobe sastaviti zapisnik. Zapisnici su javni dokument jednako kao i sam Program.

Zaključci, primjedbe i ocijene Radne skupine služit će za nadopunu i prilagodbu ovog programa, kao i za nadzor provođenja programa.

- Organizacija i jamčenje tijeka informacija i razmjene informacija

Općina Mrkopalj jamči razmjenu informacija o provedbi ovog plana i to prema Radnoj skupini putem dogovorenih sastanaka, a prema javnosti putem medija, web stranica i pojedinačnih sastanaka. Općina će putem web stranice objaviti cjeloviti dokument Programa ukupnog razvoja, te će objavljivati zapisnike sa sastanaka radne skupine periodično po nastajanju. Također će zbog veće transparentnosti odlučivanja izvještaje sa sjednica Općinskog vijeća ažurno objavljivati na web stranicama. Općina će nastaviti s praksom otvorenih vrata za građane kad će se oni moći najaviti i direktno načelniku općine uputiti pitanja i primjedbe. Općina Mrkopalj će kreirati i nove prikladne kanale komunikacije sa svojim građanima i poduzetnicima.

8. ZAKLJUČAK

Općina Mrkopalj je u proteklih nekoliko mjeseci uz stručnu pomoć savjetnika MICRO projekta te suradnju lokalnih stručnjaka i radne skupine izradila petogodišnju strategiju ukupnog razvoja.

Strategija razvoja pokazuje težnje Općine Mrkopalj i načine kako unaprijediti kvalitetu života, razviti poduzetništvo, poljoprivredu te preduvjete koje će osigurati temelje napretka. Zadani smjer razvoja služi Općinskom vijeću za planiranje svojih budućih koraka i proračuna, stanovnicima Općine Mrkopalj kako bi mogli aktivno sudjelovati u razvoju, investitorima kako bi detektirali područja u koja žele uložiti. Strategija govori gdje se vidi Općinu Mrkopalj za pet godina i kako misli tamo doći.

Općina Mrkopalj je odabrala smjer razvoja svih potpornih stupova gospodarstva kako bi ono bilo razvijeno na dobrim temeljima. Edukacija temeljena na gospodarskim potrebama, infrastruktura potrebna za razvoj poduzetništva, poljoprivreda koja će plasirati svoj proizvod u turizam, razvoj proizvodnih djelatnosti koje će zaposliti ljude neovisno o sezoni, školstvo i zdravstvo prilagođeno potrebama stanovnika, socijalna skrb i briga o starima i nemoćnima, sport, kultura, sve su to povezani pravci koji će doprinijeti ostvarenju vizije građana Općine Mrkopalj

Ono što nam strategija ne govori je kako ćemo od ideja razviti projekte, koji su sastavni elementi tih projekata, kako izraditi akcijske planove projekata, kako pronaći novac koji nedostaje.

Implementacija zacrtane strategije zahtjevan je posao koji će angažirati sve raspoložive ljudske resurse kako unutar Općine Mrkopalj tako i vanjske stručnjake.

Svaki projekt koji proizađe iz navedene strategije mora imati definiran svoj početak i kraj, proračun, odgovorne osobe i način provedbe i praćenja. Kako bi zaživio i proveo se, plan je potrebno redovno pratiti i ocjenjivati, razvijati i unaprjeđivati, u konačnici i mijenjati. Evaluacija i monitoring, opisani u prethodnom poglavlju, jednako su važni kao i sama izrada strategije te trebaju biti metodološki doku-

mentirani. Svaka promjena u mjerama mora imati svoju poveznicu na plan i obrazloženje. Za praćenje i evaluaciju plana poželjno bi bilo angažirati vanjske stručnjake.

Projekte treba početi razvijati odmah na način da se prikupe svi potrebna dokumentacija, izrade planovi, projekcije poslovanja i tek s tako pripremljenim projektima može se računati na pomoć fondova, donatora i investitora.

Kako se poslovno okruženje svakodnevno mijenja tržište nameće potrebu za novim vještinama i znanjima, edukaciju treba kontinuirano razvijati i prilagođavati kako bi omogućili stjecanje prednosti domaćim poduzetnicima.

Prvi korak koji treba učiniti nakon izglasavanja strategije je izraditi akcijske planove za projekte iz operativnog plana koje je radna skupina označila kao prioritetne. Odrediti odgovorne osobe iz općinske uprave ili općinskih poduzeća za provedbu svakog pojedinog projekta.

Za kompleksne projekte koje zahtijevaju više razine stručnosti treba angažirati vanjske suradnike, kako bi projekti zaživjeli u predviđenom roku i unutar predviđenog proračuna.

Pri odabiru vanjskih suradnika treba insistirati na multidisciplinarnim timovima s referencom u pojedinom polju stručnosti.

Odgovornost za implementaciju strategije najvećim dijelom leži upravo na instituciji Općine, ali ne isključivo na njemu. Bez podrške javnosti, poduzetnika, poljoprivrednika, hotelijera, obrtnika, prosvjetnih i zdravstvenih djelatnika i ostalih interesnih skupina, teško će biti razviti i provesti zacrtane ideje. Sinergijsko djelovanje je najbitnije u provedbi strateškog plana razvoja.

Komparativna prednost općine Mrkopalj koja će omogućiti ostvarenje zadane strategije su ljudi, građani općine Mrkopalj koji su i do sada dokazali predanost i sklonost inovativnim idejama iako nisu imali zadani napisani smjer.

Uz stručnu pomoć i usmjereni razvoj Općina Mrkopalj će postati oaza mira u goranskim šumama jele i smreke, kolijevka skijanja, gdje je ljeti cvijet, a zimi snijeg. Općina u kojoj ljudi svoju marljivost, ljubav i odgovornost pokazuju očuvanjem prirodnih resursa i njihovim korištenjem u skladu s održivim razvojem. Preporod drvne industrije, poljoprivrede i turizma dovest će do demografske revitalizacije uz povećano zapošljavanje mladih stručnjaka.

Izvadak iz Vizije Općine Mrkopalj

9. POPIS TABLICA, GRAFOVA I SLIKA

Tablica 1: Operativni plan aktivnosti

Slika 1. Strategija razvoja Općina Mrkopalj

Slika 2. Cilj 1 - Razvoj cjelogodišnjeg turizma

Slika 3. Cilj 2 - Finalizacija drvnih i poljoprivrednih proizvoda

Slika 4. Cilj 3 - Stvaranje društvene infrastrukture

Slika 1. Struktura odgovornosti za izradu i provedbu Programa ukupnog razvoja Općine Mrkopalj

28.

PROGRAM UKUPNOG RAZVOJA - ANALIZA SITUACIJE

SADRŽAJ

1. UVOD

1.1. Što je Program ukupnog razvoja i čemu služi?

1.2. Konceptija Programa ukupnog razvoja

1.3. PUR i održivi razvoj

1.4. Financiranje razvoja JLS-a

1.5. Implementacija aktivnosti iz PUR-a u proračun JLS-a

2. STRUKTURNA ANALIZA SITUACIJE

2.1. Gospodarstvo

2.1.1. Geografski položaj Primorsko goranske županije i Općine Mrkopalj

2.1.2. Klimatske značajke Općine Mrkopalj

2.1.3. Površina općine, broj stanovnika i gustoća naseljenosti

2.1.4. Pregled ključnih gospodarskih sektora

2.1.4.1. Kratki pregled gospodarstva Primorsko-goranske županije

2.1.4.2. Kratki pregled po sektorima

2.1.5. Glavne karakteristike gospodarstva Općine Mrkopalj

2.1.6. Obrtništvo

2.1.7. Trgovačka društva

2.1.8. Zadruge

2.1.9. Poljoprivreda

2.1.9.1. Pedologija

2.1.9.2. Stanovništvo i poljoprivredna proizvodnja

2.1.9.3. Institucije i stručne službe za poljoprivredu i stočarstvo te edukacijske institucije

2.1.9.4. Poljoprivredne udruge i zadruge na području županije

2.1.10. Šumarstvo

2.1.11. Turizam

2.1.12. Bankarstvo i financijske usluge

2.1.13. Gospodarska udruživanja

2.1.14. Radna snaga - zaposlenost/ nezaposlenost

2.1.15. Stanovanje i javne zgrade

2.1.16. SWOT analiza gospodarstva

2.2. Društvene djelatnosti

2.2.1. Nadležnosti

2.2.2. Obrazovanje

2.2.3. Kulturna i prirodna baština

2.2.4. Šport

2.2.5. Zdravstvo i socijalna skrb

2.2.6. Vatrogasna zaštita

2.2.7. SWOT analiza društvenih djelatnosti

2.3. Zaštita okoliša

2.3.1. Odlaganje čvrstog otpada

2.3.2. Ispust otpadnih voda

2.3.3. Onečišćenje prirodnih resursa

2.3.3.1. Onečišćenje voda

2.3.3.2. Onečišćenje zraka

2.3.3.3. Onečišćenje tla te degradacija zemljišta i poljoprivrednog potencijala

2.3.4. SWOT analiza zaštite okoliša

2.4. Institucije

2.4.1. Struktura državne administracije

2.4.2. Struktura županijske administracije

2.4.3. Struktura administracije Općine Mrkopalj

2.4.4. Aktivno vođenje proračuna Općine Mrkopalj

2.4.4.1. Proračun Općine Mrkopalj

2.4.4.2. Transparentni proračunski proces

2.4.5. Financiranje javnih potreba

2.4.5.1. Prihodi proračuna Općine Mrkopalj

2.4.5.2. Zaduživanje lokalne uprave i samouprave

2.4.6. Kreiranje interesnih partnerstava

2.4.6.1. Sudjelovanje stanovnika

2.4.7. SWOT analiza institucija

2.5. Prostorno uređenje

2.5.1. Uvod

2.5.2. Postupak prostornog uređenja

- 2.5.3. Postupak provedbe prostornih planova
- 2.5.4. Upravljanje, osnovna namjena i korištenje površina
  - 2.5.4.1. Vrednovanje zemljišta
  - 2.5.4.2. Utvrđivanje građevinskih područja
  - 2.5.4.3. Površine izvan naselja za izdvojene namjene (gospodarske i sportsko-rekreacijske)
  - 2.5.5. Prilagodbe i unapređenja fizičke infrastrukture
    - 2.5.5.1. Vodno-gospodarski sustav
    - 2.5.5.2. Energetski sustav
    - 2.5.5.3. Pošta i javne telekomunikacije
    - 2.5.5.4. Promet
  - 2.5.6. Veze s prostornim planovima širih područja
  - 2.5.7. SWOT analiza prostornog planiranja
- 3. Strategija razvoja OPĆINE MRKOPALJ
- 4. Mjere razvoja OPĆINE MRKOPALJ
- 5. Postupak praćenja i ažuriranja provedbe PUR-a
  - 5.1. Odgovornost za provedbu PUR-a
    - 5.1.1. Postupci upravljanja
    - 5.1.2. Praćenje i ocjenjivanje
    - 5.1.3. Organizacija i jamčenje tijeka informacija i razmjene informacija

1. UVOD

1.1. Što je Program ukupnog razvoja i čemu služi?

Razvoju teži svaka država, regija, županija, grad ili općina, želja za razvojem i boljim životom uostalom potječe od svakog pojedinca, od svake obitelji, i kao takva prožeta je kroz sve sfere ljudskog djelovanja.

Da bi ta naša nastojana uspjeli realizirati potrebno je uložiti određene napore i sredstva, ali prije svega treba imati jasnu viziju i cilj. Bez jasnog planiranja razvoj se prepušta stihiji i ne odvija se u željenom smjeru. Neplanirani razvoj ne prepoznaje sve potrebe društva za razvojem u svim njegovim pojavnostima, i kao takav donosi brojne probleme sredini u kojoj se odvija. Takav razvoj najčešće se manifestira ekonomskom nerazvijenosti, lošom gospodarskom koordinacijom, nekompatibilnošću gospodarskih subjekata, lošom socijalnom politikom, te uništavanjem i zagađenjem prostora kao najvrjednijeg resursa jednog područja.

Da bi se izbjegao takav slijed zbivanja, očuvao okoliš a ujedno omogućio kvalitetan ekonomski razvitak koji će građanima pružiti visok životni standard i općenito ugodan život, potrebno je konstruktivno sagledati potrebe i promišljanja svih subjekata jednog društva. U razvijenim zemljama takav je oblik razvoja postao potpuno uobičajena praksa, ali i obveza. U nerazvijenim zemljama ili slabo razvijenim zemljama pak izrada takvih planova još uvijek nije pravilo. Pa često zbog nedostatka financijskih sredstava vlast bilo na državnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini zanemaruje planski razvoj. Planiranje nije i ne smije biti dilema, ono o čemu se treba razmišljati su pitanja kako i na koji način planirati razvoj te kako ga realizirati. Naime mnogo značajnija sredstva su potrebna za ispravljanje grešaka napravljenih u neplanskom, stihijskom razvoju nego što bi bilo utrošeno u planiranje i osmišljavanje razvoja nekog područja.

Zbog toga dobro osmišljen upravljani ili vođeni razvoj neke države ima jasnu strukturu, piramidu strategija odnosno planova. Obično je to planiranje koncipirano na tri razine: državnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Država tako izrađuje strategije razvoja, dokumente koji daju smjernice nekoj državi u kojem smjeru treba graditi svoju budućnost, koje su joj glavne grane gospodarstva, i područja od nacionalnog interesa. Sukladno tome planiranje razvoja se spušta na niže razine: regija, jedinica lokalne samo-

uprave (JLS). U Hrvatskoj taj lanac sukladno administrativno-političkom ustrojstvu ima sljedeće elemente: strategije RH koju donosi Vlada i Sabor Republike Hrvatske, regionalni operativni program (ROP) kojeg donosi županija, a koji mora biti sukladan s prije spomenutim strategijama, te program ukupnog razvoja (PUR), dokument kojeg donose općine i gradovi u RH.

PUR je iznimno značajan dokument kojeg izrađuje općina ili grad, te na taj način preuzima odgovornost za gospodarski razvoj svojeg JLS-a.

Osim toga zbog neravnomjernog razvoja pojedinih regija Republike Hrvatske kao i različitih društvenih skupina, Vlada RH je prepoznala potrebu da se definira regionalna politika. Regionalna politika je isto tako politika i praksa koju provodi EU, a zbog smanjenja socijalnih i gospodarskih razlika pojedinih regija, odnosno ekonomske i socijalne kohezije Europske unije. Ovakva politika provodi se pomoću različitih strukturnih i kohezijskih fondova. Na taj način EU odobrava i potiče prijenos sredstava iz bogatijih zemalja članica u one manje razvijene zemlje/regije. Takvom politikom unutar Unije može se prenijeti i više od 35% proračuna EU-a. Zahvaljujući strukturnim i kohezijskim fondovima utječe se na povećanje konkurentnosti regije i pridonosi boljem standardu njenih građana.

Strategija regionalnog razvoja tako od RH traži da se jasno definira strategija razvoja i način njenog financiranja, a od regija i JLS-a da se aktivno uključe u navedene strategije razvoja.

Iz tih razloga trebalo je izgraditi sustav nacionalnog, regionalnog i lokalnog razvoja, tj. sustava koji će omogućiti:

1. jasno definiranje potreba u razvoju
2. usuglašavanje oko razvojnih prioriteta te
3. razvijanje ideja i predlaganje takvih projekata koji opravdavaju investiranje javnih sredstava u pojedina područja.

Takvi sustavi su također preduvjet za sudjelovanje u preraspodjeli sredstava iz predpristupnih i strukturnih fondova Europske unije.

Poseban značaj za održivi razvoj zemlje i njenu konkurentnost na europskom tržištu sačinjava upravo regionalna politika. Na taj način izjednačava se gospodarska razvijenost pojedinih regija unutar države, te lakša implementacija u globalne procese koji se odvijaju na tržištu. U prilog tome govori i praksa Europske unije u kojoj ne samo da regije unutar država razvijaju politiku svojeg razvoja, već se često regije različitih država (koje imaju iste ili slične interese) povezuju te zajednički nastupaju i razvijaju na tržištu.

Kao što je potrebno da strategija i poticanje na inicijativu dolazi od strane viših instanci, isto tako je potrebno da različite razvojne projekte planiraju i provode lokalne vlasti. To dolazi iz činjenice da se svi projekti međusobno razlikuju bilo u većoj ili u manjoj mjeri. Te na taj način programi kreirani na nacionalnoj razini često ne mogu polučiti priželjkivane rezultate, barem ne u onoj mjeri u kojoj je to moguće postići kada se sama lokalna zajednica aktivno uključuje u razvoj područja na kojem djeluje. Svako područje, regija, općina ili grad ima svoje specifičnosti i kao takve najbolje ih poznaju upravo lokalne vlasti. Stoga je lokalne vlasti potrebno educirati o načinu planiranja razvoja i njegovu provođenju. Kako bi mogli biti nosioci razvoja JLS-a.

Instrumenti za provedbu ovih prioriteta regionalne politike su Programi razvoja županija i širih regija ili programi razvoja manjih područja - gradova i općina.

Zbog svega navedenog potpuno se logičnim nameće potreba da i Općina Mrkopalj kao jedna od jedinica lokalne samouprave unutar Primorsko-goranske županije

izradi Program ukupnog razvoja. Budući je Primorsko-goranska županija već izradila ROP (regionalni operativni program), tim je potreba i mogućnost za izradu PUR-a izglednija.

Upravo iz tih razloga Općina Mrkopalj je prionula izradi »Programa ukupnog razvoja Općine Mrkopalj«.

Izrada Programa ukupnog razvoja omogućiti će razvoj Općine Mrkopalj, dati odgovor na pitanje u kojem smjeru taj razvoj treba ići i na koji ga način ostvariti. Isto tako PUR će dati realnu sliku o potrebama svih subjekata i skupina u društvu, kao i sastaviti listu prioriteta. PUR je dokument po kojem će poglavarstvo Općine moći planirati aktivnosti, najznačajnije i najučinkovitije projekte za Općinu Mrkopalj, ujedno takav plan je i podloga za izradu proračuna i raspodjele novca unutar općine.

Isto tako specifična namjena PUR-a je odrediti gdje općina želi i može biti u ekonomskom, gospodarskom i kulturnom pogledu u odnosu na regiju i državu u cjelini te odrediti optimalan put za postizanje toga cilja.

Program ukupnog razvoja utvrđuje strateške prioritete razvoja i pomaže usmjeriti resurse kako bi se oni što efikasnije upotrijebili.

PUR obično izrađuje skupina stručnjaka, dok samu strategiju određuje radna skupina koja je sastavljena od svih meritornih subjekata u općini kako bi sve skupine društva bile uključene u proces odlučivanja. Također ti subjekti će biti zaduženi i za provedbu programa.

PUR nudi odgovore na slijedeće probleme s kojim se JLS susreće:

1. zapošljavanje
2. prihod
3. privlačenje investicija
4. pristup kapitalu
5. komunalne usluge i
6. prometnu infrastrukturu te

7. na sve ostale segmente koji su izravno povezani sa održivim gospodarskim rastom i napretkom. Izuzetno je bitno da se takva strategija razvoja usredotoči na one projekte i zadatke koji će imati pozitivnih učinaka na JLS i koje je moguće ostvariti.

Provođenje te praćenje i ažuriranje ovog programa razvoja označava slijedeći logičan korak u strateško-gospodarskom razvoju Općine Mrkopalj.

Izrada Programa ukupnog razvoja nije zakonom obavezujuća, no ipak općinsko poglavarstvo smatra nužnim izraditi PUR kako bi on bio odraz potreba općine, te u kojem će biti određene budućnosti razvoja općine sa konkretnim mjerama za postizanje održivog razvoja.

Dakle izrada dokumenta koji će najaviti uspješan proces održivog razvoja.

1.2. Konceptija Programa ukupnog razvoja

Struktura Programa ukupnog razvoja Općine Mrkopalj je sljedeća:

U prvom poglavlju obrađuju se slijedeća pitanja: što je Program ukupnog razvoja, tko ga je izradio, koje su njegove koristi, kome je on namijenjen, zašto se prišlo izradi tog plana, koje sve radnje je potrebno izvršiti kako bi se izradio ovaj dokument itd.

U drugom poglavlju se analizira postojeća situacija u Općini Mrkopalj. Obradna područja su strukturirana na slijedeći način:

1. gospodarstvo Općine Mrkopalj
2. društvene djelatnosti Općine Mrkopalj
3. zaštita okoliša Općine Mrkopalj
4. institucije u Općini Mrkopalj
5. prostorno uređenje Općine Mrkopalj

Svaka navedena cjelina ima SWOT analizu u kojoj se navode snage, slabosti, prilike i prijetnje svake od navedenih cjelina.

U trećem poglavlju navodi se ukupna Strategija razvoja Općine Mrkopalj (Prilog 1).

Strategija razvoja nudi rješenja, nakon što prouči analizu područja, oformljena radna skupina sukladno napravljenoj analizi definira ključne probleme koji se pojavljuju na području općine. Svi članovi radne skupine iznose probleme, koji se putem glasovanja rangiraju po važnosti, odnosno najveću važnost imaju oni problemi koji sakupe najveći broj glasova. Na taj način se definiraju ključni problemi.

Nakon što su se izglasali prioritetni problemi u svakom od područja odredili su se strateški ciljevi razvoja tog područja. Određivanje prioriteta razvoja je neophodno za razvoj općine jer su resursi kojima raspolaže jedinica lokalne samouprave manji od mogućnosti koji se pred nju postavljaju.

Kada se definiraju strateški ciljevi utvrđuje se vizija u razvoju općine.

Kako bi se određeni strateški ciljevi razvoja mogli ostvariti potrebno je razviti strategije pomoću kojih će se ti postavljeni ciljevi ostvariti.

U četvrtom poglavlju se razrađuju i definiraju Mjere odnosno projekti koji su nužni da bi se Strategije razvoja Općine Mrkopalj mogle provesti u djelo (Prilog 2).

U petom poglavlju navode se načini praćenja, monitoringa, kontrole i ažuriranja izrađenog Programa ukupnog razvoja.

Šesto poglavlje sadrži popis tablica, grafova i slika koje omogućuje lakše praćenje dokumenta i bolju preglednost sadržaja.

Kako bi se osigurao pravilan gospodarski razvoj, ali i socijalni i društveni, odnosno razvoj Općine Mrkopalj u punom smislu riječi. Bitno je da se sva ulaganja bilo od strane državnih ministarstava, međunarodnih donatora ili Županije, odnose samo na one projekte koji jasno dostižu ciljeve i odgovarajuće prioritete. Cilj je da se Program ukupnog razvoja Općine Mrkopalj prepozna kao učinkovit okvir za financiranje jasnih razvojnih prioriteta.

1.3. PUR i održivi razvoj

Integralni odnosno održivi razvitak je cilj kojem teži svako planiranje počevši od državne razine pa do županijske i gradske tj. općinske. Integralni razvitak je razvitak koji objedinjuje tri cilja gospodarskog, socijalnog (društvenog) i ekološkog. Održivi razvitak mora postati dominantna odrednica u svim strategijama razvoja pa tako i u strategiji razvoja Općine Mrkopalj.

Razvitak mora biti usmjeren na dugoročna rješenja razvoja Općine, a nikako ne na kratkoročna i privremena polu rješenja aktualnih problema i budućih potreba. Cesta je pogreška da se u želji i potrebi za bržim gospodarskim razvitkom naprave koraci koji idu nauštrb zaštite okoliša. Što ne ide u prilog održivom razvitku. Proces održivog razvitka nije moguće započeti jačanjem gospodarskog razvitka u cilju odgovaranja na postojeći pritisak, ne uzimajući u obzir pritom društvena razvojna načela i ekološke zahtjeve (te se zbog toga jedan veliki dio PUR-a odnosi na dio o zaštiti okoliša). Stoga je važno da usprkos potrebi za što bržim razvojem i nemogućnosti njegova daljnjeg odgađanja ne budu zanemareni društveni i ekološki aspekti. Zbog toga jedan od ključnih ciljeva planiranja treba biti i zaštita okoliša. To znači uvođenje zaštite okoliša kao jedne od dimenzija u sve velike teme ekonomskog i socijalnog razvoja koje su u 21. stoljeću pred nama: od industrijskog razvoja, gradnje prometne infrastrukture, restrukturiranja i privatizacije energetskog sektora, do drugačijeg oblikova-

nja turističkog proizvoda, prilagodbe poljoprivrede, očuvanja okoliša, naročito NP-a te politike zapošljavanja. Iz navedenih razloga jako je bitno da se vodi posebna pažnja o zaštiti okoliša kako ne bi došlo do narušavanja samog koncepta održivog razvoja.

1.4. Financiranje razvoja JLS-a

Nadležnost i odgovornost za razvoj infrastrukture na području lokalne uprave i samouprave snose općine i gradovi. Tako da projekti poput lokalnih prometnica, objekata za rekreaciju, vodovodnu i kanalizacijsku infrastrukturu ali i svi drugi projekti, njihova izgradnja i održavanje predstavljaju izniman financijski trošak. Zbog tog pritiska lokalne samouprave su prisiljene potražiti alternativne mehanizme financiranja i upravljanja za poslove vezane uz infrastrukturu, svjesne da će učinkovito pružanje usluga biti ključno u premošćivanju budućih nedostataka u financiranju infrastrukture. Potraga je uglavnom usmjerena na uključivanja privatnog sektora i sredstava privatnog sektora za pružanje usluga vezanih za infrastrukturu lokalnih samouprava (javno-privatno partnerstvo).

Postoji mogućnost financiranja takvih projekata i putem kreditiranja lokalnih samouprava u RH. To tržište koje predstavljaju jedinice lokalne samouprave još je relativno novo i slabo zastupljeno kod financijskih institucija, ali se vrlo brzo razvija. Komerčajni krediti postaju sve konkurentniji, kapitalno financiranje sve je dostupnije iz sve većeg broja državnih i međunarodnih financijskih institucija u sve višim iznosima, a lokalne samouprave počinju sve više koristiti nove oblike financiranja, uključujući i izdavanja javno uvrštenih obveznica i leasinga.

Danas vodstvo lokalne samouprave ima nove mogućnosti za financiranje na raspolaganju to su: Međunarodne financijske institucije i državni fondovi koji daju potpore i izravne kredite lokalnim samoupravama, kao što su Europska banka za obnovu i razvoj, Europska investicijska banka, Fond za regionalni razvoj i Hrvatska banka za obnovu i razvoj (HBOR). Te institucije i programi koje nude imaju već uhodane procese u kojima upoznaju lokalnu upravu o načinu podnošenja zahtjeva za kreditiranjem i uvjetima kreditiranja.

Lokalne samouprave sada koriste i leasing do određene mjera kao mehanizam financiranja, ali primjena ove vrste financiranja je ograničena na prijevozna sredstva. Leasing tvrtke tvrde kako je veći dio leasinga lokalnih samouprava ispod praga javnog nadmetanja. Leasing trenutno ne predstavlja značajan faktor u financiranju lokalnih samouprava za nefinancijsku imovinu, iako bi se to u budućnosti moglo promijeniti kako lokalne samouprave budu sve bolje razumijevale ovu tehniku financiranja.

Postoji 5 osnovnih izvora iz kojih se jedinice lokalne samouprave mogu financirati:

- krediti poslovnih banaka
- financiranje leasingom (operativni i financijski leasing)
- izdavanje obveznica (moguće samo za određene JLS-e koji zadovolje uvjete)
- krediti i potpore državnih financijskih institucija (HBOR, Fond za regionalni razvoj, Fond za razvoj i zapošljavanje, Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, Fond za obnovu i razvoj Grada Vukovara, Hrvatske vode i Ministarstva Vlade RH)
- krediti i potpore međunarodnih financijskih institucija (Svjetska banka, Europska banka za obnovu i razvoj, Europska investicijska banka, Programi financiranja EU - fondovi, Veleposlanstva stranih zemalja i strane udruge).

1.5. Implementacija aktivnosti iz PUR-a u proračun JLS-a

Kako bi se postigla adekvatna efikasnost PUR-a potrebno je što prije započeti s provedbom Programa ukupnog razvoja. U trenutku kada se Program ukupnog razvoja izradi treba ga usvojiti općinsko vijeće. Njegova provedba treba započeti što je prije moguće kako ne bi došlo do razilaženja Programa ukupnog razvoja od trenutka kada je izrađen do trenutka kada ga se počne primjenjivati tj. njegove implementacije. Realizacija programa zahtijeva stoga strogo vezivanje planiranja projekta s godišnjim ili višegodišnjim proračunskim planiranjem u lokalnoj zajednici.

Proračun lokalnih zajednica mora biti zasnovan na operativnom planu koji proizlazi iz Programa ukupnog razvoja. Kako bi se srednjoročni operativni plan, koji pokriva razdoblje od nekoliko godina proveo, plan aktivnosti treba podijeliti na godišnje planove aktivnosti, koji sadrži projekte ili specifične korake projekata u slijedećoj godini.

Proračun za slijedeću fiskalnu godinu mora biti povezan s izradom godišnjih planova aktivnosti. Povezanost između Programa ukupnog razvoja i proračuna je ključan preduvjet kako bi se počelo upravljati održivim razvojem neke općine ili grada na kvalitetan način.

2. STRUKTURNA ANALIZA SITUACIJE

2.1. Gospodarstvo

2.1.1. Geografski položaj Primorsko goranske županije i Općine Mrkopalj

Općina Mrkopalj je smještena u istočnom dijelu Primorsko goranske županije dok je granična je općina sa Ličko-senjskom županijom. Županija na zapadu graniči s Istarskom, a na istoku Ličko-senjskom i Karlovačkom županijom te sjeveru susjednom državom Slovenijom. Geografski položaj, spoj ugodne mediteranske, planinske i kontinentalne klime, povijesno kulturno nasljeđe omogućili su razvoj cjelogodišnjeg turizma.

Primorsko-goranska županija se prostire na 3.582 km², što čini 6,34% ukupne površine Republike Hrvatske. Ukupan broj stanovnika županije prema popisu iz 2001. g. iznosio je 303.505 stanovnika. Županija obuhvaća 14 gradova i 21 općinu te 536 naselja, a administrativno središte je Grad Rijeka.

Slika 1. Županije RH i položaj Primorsko-goranske županije u Hrvatskoj

Izvor: <http://hr.wikipedia.org>

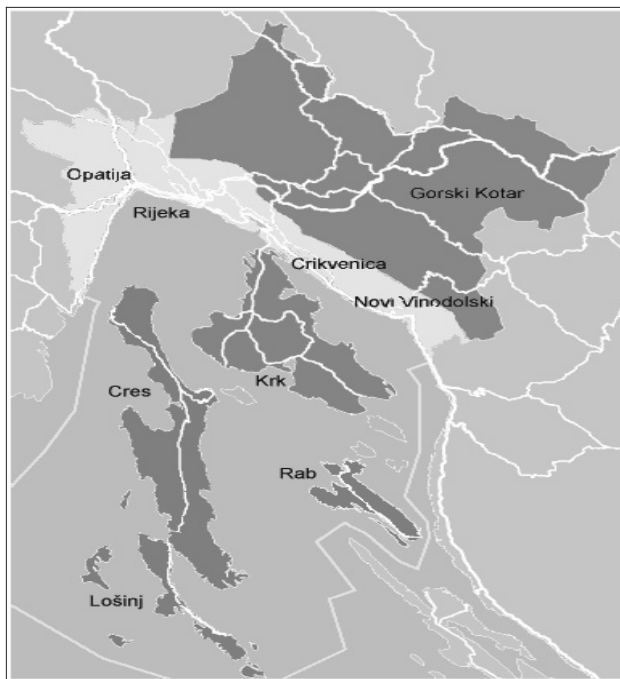
U Primorsko-goranskoj županiji razlikujemo tri područja koja su posebno zanimljiva te se međusobno vrlo razlikuju uslijed, geografskih, položajnih, razvojnih i ambijentalnih vrijednosti i to:

- Goransko područje s umjerenom kontinentalnom do planinskom klimom s bogatim šumskim i vodnim resursima, područje je koje se odlikuje kvalitetom zraka i vode i ima vrlo bogatu floru i faunu. Područje je malo izgrađeno i vrlo slabo nastanjeno

- Primorsko područje - pretežito mediteranska klima s utjecajima planinske klime (bura, kiša i snijeg) tijekom zimskih mjeseci. Proteže se polukružno uz Riječki zaljev i Vinodolski kanal, između grebena Učke na zapadu i rubnih planina gorskoga kotara na sjeveru i sjeveroistoku

- Otočno područje - područje s izrazitim značajkama mediteranske klime, sastavljeno je od dvaju nizova kvarnerskih otoka: zapadni s Cresom i Lošinjem i nekoliko manjih otoka, a istočni s Krkom i Rabom te manjim nenaseljenim otocima između njih

Slika 2. Prikaz Primorsko-goranske županije

Županija je nižeg stupnja nastanjenosti u unutrašnjem dijelu, pretežito disperzirane izgrađenosti i prostora. Značajan broj stanovništva nastanjen je u priobalnom području dok zaobalje i unutrašnjost karakterizira opadanje broja stanovništva.

Unutar županije postoji 14 gradova: Rijeka, Bakar, Cres, Crikvenica, Čabar, Delnice, Kastav, Kraljevica, Krk, Mali Lošinj, Novi Vinodolski, Opatija, Rab i Vrbovsko, te 21 Općina: Baška, Brod Moravice, Čavle, Dobrinj, Fužine, Jelenje, Klana, Kostrena, Lokve, Lovran, Malinska-Dubašnica, Matulji, Mošćenička Draga, Mrkopalj, Omišalj, Punat, Ravna Gora, Skrad, Vinodolska, Viškovo i Vrbnik.

Slika 3. Položaj Općine Mrkopalj u Primorsko-goranskoj županiji

Općina Mrkopalj je smještena 50 km istočno od administrativnog središta županije- Rijeke. Pod jurisdikcijom Općine Mrkopalj spadaju sljedeća naselja: Begovo razdolje, Brestova draga, Mrkopalj, Sunger, Tuk Mrkopaljski, Tuk Vojni.

Slika 4. Udaljenost Mrkoplja od administrativnog središta županije - Grada Rijeke (55 km)

Izvor: www.viamichelin.com/

2.1.2. Klimatske značajke Općine Mrkopalj

Osnovna klimatska značajka Gorskog kotara u cjelini je da predjeli iznad 1200 metara nadmorske visine, pripadaju zoni - subarktčke, snježno šumske klime, dok niža goranska područja spadaju u zonu toplo-umjerene kišne klime.

Od naročito je značaja utjecaj vjetrova, osobito juga i bure koji znaju, posebice u višim predjelima, poprimiti žestoke razmjere.

Kratka i svježja ljeta, duge i oštre zime s mnogo snijega karakteristike su oštre gorsko-planinske klime. Ovaj se dio Hrvatske posebno ističe velikim količinama padalina. To je posljedica blizine Jadranskog mora i utjecaja visokog reljefa¹.

¹ Izvor: www.gorskikotar.hr

- Najhladniji mjesec je siječanj
- Najtopliji mjesec je srpanj
- Najviše naoblake ima u rujnu
- Najviše magle ima u studenome i prosincu
- Najvedriji dani u godini su u kolovozu
- Najviše oborina ima u studenome i prosincu
- Najmanje oborina ima u srpnju i kolovozu
- Najviše snježnih padalina ima u siječnju i veljači

Za područje Općine Mrkopalj ne postoje sustavna prikupljanja meteoroloških podataka, osim podataka o oborinama koji se prikupljaju na kišomjernim stanicama Mrkopalj, Sunger i Begovo Razdolje.

2.1.3. Površina općine, broj stanovnika i gustoća naseljenosti

Površina Hrvatske je 56.542 km² s dodatnom površinom pripadajućih teritorijalnih voda od 31.067 km², znači sveukupna površina 87.609 km².

Stanovnika ima 4.437.460, a glavni grad je Zagreb koji broji 779.145 stanovnika, dok Općina Mrkopalj broji 1.407 stanovnika.

Tablica 1. Broj stanovnika mjesta u Općini Mrkopalj

Naselje popisa	Broj stanovnika
Begovo razdolje	48
Brestova draga	55
Mrkopalj	923
Sunger	333
Tuk Mrkopaljski	3
Tuk Vojni	45
UKUPNO	1.407

Izvor: Državni Zavod za statistiku, Popis stanovništva - Općina Mrkopalj (2001.)

Općina Mrkopalj zauzima površinu od 157 km² i čini 4,38% ukupne površine županije. U Općini Mrkopalj prema popisima iz 2001. godine živi 1.407 stanovnika, što predstavlja 3,75% stanovništva županije. Prosječna gustoća naseljenosti 2001. godine iznosila je oko 8,96 stanovnika na km², što je znatno niže od državnog prosjeka (78 st/km²) te prosjeka Primorsko-goranske županije (84,73 st/km²).

2.1.4. Pregled ključnih gospodarskih sektora

Razvoj određenih gospodarskih sektora temeljen je na raspoloživim resursima, tržišnim uvjetima te tehničkom i tehnološkom napretku. Ključnim gospodarskim sektorima smatraju se oni sektori koji najviše doprinose cjelokupnom razvitku određenog lokaliteta u smislu ostvarenih financijskih rezultata te broja djelatnika koje upošljavaju.

U gospodarstvu Općine Mrkopalj će se analizirati sljedeća područja, i to:

- 1) turizam
- 2) trgovina i ugostiteljstvo
- 3) poljoprivreda i šumarstvo
- 4) proizvodnja

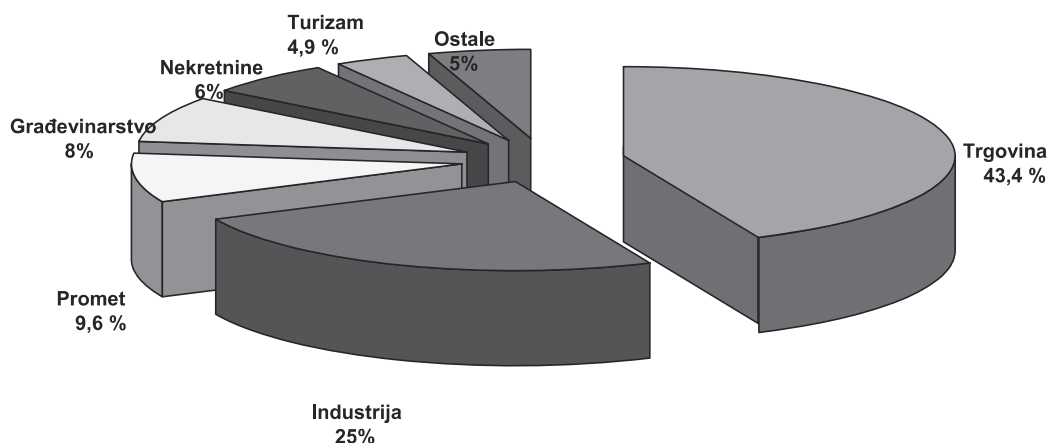
Kao glavni subjekt gospodarskog razvitka do sada se isticao sektor šumarstva.

2.1.4.1. Kratki pregled gospodarstva Primorsko-goranske županije

Najznačajnije djelatnosti na predjelu Primorske županije prema ukupnom ostvarenom prihodu su:

- Trgovina
- Industrija
- Promet
- Građevina

Graf 1. Najznačajnije djelatnosti Primorsko-goranske županije po ukupnom prihodu u 2006.

Izvor: www.hgk.hr

2.1.4.2. Kratki pregled po sektorima

Turizam

Primorsko-goranska županija ostvaruje 20% ukupnog turističkog prometa Hrvatske. Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, u 2006. godini Kvarner je posjetilo 2,1 mil. turista, koji su ostvarili cca 10,7 mil. noćenja. Dolasci su viši za 3%, a noćenja za 2% u odnosu na isto razdoblje prošle godine. S aspekta subregija, najveći broj noćenja ostvaruje otok Krk, 30%, a slijede Mali Lošinj i Rab sa 16%. Najbrojniji inozemni gosti na Kvarneru su Nijemci, slijede Talijani, Slovenci i Austrijanci. Kvarner raspolaže sa cca 170.000 stalnih postelja te oko 22.600 pomoćnih postelja, što čini 20% ukupnog smještajnog potencijala Hrvatske.²

Trgovina

Ukupni prihodi u 2005. godini u trgovini Primorsko-goranske županije iznosili su 12,9 milijardi kuna, a ukupni rashodi 12,7 milijardi kuna. Velika trgovačka društva ostvarila su 5,3 milijarde kuna (41%) ukupnog prihoda, mala 4,1 milijardu (32%) a srednja 3,5 milijarde kuna (27%) ukupnog prihoda. Trgovina na veliko ostvarila je 7,5 milijardi kuna (58 %) ukupnog prihoda, slijedi trgovina na malo sa 4,1 milijardu kuna (32 %) te trgovina motornim vozilima i motociklima sa 1,3 milijarde kuna (10%).³

Promet i veze

Izvanredno povoljan geoprometni položaj i lociranost na raskrižju važnih europskih kopnenih i morskih putova utjecao je na usmjerenost stanovništva ovog područja prema pomorstvu i drugim gospodarskim djelatnostima vezanim uz more. Zato se ovo područje, a posebno grad Rijeka kao županijski centar, razvilo u jako pomorsko-prometno središte s razvijenom lučkom i pomorsko-prometnom djelatnošću od velikog značenja za cijelu Hrvatsku. Ovo je potaklo razvoj i drugih prometnih grana kao što su cestovni, željeznički, zračni promet, PTT i telekomunikacije i cjevovodni prijenos. Navedeni razvoj potakao je i nastanak brojnih poduzeća u području pratećih i pomoćnih djelatnosti u prijevozu kao što su pomorske agencije, špediteri, kontrolne kuće i druge agencije u prometu.⁴

Drvena industrija

Drvena industrija je jedna od najrazvijenijih industrijskih djelatnosti na području Primorsko-goranske županije čiji se razvoj temelji na vlastitoj sirovinskoj osnovi. Primorsko-goranska županija raspolaže proizvodnim kapacitetima za proizvodnju piljene građe listača i četinjača svih dimenzija, građevinskih elemenata od drva, namještaja od drva i svih kombinacija s drugim materijalima, te drugih proizvoda od drva. Dugogodišnja tradicija u izvozu drva, koja je nastala kao rezultat dobre prometne povezanosti usmjerila je drvopreradaivače u zemlje Sredozemlja Italiju i Francusku, zatim u Njemačku, te prekomorske zemlje Kanadu i SAD. Najveći vanjsko-trgovinski partner Italija na čije se tržište godišnje izveze 80% sveukupnog izvoza industrijske prerade drva. U izvozu polufinalnih i finalnih proizvoda od

drva ističu se DI Klana, Finvestcorp Čabar, Drvenjača Fužine, Calligaris Ravna Gora, Ravna iz Ravne Gore i Lokve d.d. Industrijska prerada drva u županiji već duže vrijeme razvojno stagnira.⁵

Bankarstvo

Na području Primorsko-goranske županije djeluje znatan broj banaka, osiguravajućih društava, fondova leasing društava, brokerskih društava, stambenih štedionica, te tvrtki koje obavljaju djelatnosti koja se vode kao pomoćne djelatnosti u osiguranju i mirovinskim fondovima. Trenutno na području Primorsko-goranske županije djeluju čak 24 banke, 15 osiguravajućih društava, 4 obavezna i 4 dobrovoljna mirovinska fonda te više stambenih štedionica i leasing društava kao i 30 tvrtki u djelatnostima povezanim s osiguranjem i mirovinskim fondovima.⁶

2.1.5. Glavne karakteristike gospodarstva Općine Mrkopalj

Kad se govori o razvoju gospodarstva Općine Mrkopalj, treba napomenuti da je Općina sve do 1993. g. bila u sastavu Općine Delnice. Iz tog razloga ne postoje podatci o iznosu BDP-a za Općinu Mrkopalj prije tog razdoblja. Pretpostavlja se da je BDP Općine Mrkopalj u tom razdoblju iznosio između 75% i 80% BDP-a Općine Delnice, odnosno do 6.200 E (1989. godine). Nakon tog razdoblja BDP počinje opadati, ponajprije zbog ukupne krize gospodarstva Hrvatske, ratnim događajima, iseljavanju radno sposobnog stanovništva te opadanju drvopreradaivačke industrije i šumarstva, koje predstavljaju najvažnije djelatnosti na području Općine Mrkopalj.

Prema podacima iz 2000. godine, djelatnost šumarstva je ostvarivala 57% bruto domaćeg proizvoda općine. Na drugom mjestu dolazi djelatnost prerade drva sa 15%, ali to je uglavnom piljenje drva koje ostvaruje niže efekte u odnosu na finalnu obradu. Djelatnosti prijevoza i veza sudjeluju u BDP-u sa oko 12%, te obrazovanje i turizam sa po 4,4%.

ŠUMARSTVO I PRERADA DRVA

Na području Općine Mrkopalj već se 1906. godine započelo sa djelatnošću piljenja drva. Od tog razdoblja pa do danas glavnina gospodarskih aktivnosti Općine Mrkopalj je vezana uz šume i preradu drva. Glavni problemi sa kojima se susreće djelatnost obrade drva danas je niska razina finalne obrade proizvoda koja ne ostvaruje dovoljne financijske efekte da bi se mogla kvalitetno iskoristiti komparativna prednost koju šume pružaju Općini Mrkopalj.

Nadalje, provedena je koncentracija drvne industrije na razini države, dakle sa područja Općine Mrkopalj se odvoze trupci, koji se obrađuju u drugim dijelovima države, najviše na području Zagreba.

2.1.6. Obrtništvo

Obrtnik je fizička osoba koja samostalno i trajno obavlja jednu ili više gospodarskih djelatnosti radi postizanja dobiti/dohotka koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu.

² Izvor: hgk.biznet.hr/hgk/tekst.php?a=b&page=tekst&id=1004

³ Izvor: hgk.biznet.hr/hgk/tekst.php?a=b&page=tekst&id=984

⁴ Izvor: hgk.biznet.hr/hgk/tekst.php?a=b&page=tekst&id=825

⁵ Izvor: hgk.biznet.hr/hgk/tekst.php?a=b&page=tekst&id=970

⁶ Izvor: hgk.biznet.hr/hgk/tekst.php?a=b&page=tekst&id=1836

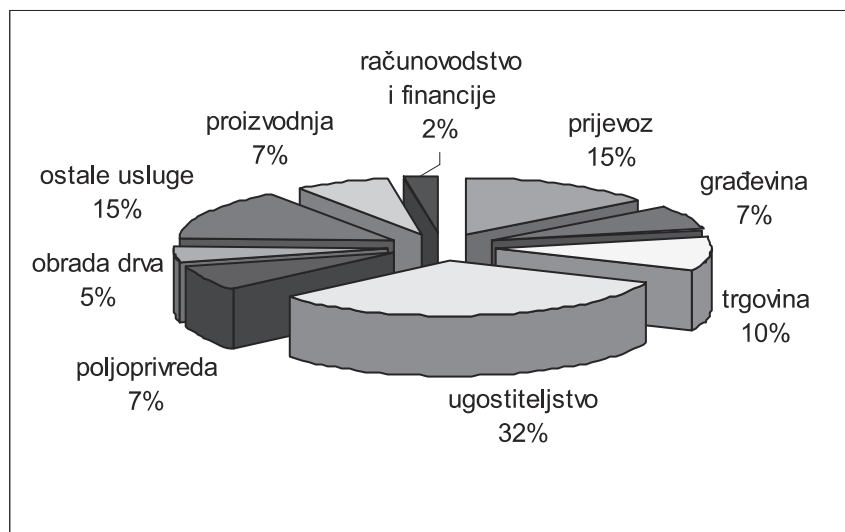
Registracija obrta se provodi na način da obrtnik podnosi prijavu za upis u Obrtni registar koji vodi nadležni županijski ured. Za obrtnike čije je sjedište na području Općine Mrkopalj, to je Obrtnička komora u Delnicama (Obrtnička komora Primorsko-goranske županije je u Rijeci). Upisom obrta u Obrtni registar obrtnik je dužan početi s obavljanjem obrta u roku od godine dana od dana izdavanja obrtnice.

Na području Općine Mrkopalj registriran je 41 poslovni subjekt, subjekti su razvrstani po djelatnostima u sljedećoj tablici.

Tablica 2. Broj obrtnika prema pojedinim djelatnostima

Djelatnost	Broj obrta
prijevoz	6
građevina	3
trgovina	4
ugostiteljstvo	13
poljoprivreda	3
obrada drva	2
ostale usluge	6
proizvodnja	3
računovodstvo i financije	1
ukupno	41

Izvor: Središnji obrtni registar, 2007. godina

Graf 2. Broj obrtnika prema djelatnostima

Izvor: Središnji obrtni registar, 2007. godina

Na području Općine Mrkopalj od ukupnog broja obrta najviše ih djeluje na području ugostiteljstva, njih 13, što čini udio od 32% zatim slijede trgovina s udjelom od 10% te prijevoz s udjelom od 15%. Proizvodnja čini udio od 7% a obuhvaća proizvodnju piljene građe (njih 2) i ambalaže.

2.1.7. Trgovačka društva

Trgovačko je društvo pravna osoba čiji su osnivanje i ustroj uređeni Zakonom o trgovačkim društvima. Upis društva u Sudski registar uređen je Zakonom o sudskom registru i Pravilnikom o načinu upisa u Sudski registar.

Poduzetnici su prilikom otvaranja poduzeća i registriranja dodatnih djelatnosti upućeni na Trgovački sud u Rijeci koji je nadležan za cijelo područje Primorsko-goranske županije. U postupku prve registracije i svih ostalih promjena na trgovačkom sudu potrebno je koristiti usluge javnih bilježnika.

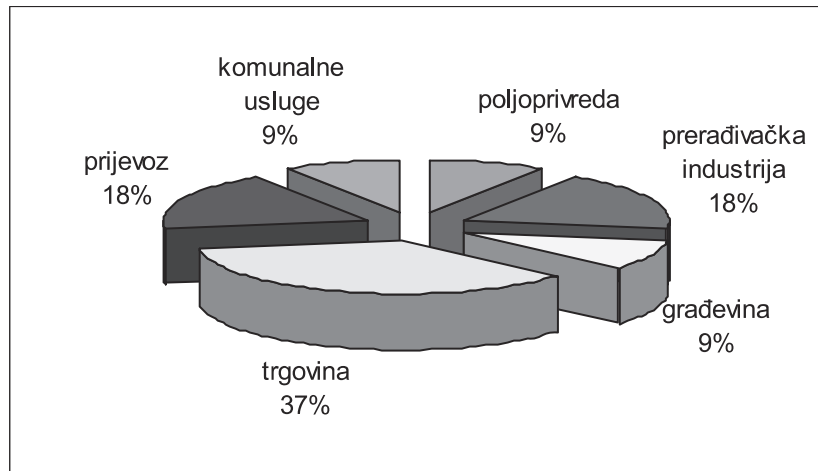
Na području Općine Mrkopalj je registrirano ukupno 11 trgovačka društava.

Tablica 3. Trgovačka društva na području Općine Mrkopalj

Djelatnosti	Broj tvrtki
poljoprivreda	1
prerađivačka industrija	2
građevina	1
trgovina	4
prijevoz	2
komunalne usluge	1
UKUPNO	11

Izvor: www.hgk.hr, 2007. godina

Graf 3. Udio trgovačkih društava po djelatnostima

Izvor: www.hgk.hr, 2007. godina

Na području Općine Mrkopalj najveći broj poslovnih subjekata obavlja djelatnost u sektorima trgovine (4 poslovna subjekta), zatim prerađivačke industrije (2 poslovna subjekta) te prijevoza (2 poslovna subjekta).

Svih jedanaest poduzeća u Općini Mrkopalj spada u kategoriju malih.

2.1.8. Zadruge

Prema Zakonu o zadrugama iz 23.05.1995. godine »zadruga je dobrovoljno udruženje zadrugara u kojem svaki član sudjeluje neposredno i koje zajedničkim poslovanjem po načelu uzajamne pomoći unapređuje i zaštićuje svoj gospodarski i drugi profesionalni interes, u cilju ostvarenja svoje osobne i zajedničke dobiti zadrugara u skladu sa zakonom i pravilima zadruge.«

Na području Općine Mrkopalj djeluju sljedeće zadruge:

Tablica 4. Zadruge na području Općine Mrkopalj

Naziv zadruge	Lokacija	Osnovna djelatnost	Broj zaposlenih	Broj zadrugara	Broj kooperanata
Poljoprivredna zadruga "Mrkopalj"	Mrkopalj	Uzgoj povrća (u planu) i trgovina poljoprivrednim proizvodima i potrepštinama	1	28	2
Proizvodno-obrtnička zadruga Gorski kotar	Mrkopalj	Poljoprivreda ,lov i usluge povezane s njima 02.Šumarstvo,sječa drva i usluge 15.Proizvodnja hrane i pića 17.Proizvodnja tekstila 20.Prerada drva proizvoda od drva osim namještaja 24.4.Proizvodnja farmaceutskih proizvoda 26.6.Proizvodnja proizvoda od betona ,gipsa i slično 28.Proizvodnja proizvoda od metala osim strojeva i opreme 36.Proizvodnja namještaja,ostala prerađivačka industrija,D.N.			18 (poslovnih subjekata)

Izvor: www.zadruga.hr , 2007. godina

2.1.9. Poljoprivreda

2.1.9.1. Pedologija

Na području Općine Mrkopalj nisu utvrđena osobito vrijedna obradiva tla. Najvrjednija tla na području Općine Mrkopalj nalazimo na Mrkopaljskom polju i uz Sungerovo polje uz samo naselje Sunger. To su prvenstveno oranična tla, korištena za proizvodnju krumpira, raži, ječma, kukuruza, djeteline i drugih djetelinsko travnatih smjesa te zelja i drugih povrtnih kultura u okućnici. Ova zemljišta spadaju u klasu ostalih obradivih tala, jer su ograničena velikom kiselošću i eventualnom dubinom, a poljoprivredna proizvodnja je zbog oštih klimatskih uvjeta sužena na nekoliko kultura.

Tla u Mrkopaljskom polju prema izmjeri zauzimaju površinu od 212 ha, a u Sungerskom polju uključujući i Sungerski Bukovac njihova površina iznosi oko 117 ha. Danas se ta tla rjeđe obrađuju. Iako su obilježena jakom kiselošću ona za potrebe stoke i proizvodnju stočne krme mogu imati velike prednosti jer su bogata hranjivim sastojcima i humusom, a propusnost i vodozračni režim su im također dobri. Nepovoljna kiselost se da ispraviti s kalcifikacijom (ovapnjenjem), riječ je o mjeri koja se i do sada provodila na tom prostoru, posebno s dolomitnim pijeskom tzv. pijeskanje. U zoni Mrkopaljskog polja izdvojena je površina od 20 ha koja se koristi kao šumski rasadnik.

2.1.9.2. Stanovništvo i poljoprivredna proizvodnja

Tablica 5. Broj kućanstava za poljoprivrednu proizvodnju s ukupno raspoloživim zemljištem

Skupine poljoprivrednih kućanstava prema ukupno raspoloživom zemljištu	Broj kućanstava	Ukupno raspoloživa površina zemljišta, ha	Korišteno poljoprivredno zemljište, ha				Ostalo zemljište, ha	Broj parcela korištenoga poljoprivrednog zemljišta
			ukupno korišteno	u vlasništvu	uzeto u zakup	dano u zakup		
Primorsko-goranska županija	10.111	20.972,31	12.571,73	9.109,31	3.736,77	274,35	8.400,58	48.081
Mrkopalj	180	437,12	300,3	234,13	79,57	13,4	136,82	655

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis poljoprivrede 2003.godina

Na području Općine Mrkopalj postoji 180 poljoprivrednih kućanstava (od ukupno 10.111 na razini cijele županije) koja se bave poljoprivredom, što iznosi 1,78% na razini županije, koja raspolaže sa sveukupno 20.972,31 ha poljoprivrednog zemljišta. Od ukupno raspoložive površine zemljišta Općine Mrkopalj (437,12ha) samo 300,3 se koristi u poljoprivredne svrhe. Veći dio zemljišta je u vlasništvu članova kućanstva (234,13 ha), dok je ostatak dan u zakup (13,4 ha) i uzet u zakup (79,57).

Svako poljoprivredno kućanstvo u prosjeku raspolaže sa (437,12 : 180 kućanstva) 2,43 ha poljoprivrednog zemljišta.

Ostalo zemljište na području Općine Mrkopalj, tj. ono što se ne koristi u poljoprivredne svrhe (neobrađeno poljoprivredno zemljište, šumsko zemljište, dvorištima, putovima, kamenolomima, pješčarama, ribnjaci, močvare te površine pod kanalima i drugim vodenim površinama) iznosi 136,82 ha.

Tablica 6. Broj kućanstava prema prodaji poljoprivrednih proizvoda u 2002. godini

Skupine poljoprivrednih kućanstava prema korištenom poljoprivrednom zemljištu	Primorsko-goranska županija	Općina Mrkopalj
žitarice	6	
industrijsko te aromatsko i ljekovito bilje	4	
krmno bilje	2	
povrće	89	
cvijeće i ukrasno bilje	32	

Broj kućanstava koji je ostvario prihod od prodaje	voće i grožđe	146	
	vino i rakija te maslinovo ulje i ostale prerađevine	155	
	goveda i kravlje mlijeko	265	36
	svinje	10	
	ovce i koze te ovčije i kozije mlijeko	250	2
	perad i jaja	41	
	dopunske djelatnosti i ostalo	301	

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis poljoprivrede 2003. godina

Iz tablice je vidljivo da se manji broj kućanstava bavi poljoprivredom u svrhu ostvarivanja ekonomske koristi. Poljoprivredna kućanstava s područja Općine Mrkopalj ostvaruje prihode prodajom goveda i kravljeg mlijeka (36 kućanstava), te prodajom ovaca i koza te ovčjeg i kozjeg mlijeka (56 kućanstva).

Tablica 7. Struktura korištenog poljoprivrednog zemljišta

Skupine poljoprivrednih kućanstava prema ukupno raspoloživom zemljištu		Primorsko-goranska županija	Mrkopalj	
ukupno		12.571,73	300,3	
Korišteno poljoprivredno zemljište, ha	oranice i vrtovi	507,98	42,68	
	povrtnjaci (na okućnici, korišteni za vlastite potrebe)	128,91	2,95	
	livade	3.143,45	231,38	
	pašnjaci	8.063,29	22,58	
	voćnjaci	ukupno	539,26	0,71
		od toga: plantažni	25,08	-
	vinogradi	ukupno	187,73	-
		od toga: plantažni	11,33	-
		rasadnici i košaračka vrba i dr.	1,11	-
	Ostalo zemljište, ha	ukupno	8.400,58	136,82
od toga: neobrađeno poljop. Zemljište		2.512,85	92,91	
od toga: šumsko zemljište		5.211,70	34,85	

Izvor: DZS, Popis poljoprivrede 2003.g.

Od ukupnog zemljišta, koje iznosi 437 ha oko polovice se koristi u poljoprivredne svrhe (303,3). U strukturi korištenog poljoprivrednog zemljišta najveći udio imaju livade

s 231,38 ha, potom slijede oranice i vrtovi s 42,68 ha te pašnjaci s 22,58 ha.

Plantažnih vinograda i voćnjaka na području Općine Mrkopalj nema.

Tablica 8. Broj i demografija ljudi u poljoprivrednom sektoru

Skupine poljoprivrednih kućanstava prema ukupno raspoloživom zemljištu	Primorsko goranska županija	Općina Mrkopalj	%	
Broj kućanstava, ukupno	10.111	180		
Broj članova kućanstva, ukupno	31.356	556		
Broj članova kućanstva (podaci za prvih 8 članova kućanstva)	ukupno	31.053	556	
	muški	15.652	303	54,50%
	ženski	15.401	253	45,50%
DEMOGRAFSKA STRUKTURA				
Članovi kućanstva prema navršenim godinama starosti (podaci za prvih 8 članova kućanstva)	do 25 godina	6.693	121	21,76%
	25 - 34	3.325	47	8,45%
	35 - 44	3.708	76	13,67%
	45 - 54	5.093	69	12,41%
	55 - 64	4.863	90	16,19%
	više od 64 godine	7.371	153	27,52%

Izvor: DZS, Popis poljoprivrede 2003.g.

Struktura radne snage u poljoprivrednim kućanstvima i u poslovnim subjektima je vidljiva u gornjoj tablici kao i njihova demografska struktura.

veću zastupljenost u uzgoju imaju perad, ovce i koze, a najmanje konji i pčelinje zajednice.

Tablica 9. Stočna proizvodnja (uzgoj)

Vrste životinja	Broj životinja
Goveda	239
Svinje	47
Ovce i koze	446
Konji	3
Kunići	163
Perad	1.322
Pčelinje zajednice	38

Izvor: DZS, Popis poljoprivrede 2003.g.

U gornjoj tablici je vidljiva zastupljenost uzgoja pojedinih životinja u stočnoj proizvodnji. Na razini općine naj-

2.1.9.3. Institucije i stručne službe za poljoprivredu i stočarstvo te edukacijske institucije

1. Hrvatski zavod za poljoprivrednu savjetodavnu službu (HZPSS) je stručna vladina ustanova u poljoprivredi, nadležna za posredovanje u provođenju mjera potpore razvitku obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava (OPG-a) i ruralnih prostora u cjelini. Njen cilj je pomaganje obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima pri donošenju odluka kroz osiguranje kvalitetnih informacija, bolju suradnju sa svim institucijama, tvrtkama i pojedincima važnim za uspješnu poljoprivredu. U Općini Mrkopalj djeluje jedan savjetnik u okviru HZPSS-a, a u Primorsko-goranskoj županiji djeluje ih sve skupa 7, od kojih su dva u Rijeci i po jedan u Malom Lošinj, Rabu, Mrkoplju, Delnicama i Vrbovskom koji pomažu obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima bilo preko telefona, bilo izlaskom direktno na teren.

2. Programi kreditiranja poljoprivrede i stočarstva:

Govedarski program

Program je namijenjen za izgradnju i opremanje modernih staja za proizvodnju mlijeka ili za sustav krava-tele te adaptacija postojećih staja.

Program kreditiranja temelji se na Operativnom programu razvitka govedarske proizvodnje usvojenom od Vlade Republike Hrvatske 2004. godine.

U provedbi programa kreditiranja, sudjeluju:

a. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnoga gospodarstva

b. Hrvatski zavod za poljoprivrednu savjetodavnu službu

c. Hrvatska banka za obnovu i razvitak

d. Hrvatska agencija za malo gospodarstvo (HAMAG).

Za provedbu programa osnovana su Županijska stručna povjerenstva te Središnje stručno povjerenstvo u okviru HZPSS-a.

Svinjogojska proizvodnja

Program je namijenjen uspostavi proizvodnih jedinica - specijaliziranih farmi za proizvodnju svinja koje će po veličini, tehnološkom procesu proizvodnje, kakvoći proizvoda te udovoljavanju ekoloških i etoloških standarda, biti konkurentne uvjetima otvorenog tržišta.

U sklopu provedbe Operativnog programa razvitka svinjogojske proizvodnje zainteresiranim proizvođačima daje se mogućnost korištenja kredita za:

- izgradnju i opremanje novih proizvodnih jedinica (farmi)

- nabavu potrebnog broja rasplodnih grla

- obrtna sredstva u visini vrijednosti prvog ciklusa proizvodnje

(U provedbi programa sudjeluju iste institucije kao i kod govedarskog programa.)

Operativni program za razvoj povrčarstva

MPŠVG za 2007. godinu osigurava provođenje Programa potpore s ciljem izgradnje infrastrukture u povrčarstvu, i to za izgradnju

- logističkih centara za povrće i krumpir (s opremom za sortiranje, pakiranje, manipulaciju i skladištenje te nužnim rashladnim kapacitetima)

Ciljevi operativnog programa

- tehnološki razvoj i osuvremenjivanje proizvodnje povrća

- povećanje proizvodnje po jedinici površine

- samodostatna i kontinuirana proizvodnja povrća za hrvatsko tržište i izvoz

- naglasak na proizvodnju povrća u zaštićenim prostorima

- Nositelji Operativnog programa:

- poljoprivredna gospodarstva koja djeluju kao trgovačka društva, obrti ili zadruge

- OPG odnosno PG prema Zakonu o poljoprivredi

3. Poljoprivredno savjetodavna služba (gore navedena) i Hrvatski stočarski selekcijski centar pružaju stručnu potporu poljoprivrednicima i stočarima.

4. Inicijative za poljoprivredne kredite, investicije i druge mjere za poljoprivredni razvoj potiču se putem Županijskog odjela za gospodarstvo, razvitak i obnovu - odsjek za poljoprivredu.

Temeljni cilj poljodjelske politike je poticanje i razvijanje suvremenog, djelotvornog, konkurentnog i ekološki čistog poljodjelstva, te učinkovitije proizvodnje poljodjelskih proizvoda, na način koji štite prirodne potencijale. U tu svrhu potrebno je poljoprivrednicima omogućiti pristup znanju i informacijama pogotovo u segmentu ekološke proizvodnje.

2.1.9.4. Poljoprivredne udruge i zadruge na području županije

Tablica 10. Poljoprivredne zadruge na području Općine Mrkopalj

Zadruge	Odgovorna osoba
PZ Mrkopalj	Mrkopalj, Stari kraj

Izvor: sor.mingor.hr

Na području Primorsko goranske županije nalazi se sveukupno 50 zadruga, od kojih se jedna nalazi na području Općine Mrkopalj i navedena je u gornjoj tablici.

2.1.10. Šumarstvo

Šume na području Općine Mrkopalj predstavljaju najvažniji resurs, kako zbog njihove velike zastupljenosti, tako i zbog njihove kvalitete. Područje pod šumama zauzima 86% površine općine ili 13.496 ha. Navedene površine su razdijeljene među tri grupe korisnika:

- JP »Hrvatske šume« sa 84,25%,
- Šume Šumarskog fakulteta sa 1,21% i
- Privatne šume sa 14,54%.

Šumama u državnom vlasništvu upravlja 5 šumarija i to: Šumarija Mrkopalj, šumarija Ravna Gora, šumarija Fužine, šumarija Jasenjak i šumarija Novi Vinodolski. Prema strukturi drvene mase, odnos je podjednak između bjelogorice i crnogorice odnosno 50:50, s laganim trendom povećanja bjelogorice.

Potencijal šumarstva na području općine Mrkopalj prikazan je na sljedećoj tablici:

Tablica 11. Osnovni pokazatelji šumarstva Općine Mrkopalj

Šumom gospodari	Ukupna površina (ha)	Drvena zaliha m ³	1. god. prirast m ³	1. god. etat - sječiva masa m ³	1. god. izvršenje sječa m ³
JP »Hrvatske šume«	11.371	3.405.046	61.165	50.400	52.915
Šume Šumarskog fakulteta	163	83.339	1.831	1.906	1.653
Privatne šume	1.962	148.892	5.816	2.303	979
UKUPNO:	13.496	3.637.277	68.812	54.609	55.547

Izvor: PPUG Općine Mrkopalj, 2001. godina

Važno je naglasiti da je ukupna površina pod šumama u Općini Mrkopalj u laganom porastu zahvaljujući prirodnom pošumljavanju zapuštenih poljoprivrednih površina.

2.1.11. Turizam

Turizam na području Općine Mrkopalj je u stalnom porastu u zadnjih desetak godina i to zahvaljujući sljedećim čimbenicima:

- Klimatske prednosti (planinska klima, povoljna visina snijega i broj dana pod snijegom)
- Prirodne ljepote (brojne i raznolike kraške pojave u vidu pećina i stijena; strogi rezervati prirode Bijele i Samarske stijene; planine Maj, Bjelolasica, Bitoraj i Vrbovska poljana; bogatstvo flore i faune)

- Kulturno-povijesne znamenitosti (brojni sakralni objekti i spomenici)

Zahvaljujući navedenim prednostima, na području Općine Mrkopalj očekuje se razvoj sljedećih oblika turizma:

- Turizam mladih
- Sportski i rekreacijski turizam (npr. nordijsko skijanje)
- Izletnički i vikend turizam
- Odmorišni i tzv. Zeleni turizam (posebno za ljude starije dobi)
- Agroturizam
- Znanstveni turizam (brojni kraški fenomeni i raznolikost flore i faune)

Prema planu ulaganja na području Općine Mrkopalj do 2015. godine, izdvojene su sljedeće investicije u turizam na području Općine Mrkopalj:

Tablica 12. Investicije u turističku ponudu na području Općine Mrkopalj do 2015. godine

Područje ulaganja	Vrsta ulaganja	Vrsta investitora	Iznos investicije	Prioritet
Brestova draga	Restoran + zvjerinjak	Privatno	2 mil. kn	Visok
Brestova draga	Tri apartmanska naselja	Privatno	5 mil. kn	Nizak
Brestova draga	Seoske vile	Privatno	10 mil. kn	Nizak
Sunger	Ruralni turizam	Privatno	2 mil. kn	Visok
Sunger	Apartmansko naselje Sungerski Lug	Privatno	15 mil. kn	Visok
Sunger	Hoteli Burni Bitoraj - škola	Javno-privatno partnerstvo	10 mil. kn	Srednji
Sunger	Info punkt Bukovac Sungerski	Javno	2 mil. kn	Srednji
Sunger	Skijalište Čički vrh	Privatno	25 mil. kn	Srednji
Sunger	Skijalište Novina	Privatno	2 mil. kn	Srednji
Sunger	Skijalište Prenka	Privatno	5 mil. kn	Srednji
Sunger	Nordijsko skijalište Sungerski Lug	Privatno	5 mil. kn	Nizak
Sunger	Zvjerinjak Bukovac Sungerski	Javno-privatno partnerstvo	2 mil. kn	Nizak
Mrkopalj	Skijalište Čelimbaša	Javno-privatno partnerstvo	100 mil. kn	Visok
Mrkopalj	Hotel Čelimbaša	Privatno	25 mil. kn	Srednji
Mrkopalj	Apartmansko naselje Čelimbaša	Privatno	25 mil. kn	Nizak
Mrkopalj	Pet pansiona	Privatno	25 mil. kn	Nizak
Mrkopalj	Apartmansko naselje Zagmajna	Javno-privatno partnerstvo	20 mil. kn	Nizak
Mrkopalj	Auto kamp	Privatno	10 mil. kn	Nizak
Mrkopalj	Izgradnja tri apartmanska naselja	Privatno	15 mil. kn	Nizak
Tuk Mrkopaljski	Izgradnja nedovršenog hotela	Privatno	10 mil. kn	Visok
Tuk Mrkopaljski	Izgradnja novog hotela pod Majom	Privatno	20 mil. kn	Srednji
Tuk Mrkopaljski	Izgradnja apartmanskog naselja	Privatno	10 mil. kn	Srednji
Tuk Mrkopaljski	Izgradnja skijališta Maj	Javno-privatno partnerstvo	100 mil. kn	Visok
Begovo Razdolje	Izgradnja skijališta na sjeverozapadnoj Bjelolasici	Javno-privatno partnerstvo	250 mil. kn	Visok
Begovo Razdolje	Izgradnja dva hotela	Privatno	50 mil. kn	Srednji
Begovo Razdolje	Izgradnja golf igrališta na SRC Tri Poljane	Javno-privatno partnerstvo	100 mil. kn	Visok
UKUPNO:			835 mil. kn	

Izvor: Dokument iz Općine »Ulaganja na području Općine Mrkopalj do 2015. god.«, 2007. godina

2.1.12. Bankarstvo i financijske usluge

Prisutnost banaka na području svake JLS bitno olakšava poslovanje svim poslovnim subjektima na tom području, a

ujedno omogućavanjem konstantne dostupnosti novčanih sredstava kućanstvima i poslovnim subjektima djeluje pozitivno na cijelo gospodarstvo tog područja.

Na području Općine Mrkopalj ne postoji poslovica niti jedne banke, dok postoji samo jedan bankomat u vlasništvu Erste & Steiermärkische banke, na lokaciji Ulica Stari kraj.⁷

2.1.13. Gospodarska udruživanja

Poduzetnici su bez obzira na pravni oblik obvezni članovi Hrvatske obrtničke komore (HOK, www.hok.hr), odnosno Hrvatske gospodarske komore (HGK, www.hgk.hr).

Županijska središta HOK i HGK su u Rijeci, dok Hrvatska obrtnička komora putem Udruženja obrtnika u Delnicama pruža stručnu pomoć pri registraciji, poslovanju i vođenju knjiga svojim članovima.

Članice Županijske komore Rijeka mogu od stručnih službi ove komore dobiti sve informacije o zakonskim odredbama iz područja ekonomske politike i svih sektora gospodarstva (trgovina, industrija, turizam, graditeljstvo,

poljodjelstvo, nakladništvo itd), deviznoga, financijskoga i poreznoga sustava, carinskoga sustava s primjenom carinskih tarifa, bankarstva s podacima o kreditima, informacije o procesu restrukturiranja i privatizacije hrvatskih tvrtki, mogućnostima investiranja itd.

Osim informiranja članicama pruža i savjete u svezi primjene ISO normi i unapređenja kakvoće proizvoda i usluga, prezentacije inovacija i patenata, primjene licencija; savjete i informacije u pogledu mogućnosti otvaranja tvrtki i osnivanja stranih predstavništava, pravne savjete itd.

2.1.14. Radna snaga - zaposlenost/ nezaposlenost

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO), Središnja služba u Zagrebu, u skladu sa Zakonom o mirovinskom osiguranju iz radnog odnosa po svim osnovama doprinos uplaćuje 205 osoba sa područja Općine Mrkopalj kao što je i prikazano u donjoj tablici.

Tablica 13. Zaposlenici na području općine Mrkopalj prema obvezama osiguranja

Osnove osiguranja	OPĆINA MRKOPALJ	
	Broj osiguranika	%
Radnici i njima izjednačene osobe	145	70,73%
Obrtnici	26	12,68%
Poljoprivrednici	5	2,44%
Samostalne profesionalne djelatnosti	1	0,49%
Radnici zaposleni kod samostalnih obveznika uplate doprinosa	27	13,17%
Osiguranci zaposleni kod međunarodnih organizacija i u inozemstvu	0	0%
Produženo osiguranje	1	0,49%
UKUPNO:	205	100%

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, središnja služba, 21.08.2007. god.

Prema podacima iz gornje tablice vidljivo je da najveći broj zaposlenih na području Općine Mrkopalj spada u kategoriju radnika i njima izjednačenih osoba, njih 145 ili 70,73%. Osim njih veliki kontingent zaposlenih čine i obrtnici (26 zaposlenih ili 12,68%) te radnici zaposleni kod samostalnih obveznika uplate doprinosa (27 zaposlenih ili 13,17%).

Tablica 14. Stanovništvo starije od 15 godina prema završenoj školi i obrazovnim područjima

	Ukupno	Osnovna škola, 1-3	Osnovna škola, 4-7	Osnovna škola	Srednje škole	Više škole	VII. stupanj	Fakulteti umjetnosti i umjetničke akademije	Nepoznato
Općina Mrkopalj	1.228	47	347	255	499	20	36	-	14
Opći program	703	47	347	255	44	-	-	-	-
Obrazovanje	12	-	-	-	-	7	5	-	-
Humanističke znanosti i umjetnost	9	-	-	-	4	-	5	-	-
Društvene znanosti, poslovanje i pravo	86	-	-	-	79	1	6	-	-

⁷ **Izvor:** Podatci iz Općine Mrkopalj, 2007. godine

Prirodne znanosti	5	-	-	-	3	-	2	-	-
Inženjerstvo, prerađivačka industrija i građevinarstvo	221	-	-	-	216	2	3	-	-
Poljoprivreda	48	-	-	-	38	6	4	-	-
Zdravstvo i socijalna skrb	23	-	-	-	19	2	2	-	-
Usluge	91	-	-	-	84	2	5	-	-
Nepoznato	30	-	-	-	12	-	4	-	14

Izvor: Državni zavod za statistiku (Popis 2001.)

Prema popisu iz 2001. na području Općine Mrkopalj bilo je 1.228 stanovnika koji su bili stariji od 15 godina. U strukturi prema završenoj školi i obrazovnim područjima najviše je bilo onih koji su završili srednju školu, njih 499 što je bilo 40,64% i 255 onih koji su završili osnovnu školu, što je predstavljalo 20,77% od ukupnog broja onih koji su stariji od 15 godina.

Završenu višu školu ima 20 stanovnika što je bilo 1,63% ukupnog stanovništva, a od obrazovnih područja prevladavaju obrazovanje i poljoprivreda dok osoba sa završenim humanističkim znanostima nema.

U ukupnom broju stanovnika koji su stariji od 15 godina 2,93% ima završen fakultet, njih 36. Društvene znanosti, poslovanje i pravo je završilo najviše visoko obrazovanih osoba, njih 6, zatim slijede obrazovanje, humanističke znanosti i umjetnost te usluge koje je završilo po 5 osoba i poljoprivreda za koju se odlučilo njih 4.

Prema obrazovnim područjima najmanje osoba je završilo fakultet iz područja prirodnih znanosti (2) te zdravstva i socijalne skrbi (2).

U nastavku je prikazan pregled nezaposlenih osoba prema stupnju obrazovanja i prema starosnoj strukturi.

Tablica 15. Nezaposlene osobe prema stupnju obrazovanja, od 2004. do 2007. godine

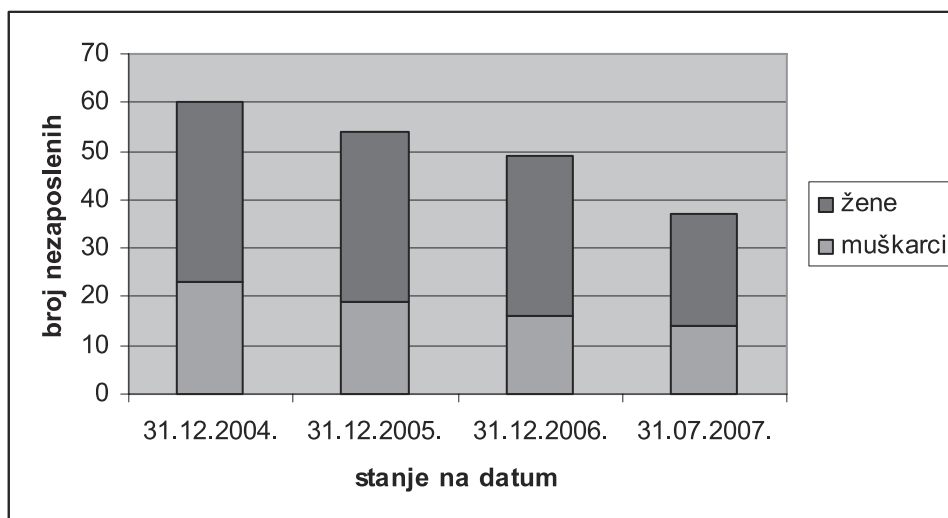
Razina obrazovanja		31.12.2004.	31.12.2005.	31.12.2006.	31.07.2007.
Bez škole i nezavršena osnovna škola		2	2	2	2
Završena osnovna škola		11	13	9	9
Srednja škola	S.Š. da 3 godine te za KV i VKV radnike	26	19	22	15
	S.Š. u trajanju od 4 i više godina	15	13	11	6
	Gimnazija	4	5	3	4
Srednja škola ukupno		45	37	36	25
Viša škola, 1. stupanj fakulteta i stručni studij		1	1	0	1
Fakultet, akademija, magisterij, doktorat		1	1	2	0
Ukupno		60	54	49	37

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, središnja služba, 21.08.2007. godine

Prema podacima iz gornje tablice, na području Općine Mrkopalj je vidljiv trend smanjivanja broja nezaposlenih osoba i to za 38% u razdoblju od 2004. do 2007. godine.

Najveći udio u ukupnom broju zaposlenih čine osobe sa završenom srednjom školom. Na dan 31.07.2007. godine, takvih osoba je bilo 25 ili 67,5% što je blago smanjenje u

odnosu na 2004. godinu kad je udio iznosio 75%. Važno je napomenuti da na području Općine Mrkopalj nema nezaposlenih osoba sa završenim fakultetom, akademijom, magisterijem ili doktoratom dok je nezaposlena samo jedna osoba sa završenom višom školom, 1. stupnjem fakultetom ili stručnim studijem.

Graf 4. Pregled nezaposlenih osoba prema spolnoj strukturi, od 2004. do 2007. godine.

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, središnja služba, 21.08.2007. godine

Prema podacima na gornjem grafu vidi se da u ukupnom udjelu nezaposlenih osoba na području Općine Mrkopalj prevladavaju ženske osobe i to u udjelu koji se kreće od maksimalno 67,35% na datum 31.12.2006. godine do najmanjih 62,16% na datum 31.07.2007. godine. Iz tih podataka je primjetno da je u zadnjih godinu dana došlo do postepenog smanjenja udjela broja žena u ukupnoj strukturi nezaposlenih osoba na području Općine Mrkopalj.

2.1.15. Stanovanje i javne zgrade

Prema podacima iz Popisa stanovništva iz 2001. napravljene su sljedeće tablice i analizirano stanovanje na području Općine Mrkopalj.

Tablica 16. Stanovi prema načinu korištenja

		Ukupno	Stanovi za stalno stanovanje			napušteni	Stanovi koji se koriste povremeno		Stanovi u kojima se samo obavlja djelatnost
			ukupno	nastanjeni	privremeno nenastanjeni		stanovi za odmor	u vrijeme sezonskih radova u poljoprivredi	
Primorsko-goranska županija	broj	159.354	125.475	108.662	14.816	1.997	28.271	148	5.460
	m ²	10.983.793	8.917.048	7.867.145	944.751	105.152	1.719.984	7.210	339.551
Mrkopalj	broj	905	745	533	146	66	160	-	-
	m ²	56.369	47.267	35.366	8.233	3.668	9.102	-	-

Izvor: Državni zavod za statistiku (Popis 2001.)

Općina Mrkopalj je prema podacima posljednjeg popisa 2001. godine brojala 905 stanova (svih oblika stambenih jedinica) što je tada bilo 0,57 % svih stambenih jedinica na području Primorsko-goranske županije. Od ukupnog broja stanova Općine Mrkopalj 82,32% služi za stalno stanovanje, dok se ostali koriste za odmor ili su napušteni.

Važno je napomenuti da gotovo 23,42% ili 212 stanova na području općine Mrkopalj spada u kategoriju napuštenih ili privremeno nenastanjenih stanova što je bitno veći udio od županijskog prosjeka (10,55% ili 16,813 stanova).

U nastavku su prikazani stanovi prema broju soba na području Općine Mrkopalj i u cijeloj županiji.

Tablica 17. Stambene jedinice prema broju kućanstava, članovima kućanstava i ukupnom broju osoba

			Primorsko-goranska županija	Mrkopalj
Nastanjeni stanovi	ukupno	broj stanova	108.662	533
		m ²	7.867.145	35.366
		ukupni broj osoba	305.313	1.408
	stanovi u kojima stanuju kućanstva	broj stanova	107.512	533
		m ²	7.803.824	35.366
		broj kućanstava	110.126	540
		broj članova kućanstava	301.022	1.406
		ukupni broj osoba	303.276	1.408
		stanovi u kojima stanuju samo privremeno prisutne osobe	broj stanova	1.150
		broj osoba	2.037	-
	Ostale nastanjene prostorije i objekti koji nisu stanovi	broj prostorija i objekata	532	-
		broj kućanstava	545	-
broj članova kućanstava		1.829	-	
ukupni broj osoba		1.859	-	
Kolektivni stanovi		broj	111	-
		ukupni broj članova institucionalnih i privatnih kućanstava	1.901	-
		ukupni broj osoba	4.175	-

Izvor: Državni zavod za statistiku (Popis 2001.)

U Općini Mrkopalj je 2001. bilo 533 stanova prema broju kućanstava što je bilo 0,49% ukupnog broja stanova u županiji.

U svim stanovima na području općine stanuju kućanstva te nema drugih oblika stanovanja.

2.1.16. SWOT analiza gospodarstva

Prednosti	Nedostaci
<ul style="list-style-type: none"> ● Blizina regionalnog središta Grada Rijeke kao i važnih institucija u njemu ● Velika površina pod šumama na području Općine Mrkopalj i dobro razvijeno šumarstvo ● Kvaliteta šuma i održavanje istih na području Općine Mrkopalj ● Razvijena govedarska proizvodnja zahvaljujući kvaliteti tla i tradiciji ● Prirodne ljepote koje pogoduju razvoju turizma ● Trend smanjivanja nezaposlenosti u prošlom trogodišnjem razdoblju 	<ul style="list-style-type: none"> ● Oštra planinska klima sa velikim brojem kišnih i vjetrovitih dana nepovoljna za brojne gospodarske aktivnosti ● Nepovoljna demografska struktura stanovništva - sve veći udio starijeg stanovništva ● Niska razina finalne obrade drva na području Općine čime se ostvaruje niži BDP ● Mala količina obradivog tla i nedovoljna kvaliteta istog za intenzivniji razvoj poljoprivrede ● Nedostatak financijskih institucija (banaka i bankomata) na području općine ● Nedovoljan broj visokoobrazovanih osoba na području općine ● Veliki broj napuštenih stambenih objekata i objekata što se samo povremeno koriste ● Centralizacija službi u Delnicama - produžuje put rješavanja bilo kakvih administrativnih zahtjeva
Prilike	Prijetnje
<ul style="list-style-type: none"> ● Razvoj stočarstva ima potencijal radi nezagađenosti okoliša te povoljne strukture tla za tu vrstu uzgoja ● Daljnji razvoj turizma kojem pogoduju prirodne ljepote, kvaliteta, zraka, vode i hrane te veliki broj dana pod snijegom ● Udruživanje obrtnika i poduzetnika radi većeg razvoja i suradnje na dobivanju poticaja iz različitih fondova 	<ul style="list-style-type: none"> ● Daljnje iseljavanje i starenje stanovništva što bi moglo dovesti do većeg propadanja gospodarstva općine ● Požari ili bolesti šuma koje bi utjecale na količinu ili kvalitetu drveta

2.2. Društvene djelatnosti

Prilikom razmatranju plana cjelokupnog razvoja Općine Mrkopalj potrebno je posebnu pažnju posvetiti institucijama društvenih djelatnosti. Za svaku općinu su društvene djelatnosti odgovorne za razvoj komponenata kao što su :

- općinske udruge
- obrazovanje
- razvoj i očuvanje kulturnih vrijednosti
- objekti i institucije koje svojim djelovanjem i postojanjem promiču sportski život grada
- sustav zdravstvene zaštite i socijalne skrbi
- sustav vatrogasne zaštite

Zajedničkim djelovanjem općinskih udruga moraju se postizati puno bolji rezultati koji bi utjecali na cjelokupni razvoj općine. Takvim djelovanjem će se postići puno više nego što bi udruge mogle učiniti svojim pojedinačnim djelovanjem. Na primjeru kolaboracija udruga može se zaključiti kako se kooperacijom više jedinica može graditi pozitivna interna klima općine. Upravo ta suradnja jedna je od početnih točaka ove analize društvenih djelatnosti.

Kulturne vrijednosti na području čitave Primorsko-goranske županije, a posebno općine Mrkopalj se mogu promatrati kao izvanredan turistički potencijal. Naime, budući se Općina Mrkopalj smatra kolijevkom hrvatskog skijanja može se reći kako zimski turizam ima već uhodane staze kojima je samo potrebno poći kako bi se što bolje iskoristile prirodom dane mogućnosti. Mrkopalj ima i bogatu povijest iz koje je najvažnije izdvojiti činjenicu da je danas općina Mrkopalj nekad bila privilegirani kraljevski Grad čemu svjedoči i brojni povijesni ostaci.

Zbog svih navedenih razloga može se ustvrditi kako je očuvanje i pravilna prezentacija kulture i tradicije ove općine jedan od glavnih prioriteta ovog dijela analize.

Obrazovne institucije, svake jedinice lokalne samouprave pa tako i ove, svojim djelovanjem utječu uvelike

na gospodarstvenu sliku grada. Regionalni operativni program županije kao jedan od osnovnih županijskih problema generalno ističe i potrebu za boljom i kvalitetnijom komunikacijom i suradnjom susjednih gradova i općina međusobno te sa županijom, ali i županije sa resornim ministarstvom. Ovakav način suradnje je nužan kako bi realizirao dugoročan ekonomski razvitak na području cijele Primorsko-goranske županije.

Veliki izazov će također predstavljati upravljanje projektima vezanima za ovu općinu koji će predstavljati smjernice ekonomskog razvoja financiranim od strane Europske Unije. U vezi s tim problemom potrebno je poduzeti one mjere koje će u najboljoj mjeri polučiti rješenja u vidu implementacije određenih studija. Važno je i napomenuti kako su od ključne važnosti teme kao što su izgradnja komunalne strukture, stipendiranje učenika i studenata, sufinanciranje raznih programa i aktivnosti u kulturi i športu.

2.2.1. Nadležnosti

Općina Mrkopalj obavlja poslove kojima se indirektno ostvaruju potrebe građana, a koji Ustavom ili zakonom nisu dodijeljene državnim tijelima. Poslovi koje obavlja Općina u segmentu društvenih djelatnosti se odnose na:

- brigu o potrebama stanovnika za obrazovanjem, zdravstvom i socijalnom skrbi, kulturom i športom
- brigu o osnivanju pravnih osoba radi poticanja razvoja
- raznu poticaja u vezi mjera radi zaštite životnog standarda i socijalno ugroženih osoba
- poticaje u vezi raznih udruga
- očuvanja kulturnih, povijesnih i prirodnih naslijeđa
- osiguravanje uvjeta za protupožarnu i civilnu zaštitu
- poticaji kod ostalih poslova vezanih uz poticanje razvoja općine

Regionalni operativni program Primorsko-goranske županije navodi kako se rješavanju većine problema pristupa preko sljedećih strateških ciljeva:

- razvoj konkurentnog gospodarstva
- kreiranje uvjeta za uravnotežen razvoj
- razvoj ljudskih resursa
- unapređenje kvalitete života

S obzirom na sve navedene ciljeve koji se spominju u ovom dijelu analize, u najvećem dijelu će biti zastupljeni sljedeći segmenti društvenih djelatnosti:

- kultura
- sport
- zdravstvo i socijalna skrb
- vatrogasna zaštita

Preko ove podjele će se i preko svih navedenih problema koje definira Regionalni operativni plan Primorsko-goranske županije će biti i usmjerena analize društvenih djelatnosti. Na taj način će se promatrati razvoj skupnih aktivnosti i načini umrežavanja različitih inicijativa i organizacija.

2.2.2. Obrazovanje

Regionalni operativni program Primorsko-goranske županije ističe kako obrazovnu infrastruktura čine :

- 102 dječja vrtića
- 124 osnovne škole
- 48 srednjih škola
- 3 visoke škole 10 fakulteta pri Riječkom sveučilištu

Predškolsko obrazovanje

Dječji vrtić »Pahuljice«

Ovaj vrtić funkcionira pri osnovnoj školi čija je zgrada sagrađena još 1968. godine iako je sam vrtić počeo s radom 1975. godine. Vrtić otvara svoja vrata svako jutro za ukupno 20 mališana od kojih je 15 djevojčica i 5 dječaka u životnoj dobi od 3 do 7 godina, dok polaznika u dijelu jaslica nema. Trenutno se u vrtiću ništa ne adaptira ni preuređuje ali postoji potreba za novim namještajem. U vrtiću je zaposlen samo jedan odgajatelj pa je stoga i radno vrijeme vrtića 6 sati dnevno. Vrtić je kao metodu rada odabrao metodu »korak po korak«. Vrtić pokriva čitavo područje općine Mrkopalj i da pruža usluge prehrane i toplog obroka.⁸

Osnovnoškolsko obrazovanje

Osnovna škola »Mrkopalj«

Ova osnovna škola bilježi početke svog postojanja i rada još iz 1786. godine. Danas škola prima 78 polaznika od čega je 40 dječaka i 38 djevojčica. Prije svega je bitno napomenuti kako se trenutno u školi obavlja adaptacija učionica dok je isto potrebno napraviti i za kabinete u školi. Također je i potrebna dorada školske dvorane. Jedino je školski inventar u zadovoljavajućem stanju. Broj zaposlenih u školi je 24 od čega njih ukupno 18 čini nastavničko vijeće. Škola ne ispunjava u cijelosti standarde propisane HNOS-om.⁹

Općina Mrkopalj nema srednju školu pa su stanovnici usmjereni prema srednjim školama obližnjih mjesta. Također nema ni instituciju koja bi pružila visokoškolsko obrazovanje ali Općina svake godine odobrava stipendije svojim stanovnicima koji studiraju uglavnom na Riječkom ili

Zagrebačkom sveučilištu. Prema podacima iz općine godišnje se podijeli oko 8 stipendija onima koji to najviše zaslužuju na temelju članka 35. Zakona o lokalnoj i područnoj samoupravi (NN broj 33/01, 60/01 i 129/05) i članka 18. Statuta Općine Mrkopalj (»Službene novine« broj 4/06).

2.2.3. Kulturna i prirodna baština

Begovo Razdolje

Budući da se za općinu Mrkopalj može zaista utvrditi kako je to kolijevka hrvatskog skijanja važno je istaknuti mjesto u općini naziva Begovo Razdolje. Ovo mjesto je nadaleko poznato po svojim prirodnim ljepotama te je posebno u zimskim snježnim danima idealno za skijanje, sanjkanje i razne izlete. Begovo Razdolje godinama privlači turiste iz svih krajeva Hrvatske ali i svijeta zbog svojih prirodnih ljepota, no ipak ima još dosta neiskorištenog potencijala.

Slika 5. Begovo Razdolje

Izvor: www.nik.hr/zima/begovo_razdolje

Smješteno na zapadnim obroncima Bjelolase ovo je najviše naselje u Republici Hrvatskoj. Budući se naselje nalazi na visini od čak 1078 metara nadmorske visine zbog svojih karakterističnih klimatskih uvjeta stanovnici su oduvijek bili okrenuti šumarstvu. Danas je ipak slika malo drugačije i preostalo stanovništvo je više okrenuto turizmu pa ni ne čudi što je ovo mjesto u zadnjim godinama poznato i kao mjesto koje je učinilo najveći iskorak u turističkoj ponudi.

Da bi na kraju općina Mrkopalj i iskoristila svoj potencijal nužno je da ima poseban »sluh« za razvoj kulturnog turizma. Naime, Nacionalna strategija razvoja kulturnog turizma, koju je usvojila Vlada RH je u prvom redu podizanje stupnja znanja i vještina potrebnih za razvoj kvalitetnih kulturno-turističkih proizvoda. Strategija definira pet prioriteta;

1. stvaranje klime koja podupire inicijative razvoja kulturno-turističkih proizvoda,
2. uspostavljanje formalne organizacije zadužene za implementaciju strategije,
3. podizanje razine znanja i vještina potrebnih u osmišljavanju kvalitetnih proizvoda,
4. razvoj kvalitetnih, dobro osmišljenih kulturno-turističkih proizvoda,
5. kvalitetna promocija.

⁸ Izvor: Obrazac za dječji vrtić, 2007. godina

⁹ Izvor: Obrazac za osnovnu školu, 2007. godina

Manifestacije

Manifestacije su značajne za pridonosenje razvoja kulturnog turizma na području općine. Uz kulturne su u većoj mjeri zastupljene i razne športske manifestacije. One od najvećeg značaja su prikazane u tablici ispod teksta prema rasporedu održavanja:

Tablica 18. Kulturne i športske manifestacije u općini Mrkopalj

Datum	Opis događanja
06.01. i 20.01.	Otvoreno prvenstvo Mrkoplja za rekreativce Vele-slalom
15.-18.02.	Memorijal Mira i 26 smrznutih partizana
18.02.	Maraton Mira
15.03.	Svečano zatvaranje skijaške sezone
03.05.	Dan općine uz kulturno-zabavni i športski program
08.07.	Ćirilovo Sunger, vjerska i pučka fešta
14.07.	Ljeto pod Čelimbašom 2007. - mali nogomet i rock koncert
15.07.	»Plodovi gorja« Begovo razdolje - natjecanje u berbi borovnica
28.07.	Izbor najljepše okućnice i balkona
04.08.	Ljeto pod Čelimbašom 2007. - mali nogomet i rock koncert
15.08.	Vela gospa u Begovom Razdolju
25.08.	Ljeto pod Čelimbašom 2007. - mali nogomet i rock koncert
16.09.	Majka Božja od sedam žalosti - Mrkopaljsko proštenje
20.10. i 21.10.	Natjecanje u lovu na puhove i puharska noć
22.12.	Tradicionalni 16. Božićni malonogometni turnir
24.12.	Božićni koncert
29.12.	Svečano otvaranje skijaške sezone
31.12.	Doček NG na otvorenom - Čelimbaša i Begovo razdolje

Izvor: Popis kulturno športskih manifestacija, 2007. godina

Pored navedenih tradicionalnih događanja u općini Mrkopalj se slave i ostali državni i crkveni praznici (Nova Godina, Svi Sveti, Uskrs, Dan državnosti, Božić...).

Kulturno-spomenička baština urbane cjeline općine Mrkopalj

Tablica 19. Popis kulturnih dobara Duge Rese

Vrsta dobra	Naziv (uz vremenski period i autora)	Lokacija
Sakralni objekt	Crkva sv. Marija od sedam žalosti, XIX. stoljeće	Mrkopalj
Sakralni objekt	Crkva sv. Ćirila i Metoda, XIX. stoljeće	Sunger
Sakralni objekt	Crkva Majke Božje Lurdske, XIX. stoljeće	Begovo Razdolje
Spomenik	Matić poljana, 1944.	Mrkopalj
Civilna građevina	Kuća Brozović, XIX. stoljeće	Mrkopalj
Ostaci ceste	Fajeri	Brsetova draga i Slavica

Izvor: Popis kulturno spomeničke baštine, 2007. godina

Iz pregleda kulturne baštine općine Mrkopalj može se vidjeti kako je većina sakralnih objekata iz 19. stoljeća. Također je bitno napomenuti uz navedena kulturna dobra i ostatke karolinske ceste iz 1732. godine a nalaze se na području između naselja Brestove drage i Slavica. Njeni ostaci su i fajeri koji se predstavljali potpornji za vijadukte ceste.

Slika 6. Fajer u Mrkoplju

Izvor: www.mrkopalj.hr

Povijest Općine Mrkopalj obilježava i Matić poljana koja predstavlja simbol antifašističke borbe u ovim krajevima. Na travnatoj poljani se nalazi niz od 26 stijena koje predstavljaju 26 partizanskih boraca koji su se u zimskoj mečavi 1944. godine izgubili živote. Ovaj niz je osmislio arhitekt Zdenko Sila. Također to područje je omiljeno mjesto brojnih izletnika i kao takvo ima dodanu vrijednost koja se može manifestirati kroz izletničku lokaciju u turističkoj ponudi Općine Mrkopalj.

Arheološki lokaliteti

Tablica 20. Arheološki lokaliteti u općini Mrkopalj

Opis	Lokacija
Fortica, srednjovjekovna crkvena, 14. stoljeće	Uzvisina Fortica
Crkvena - nekropola	Mrkopalj

Izvor: Prostorni plan Općina Mrkopalj, 2004. godina

Navedeni arheološki lokaliteti su evidentirani spomenici kulture za koje je potrebno provođenje dodatnih istraživanja, očuvanje i konzervacija povijesnih ostataka.

Fortica u Mrkopaljskom polju

Ova crkvena iz XIV. ili XV. stoljeća bila je sagrađena na uzvisini Fortica i jedan je od najznačajnijih povijesnih nalazišta ne samo ove Općine nego i cijele Županije. Ovakvu crkvu su u povijesti podizali Frankopani svojim kmetovima. Ovo arheološko nalazište zajedno i sa ostalim kulturno spomeničkim vrijednostima može biti i podloga za razvoj turizma sa kulturno povijesnom tematikom.

Društveno kulturne udruge

Općina Mrkopalj pokušava očuvati svoje tradicionalne vrijednosti preko raznih kulturno umjetničkih udruga. Neke od aktivnosti ovakvih udruga su svakako organizacija raznih manifestacija u svrhu popularizacija prirodnih u kulturnih obilježja ovog kraja. Društva kao »Škola mira« i »Runolist« imaju za glavnu zadaću očuvanje tradicije Mrkopaljskog kraja. Osim toga, društveno kulturno udruge bi trebale biti od posebne važnosti u ovom gradu kako bi turistička ponuda dobila na što većoj važnosti. Od društveno kulturnih udruga u općini Mrkopalj svakako je potrebno izdvojiti:

- Župni pjevački zbor
- Mrkopaljski tamburaši
- Škola mira
- Runolist
- Matica Hrvatske Mrkopalj

Matica Hrvatske Mrkopalj je osnovana 2003. godine. U okviru ovog ogranka djeluje više pjesnika i pisaca koji su tijekom godina izdali brojne poezije i proze. U sklopu Maticе također postoji i recitatorska družina koja na literarnim sjelima predstavlja ovu udruhu. Također je u općini bilo organizirano i nekoliko izložba i slikarskog stvaralaštva. Matica Hrvatska poduzima razne inicijative kako bi obogatila kulturni program ove općine pa se stoga bave organizacijom koncerata i predstava kulturno umjetničkih društava iz ostalih krajeva Republike Hrvatske.¹⁰

U Općini Mrkopalj ne postoje institucije kao što su muzej i knjižnica. Nepostojanje muzeja može se smatrati nedostatkom u kulturno turističkoj ponudi općine Mrkopalj dok nepostojanje knjižnice može imati negativnih implikacija na obrazovanje ali i na kulturu.

2.2.4. Šport

Posljedicom prvenstveno lokacije i klime u Općini Mrkopalj su se najviše razvili zimski športovi. Mrkopalj posebno može biti ponosan na tradiciju skijanja koja je u zadnje vrijeme poprima i profesionalniji karakter. Skijališta u Begovu Razdolju i Sungeru su oduvijek bila značajan preduvjet za razvoj ovog športa. Konačnoj popularizaciji skijanja je pridonijela i revitalizacija skijališta Čelimbaša na kojem je uređeno čak 3 kilometra staze. Nedavno je izgrađen i jedinstveni biatlon centar Zagmajna koji pridonosi i razvoju nordijskog načina skijanja. Svi ovi potezi daju zaključiti da je Općina Mrkopalj na dobrom putu da postane i najvažniji skijaški centar u Hrvatskoj. Ipak, da se takav izvrstan potencijal i ostvari potrebno je poraditi i na kompletnoj infrastrukturi koja bi bila nužna da bi takav projekt i egzistirao.

Zbog svoje izrazito pogodne površine za razvoj športskih i rekreacijskih aktivnosti na području Općine Mrkopalj se izdvajaju četiri veće površine:

- Skijaški Centar Mrkopalj sa svojih sedam skijališta
  - skijalište Prenka (Brestova Draga)
  - skijalište Čelimbaša
  - skijalište Maj
  - skijalište Jukina Kosa
  - skijalište Klobučarev vrh
  - skijalište Pod Višnjevicu
  - skijališta Mlačica i Bijela Kosa

- Biatlon centar »Zagmajna«
- Športsko rekreacijski centar »Begovo Razdolje«
- Športsko rekreacijsko područje »Tri poljane«

Skijaški centar Mrkopalj se smatra i dijelom HOC »Bjelolasica« dok je biatlon centar nedavno dovršen i u sklopu njega djeluje i športski klub za biatlon. Međutim u športsko rekreacijskim područjima »Begovo Razdolje« i »Tri poljane« već duže vrijeme je u planu i izgradnja zatvorenih športskih građevina sa dodatnim sadržajima koji bi definitivno obogatili turističku ponudu ove Općine čime bi se dobila izvrsna podloga za razvoj športskog turizma.

Tablica 21. Pregled značajnih športskih klubova u Općini Mrkopalj

Naziv kluba	Vrsta športa
Biatlon klub »Gorski Kotar«	Biatlon
N.K. »Mrkopalj«	Nogomet

Izvor: Popis športskih klubova, 2007. godina

Biathlon klub »Gorski Kotar«

U 2004. godini osnovan je biatlon klub koji je u vrlo kratkom vremenu postao popularan. Danas broji 58 članova a među njima ima i značajnih uspjeha kao što su prvo i treće mjesto na Hrvatskom pokalu u biatlonu održanom 2005. i 2007. godine. Također je klub osvojio i 1. mjesto na prvenstvu Hrvatske u biatlonu. Klub se financira iz proračuna Općine Mrkopalj i sponzora, ali da bi iskoristio potencijal ovog kluba koji može predstavljati i Hrvatsku na svim nekim europskim natjecanjima potrebno je klubu pružiti i veću financijski potporu.¹¹

Slika 7. Biatlon centar »Zagmajna«

N.K. »Mrkopalj«

Nogometni klub »Mrkopalj« je osnovan još 1935. godine i danas broji preko 60 članova. Klub koristi prostorije koje su u vlasništvu Općine te nema zaposlenih. Unutar prostorija kluba potrebno je prije svega urediti svlačionice i urediti ogradu oko stadiona i tribina. Financijska sredstva za funkcioniranje kluba dolaze iz proračuna Općine Mrkopalj.¹²

¹⁰ **Izvor:** Službene internet stranice Općine Mrkopalj

¹¹ **Izvor:** Obrazac za športsko-rekreacijske klubove, 2007. godina

¹² **Izvor:** Obrazac za športsko-rekreacijske klubove, 2007. godina

2.2.5. Zdravstvo i socijalna skrb

Zdravstvo

Općina Mrkopalj, kao jedinica lokalne samouprave sa svim utvrđenim pravima i obvezama osigurava uvjete osiguranja zdravstvene zaštite preko ambulante opće medicine Dom zdravlja »Dr. Josip Kajfeš« i to u privatnoj praksi. Dio izvora sredstava za funkcioniranje ovih institucija dolazi iz godišnjih ugovora koji se sklapaju sa Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje. Sekundarna i tercijarna zaštita osigurana je u Gradu Delnice i Gradu Rijeka. Trenutni kapaciteti u zdravstvu zadovoljavaju potrebe za primarnom zaštitom iako je uskoro potrebno podizanje kvalitete zdravstvenih usluga i opremljenosti prostora u postojećem objektu.¹³

Dom zdravlja »Dr. Josip Kajfeš«

Dom zdravlja u Općini Mrkopalj djeluje u privatnoj praksi. Zgrada ambulante je sagrađena 1982. godine i danas broji svega dvoje zaposlenih; dr. opće medicine i jednu medicinsku sestru. Trenutno se ništa ne adaptira ni preuređuje u ambulanti iako postoji potreba za manjim uređenjima unutarnjih prostorija. Ambulanta pokriva čitavo područje grada. Kako bi se osigurala veća kvaliteta života i zdravlja Primorsko goranska županija u svojim programima i predlaže preventivne preglede osoba starijih od 50 godina. Prema mišljenju djelatnika ambulanta je tek djelomično opremljena u skladu s propisanim instrumentiranjem od strane Ministarstva zdravstva.¹⁴

Socijalna skrb

U skladu sa ispunjenjem osnovnih životnih potreba na području Općine Mrkopalj ne djeluje još uvijek niti jedna ustanova u funkciji socijalne skrbi. Tek na području

Grada Delnice djeluje Crveni križ čija je zadaća zbrinjavanje socijalno najugroženijeg stanovništva. Ipak prema Prostornom planu Općine Mrkopalj u planu je izgradnja doma za starije i nemoćne¹⁵ u naselju Tuk Mrkopaljski.

2.2.6. Vatrogasna zaštita

Općina Mrkopalj već dugi niz godina ima osiguranu vatrogasnu zaštitu kroz dobrovoljno vatrogasno društvo »Mrkopalj« koje se brine za cijelo područje ove jedinice lokalne samouprave.

DVD »Mrkopalj«

Društvo je osnovano još davne 1898. godine i danas broji cca 50 članova. Trenutno je u fazi adaptacija prostora oko vatrogasnog doma ali je isto tako potrebno i urediti i potkrovlje koje se može prilagoditi i za stanovanje. Prema riječima zaposlenika u tijeku je i nabavka novog vatrogasnog vozila koje bi trebalo osigurati kvalitetan vozni park. Za pravilno funkcioniranje ovog vatrogasnog društva nužno je što prije nabaviti navalno vozilo. Za sada su u voznom parku vozila TAM 5500 i Jumper marke Citroen. Također, potrebno je i osigurati i adekvatnu obuču i odjeću za vatrogasce.

Za područje Općine Mrkopalj postoji i procjena ugroženosti od požara a prema informaciji iz društva godišnji broj intervencija iznosi oko 5 do 10 puta. Naravno, društvo je zaduženo za cijelo područje Općine Mrkopalj. Prema pravilniku o minimalnoj opremljenosti DVD-a utvrđeno je da ovo dobrovoljno vatrogasno društvo udovoljava postavljenim kriterijima. Zbog starije dobne strukture članova društva u planu je uskoro i osposobljavanje mladih dočasnika kao i formiranje ženske jedinice vatrogasaca.¹⁶

2.2.7. SWOT analiza društvenih djelatnosti

Prednosti	Nedostaci
Kultura <ul style="list-style-type: none"> ● Bogato prirodno naslijeđe općine ● Raznolika kulturno spomenička baština spojena sa prirodnim naslijeđem Šport <ul style="list-style-type: none"> ● Kvalitetan športski potencijal kod skijaških športova ● Mogućnost priprema športaša u prirodnom okruženju Obrazovanje <ul style="list-style-type: none"> ● Dobro organiziran sustav predškolskog odgoja i osnovnoškolskog sustava Zdravstvena zaštita i socijalna skrb <ul style="list-style-type: none"> ● Kapaciteti zdravstvene zaštite zadovoljavaju potrebe stanovništva 	Kultura <ul style="list-style-type: none"> ● Nedostatak financijskih sredstava u svim kulturno umjetničkim sferama ● Nedostatak adekvatnih prostorija za obavljanje aktivnosti društava Šport <ul style="list-style-type: none"> ● Nedostatak športskih objekata za dvoranske športove Obrazovanje <ul style="list-style-type: none"> ● Zastarjeli objekti, namještaj i oprema u obrazovnim ustanovama (osnovne i srednje škole) Zdravstvena zaštita i socijalna skrb <ul style="list-style-type: none"> ● Nedostatak specijalističkih ordinacija na području općine ● Velika ovisnost o ambulanti opće medicine koja je u privatnoj praksi ● Nepostojanje institucije u funkciji socijalne skrbi

¹³ Izvor: Prostorni plan Općine Mrkopalj, 2004. godina

¹⁴ Izvor: Obrazac za ambulantu, 2007. godina

¹⁵ Izvor: Prostorni plan Općine Mrkopalj, 2004. godina

¹⁶ Izvor: Obrazac za dobrovoljno vatrogasno društvo, 2007. godina

Prilike	Prijetnje
<p>Kultura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mogućnost iskorištenja potencijala prirodnih ljepota ovog kraja u svrhu kvalitetne turističke ponude <p>Šport</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organizacija i što kvalitetnija promocija Mrkoplja kao skijaškog centra • Gradnja nekoliko skijališta u Gorskom kotaru • Gradnja dvorane za klupske sportove u Delnicama <p>Obrazovanje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Trend reforme i unapređenje školstva <p>Zdravstvo</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bolje opremanje zdravstvenih ustanova i poboljšanje zdravstvenog standarda • U planu izgradnja doma za starije i nemoćne osobe 	<p>Kultura</p> <ul style="list-style-type: none"> • Iščekivanje kulturnog potencijala zbog nedovoljno obrađene pažnje na kulturne vrijednosti <p>Obrazovanje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nepostojanje srednjoškolskog obrazovanja <p>Zdravstvena zaštita i socijalna skrb</p> <ul style="list-style-type: none"> • Neadekvatna organizacija sustava uslijed koje se gubi kontrola nad zbrinjavanjem bolesnih i onih kojima je potrebna socijalna skrb

2.3. Zaštita okoliša

Pod pojmom zaštita okoliša podrazumijeva se:

- cjelovito očuvanje visoke kvalitete okoliša
- očuvanje prirodnih zajednica te
- racionalno korištenje prirodnih izvora i energije

Integralni i održivi razvitak je postavljen kao cilj pred svaku jedinicu lokalne samouprave na području Republike Hrvatske. Planiranjem ukupnog razvoja se takav cilj i postiže. Održivi razvitak mora postati dominantna odrednica u svim strategijama razvoja.

Integralni razvitak se ne može poistovjetiti sa ostvarivanjem samo:

- gospodarskih
- socijalnih, društvenih i
- ekoloških ciljeva

već je to ostvarenje jednog cilja koji integrira sve troje.

Integracijom svih ciljeva moguće je na bilo kojoj razini kombinirati kratkoročni gospodarski razvitak u tranzicijskim zemljama kao što je Hrvatska.

Jačanje gospodarskog razvitka je neophodno da bi sam proces održivog razvitka bio i pokrenut.

Iako postoje različiti vremenski okviri, a stoga i razni pritisci na čimbenike, razvojna nastojanja ne smiju biti usmjerena samo na goruće probleme, nego od samog početka trebaju uzimati u obzir i društvene i ekološke aspekte. U protivnom, nastojanja da se zaobiđu gospodarski problemi ugrožavaju održivost razvitka što nadalje znači da ja važno u razvoju bilo koje države, regije ili jedinice lokalne samouprave uključiti ciljeve zaštite okoliša.

Za zemlje koji su kandidati za ulazak u EU se smatra da povećana potrošnja i promjena standarda življenja vjerojatno dodatno opteretiti ionako preopterećene sustave gospodarenja otpadom i komunalnu infrastrukturu.

Kako su lokalne vlasti često upravo one koje nose teret provedbe zahtjeva zakonodavstva EU-a o otpadu, namjerava se poboljšati njihova uključenost u pripremu zakonodavstva i pružiti podršku njihovoj međusobnoj razmjeni iskustava i najboljih praksi.

Potrebno je prilikom planiranja razvoja očuvati razvojni potencijal Općine Mrkopalj, a to je moguće samo na način da se prostor/okoliš koristi planirano i racionalno, te da se na području Mrkoplja osigura kvalitetan život i gospodarski razvoj.

Prostornim planom su utvrđeni ciljevi i interesi koji su važna determinanta razvoja na području Općine Mrkopalj. Potrebno je imati na umu činjenicu da korištenje prostora treba osigurati sanaciju, zaštitu i unapređenje stanja u kojem se okoliš nalazi.

2.3.1. Odlaganje čvrstog otpada

Nacionalna strategija zaštite okoliša i Nacionalni plan djelovanja na okoliš utvrdili su da je neodgovarajuće gospodarenje otpadom sadašnji najveći problem zaštite okoliša RH. Neuređeni sustav gospodarenja otpadom negativno se odražava na sastavnice okoliša kao što su:

- voda,
- zrak,
- more,
- klima i
- ljudsko zdravlje

Osobito su ugrožene podzemne vode koje su glavni izvor zaliha pitke vode i temeljni nacionalni resurs.

Za rješavanje problema u ovoj domeni potrebno je izgraditi i urediti cjeloviti sustav gospodarenja otpadom RH kako bi se:

- uklonio odbačeni otpad
- sanirala postojeća neuređena odlagališta koja ugrožavaju okoliš i zdravlje ljudi
- i najvažnije učinkovito upravljalo tokovima različitih vrsta otpada, od proizvođača otpada do njegovog sigurnog odlaganja

Postoje 22 pravna instrumenta koja određuju i reguliraju postupanje s otpadom te uspostavu i rad postrojenja za zbrinjavanje otpada. Od njih su najvažniji Zakon o otpadu, 4 pravilnika (o vrstama otpada s katalogom otpada, uvjetima postupanja s otpadom i postupanja s ambalažnim otpadom) te jedna uredba (o uvjetima za postupanje s opasnim otpadom). Uz to, za komunalni je otpad važan i Zakon o komunalnom gospodarstvu.

Vrste otpada za zbrinjavanje su:

- Komunalni otpad je otpad iz kućanstva; otpad koji nastaje čišćenjem javnih i prometnih površina; otpad sličan otpadu iz kućanstva koji nastaje u gospodarstvu, ustanovama i uslužnim djelatnostima.

- Glomazni otpad iz kućanstva se sastoji od kućanskih aparata, dijelova putničkih automobila, automobilskih guma, pokućstva, većih elektroničkih aparata i sličnih proizvoda koji su postali otpad.

- Zeleni otpad je otpad nastao košnjom trave, obrezivanjem drveća, čišćenjem korova, lišća, otpad iz vrtova, voćnjaka i vinograda i drugi otpad biljnog porijekla podesean za kompostiranje.

- Građevinski otpad je otpad od iskopa, otpad s gradilišta, otpad od rušenja, lomljeni materijal od razgradnje i rekonstrukcije cesta i slično.

• Industrijski otpad je onaj otpad koji nastaje u proizvodnim procesima u industriji, gospodarstvu ili obrtu, a po sastavu i svojstvima se razlikuje od komunalnog otpada.

• Tehnološki otpad je popularno i neformalno ime za elektroničke proizvode na »izdisaju radnog vijeka« i ubraja se u opasne otpade zbog niza štetnih kemijskih spojeva. Riječ je o otpadu koji se sastoji od više od tisuću raznih materijala, od kojih su neki vrlo visoke razine toksičnosti i istog reciklažnog potencijala, pa se, primjerice, spaljivanjem plastičnih materijala računala stvara otrovni plin dioksin.

• Opasni otpad je svaki otpad koji sadrži tvari koje imaju neko od slijedećih svojstava: eksplozivnost, reaktivnost, zapaljivost, nadražljivost, štetnost, toksičnost, infektivnost, kancerogenost, mutagenost, teratogenost, ekotoksičnost, svojstvo oksidiranja, svojstvo nagrizanja i svojstvo otpuštanja otrovnih plinova kemijskom reakcijom ili biološkom razgradnjom. Komunalni, industrijski, ambalažni, građevni, električki i elektronički otpad i otpadna vozila svrstavaju se u opasni otpad ako imaju neko od svojstava opasnog otpada.

• Neopasni otpad je otpad koji nema neko od svojstava opasnog otpada.

Gospodarenje otpadom uključeno je u sve razine - nacionalna, regionalna, lokalna i mjesna, te u gotova sva područja gospodarstva - proizvodnje, potrošnje i svakodnevnog života, te uključuje veliki broj raznovrsnih sudionika te će iz tih razloga sve jedinice lokalne samouprave imati određenu ulogu u procesu gospodarenja otpadom na svojoj razini što će predstavljati dio nacionalnog uređenja gospodarenja otpadom.

Uloga Primorsko goranske županije i jedinica lokalne samouprave te samim time i Općine Mrkopalj u procesu gospodarenja sa otpadom je navedena u slijedećim prikazima:

Sudionici gospodarenja otpadom:

Regionalna razina - Županijske vlasti / Grad Zagreb:

- Donošenje »Planova gospodarenja otpadom« (na regionalnoj razini)

- Određivanje lokacija u prostornim planovima i izdavanje dozvola za odlagališta neopasnog i inertnog otpada

- Osiguravanje uvjeta i provedba mjera za gospodarenje proizvodnim, ambalažnim, građevinskim i drugim otpadom

- Izdavanje odgovarajućih dozvola

- Prikupljanje podataka o otpadu (Katastar emisija u okoliš - KEO i dr.)

Lokalna i mjesna razina - Lokalne vlasti (općine i gradovi):

- Donošenje »Planova gospodarenja otpadom i određivanje lokacija u prostornim planovima« (na lokalnoj razini)

- Provedba Mjera za gospodarenje komunalnim otpadom

- Prikupljanje i dostavljanje podataka

Proizvođači i uvoznici proizvoda i otpada:

- Pravne i fizičke osobe aktivnošću kojih nastaje otpad (kućanstva, gospodarstvo, javni sektor) sudjeluju u sustavu gospodarenja otpadom na razini države, jedinice regionalne i lokalne samouprave ovisno o načinu i stupnju organiziranosti, te znanju, svijesti i informiranosti

- Donošenje planova gospodarenja otpadom

- Dostavljanje podataka odgovarajućim tijelima

Planski dokumenti gospodarenja otpadom koji jesu/ će morati biti izrađeni (prema Zakonu o otpadu) su:

• Strategija gospodarenja otpadom RH

• Županijski (regionalni) plan gospodarenja otpadom

• Gradski tj. općinski Plan gospodarenja otpadom te

• Plan gospodarenja otpadom proizvođača otpada

Prema Nacionalnoj strategiji upravljanja otpadom biti će izgrađeno 10-tak Regionalnih centara za gospodarenje otpadom (za komunalni i neopasni otpad) u sklopu kojeg će se nalaziti i izgrađeno Sabirno mjesto za opasni otpad kojem će gravitirati sve regije i jedinice lokalne samouprave koje će prema planu upravljanja biti usmjerene na taj regionalni centar. Na ovaj način će se obuhvatiti sustavno sakupljanje otpada, smanjiti nekontrolirani broj odlagališta otpada i direktno investirati u očuvanje okoliša. Centar će imati za funkciju izgraditi fizičku infra i suprastrukturu u domeni prikupljanja i obrade otpada (komunalnog i tehnološkog), što je osnova za uspostavljanje sustava gospodarenja otpadom.¹⁷

Kao posljedica regionalnog plana gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave će biti u obvezi izraditi Plan gospodarenja otpadom za svoje područje koje mora biti usklađeno sa Strategijom i Planom gospodarenja otpadom RH te sa Strategijom zaštite okoliša Republike Hrvatske i programima zaštite okoliša.

Plan gospodarenja otpadom grada, odnosno općine, pa tako i Općine Mrkopalj, prema zakonu treba sadržavati:

• mjere odvojenog skupljanja komunalnog otpada,

• mjere za upravljanje i nadzor odlagališta za komunalni otpad,

• popis otpadom onečišćenog okoliša i neuređenih odlagališta,

• redosljed aktivnosti sanacije neuređenih odlagališta i otpadom onečišćenog okoliša,

• izvore i visinu potrebnih sredstava za provedbu sanacije.¹⁸

Ovaj plan mora donijeti gradsko tj. općinsko vijeće. Poglavarstvo grada i općine dužna su jednom godišnje, do 30. travnja tekuće godine za prethodnu godinu, podnijeti gradskom, odnosno općinskom vijeću Izvješće o izvršenju Plana gospodarenja otpadom, a poglavito o provedbi utvrđenih obveza i učinkovitosti poduzetih mjera.

Otpad čija se vrijedna svojstva mogu iskoristiti mora se odvojeno skupljati i skladištiti kako bi se omogućilo gospodarenje tim otpadom. Opasni otpad mora se skupljati, skladištiti i prevoziti odvojeno, svaka vrsta opasnog otpada za sebe i odvojeno od neopasnog i komunalnog otpada.

Što se tiče industrijskog otpada unutar određene jedinice lokalne samouprave proizvođač otpada namijenjenog zbrinjavanju može vlastiti proizvedeni otpad privremeno skladištiti na za to namijenjenom prostoru unutar svog poslovnog prostora i to najduže godinu dana računajući od dana proizvodnje tog otpada.

Proizvođači proizvoda moraju planirati svoju proizvodnju proizvoda i ambalažu za proizvode na način da se proizvodnja unapređuje primjenom čistih tehnologija, te na način koji omogućuje učinkovitu uporabu materijala i energije, potiče ponovnu uporabu i reciklažu proizvoda i uzima u obzir najprimjereniji postupak uporabe, obrade i odlaganje proizvode kojem je istekao rok trajanja kako bi se nepovoljni utjecaj na okoliš sveo na najmanju moguću mjeru. Proizvođači moraju koristiti sirovine i materijale, poluproizvode i ambalažu koji smanjuju uporabu energije i materijala i čijim se korištenjem smanjuje nastajanje otpada.

¹⁷ Izvor: Regionalni operativni program Primorsko-goranske županije, 2006. godina

¹⁸ Izvor: Nacionalna strategija zaštite okoliša, 2002. godina i Zakon o otpadu, 2004. godina

Odgovornosti općine i grada

U skladu s Nacionalnom strategijom gospodarenja otpadom općine i gradovi su dužni:

- Izraditi Prostornim plan kojim se utvrđuju lokacije za građenje i postrojenja za gospodarenje otpadom
- donositi Planove gospodarenja otpadom, usklađene s državnim planom gospodarenja otpadom
- organizirati sakupljanje i sigurno odlaganje (komunalnog) otpada u skladu sa standardima i planom gospodarenja otpadom općine/grada
- sustavno educirati i informirati lokalne upravne strukture i stanovništvo
- omogućiti odvojeno sakupljanje sekundarnih sirovina i bio-otpada
- organizirati prijevoz do centara za gospodarenje otpadom
- dostavljati podatke, izvještaje u skladu s propisima
- stimulirati kupovanje ekološki prihvatljivih proizvoda

Postojeće stanje u Općini Mrkopalj

Komunalni otpad

Komunalni otpad u Općini Mrkopalj se odlaze na odlagalište »Mrzle Drage« na način kako je to propisano važećim zakonskim propisima. Bitno je spomenuti da lokalna samouprava također zahtijeva i izgradnju reciklažnog dvorišta na području ovog odlagališta iako to nije predviđeno Županijskim planom. Prema Prostornom planu nakon uspostave županijskog sustava gospodarenja otpadom pristupit će se i sanaciji ovog odlagališta.

Ovo odlagalište je legalno odlagalište iako ne postoji protupožarna zaštita a ni čuvarska služba.

Prema »Pravilniku o ambalaži i ambalažnom otpadu« (NN 97/05) ambalažni otpad se sakuplja od strane lokalnog stanovništva i odnosi u trgovine koje refundiraju sa 0,50 kn po ambalaži.

Glomazni otpad

Glomazni otpad se odlaze na području Grada Delnice (odlagalište Sović Las) i za njegov odvoz je zadužen Komunalac koji to čini dva puta godišnje. Dakle, u Općini Mrkopalj ne postoje specijalizirana mjesta prihvata ovakve vrste otpada pa onda niti ne postoje vozila za prikupljanje glomaznog otpada.

Prema mišljenju čelnih ljudi iz Općine Mrkopalj ne postoje značajniji industrijski onečišćivači okoliša. Prema tome ne postoje ni adekvatni podaci o ovoj vrsti otpada. Opasni otpad također nema utjecaja na očuvanje okoliša u Općini Mrkopalj. Sukladno tome, ne postoji ni prihvatilište za ovakvu vrstu otpada.¹⁹

2.3.2. Ispust otpadnih voda

U Hrvatskoj se pročišćava vrlo mali dio otpadnih voda, tako da su u panonskom području hrvatske rijeke najčešće u cijelom toku za jednu razinu kvalitete ispod željene, uglavnom zbog bakterijskog onečišćenja (zbog izravnog ispuštanja otpadnih voda iz domaćinstava i poljoprivrednih uzgojnih jedinica).

Na cijelom području Hrvatske sustav odvodnje je građen prvenstveno u naseljima koja imaju status grada, središtima općina ili za potrebe gospodarskih pogona. Na kanalizacij-

ski sustav je priključeno šezdesetak posto stanovnika (1998. godine). Industrijske otpadne vode često se ispuštaju u kanalizaciju (30% u 1996. godini) ili u vodo-tijekove, u mnogo slučajeva bez odgovarajuće prethodne obrade.

Republika Hrvatska ima vrlo mali broj uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. Čak ni Zagreb nema izgrađen centralni uređaj za pročišćavanje voda. Postrojenja za obradu otpadnih voda na jadranskoj obali dijelom su modernizirana, posebno u ljetovalištima. Veliki gradovi, osim djelomično Rijeke gdje je nedavno izgrađeno novo postrojenje za obradu komunalnih otpadnih voda, u pravilu nemaju adekvatne uređaje.

Svojevrsna iznimka je Istarska županija, koja prednjači u ovom aspektu.

Najveći dio obrađenih otpadnih voda u RH (81% u 1997. godini) obrađuje se samo mehanički. Oko 6% od obrađivanih otpadnih voda obrađuje se biološki, a 13% se podvrgava predobradi u industriji.

U Općini Mrkopalj je potrebno što prije riješiti problem odvodnje otpadnih voda definiranjem sustava koji će prije svega zaštititi izvorišta voda i očuvati kvalitetu površinskih i podzemnih voda na širem području. Potrebno je redefiniirati već sad zastarjela projektna rješenja koje se odnose na odvodnju sanitarne i oborinske vode u razdijeljenom sustavu. Definitivnu varijantu odvodnje opasnih voda potrebno je prikazati idejnim projektom. Izgradnjom kanalizacijskog sustava i kolektorske mreže skupa sa uređajima za pročišćavanje vode će se osigurati željena kvaliteta života i okoliša.

2.3.3. Onečišćenje prirodnih resursa

Prema »Nacionalnoj strategiji zaštite okoliša« prirodnim resursima se smatraju zrak i njegova kakvoća, voda, more i tlo. Isti mogu biti onečišćeni različitim negativnim društvenim čimbenicima i to najčešće divljim odlagalištima i ispuštanjem nepročišćenih otpadnih voda u akvatorij.

2.3.3.1. Onečišćenje voda

Onečišćenje voda je promjena kakvoće voda, koja nastaje unošenjem, ispuštanjem ili odlaganjem u vode hranjivih i drugih tvari, toplinske energije, te drugih uzročnika zagađenja, u količini kojom se mijenjaju svojstva voda u odnosu na njihovu ekološku funkciju i namjensku uporabu.²⁰

Najčešći problemi u očuvanju čistih voda na razini države uključuju:

- Postojeća razina onečišćenja voda (onečišćenje izvorišta voda, podzemnih i površinskih voda koje se koriste za opskrbu voda),
- Stalno povećanje razine onečišćenja voda što uključuje:
  - a) nedostatak uređaja za pročišćavanje komunalnih i industrijskih otpadnih voda
  - b) slabo funkcioniranje izgrađenih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda
  - c) nedostatna veličina kanalizacijskih sustava
    - Povremena intenzivna zagađenja (akcidentne situacije)
    - Nadzor nad provođenjem propisa zaštite voda je izdvojen od općeg nadzora nad provođenjem zaštite okoliša.

¹⁹ Izvor: Odgovori na pitanja iz općine, 2007. godina

²⁰ Izvor: Državni plan za zaštitu voda, 2005. godina

2.3.3.2. Onečišćenje zraka

U Hrvatskoj su od 1990. godine smanjene emisije u zrak iz najvećih izvora zagađivanja zraka (stacionarni i mobilni izvori), a posljedica je to opće gospodarske recesije i gospodarske preobrazbe.

Najviše zagađenja izazivaju procesi izgaranja i promet.

Trenutno zrak na području Općine Mrkopalj onečišćuje neugodan miris otpadnih voda, divljih odlagališta, te ispusti prometnih vozila.

Kako bi se izbjegla veća oštećenja i minimizirala postojeća, potrebno je uvesti određene mjere zaštite:

- veći proizvodni pogoni moraju imati uređaje za pročišćavanje ispušnih plinova prije njihovog ispuštanja u zrak
- potrebno je ložišta na kruta i tekuća goriva koristiti racionalno i upotrebljavati gorivo s dozvoljenim postotkom sumpora
- povijesne jezgre naselja potrebno je rasteretiti od prometa, osim interventnih, dostavnih i službenih vozila te vozila stanara

Općina Mrkopalj spada u prvu kategoriju prema onečišćenju zraka što znači da preporučene vrijednosti kvalitete zrake nisu prekoračene.²¹

2.3.3.3. Onečišćenje tla te degradacija zemljišta i poljoprivrednog potencijala

Od ukupne površine kopna Republike Hrvatske (5.654.526 ha) poljodjelsko tlo čini 57,95%, šumsko 34,43% i neplodno (tlo tehničke namjene) 7,62%.

Površine poljodjelskih tala u Hrvatskoj su u stalnom smanjenju. Ukupna površina poljodjelskih tala (oranica, vrtova, voćnjaka i livada, pašnjaka, ribnjaka, tršćaka i bara) iznosila je 1976. godine 3.306.837 ha, dok je u 1997. godini bila 3.016.000 ha.

Stanje humizacije poljodjelskih tala također nije povoljno. Gospodarski najvažnija poljodjelska tla na području Slavonije i Baranje koja zauzimaju više od polovice naših oranica, imaju u svojem oraničnom sloju prosječno 2,1 do 2,8% humusa, što je približno dva puta manje od sadržaja humusa u analognom šumskom tlu.

Tako nepovoljan nalaz stanja humanizacije poljodjelskih tala pripisuje se u prvom redu prošlom dugotrajnom razdoblju nekontrolirane i intenzivne agrotehnike te grabežljivog iskorištavanja naših tala.

Šumska tla su relativno dobro očuvana, sa visokim stupnjem humusa, iako je i u njima prisutan pad sadržaja humusa od oko 40%.

U Općini Mrkopalj poljoprivredna tla su podijeljena u kategorije zaštite:

- Zemljišta prve kategorije zaštite ili »vrijedno obradivo tlo«
- Zemljišta druge kategorije zaštite ili »obradivo tlo«
- Zemljišta treće i četvrte kategorije zaštite ili »ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište«

Najplodnije tla u općini su zasigurno Mrkopaljsko i Sunigersko polje i kao takve ih je prije svega potrebno zaštititi od prenamjene iz razloga što Mrkopalj ionako već oskudijeva sa zemljištima visokog boniteta. Mrkopaljsko i Sunigersko polje prema navedenoj kategorizaciji spada u zemljište prve kategorije.

Također je potrebno i zaštititi i poljoprivredna zemljišta koja spadaju u drugu kategoriju zaštite, tj. u obradiva tla. To se odnosi na područje Matić poljane, Okruglice, Vrbovske i Duge Poljane te livada i pašnjaka koja se nalaze na području Višnjevce, oko Begovog Razdolja i Poljica.

2.3.4. SWOT analiza zaštite okoliša

Prednost	Nedostaci
<ul style="list-style-type: none"> • Nepostojanje većih industrijskih zagađivača • Komunalac iz Grada Delnica vrši sakupljanje prijevoz i deponiranje glomaznog otpada • Postojanje izvorišta pitke vode • Visoka kvaliteta zraka 	<ul style="list-style-type: none"> • Nepostojanost Projekta kojim se saniraju divlja odlagališta na području Općine Mrkopalj • Nepostojanje »Plana gospodarenja otpadom grada« na lokalnoj razini • Ne postoji sustav reciklaže otpada koji bi pretvarao otpad u sekundarne sirovine • Sustav za pročišćavanja otpadnih voda je tek u planu • Nepostojanje adekvatnog odlagališta za opasni otpad • Odlaganje otpadnih voda u neadekvatne septičke jame koje zagađuju podzemne vode i okoliš
Prilike	Prijetnje
<ul style="list-style-type: none"> • Izgradnja Regionalnog odlagališta otpada • Izgradnja kanalizacijske mreže s pročišćivačima (što bi imalo pozitivan učinak u očuvanju vodnih resursa) • Edukacija lokalnog stanovništva o važnosti očuvanja i zaštite okoliša • Povlačenje sredstava iz EU fondova za projekte zaštite okoliša • Uskladiti standarde odlagališta sa standardima EU legislative 	<ul style="list-style-type: none"> • Povećanje broja divljih odlagališta čime se ugrožava kvaliteta prirodnih resursa; vode, tla i zraka • Neadekvatan tretman otpadnih voda • Povećanje cijena komunalnih usluga

2.4. Institucije

Na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN. br. 109/07.) koji uređuje područno ustrojstvo Republike Hrvatske formirano je 20 županija, 127 gradova, 429

općina i Grad Zagreb, kao posebna teritorijalna i upravna jedinica, kojoj se ustrojstvo uređuje Zakonom o Gradu Zagrebu.

Uz gore spomenuti zakon, zakone vezane za sustav državne uprave u županijama te zakon o lokalnoj upravi

²¹ **Izvor:** Prostorni plan Općine Mrkopalj, 2004. godina

i samoupravi, pravni okvir za funkcioniranje Općine Mrkopalj kao jedinice lokalne samouprave daju:

- Poslovnik Općinskog vijeća Općine Mrkopalj
- Statut Općine Mrkopalj

Na temelju članka 24. Zakona o prostornom planiranju (NN 76/07) te članka 9. gore navedenog Statuta, donesen je iznimno važan dokument za planiranje u prostoru - Prostorni plan uređenja Općine Mrkopalj. Isti uređuje oblike i načine iskorištavanja prostora poštujući karakteristike »održivog razvoja« na području Općine Mrkopalj te predstavlja dugoročnu osnovu uređenja prostora uzimajući u obzir sve specifičnosti područja određenog granicama obuhvata Plana.

Na svojoj redovnoj sjednici 28. srpnja 2006. godine, Hrvatski sabor je donio Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (N.N., br. 86/06) koji određuje područno ustrojstvo Republike Hrvatske. Na temelju tog zakona formirano je 20 županija, 127 gradova i 429 općina. Grad Zagreb, kao glavni grad Republike Hrvatske, posebna je i jedinstvena, teritorijalna i upravna jedinica, kojoj se ustrojstvo uređuje Zakonom o Gradu Zagrebu.

2.4.1. Struktura državne administracije

Radom cjelokupne državne administracije Republike Hrvatske koordinira Vlada Republike Hrvatske preko 13 ministarstava, i to:

1. Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija,
2. Ministarstva financija,
3. Ministarstva obrane,
4. Ministarstva unutarnjih poslova,
5. Ministarstva pravosuđa,
6. Ministarstva gospodarstva, rada i poduzetništva,
7. Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka,
8. Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva,
9. Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva,
10. Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi,
11. Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa,
12. Ministarstva kulture, te
13. Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti.

Na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i državnih upravnih organizacija (NN br. 30/04), koji je donio Hrvatski sabor na sjednici 3. ožujka 2004. godine, struktura državne administracije u Republici Hrvatskoj uključuje sljedeće:

A. Središnje državne urede:

1. Središnji državni ured za upravu,
2. Središnji državni ured za e-Hrvatsku,
3. Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom,
4. Središnji državni ured za razvojnu strategiju,

B. Državne upravne organizacije:

1. Državna geodetska uprava,
  2. Državni hidrometeorološki zavod,
  3. Državni zavod za intelektualno vlasništvo,
  4. Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo (novoustrojeno),
  5. Državni zavod za statistiku,
  6. Državni inspektorat,
  7. Državni zavod za zaštitu od zračenja (novoustrojeno),
- te

8. Državna uprava za zaštitu i spašavanje (novoustrojeno)

Uz gore spomenute, u državne upravne organizacije se ubrajaju također i:

- razni Uredi Vlade Republike Hrvatske²²,
- Državne agencije,
- Komisije Vlade Republike Hrvatske,
- Pravne osobe pri Vladi Republike Hrvatske, te
- novoustrojeni Građanski servis Vlade Republike Hrvatske - »Otvorena vrata«.

U koordinaciji sa Ministarstvom, Državne upravne organizacije osnivaju vlastite područne urede i/ili ispostave ukoliko postoji potreba za istima. Zajedničke funkcije koje imaju područni uredi i/ili ispostave su da provode Zakon, donose provedbene propise, obavljaju upravni i inspekcij-ski nadzor te provode druge uprave i stručne poslove.

Sjedište Ureda državne uprave u Primorsko-goranskoj županiji je u Gradu Rijeci, Riva 10/III.

Za obavljanje poslova iz djelokruga Ureda državne uprave u Primorsko-goranskoj županiji uređuju se sljedeće unutarnje ustrojstvene jedinice:

1. SLUŽBA ZA ZAJEDNIČKE POSLOVE

Služba ima sljedeće unutarnje ustrojstvene jedinice:

- Odsjek za pravne i kadrovske poslove obavlja upravne i druge stručne poslove koji se odnose na nadzor nad zakonitošću općih akata predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravne, ustrojstvene i kadrovske poslove, poslove koji se odnose na vođenje sudskih postupaka, te uredske i druge poslove za Službenički sud u Rijeci.

- Pododsjek za računovodstvene poslove obavlja stručne poslove koji se odnose na materijalno - financijsko i računovodstveno poslovanje.

- Odsjek za informatičke poslove obavlja stručne poslove koji se odnose na održavanje računalnih sustava i mreža, njihovo upravljanje te unapređenje djelovanja informatičkih sustava.

- Odsjek za opće i pomoćno-tehničke poslove obavlja opće i pomoćno - tehničke poslove, te provodi nabavu roba, usluga i radova.

- Pododsjek pisarnice obavlja uredske poslove, a osobito primanje, otvaranje, pregledavanje i raspoređivanje pošte, upisivanje akata, njihovo arhiviranje i čuvanje.

2. SLUŽBA ZA GOSPODARSTVO

Služba ima unutarnje ustrojstvene jedinice:

- Odsjek za trgovačka društva i obrt obavlja sljedeće upravne i stručne poslove iz područja koje se odnose na industriju, brodogradnju, energetiku, rudarstvo, trgovinu, obrtništvo, vodno gospodarstvo, ribarstvo, promet i veze

- Odsjek za poljoprivredu, vodoprivredu, šumarstvo, lovstvo i pomorstvo obavlja upravne i inspekcijske poslove koji se odnose na poljoprivredu, vodoprivredu, šumarstvo i lovstvo, te upravni nadzor nad provedbom Zakona o pomorskom dobru i morskim lukama:

- Odsjek za turizam obavlja upravne i druge stručne poslove koji se odnose na gospodarstveni sustav ugostiteljstva i turizma.

- Odsjek za statistiku obavlja stručne poslove koji se odnose na statistiku sukladno Zakonu o državnoj statistici i pratećim propisima

²² Ovdje spada i Ured državne uprave u Primorsko-goranskoj županiji, sa sjedištem u Rijeci.

3. SLUŽBA ZA PROSTORNO UREĐENJE, ZAŠTITU OKOLIŠA, GRADITELJSTVO I IMOVINSKO-PRAVNE POSLOVE

Služba ima unutarnje ustrojstvene jedinice:

- Pododsjek za prostorno uređenje i zaštitu okoliša obavlja upravne i druge stručne poslove koji se odnose na prostorno uređenje i zaštitu okoliša;
- Pododsjek za graditeljstvo obavlja upravne i druge stručne poslove koji se odnose na graditeljstvo;
- Pododsjek za imovinsko-pravne poslove obavlja upravne i druge stručne poslove koji se odnose na izvlaštenja i druga ograničena vlasništva, uređenje vlasničko-pravnih odnosa i denacionalizaciju, rješava upravne stvari iz područja prijenosa optantske i strane imovine.

4. SLUŽBA ZA DRUŠTVENE DJELATNOSTI

Služba ima unutarnje ustrojstvene jedinice:

- Odsjek sanitarne inspekcije provodi inspekcijski nadzor iz područja sanitarne inspekcije.
- Pododsjek za zaštitu žrtava i sudionika rata obavlja upravne i stručne poslove iz područja zaštite civilnih žrtava iz Domovinskog rata, zaštite hrvatskih državljana sudionika II svjetskog rata, zaštite vojnih i civilnih invalida II svjetskog rata, zaštite osoba stradalih u obavljanju obveze vojne službe od 15. svibnja 1945. te članova njihovih obitelji.
- Pododsjek za rad i socijalnu skrb obavlja upravne i druge stručne poslove iz područja radnih odnosa, tržišta rada i odnosa sa sindikatima te iz područja zdravstvene zaštite i socijalne skrbi.
- Odsjek za prosvjetu i kulturu obavlja upravne i druge stručne poslove koji se odnose na prosvjetu, kulturu, informiranje, šport i tehničku kulturu, brigu o djeci i tjelesnu kulturu.
- Odsjek za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata obavlja upravne i druge stručne poslove koji se odnose na zaštitu prava i rješavanje o statusu člana obitelji poginulog, zatočenog ili nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji te hrvatskih branitelja kao i suradnju u poslovima u svezi s ekshumacijom i sahranom ostataka žrtava rata.

5. SLUŽBA ZA OPĆU UPRAVU

Služba ima unutarnje ustrojstvene jedinice:

- Odsjek za upravne poslove obavlja upravne i druge stručne poslove koji se odnose na udruge i popise birača
- Odsjek za osobna stanja građana obavlja upravne i druge stručne poslove koji se odnose na osobna stanja građana i poslove matičarstva, te evidencije o hrvatskom državljanstvu.

Za obavljanje poslova iz djelokruga Ureda državne uprave u Primorsko-goranskoj županiji izvan sjedišta ureda državne uprave osnovano je osam Ispostava županijskih ureda prema Uredbi o unutarnjem ustrojstvu ureda državne uprave u županijama (N.N. br. 21/02) od kojih je Ispostava u Delnicama nadležna za područje Općine Mrkopalj, te područje Lokve, Fužine, Skrad, Brod Moravice i Ravna Gora.

2.4.2. Struktura županijske administracije

Zakonom o lokalnoj samoupravi i upravi koji je donio Zastupnički dom Sabora Republike Hrvatske, na sjednici 29. prosinca 1992. (N.N. br. 90/02) vraćene su županije u naš pravni poredak, a gradovi i općine su postali jedinice lokalne samouprave.

Primorsko-goranska županija obuhvaća 14 gradova i 22 općine te 536 naselja u sastavu gradova i općina.

Na temelju Članka 20. Zakona o izmjenama i dopunama zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (N.N. br. 129/05), županija u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove od područnoga (regionalnog) značaja, a osobito poslove koji se odnose na:

- obrazovanje,
- zdravstvo,
- prostorno i urbanističko planiranje,
- gospodarski razvoj,
- promet i prometnu infrastrukturu,
- održavanje javnih cesta,
- planiranje i razvoj mreže obrazovnih, zdravstvenih, socijalnih i kulturnih ustanova,
- izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata vezanih uz gradnju te provedbu dokumenata prostornog uređenja za područje županije izvan područja velikoga grada,

● te ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

Posebnim zakonima odredit će se poslovi čije je obavljanje županija dužna organizirati te poslovi koje županija može obavljati.

U dijelu državne uprave na području Primorsko-goranske županije djeluju sljedeća tijela:

- Župan,
- Skupština Primorsko-goranske županije,
- Poglavarstvo Primorsko-goranske županije,
- Tajništvo Županije Primorsko-goranske,
- Služba za financije
- Upravni odjel za gospodarski razvoj i poljoprivredu,
- Upravni odjel za društvene djelatnosti,
- Županijski zavod za prostorno planiranje, razvoj i zaštitu okoliša.

Za obavljanje poslova iz djelokruga županije ustrojavaju se upravna tijela. Upravnim tijelima upravljaju pročelnici koje na temelju javnog natječaja i na prijedlog župana, imenuje Poglavarstvo.

● Upravni odjel za turizam, poduzetništvo i poljoprivredu

- Upravni odjel za pomorstvo, promet i veze
- Upravni odjel za proračun i financije
- Upravni odjel za obrazovanje, kulturu i sport
- Upravni odjel za upravljanje imovinom i opće poslove
- Upravni odjel za zdravstvenu zaštitu i socijalnu skrb
- Ured županije
- Županijski zavod za održivi razvoj i prostorno planiranje

Upravnim odjelima upravljaju pročelnici, zavodom ravnatelj, službom koja se ustrojava za rad Poglavarstva tajnik, a službom koja se ustrojava za rad Županijske skupštine tajnik Županijske skupštine.

U nastavku se analiziraju Godišnji obračuni Proračuna županije Primorsko-goranske za 2005., 2006. i Plan za 2007. godinu. Godišnji obračun Proračuna sadrži Račun prihoda i rashoda, te Račun financiranja.

Tablica 22. Godišnji obračuni Proračuna županije Primorsko-goranske za 2005, 2006. i Plan za 2007. godinu.

Kto.	Opis	Ostvarenje 2005	Index 2005/04	Ostvarenje 2006	Index 2006/05	Plan 2007	Index 2007/06
A.	RAČUN PRIHODA I RASHODA						
6	Prihodi poslovanja	242.884.042,00	107,41	286.921.318,00	118,13	309.920.764,00	108,02
7	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	360.510,00	2.315,12	70.000,00	19,42	50.000,00	71,43
3	Rashodi poslovanja	197.260.300,00	106,37	222.183.159,00	112,63	252.213.966,00	113,52
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	53.662.821,00	113,52	57.926.086,00	107,94	66.036.034,00	114,00
Σ	Ukupan manjak/višak prihoda (6+7-3-4)	-7.678.569,00		6.882.073,00		-8.279.236,00	
A.	RAČUN FINANCIRANJA						
8	Primici od financijske imovine i zaduživanja	7.431.568,00	145,64	3.395.044,00	45,68	1.971.000,00	58,06
5	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	7.212.992,00	155,39	7.225.199,00	100,17	1.750.000,00	24,22
Σ	Višak/ manjak primitaka od fin. imovine i obveza	218.576,00		-3.830.155,00		221.000,00	
C.	UKUPNO PRIHODI I PRIMICI 6+7+8	250.676.120,00	108,40	290.386.362,00	115,84	311.941.764,00	107,42
D.	UKUPNO RASHODI I IZDACI 3+4+5	258.136.113,00	108,75	287.334.444,00	111,31	320.000.000,00	111,37
E.	MANJAK/VIŠAK PRIHODA I PRIMITAKA (D-C)	7.459.993,00		-3.051.918,00		8.058.236,00	
F.	VIŠAK PRIHODA I PRIMITAKA - PRENESENI	12.466.311,00	67,09	5.006.318,00	40,16	8.058.236,00	160,96
H.	PRIHODI I PRIMICI ZA SLJEDEĆE RAZDOBLJE (F-E)	19.926.304,00		1.954.400,00	9,81	16.116.472,00	824,63

Izvor: MINISTARSTVO FINACIJA- RH, DRŽAVNA RIZNICA, Sektor za pripremu proračuna, Odjel za financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, 2007. godina

Iz prethodne tablice Godišnjeg obračuna Proračuna županije može se zaključiti:

- Prihodi poslovanja kao glavne stavke proračuna županije imaju tendenciju rasta i to prosječnu godišnju stopu rasta od 11,19 %,
- Prihodi od prodaje nefinancijske imovine nakon 2005. godine bilježe progresivan pad, kao posljedicu pada prodaje prihoda od zemljišta
- Rashodi poslovanja kao jedne od glavnih stavki proračuna imaju gotovo jednaku tendenciju rasta i to prosječnu godišnju stopu rasta od 10,84 %,
- Rashodi za nabavu nefinancijske imovine također slijede isti trend i to prosječna godišnja stopa rasta iznosi 11,82 %,

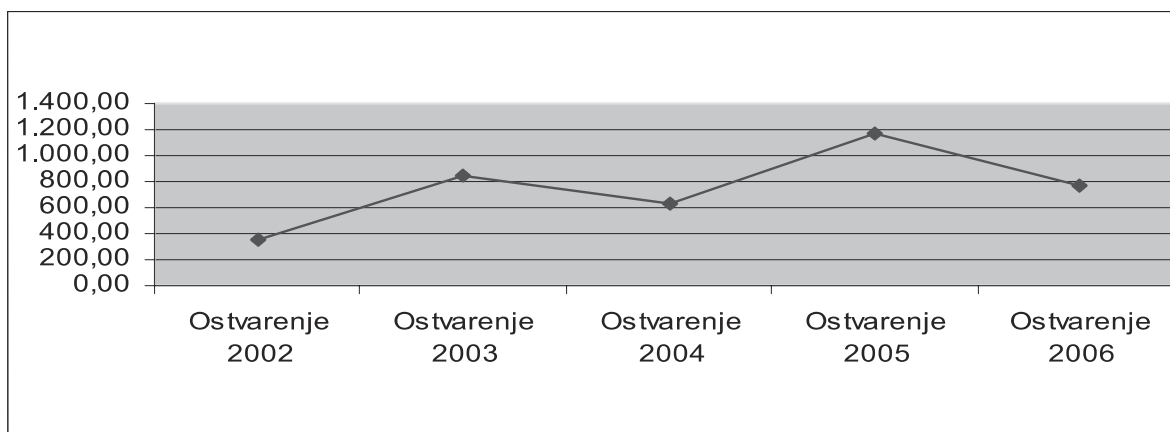
- Na temelju stavki prihoda i rashoda vidljiv je manjak prihoda u iznosu od 7.678.569,00 kn;

- Iz računa financiranja i zaduživanja vidljiv je višak primitaka u odnosu na izdatke u iznosu od 218.576,00 kn;

- Ukupan višak prihoda i primitaka zabilježen u svim promatranim godinama varira obzirom na različite iznose stavki kroz godine.

Obzirom da jedinice lokalne samouprave znatan dio svojih prihoda baziraju na potpori županijskog proračuna, u nastavku će biti prikazane »per capita«²³ primljene pomoći iz Proračuna Primorsko goranske županije u razdoblju od 2002.- 2006. godine.

Graf 5. Per capita primljene pomoći Općine Mrkopalj iz županijskog proračuna u razdoblju od 2002.-2006. godine

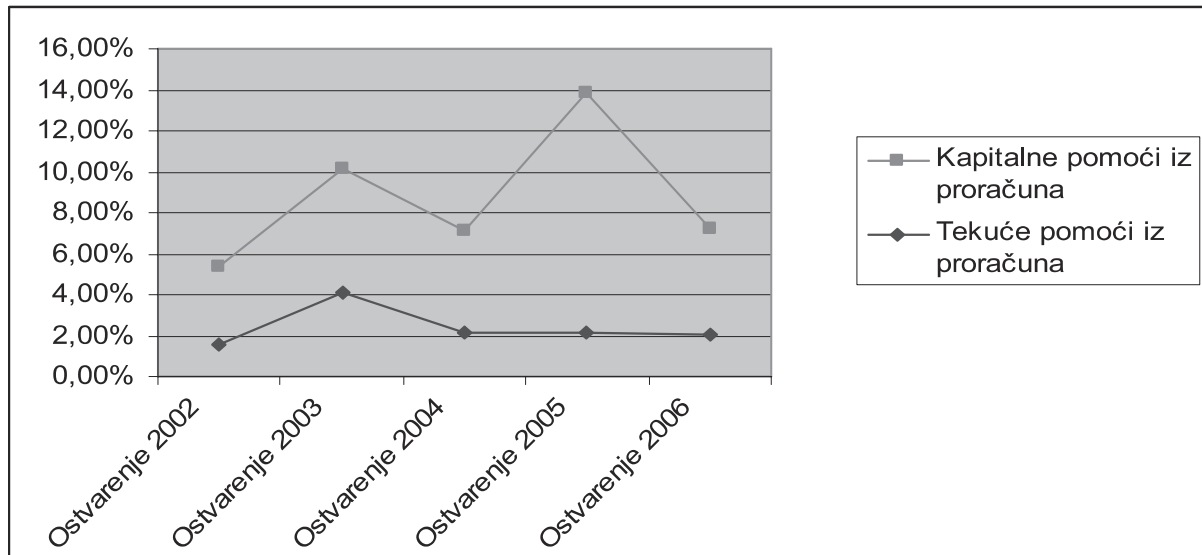
Izvor: MINISTARSTVO FINANCIJA- RH, DRŽAVNA RIZNICA, Sektor za pripremu proračuna, Odjel za financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, 2007. godina

Cilj analize je bio pokazati veličinu spomenutih primljenih pomoći iz županijskog proračuna te ukazati na njihovu varijabilnost kroz godine. Rezultat izračuna prosječne godišnje »per capita« primljene pomoći Općine Mrkopalj iz županijskog proračuna, u gore navedenom razdoblju, iznosi 751,52 kn/ stanovniku. Graf pokazuje tendenciju rasta iznosa primljene »per capita« pomoći, pa je stoga

Plan proračuna Općine Mrkopalj za 2007. godinu predviđio iznos od 3.746,19 kn/ stanovniku.

Kako bi dobili bolji prikaz kvantiteta primljene pomoći, u nastavku je stavljen u omjer iznos ukupne pomoći svim jedinicama lokalne samouprave sa područja Primorsko-goranske županije i iznos primljene pomoći Općine Mrkopalj. Prikaz je uzeo u obzir i proračunsku razdjelu ukupnih pomoći na kapitalne i tekuće pomoći.

²³ Per capita primljene pomoći su primljene po glavi stanovnika Općine Mrkopalj

Graf 6. Postotni prikaz primljenih pomoći Općine Mrkopalj iz županijskog proračuna u razdoblju od 2002.-2006. godine

Izvor: MINISTARSTVO FINANCIJA- RH, DRŽAVNA RIZNICA, Sektor za pripremu proračuna, Odjel za financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, 2007. godina

Iz prethodnog grafa je vidljivo da je ostvareni proračun Općine Mrkopalj za 2005. godinu bilježi najveći postotak primljene kapitalne pomoći iz proračuna (financiranje kapitalnih projekata u općini), dok 2006. godina donosi ponovno smanjenje.

2.4.3. Struktura administracije Općine Mrkopalj

Prije svega potrebno je navesti zakone koji reguliraju područje lokalne samouprave i uprave, a to su:

- Zakon izmjenama i dopunama Zakona o lokalnoj upravi i samoupravi (NN. Br. 107/07),
- Zakon o izmjenama Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN.br. 132/06)
- Zakon o financiranju jedinica lokalne samouprave i uprave (NN.br. 117/03),
- Zakon o područjima županija, općina i gradova u RH (NN.br. 86/06),
- Zakon o proračunu (NN. br. 96/03)
- Zakon o Gradu Zagrebu (NN. br. 62/01)
- Europska povelja o lokalnoj samoupravi (koju je Republika Hrvatska je 1997. godine ratificirala i na taj način prihvatila načela utvrđena tom poveljom).

Na temelju Članka 8. i 35. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (N.N. br. 33/01, 60/01 i 129/05), Općinsko vijeće Općine Mrkopalj na sjednici održanoj 20. siječnja 2006. godine donijelo je Statut Općine Mrkopalj.

Na temelju Članka 12. Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN br. 86/06) te Članka 3. Statuta Općine Mrkopalj određuje se sjedište Općine Mrkopalj - naselje Mrkopalj, Stari kraj 3.

Uz Statut Općine Mrkopalj, koji kao formalno-pravni dokument uređuje:

- Samoupravni djelokrug

- Obilježja Općine
  - Javna priznanja Općine
  - Ustrojstvo, ovlast i način rada Općine
  - Javnost rada tijela Općine
  - Neposredno sudjelovanje stanovnika Općine u odlučivanju
  - Oblici suradnje Općine s drugim jedinicama lokalne samouprave
  - Ustrojstvo i rad javnih službi Općine
  - Imovina i financiranje Općine
  - Uredbeni Akti Općine
- Ostala pitanja od krucijalne važnosti za ostvarivanje prava i izvršavanje obveza, postoje i sljedeći planovi važni za kvalitetno funkcioniranje Općine:
- PLAN zaštite od požara i tehnoloških eksplozija Općine Mrkopalj
  - PLAN javne nabave Općine Mrkopalj za 2007. godinu, te
  - PLAN prostornog uređenja Općine Mrkopalj.

Obzirom da je Ustavom i zakonom određen djelokrug poslova koje obavlja državna i županijska administracija, Općina Mrkopalj je, sukladno Članku 6. Statuta Općina Mrkopalj, nadležna za sljedeće poslove od lokalnog značaja:

1. uređenje naselja i stanovanje;
2. prostorno i urbanističko planiranje;
3. komunalne djelatnosti;
4. brigu o djeci;
5. socijalnu skrb;
6. primarnu zdravstvenu zaštitu;
7. odgoj i osnovno obrazovanje;
8. kulturu, tjelesnu kulturu i šport;
9. zaštitu potrošača;
10. zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša;
11. protupožarnu i civilnu zaštitu;

12. promet na svom području;

13. obavljanje ostalih poslova od interesa za Općinu koji Zakonom budu stavljani u samoupravni djelokrug Općine.

Općinsko vijeće Općine Mrkopalj može tražiti od Županijske skupštine Primorsko-goranske županije, da Općini uz suglasnost središnjeg tijela državne uprave nadležnog za poslove lokalne i područne (regionalne) samouprave, povjeri obavljanje određenih poslova koji se odnose na školstvo, zdravstvo, prostorno i urbanističko planiranje, gospodarski razvoj i promet te prometnu infrastrukturu ako osigura dovoljno sredstava za njihovo obavljanje.

Tijela Općine Mrkopalj

Ovlasti i obveze koje proizlaze iz samoupravnog djelokruga Općine Mrkopalj podijeljene su između Općinskog vijeća, Općinskog poglavarstva i načelnika Općine Mrkopalj.

Općinsko vijeće - predstavničko tijelo

Općinsko vijeće Općine Mrkopalj predstavničko je tijelo stanovnika Općine Mrkopalj i tijelo lokalne samouprave koje u okviru svojih prava i dužnosti donosi opće i druge akte te obavlja druge poslove u skladu s ustavom, zakonom i statutom. Općinsko vijeće ima 9 članova izabranih na način propisan Zakonom.

Općinski načelnik - izvršno tijelo

Načelnik Općine Mrkopalj zastupa općinu i nositelj je izvršne vlasti, te predsjednik Poglavarstva Općine Mrkopalj. Načelnik daje punomoći za zastupanje Općine Mrkopalj u pojedinim stvarima, ima pravo predlagati Općinskom vijeću donošenje općih i drugih akata, podnosi Poglavarstvu prijedlog proračuna i odgovoran je za njegovo izvršenje, te obavlja druge poslove koji su mu stavljani u nadležnost zakonom, drugim propisom, statutom ili drugim općim aktom.

Općinsko poglavarstvo - izvršno tijelo

Poglavarstvo je odgovorno Općinskom vijeću za svoj rad i odluke koje donosi. Poglavarstvo je dužno podnositi Općinskom vijeću polugodišnji i godišnji izvještaj o radu. Poglavarstvo ima 5 članova od kojih su načelnik i njegovi zamjenici po položaju članovi Poglavarstva.

Mjesna samouprava

Na temelju Članka 12. Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN br. 86/06) te Članka 4. Statuta Općine Mrkopalj, utvrđuju se naselja Općine Mrkopalj prikazana u narednoj tablici.

Tablica 23. Naselja Općine Mrkopalj

OPĆINA	NASELJA
	Brestova Draga
	Mrkopalj
	Sunger
	Tuk Mrkopaljski
	Bukovac Sungerski
	Begovo Razdolje

Izvor: Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (NN br. 86/06) te Statut Općine Mrkopalj (»Službene novine Primorsko-goranske županije« br. 04/2006)

2.4.4. Aktivno vođenje proračuna Općine Mrkopalj

2.4.4.1. Proračun Općine Mrkopalj

Na temelju Članka 30. i 32. Zakona o proračunu (N.N. br. 96/03) i Članka 18. Statuta Općine Mrkopalj, Općinsko vijeće Općine Mrkopalj donosi godišnje proračune. Proračun je akt Općine Mrkopalj kojim se procjenjuju njezini prihodi i primici, te utvrđuju njezini rashodi i izdaci na godišnjoj razini. Ukoliko se Proračun ne donese, Vijeće mora donijeti Odluku o privremenom financiranju za razdoblje od tri mjeseca. Sve pokretne i nepokretne stvari, te imovinska prava koje pripadaju Općini Mrkopalj čine njegovu imovinu. Za izvršenje godišnjeg proračuna odgovorno je Općinsko poglavarstvo, dok je nalogodavac za izvršenje godišnjeg proračuna u cjelini načelnik. Svrha proračuna je da odredi jasan, logičan plan za alokaciju resursa Općine Mrkopalj programima pružanja esencijalnih javnih usluga, kao što su parkovi i rekreacija, javna sigurnost, održavanje i izgradnja ulica i mostova, te druge funkcije koje pružaju potporu sigurnom, zdravom i ugodnom okruženju zajednice. Kada je pravilno izrađen, proračun je sredstvo za službeno dokumentiranje financijskih i programskih smjernica Općinskog vijeća Općine Mrkopalj, tijela krajnje odgovornog za dobrobit zajednice.

Proračun je višestruko značajan jer predstavlja:

- Financijski plan
- Strateški dokument
- Pravni akt
- Vodič za postupke upravljanja Općine Mrkopalj
- Sredstva komunikacije s ukupnom javnošću koja sudjeluje ili u prihodovnoj ili u rashodovnoj strani proračuna te ostalim interesnim skupinama.

2.4.4.2. Transparentni proračunski proces

Transparentni proračunski proces uključuje širok opseg aktivnosti ili modela koji se koriste u svrhu optimiziranja prikupljanja i korištenja proračunskih sredstava.

Postoje tri glavne aktivnosti koje na najbolji način ostvaruju cilj povećanja transparentnosti, a to su:

1. Proračunska poruka
2. Javna tribina
3. Proračun u malom

Općina Mrkopalj ne provodi ni javne tribine o proračunu ni proračunske poruke, a niti se tiska proračun u malom. Transparentnost proračuna osigurava se:

- omogućavanjem komunikacije stanovnika sa načelnikom putem Internet stranice
- redovnim objavljivanjem sjednica poglavarstva na Radio »Gorski kotar«.

2.4.5. Financiranje javnih potreba

Prema funkcionalnoj klasifikaciji javnih izdataka općina, gradova i županija, postoji 12 skupina izdataka koji se financiraju iz proračuna jedinica lokalne samouprave. To su:

1. Opće javne (administrativne) usluge.
2. Javni red i sigurnosni poslovi.
3. Obrazovanje (predškolski odgoj, osnovno i srednje obrazovanje).
4. Zdravstvo.
5. Socijalna sigurnost i skrb.
6. Stambeno-komunalna djelatnost.
7. Rekreacija (šport), kulturna, vjerska i ostale djelatnosti.
8. Poljoprivreda, šumarstvo, lov i ribolov.
9. Rudarstvo, industrija i graditeljstvo.
10. Prijevoz i komunikacije.
11. Drugi ekonomski poslovi i usluge.
12. Izdaci koji nisu svrstani prema glavnim skupinama (kamate, transakcije u vezi s javnim dugom, troškovi izdavanja vrijednosnih papira)

Tablica 24. Ostvareni rashodi i izdaci proračuna Općine Mrkopalj za 2005., 2006. te Plan za 2007. godinu

Kto.	Opis stavke	Ostvarenje 2005	Index 2005/04	Ostvarenje 2006	Index 2006/05	Plan 2007	Index 2007/06
3	RASHODI POSLOVANJA	3.911.794,00	116,91	4.425.030,00	113,12	7.413.119,00	167,53
31	Rashodi za zaposlene	502.339,00	102,92	694.449,00	138,24	858.689,00	123,65
32	Materijalni rashodi	2.506.328,00	142,49	2.124.221,00	84,75	2.861.505,00	134,71
34	Financijski rashodi	19.403,00	137,03	48.860,00	251,82	39.750,00	81,35
35	Subvencije	168.642,00	66,54	719.922,00	426,89	2.267.000,00	314,90
36	Pomoći dane u inozemstvo i unutar opće države	3.868,00	169,65	22.962,00	593,64	7.750,00	33,75
37	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	118.544,00	37,33	101.950,00	86,00	146.050,00	143,26
38	Ostali rashodi	592.670,00	115,87	712.666,00	120,25	1.232.375,00	172,92
4	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.459.171,00	65,36	962.555,00	65,97	4.039.665,00	419,68
41	Rashodi za nabavu ne proizvedene imovine	0,00	0,00	0,00	-	205.000,00	-
42	Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	1.300.733,00	67,36	796.769,00	61,26	3.531.609,00	443,24
45	Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	158.438,00	107,26	165.786,00	104,64	303.056,00	182,80
5	Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	0,00	0,00	0,00	-	0,00	-
□	UKUPNI RASHODI I IZDACI	5.370.965,00	89,39	5.387.585,00	100,31	11.452.784,00	212,58

Izvor: MINISTARSTVO FINANCIJA- RH, DRŽAVNA RIZNICA, Sektor za pripremu proračuna, Odjel za financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, 2007. godina

Iz prethodne tablice je vidljivo da:

- rashodi poslovanja imaju tendenciju rasta u promatranom periodu i to prosječnom godišnjom stopom rasta od 32,52 %,

- najveći iznos rashoda poslovanja čine materijalni rashodi, koji u rashodima poslovanja u promatranom razdoblju u prosjeku sudjeluju sa 37,03 %. Unutar ove stavke rashoda najviše su zastupljeni rashodi za usluge.

- financijski rashodi variraju u promatranom periodu, dok subvencije imaju uzlazni trend i u rashodima poslovanja u promatranom razdoblju u prosjeku sudjeluju sa 12,10 %

- naknade građanima i kućanstvima manje variraju u promatranom periodu i u rashodima poslovanja u promatranom razdoblju u prosjeku sudjeluju sa 1,79%

- rashodi za nabavu nefinancijske imovine variraju u promatranom periodu a u ukupnim rashodima u prosjeku sudjeluju sa 26,77%.

2.4.5.1. Prihodi proračuna Općine Mrkopalj

Općina ostvaruje prihode kojima u okviru svog samoupravnog djelokruga slobodno raspolaže. Prihodi Općine moraju biti razmjerni s poslovima koje obavljaju njegova tijela u skladu sa zakonom.

Prihodi Općine su:

- općinski porezi, prirrez, naknade, doprinosi i pristojbe,
- prihodi od stvari u vlasništvu i imovinskih prava Općine,

- prihodi od trgovačkih društava i drugih pravnih osoba u vlasništvu Općine, odnosno u kojima ima udjele ili dionice,

- prihodi od naknada za koncesije koje daje Općinsko vijeće,

- novčane kazne i oduzeta imovinska korist za prekršaje koje propiše Općinsko vijeće u skladu sa zakonom,

- udio u zajedničkim porezima s Republikom Hrvatskom,

- sredstva pomoći i dotacija Republike Hrvatske predviđena državnim proračunom i

- drugi prihodi određeni zakonom.

U sljedećoj tablici su prikazani ukupni prihodi i rashodi proračuna Općine Mrkopalj za 2007. godinu;

Tablica 25. Ostvareni prihodi i primitici proračuna Općine Mrkopalj za 2005., 2006. te Plan za 2007. godinu

Kto.	Opis	Ostvarenje 2005	Index 2005/04	Ostvarenje 2006	Index 2006/05	Plan 2007	Index 2007/06
6	PRIHODI POSLOVANJA	4.942.891,00	141,82	4.302.061,00	87,04	9.369.145,00	217,78
61	Prihodi od poreza	1.927.127,00	104,80	2.274.366,00	118,02	2.480.920,00	109,08
611	Porez i prizet na dohodak	1.556.471,00	103,18	1.830.254,00	117,59	2.034.310,00	111,15
612	Porez na dobit	17.864,00	27,19	26.422,00	147,91	400,00	1,51
613	Porezi na imovinu	306.830,00	141,10	368.736,00	120,18	389.500,00	105,63
614	Porezi na robu i usluge	45.962,00	97,53	48.954,00	106,51	56.710,00	115,84
63	Pomoći od subjekata unutar opće države	1.602.822,00	183,94	1.109.975,00	69,25	5.166.000,00	465,42
633	Pomoći iz proračuna	1.602.822,00	183,94	1.063.775,00	66,37	5.166.000,00	485,63
634	Pomoći od ostalih subjekata unutar opće države	0,00	-	46.200,00	-	0,00	0,00
64	Prihodi od imovine	38.317,00	87,57	44.081,00	115,04	134.075,00	304,16
641	Prihodi od financijske imovine	7.100,00	107,23	2.823,00	39,76	3.150,00	111,58
642	Prihodi od nefinancijske imovine	31.217,00	84,07	41.258,00	132,17	130.925,00	317,33
65	Prihodi od adm. pristojbi i po posebnim propisima	1.374.625,00	188,98	873.639,00	63,55	1.588.150,00	181,79
651	Administrativne (upravne) pristojbe	76.764,00	426,54	38.615,00	50,30	50.400,00	130,52
652	Prihodi po posebnim propisima	1.297.861,00	182,95	835.024,00	64,34	1.537.750,00	184,16
8	PRIMICI OD FINACIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA	30.500,00	14,68	17.000,00	55,74	15.200,00	89,41
81	Primljene otplate (povrati) glavnice danih zajmova	30.500,00	14,68	17.000,00	55,74	15.200,00	89,41
Σ	UKUPNO PRIHODI I PRIMICI (6+8)	4.973.391,00	99,71	4.319.061,00	86,84	9.384.345,00	217,28

Izvor: MINISTARSTVO FINACIJA- RH, DRŽAVNA RIZNICA, Sektor za pripremu proračuna, Odjel za financiranje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, 2007. godina

Iz prethodne tablice je vidljivo da:

- prihodi poslovanja variraju u promatranom periodu te u ukupnim prihodima sudjeluju sa 99,61%,
- najveći iznos prihoda poslovanja čine prihodi od poreza, koji u prihodima poslovanja u promatranom razdoblju u prosjeku sudjeluju sa 39,44 %. Unutar ove stavke prihoda najviše su zastupljeni prihodi od poreza i prireza na dohodak, koji u prosjeku čine 81,08% prihoda od poreza.
- pomoći od subjekata unutar opće države variraju i u prosjeku čine 37,79 % prihoda od poslovanja. Unutar ove stavke prihoda najviše su zastupljeni prihodi od pomoći iz županijskog proračuna.
- prihodi od imovine imaju uzlazni trend, ali u prosjeku sudjeluju u ukupnim prihodima poslovanja samo 1,08 %.
- prihodi od administrativnih pristojbi i po posebnim propisima variraju te u ukupnim prihodima poslovanja sudjeluju u prosjeku sa 21,69%.
- primici od financijske imovine i zaduživanja imaju tendenciju smanjivanja u promatranom periodu te u ukupnim prihodima u prosjeku sudjeluju tek sa 0,39 %.

2.4.5.2. Zaduzivanje lokalne uprave i samouprave

Financiranje Općine Mrkopalj definirano je Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i njegovim naknadnim izmjenama i dopunama.

Na temelju Zakona o proračunu (N.N., br. 96/03), Ministar financija je donio Pravilnik o postupku zaduživanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i davanja jamstva jedinica područne (regionalne) samouprave:

- Jedinica lokalne samouprave se može zadužiti ako ispunjava uvjete iz odredbi Zakona o proračunu i Zakona o izvršavanju Državnog proračuna RH koje se odnose na zaduživanje i davanje jamstva u godini u kojoj se traži suglasnost za zaduživanje.
- Jedinica lokalne samouprave ne može se zadužiti za izvanproračunske korisnike i/ili trgovačka društva osnovana u skladu sa Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Jedinica lokalne samouprave može dati jamstvo za investiciju koja se financira i ona mora biti planirana u proračunu za proračunsku godinu za koju se traži suglasnost za zaduživanje, te utvrđena u odluci o izvršavanju proračuna.

- Prije podnošenja zahtjeva za izdavanje suglasnosti za zaduživanje jedinica lokalne samouprave za nabavu financijskog kredita provodi postupak javne nabave u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi.

Općina Mrkopalj trenutno ne koristi zaduživanje kao izvor financiranja javnih potreba.

2.4.6. Kreiranje interesnih partnerstava

2.4.6.1. Sudjelovanje stanovnika

Neposredno sudjelovanje stanovnika u odlučivanju je propisano Člankom 69. prethodno spomenutog Statuta Općine Mrkopalj²⁴.

Stanovnici Općine mogu neposredno sudjelovati u odlučivanju o lokalnim poslovima od neposrednog i svakodnevnog utjecaja na život i rad na način da osnuju mjesne odbore. Tijela mjesnog odbora su Vijeće mjesnog odbora predsjednik Vijeća mjesnog odbora.

Stanovnici i pravne osobe unutar Općine Mrkopalj imaju pravo, na način određen zakonom, podnositi predstave i pritužbe na rad tijela Općine Mrkopalj i na nepravilan način odnosa zaposlenih u tijelima Općine Mrkopalj ako se obraćaju tim tijelima radi ostvarivanja svojih prava i interesa ili izvršavanja građanskih dužnosti.

Unutar Općine Mrkopalj nije bio raspisan nijedan referendum o lokalnim poslovima.

U sklopu boljeg informiranja stanovnika Općine, postoje informacije o Općini na internet stranici Županije Primorsko-goranske te u Službenom glasniku Županije.

2.4.7. SWOT analiza institucija

Snage	Slabosti
<ul style="list-style-type: none"> • Trostruka razina informiranja stanovnika o značajnostima u Općini Mrkopalj (vlastita Web stranica, Općinski glasnik, te Goranski list) • Vrlo dobra izravna komunikacija načelnika općine i stanovnika (Web portal-live chat, redoviti izvještaji sa sjednice Poglavarstva- Radio G. kotar) • Lokacija zgrade Općine zadovoljava smještajne kriterije • Riješene pritužbe na rad općinske administracije (pozitivno riješen manji broj pritužbi stanovnika) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljna informatička opremljenost i programska podrška odlučivanju (ne postoji programsko rješenje za upravljanje svim resursima općine) • Nedovoljna transparentnost Proračuna (nema javnih tribina, proračunskih poruka, ne tiska se »Proračun u malom«) • Institucije neadekvatno smještene (ne postoji ispostava HZZO, HZMO, FINE, Općinski sud) • Zgrada Općine Mrkopalj neadekvatno opremljena • Općinska administracija neadekvatno ekipirana (struktura i broj zaposlenih nisu optimalni) • Općina se nije prijavljivala za sredstva iz pretprijetnih fondova Europske unije • Općina nije ostvarila niti jedan projekt putem javno-privatnog partnerstva • Institucionalna pokrivenost Općine nije zadovoljavajuća
Prilike	Prijetnje
<ul style="list-style-type: none"> • Apliciranje infrastrukturnih projekata u sklopu pretprijetnih fondova EU • Realizacija projekata putem osnivanja javno-privatnog partnerstva 	

²⁴ **Izvor:** Statut Općine Mrkopalj

2.5. Prostorno uređenje

2.5.1. Uvod

Prostorno-planska dokumentacija ima za cilj osigurati red u prostoru i stvoriti pretpostavke za budući svekoliki razvoj Općine Mrkopalj.

U analizi prostornog uređenja Općine Mrkopalj, koristili su se podaci iz Prostornog plana uređenja Općine Mrkopalj i informacije dobivene od nadležnih službi općine te nadležnih odvojenih institucija.

Korištenje Prostornog plana Općine Mrkopalj u ovoj analizi osigurava usklađenost sa osnovnim konceptom upravljanja prostorom Općine Mrkopalj i kvalitetnu podlogu za daljnje korake u izradi Plana ukupnog razvoja Općine.

Obzirom da prije same izrade Prostornog plana uređenja Općine Mrkopalj nije postojao niti jedan plan lokalne razine koji obuhvaća cjelokupni prostor Općine, logična je potreba za jedinstvenim prostorno-planskim dokumentom koji bi osigurao dugoročni red u prostoru na području Općine Mrkopalj.

Prijedlog prostornog plana Općine je prošao javnu raspravu te je isti objavljen u Novom listu.

Prostorni plan uređenja Općine Mrkopalj temeljni je, a ujedno i obvezatni dokument prostornog uređenja općine.

Prostorni plan Općine utvrđuje:

- uvjete za uređenje općinskog područja
- određuje svrhovito korištenje, namjenu, oblikovanje, obnovu i sanaciju građevinskog i drugog zemljišta
- zaštitu okoliša te zaštitu spomenika kulture i osobito vrijednih dijelova prirode u općini.

2.5.2. Postupak prostornog uređenja

Postupak prostornog planiranja utvrđen je Zakonom o prostornom uređenju i gradnji (N.N. br. 76/07). Zakonom je propisano da dokument prostornog uređenja užeg područja mora biti usklađen s dokumentom šireg područja.

U postupku prostornog planiranja zakonodavac je velik značaj dao javnoj raspravi na kojoj sve zainteresirane strane mogu uputiti svoje prijedloge i komentare. Način i postupak provođenja javne rasprave propisan je Uredbom o javnoj raspravi u postupku donošenja prostornih planova (N.N. br. 101/98.). Po usvajanju plan se objavljuje u Službenim vijestima i stupa na snagu s utvrđenim datumom.

Općina Mrkopalj provela je javnu raspravu o prostornom planiranju i istu je objavila Novom listu.

Sredstva za izradu dokumenata prostornog uređenja osiguravaju se u proračunu Općine. Postupak izmjene i dopune prostornog plana, kao i postupak stavljanja izvan snage postojećih prostornih planova također je propisan Zakonom o prostornom uređenju i u osnovi je isti kao i postupak za donošenje novog plana. Unutar definiranih okvira koje definira prostorni plan uređenja izrađuju se urbanistički i detaljni planovi uređenja. Obvezu izrade urbanističkog plana daje Prostorni plan županije, a definiranje granica područja za koje se izrađuju navedeni planovi trebaju biti definirani u Prostornom planu uređenja općine.

2.5.3. Postupak provedbe prostornih planova

Osnovni dokumenti prostornog uređenja su:

1. Strategija prostornog uređenja Republike Hrvatske
2. Program prostornog uređenja Republike Hrvatske
3. Prostorni plan područja posebnih obilježja
4. Prostorni planovi nacionalnih parkova i parkova prirode

5. Prostorni plan županije i Prostorni plan Grada Zagreba

6. Prostorni planovi uređenja velikog grada, grada ili općine

7. Odluka o građevinskom području

8. Urbanistički plan uređenja

9. Detaljni plan uređenja

Prostorni plan uređenja županije Primorsko-goranske

Sukladno Članku 6. Prostornog plana uređenja Županije Primorsko-goranske, Općina Mrkopalj spada u mikroregiju Gorski kotar, prostornu cjelinu G1-Delnice.

Prostorni plan županije Primorsko-goranske razrađuje načela prostornog uređenja i smjernice Strategije prostornog uređenja Republike Hrvatske, te na temelju udjela u širim prostornim sustavima i značajkama obuhvaćenog područja određuje ciljeve i koncepciju prostornog razvoja, planiranu prostornu strukturu, organizaciju iskorištenja prostora županije.

Urbanistički planovi uređenja

Pod pojmom urbanistički planovi uređenja podrazumijeva se i DPU-Detaljni plan uređenja.

Urbanistički plan uređenja-UPU

Urbanistički plan uređenja razrađuje dijelove područja određene prostornim planom uređenja grada ili općine ili generalnim urbanističkim planom, razgraničavanjem javnih površina od drugih površina i užih provedbenih cjelina zajedničkih obilježja za koje određuje podjelu prostora na specifične cjeline u odnosu na dinamiku i način realizacije, regulacijske i građevinske linije, detaljnu namjenu površina s kapacitetima i uvjetima gradnje odnosno rekonstrukcije građevina, uvjete i uređenja i korištenja površina te uvjete korištenja građevina, osnove mreža i prostor infrastrukture s načinom priključka na šire sustave.

Detaljni plan uređenja-DPU

Detaljni plan uređenja detaljno razrađuje odredbe plana višeg reda, te u svrhu svoje provedbe sadrži lokacijske uvjete za sve zahvate u prostoru, te druge uvjete i mjere od važnosti za realizaciju planiranog uređenja prostora te zaštitu okoliša, prirode, krajobraza, kulturnih dobara i drugih vrijednosti prostora.

Prostorni plan Općine Mrkopalj

Prostorni plan Općine Mrkopalj operativno provodi Županijski ured državne uprave za prostorno uređenje, zaštitu okoliša, graditeljstvo i imovinsko-pravne poslove u Rijeci, koji zaprima zahtjeve za izdavanje i izdaje lokacijske i građevinske dozvole u skladu s utvrđenim planom.

Lokacijska dozvola je dokument koji se izdaje na temelju dokumenta prostornog uređenja te posebnih zakona i propisa donesenih na temelju tih zakona, a određuje uvjete prema kojima će se provesti zahvat u prostoru - pod kojim se mora izraditi tehnička dokumentacija, odnosno prema kojoj će se graditi. Postupke izdavanja lokacijske dozvole uređuje Zakon o prostornom uređenju i gradnji (N.N. br. 76/07).

Građevinska dozvola je dokument na temelju kojega se može započeti gradnja građevine. Njima se utvrđuje da je glavni, odnosno idejni projekt izrađen u skladu s propisima i utvrđenim uvjetima koje mora ispunjavati građevina na određenoj lokaciji te da su ispunjeni svi potrebni preduvjeti

za gradnju. Postupke izdavanja građevne dozvole uređuje Zakon o prostornom uređenju i gradnji (N.N. br. 76/07).

Parcelacija građevinskog zemljišta u svrhu osnivanja građevinske čestice provodi se u skladu s lokacijskom dozvolom ili Detaljnim planom uređenja ako se na čestici predviđaju zahvati u prostoru.

2.5.4. Upravljanje, osnovna namjena i korištenje površina

Osnovnom namjenom prostora određuju se i osiguravaju površine za daljnji razvoj Općine u cjelini, za razvoj naselja, gospodarskih djelatnosti i infrastrukturnih sustava. Za dijelove prostora koji s obzirom na svoje prirodne značajke sadrže predodređenost za određenu namjenu, kao što su šumske površine, kvalitetno tlo, vodene površine također je određena osnovna namjena koja omogućava korištenje i zaštitu ovih resursa.

Osnovna namjena i korištenje površina produkt su detaljne analize i sagledavanja postojećih prirodnih resursa i izgrađenih struktura. Svi uvjeti okvirno su određeni Županijskim planom, a proizlaze iz analize prirodnih i drugih resursa, razvojnih mogućnosti i prostornih ograničenja Općine Mrkopalj.

Prostornim planom²⁵ izvršeno je razgraničenje prostora prema namjeni, određeni su veličina, položaj i oblik površine za pojedinu namjenu, te izvršeno razgraničenje unutar svake namjene.

Prostor je prema namjeni podijeljen na:

- površine naselja,
- površine izvan naselja za izdvojene namjene,
- poljoprivredne površine,
- šumske površine,
- ostale poljoprivredne i šumske površine i
- vodne površine.

Površine naselja, prema Prostornom planu, razgraničene su određivanjem granica njihovih građevinskih područja prema kriterijima iz Županijskog plana.

Površine izvan naselja za izdvojene namjene razgraničene su prema posebnim kriterijima na:

- gospodarsku namjenu,
- ugostiteljsko-turističku namjenu,
- sportsko-rekreacijsku namjenu

Razgraničenje poljoprivrednog zemljišta provedeno je bonitiranjem zemljišta, te diobom na slijedeće površine :

- vrijedno obradivo tlo - P2, (tla Mrkopaljskog i Sungerškog polja),

- ostalo obradivo tlo - P3,

Šumske površine na mrkopaljskom području prema namjeni razgraničene su na:

- gospodarske šume - Š1 - namijenjene su prvenstveno obavljanju šumsko-gospodarstvenih djelatnosti,

- zaštitne šume - Š2 - namijenjene su prvenstveno za zaštitu šumskog zemljišta, erozivnih i nestabilnih područja i terena u većem nagibu,

- šume posebne namjene - Š3 - namijenjene su proizvodnji šumskog sjemena, znanstvenim istraživanjima, edukativnim potrebama, odmoru i rekreaciji stanovništva i posjetitelja

Ostale poljoprivredne i šumske površine, čine sav preostali prostor koji se može koristiti na način predviđen za poljoprivredno ili šumsko zemljište. Moguća je njegova prenamjena i korištenje prema kriterijima za građenje izvan građevinskih područja.

Vodne površine - na području Općine Mrkopalj nema većih nadzemnih vodotoka, osim nekoliko potoka i jaruga, a u vrijeme velikih kiša, otapanja snijega ili podizanja razine podzemnih voda česte su pojave bujica, naročito u okruženju naselja Mrkopalj.

Tablica 26. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina Općine Mrkopalj (naselja i izgrađene strukture izvan naselja; poljoprivredne, šumske, vodne te površine posebne namjene i ostale površine)

Red. broj	Naziv općine : Općina Mrkopalj	Oznaka :	Ukupno : ha	% od površine Općine	Stan/ha ha/stan*
1.0.	ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA				
1.1.	Građevinska područja naselja ukupno:	GP	227,81	1,45%	
	- izgrađeni dio GP	I	190,00		
	- neizgrađeni dio GP	N	37,81		
1.2.	Izgrađene strukture van građevinskog područja naselja: ukupno:		712,18	4,55%	
	- gospodarske - drvoprerađivačke	K1	4,68		
	- gospodarske - poslovne	K2 + K3	10,32		
	- turističko-ugostiteljske	T	35,00		
	- sportsko-rekreacijske	R	654,97		
	- infrastrukturne površine - parkirališta	IS	7,21		
1.3.	Poljoprivredne površine ukupno:	P	695,85	4,45%	*
	- vrijedno obradivo tlo	P2	323,08		
	- ostala obradiva tla	P3	372,77		

25 Izvor: Prostorni plan Općine Mrkopalj, 2004. godina

1.4.	Šumske površine - gospodarske - zaštitne - posebne namjene	ukupno:	Š Š1 Š2 Š3	12535,65 6921,59 423,36 5190,70	80,01%	*
1.5.	Ostale poljoprivredne i šumske površine	ukupno:	PŠ	1502,16	9,59%	*
1.6.	Vodne površine	ukupno:	V	-	0%	*
1.7.	Ostale površine	ukupno:		-	0%	*
	OPĆINA MRKOPALJ	ukupno :		15650,80	100 %	*

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Mrkopalj (»Službene novine« br. 46/04)

Iz tablice je vidljivo da najviše površine Općina Mrkopalj otpada na šume (80,01 % površine Općine), što je lako objasniti zemljopisnim položajem Općine. Druga po redu su ostala poljoprivredna zemljišta kojih ima 9,59 % površine Općine, dok obradiva poljoprivredna zemljišta zauzimaju 4,45 % površine Općine.

2.5.4.1. Vrednovanje zemljišta

Vrednovanje zemljišta na području Općine Mrkopalj temeljeno je na Zakonu o poljoprivrednom zemljištu, Zakonu o prostornom planiranju, te Zakonu o zaštiti prirode.

Za potrebe prostornog planiranja Općine Mrkopalj vrednovanje zemljišta izvršeno je prema sljedećim Zakonima:

- Zakonu o poljoprivrednom zemljištu (NN. br. 66/01),
- Zakonu o prostornom planiranju, te
- Zakonu o zaštiti prirode

Tla su razvrstana u prostorne kategorije.

Zemljište je vrednovano na način da su određene sljedeće kategorije:

- P1 (osobito vrijedna obradiva tla),
- P2 (vrijedna obradiva tla),
- P3 (ostala obradiva tla) i
- PŠ (ostala poljoprivredna i šumska tla, šuma i šumska zemljišta).

Na području Općine Mrkopalj ne postoje zemljišta koja su kvalificirana kao vrijedna. Najčešći oblik smanjivanja vrijednosti zemljišta je promjena namjene poljoprivrednog zemljišta i korištenje istog za izgradnju raznih infrastrukturnih objekata. Na području Općina Mrkopalj kvalitetnija tla istraživanog područja nisu »ugrožena« postupcima nekontrolirane i neopravdane prenamjene.

2.5.4.2. Utvrđivanje građevinskih područja

Planom prostornog uređenja Primorsko-goranske županije određeni su kriteriji za određivanje građevinskih područja samo za gospodarsku i ugostiteljsko-turističku namjenu.

Propisane su maksimalne postojeće i planirane površine koje za Općinu Mrkopalj iznose:

- za gospodarsku - poslovnu namjenu: 15,00 ha
- za ugostiteljsko-turističku namjenu: 35,00 ha.

U Prostornom planu razgraničene su površine i određene granice njihovih građevinskih područja na sljedeće osnovne grupe:

1. površine za gospodarske - poslovne namjene,
2. površine za turističko-ugostiteljske namjene,
3. površine za sportsko-rekreacijske namjene

Organizacijom i namjenom površina, unutar utvrđenih građevinskih područja, utvrđuju se dozvoljene djelatnosti koje se mogu odvijati u nekoj zoni. Namjena površina za neku zonu može biti osnovna ili pretežita. Smještaj gospodarskih djelatnosti predviđen je uglavnom u izdvojenim zonama, dok je njihov manji dio unutar stambenih zona naselja.

2.5.4.3. Površine izvan naselja za izdvojene namjene (gospodarske i sportsko-rekreacijske)

1. Poslovne zone - uslužne

Županijskim planom kvantificirani su kriteriji za planiranje građevinskih područja izvan naselja za gospodarsku i ugostiteljsko-turističku namjenu, odnosno određene ukupne površine potrebne za te namjene na području općina i gradova, kako bi se stvorile pretpostavke uravnoteženog gospodarskog razvoja cjelokupnog županijskog prostora.

Postojeće i planirane maksimalne površine u Općini Mrkopalj iskazane su u tablici ispod.

Tablica 27. Postojeće i planirane maksimalne površine Općine Mrkopalj

OPĆINE I GRADOVI	GOSPODARSKA NAMJENA		UGOSTITELJSKO-TURISTIČKE POVRŠINE
	PROIZVODNA	POSLOVNA	
	ha	ha	ha
Mrkopalj	-	15	35

Izvor: Prostorni plan uređenja Općine Mrkopalj (»Službene novine« br. 46/04)

Na temelju postojećih maksimalnih površina razvijaju se i dvije gospodarske zone:

- Poljice 1 (gospodarsko-trgovačka) te
- Poljice 2 (gospodarska)

2. Turistička djelatnost

Oblik turizma najizraženiji na području Općine Mrkopalj je zasigurno lovstvo i lovni turizam koje će, uz šumarstvo kao dominantnu gospodarsku granu, nesumljivo imati veliki utjecaj na budući razvoj sveukupnog prostora kojem gravitira i Općina Mrkopalj. Dokaz ovome je postojanje šumarskih i planinarskih kuća te ostalih lovno - tehničkih objekata, koji već sada privlače veliki broj lovaca i lovačkih udruga. Cjelokupnu turističku ponudu na području Općine Mrkopalj oblikuje Turistička zajednica Općine Mrkopalj pod čijim je utjecajem broj posjetitelja uzlaznog karaktera.

3. Sportsko-rekreacijski sadržaji

Malobrojni sportsko-rekreacijski sadržaji na području Općine Mrkopalj onemogućavaju adekvatno bavljenje raznim oblicima rekreacije, zabave i odmora. U Mrkopolju postoji jedno nogometno igralište, niz bočališta te sljedeća sportska društva:

- nogometni klub,
- skijaški klub »Bjelolasica« i
- planinarsko društvo »Bijele stijene«

Obzirom na vrlo skromnu sportsko-rekreacijsku infrastrukturu potrebno je dodatno opremiti postojeće zatvorene površine sportsko - rekreacijskih namjena na izdvojenim površinama, a izvan građevinskih područja omogućiti odvijanje najrazličitijih sportsko-rekreacijskih aktivnosti u slobodnoj prirodi.

2.5.5. Prilagodbe i unapređenja fizičke infrastrukture

Cjelokupna infrastruktura na području Općine Mrkopalj određena je Prostornim planom Županije Primorsko-goranske, pa je izgradnja i uređenje iste moguće samo u okvirima Plana.

Važno je istaknuti da se kompletnom komunalnom problematikom na području Općine Mrkopalj bavi društvo »Mrzle Drage« d.o.o.

2.5.5.1. Vodno-gospodarski sustav

Usprkos činjenici da je goransko područje vrlo bogato pitkom vodom, naročito u podzemnim vodonosnim slojevima, u vodoopskrbi to nije odgovarajuće iskorišteno pa se voda upotrebljava često i zdravstveno neispravna. Na vodovodnu mrežu priključeno je cca 80 % kućanstava, dok je sustavom odvodnje obuhvaćen vrlo mali broj (tek njih oko 25 %).

Obzirom da na području Općine Mrkopalj nema adekvatnih vodnih resursa, opskrba stanovništva vodom realizira se s područja Grada Delnice, odnosno iz vodoopskrbnog sustava izvora Kupica.

Obzirom da postojeći vodovodni sustav opskrbljuje Općinu Mrkopalj uz gubitke u vodovodnoj mreži te da još postoje područja gdje nema izgrađenog javnog sustava i gdje se koriste cisterne za skupljanje kišnice, rekonstrukcija postojećih i izgradnja novih postaje nužnost.

2.5.5.2. Energetski sustav

Na području obuhvata Prostornog plana Općine Mrkopalj nema objekata za proizvodnju električne energije.

Spomenutim područjem prolaze dva prijenosna dalekoviđa naponskog nivoa 400 i 110 kV koja su sastavni dio prijenosnog elektroenergetskog sustava Hrvatske i kao takvi su evidentirani u prostornim planovima višeg reda.

Trafo jedinice na području Općine imaju dovoljno rezervnog kapaciteta za potrebe budućeg konzuma.

Distribucija električne energije prema potrošačima na području Općine vrši se iz 16 distributivnih trafostanica 20/0,4 kV smještenih unutar granica ovog plana. Na području Općine postoji i jedan 20 kV potrošač - DIP Mrkopalj, koji se električnom energijom napaja iz vlastite trafostanice 20/0,4 kV.

Niskonaponska mreža je na većem dijelu područja izvedena kao nadzemna osim u centru naselja Mrkopalj gdje je izvedena s podzemnim kabelima.

2.5.5.3. Pošta i javne telekomunikacije

Obzirom na broj stanovnika i broj poštanskih ureda stanje pokrivenosti administrativnog područja Općine Mrkopalj postojećom poštanskom mrežom i pružanja poštanskih usluga je zadovoljavajuće.

Pokrivenost područja Općine Mrkopalj mobilnom telekomunikacijskom mrežom za sada je djelomična (oko 85%), ali postoji plan puštanja u rad novoplanirane bazne stanice »Begovo Razdolje» s kojom će područje Općine biti u potpunosti pokriveno GSM signalom.

Obzirom na prostorni raspored unutar Općine Mrkopalj ne postoji razlika u dostupnosti i/ili kvaliteti poštanskih usluga u nekom od naselja Općine, pa se ne planira se uvođenje novih poštanskih ureda.

2.5.5.4. Promet

Središnji dio područja prostire se kroz planinsku dolinu okruženu brdima, u kojoj se nalaze sungersko i mrkopaljsko polje i kojom prolazi glavna mrkopaljska prometnica.

Ipak, prometna izoliranost i teža pristupačnost glavnim prometnim pravcima Županije bila je bitan uzrok stagnacije gospodarskog i društvenog razvoja mrkopaljskog, kao i ostalog goranskog područja u odnosu na primorski - litoralni dio županijskog prostora.

Također, postoje određeni zahtjevi za izradu novih pristupnih puteva, asfaltiranje postojećih makadama te proširenje postojećih cesta i to na potezu:

- Bukovac-Brestova Draga
- Matić poljana-Begovo Razdolje
- Matić poljana- Bijele samarske stijene.

Postojeće prometnice na ovom području imaju u zimskim razdobljima znatne količine snijega i nedovoljno su održavane što otežava prometnu prohodnost prema Primorju i delničkom koridoru. Upravo iz tog razloga dolazi do tzv. uskog grla u prometu i to na dionici D32 Sopač - Mrkopalj u zimskim mjesecima.

Ipak, na prostoru Općine Mrkopalj, prema dostupnim podacima, postoje dijelovi cesta koji usporavaju promet, tzv. »uska grla« i to:

- Dionica D32 Sopač-Mrkopalj (tijekom zime)

2.5.6. Veze s prostornim planovima širih područja

Prostorni plan Županije Primorsko-goranske je dokument prostornog uređenja prema kojem Općina Mrkopalj spada u mikroregiju Gorski kotar, prostornu cjelinu G1-Delnice.

Županijskim prostornim planom određena je izrada Prostornog plana uređenja Općine Mrkopalj te obveza izrade Urbanističkog plana uređenja površina izvan naselja za izdvojene namjene.

2.5.7. SWOT analiza prostornog planiranja

Snage	Slabosti
<ul style="list-style-type: none"> • Donesen Prostorni plana uređenja Općine Mrkopalj (PPU je nakon javne rasprave i objave u »Novom listu« postao važeći) • Povoljan prometni položaj Općine (obzirom na broj i značaj državnih cesta koje prolaze širim područjem Općine Mrkopalj) • Zadovoljavajuća postojeća elektroopskrba Općine (sukladno zaključcima Polazišta Prostornog plana Općine, obzirom da u promatranom razdoblju nije došlo do promjene, elektroopskrba Općine je gotovo u cijelosti nadzemna i u funkciji) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedovoljno kvalitetna cestovna infrastruktura (veliki broj neasfaltiranih lokalnih cesta čije postojanje otežava realizaciju vezanih projekata kao. npr. GOLF IGRALIŠTA NA SRC »TRI POLJANE«) • Uska grla u cestovnoj infrastrukturi tijekom zime (Dionica D32 Sopač-Mrkopalj). • Vodoopskrba područja Općine Mrkopalj nedovoljno kvalitetna (sukladno zaključcima Polazišta Prostornog plana Općine, obzirom da u promatranom razdoblju nije došlo do promjene, sustav gubi određeni postotak vode u transportu prema potrošačima) • U narednom planskom razdoblju nije planirana izgradnja mreže za opskrbu plinom na području Općine (obzirom na budućnost ovog energenta a i velike troškove naknadnog) • Nepotpuna pokrivenosti kućanstava i gospodarskih objekata mobilnom telefonskom mrežom (15 % područja nije pokriveno signalom) • Ne postoji studija o rješenju plinifikacije
Prilike	Prijetnje
<ul style="list-style-type: none"> • Stvaranje preduvjeta za funkcioniranje postojećih gospodarskih zona (Gosp. uslužne-trgovačke zone Poljica 1 i Poljica 2 predstavljaju komparativnu prednost Općine za ubrzan gospodarski razvoj) • Financiranje izrade lokalnih cesta iz pretpristupnih fondova EU (realizacija postojećih zahtjeva za izradu novih pristupnih putova, asfaltiranje postojećih makadama te proširenje postojećih cesta i to na potezu: Bukovac-Brestova Draga, Matić poljana - Begovo Razdolje, Matić poljana - Bijele samarske stijene) 	

3. STRATEGIJA RAZVOJA OPĆINE MRKOPALJ

Razrađena Strategija razvoja Općine Mrkopalj nalazi se u Prilogu 1 - »Strategija razvoja Općine Mrkopalj, operativni plan i mjere«

4. MJERE RAZVOJA OPĆINE MRKOPALJ

Razrađene Mjere iz Strategije razvoja Općine Mrkopalj nalaze se u Prilogu 2 - Mjere Strategije razvoja Općine Mrkopalj.

5. POSTUPAK PRAĆENJA I AŽURIRANJA PROVEDBE PUR-a

Posljednji korak u izradi Programa ukupnog razvoja je:

- provođenje
- praćenje i
- ažuriranja izrađenog programa.

Test Programa je samo njegovo provođenje.

Postoje 3 razine praćenja Programa ukupnog razvoja:

1. razina praćenja je praćenje provođenja programa (prioritetnih i ostalih mjera tj. projekata iza Akcijskog operativnog plana) i ažuriranje sažetka provođenja aktivnosti

Tim ljudi koji je zadužen za praćenje Programa ukupnog razvoja pomno prati razvoj situacije vezano za provođenje PUR-a. Odnosno prati u kojoj se mjeri podudaraju planovi iz PUR-a sa stvarnom situacijom na terenu. Takvo praćenje podrazumijeva stupanj usklađenosti aktivnosti poduzetih prema Programu ukupnog razvoja, promjene u procjeni troškova ili rasporeda, zatim uključuju razloge tih pro-

mjena te njihov očekivani utjecaj na provođenje programa. Ukoliko dođe do bilo kakve od spomenutih promjena, kao i promjena u raspodjeli odgovornosti za provođenje programa, takve promjene se evidentiraju.

Kada tim zadužen za praćenje uoči značajnije razlike između planiranog i stvarnog provođenja programa, njegov zadatak je pojasniti kako i zašto je došlo do tih razlika. Odgovorni za provođenje određenih projekata također trebaju reći timu zaduženom za praćenje na koji način očekuju da se nastavi s provođenjem programa te opisati sve promjene koje bi mogle poboljšati provođenje programa.

2. razina praćenja se odnosi na praćenje do koje faze je projekt došao, kao i testiranje same logike projekta. Postavlja pitanje - »Dovodi li projekt do očekivanih rezultata tj. ostvarenja svrhe projekta? Praćenjem se ocjenjuje uspjeh očekivanih rezultata jer upravo ti ishodi povezuju projekte sa vizijom programa razvoja.

Praćenje rezultata provedenih mjera/projekata postavlja pitanje - da li je mjera/projekt postigao očekivane rezultate opisane u matrici projekta? Pomažu li ostvareni rezultati, ako su ostvareni, u ostvarivanju svrhe projekta? I konačno, da li svrha projekta pridonosi postizanju cilja projekta?

Ako se pri praćenju rezultata programa utvrdi da ono ne dovodi do očekivanih rezultata, jasno će se pomoću rezultata u matrici moći zaključiti gdje je problem nastao? A zatim se utvrđuje i zbog čega je problem nastao?

Grupa zadužena za praćenje rezultata projekata mora pronaći razloge zbog kojih projekt nije doveo do željenih rezultata kako bi znala na pravi način reagirati. Jedino kada se problem pravilno definira može se pronaći učinko-

vito rješenje. Projekti također mogu imati i nepredviđene negativne rezultate koje je potrebno istražiti.

3. razina praćenja postavlja pitanje - »Da li se okolina promijenila tako da to utječe na izbor kritičnih tijela, projekata i tijela zaduženih za provođenje projekata u Programu ukupnog razvoja?

Dakle iz navedenog je vidljivo da su prva i druga razina praćenja usmjerene na pitanje kako se projekt provodi, dok treća faza praćenja postavlja i razmatra pitanje treba li se uopće nastaviti s primjenom projekta

Ovakvo praćenje nalaže slijedeća pitanja:

- Nastavlja li ta intervencija rješavati kritička pitanja?
- Je li to pitanje još uvijek kritično za ostvarivanje vizije gospodarske budućnosti zajednice?
- Je li korist od programa i dalje opravdava eksploataciju resursa potrebnih za njegovo provođenje?
- Je li zbog provedbe projekta bilo ikakvih nepredviđenih, negativnih posljedica?
- Jesu li relevantne organizacije i subjekti uključeni u provođenje programa?

U slučaju da su se pojavile određene promjene u situaciji na terenu bilo u socijalnom ili ekonomskom pogledu, odnosno bilo koji događaji koji značajnije mijenjaju prethodnu situaciju, vjerojatno će biti potrebne veće promjene. Tim zadužen za praćenje će zatražiti da se PUR odnosno njegovi dijelovi na koje se odnose spomenute promjene osvježe izradom novih preporuka u rješavanju kritičkih pitanja. Ako se međutim okolina tako značajno promijenila da se kritička pitanja moraju redefinirati, možda je vrijeme da se ponovi cjelokupan postupak izrade Programa ukupnog razvoja.

Odgovornost za praćenje i ažuriranje Programa ukupnog razvoja može snositi lokalna samouprava, dio ili čitava radna skupina Programa razvoja ili neko drugo tijelo kao što je Agencija za lokalni gospodarski razvoj. U idealnom slučaju tim zadužen za praćenje uključivati će predstavnike lokalne samouprave, poslovne zajednice, nevladinog sektora, ostale koji su bitni za provođenje PUR-a i naravno čelnike tijela za lokalni gospodarski razvoj.

5.1. Odgovornost za provedbu PUR-a

Opća i viša odgovornost provedbe ovog programa pripada Općini Mrkopalj.

5.1.1. Postupci upravljanja

Institucionalna struktura za upravljanje i provedbu Programa ukupnog razvoja je Općina Mrkopalj, a za upravljanje i provedbu pojedinih projekata tj. mjera unutar pro-

grama je Jedinica za upravljanje projektima i sve ostale institucije koje će imenovati Općina Mrkopalj po pojedinim projektima.

5.1.2. Praćenje i ocjenjivanje

Ovaj program podlozan je praćenju i nadopuni od strane Općinskog vijeća i Radne skupine koja je formirana u procesu stvaranja programa. Popis članova radne skupine nalazi se u prilogu ovog dokumenta i sastoji se od predstavnika lokalnih sudionika. Radna skupina će se sastajati svakih 6 (šest) mjeseci u svrhu evaluacije i monitoringa programa.

Prvi sastanak bit će održan šest mjeseci od dana prihvatanja ovog programa od strane Općinskog vijeća.

Na prvom sastanku Općina Mrkopalj će predložiti radnoj skupini formiranje manjih timova po strukovnoj pripadnosti (zdravstvo, školstvo, gospodarstvo...) koji bi osmišljavali načine unapređenja pojedinih projekata i tako pridonijeli svojom stručnošću razvoju općine.

Općina Mrkopalj će dinamikom ovdje predviđenom osigurati prostor i obavijestiti članove Radne skupine najmanje 15 dana unaprijed o održavanju sastanka. Predstavnici općine će prezentirati radnoj skupini rezultate postignute u proteklom periodu, a timovi radne skupine iznijeti svoje prijedloge unapređenja strategije. Radna skupina će ocijeniti provedbu programa te uz nadzor stručne osobe sastaviti zapisnik. Zapisnici su javni dokument jednako kao i sam Program.

Zaključci, primjedbe i ocjene Radne skupine služit će za nadopunu i prilagodbu ovog programa, kao i za nadzor provođenja programa.

5.1.3. Organizacija i jamčenje tijeka informacija i razmjenjene informacija

Općina Mrkopalj jamči razmjenu informacija o provedbi ovog plana i to prema Radnoj skupini putem dogovorenih sastanaka, a prema javnosti putem medija, web stranica i pojedinačnih sastanaka.

Općina Mrkopalj će putem web stranice objaviti cjeloviti dokument Plana ukupnog razvoja, te će objavljivati zapisnike sa sastanaka radne skupine periodično po nastajanju. Također će zbog veće transparentnosti odlučivanja izvještaje sa sjednica Općinskog vijeća ažurno objavljivati na web stranicama. Općina će nastaviti s praksom otvorenih vrata za građane kad će se oni moći najaviti i direktno gradonačelniku uputiti pitanja i primjedbe. Općina Mrkopalj će kreirati i nove prikladne kanale komunikacije sa svojim građanima i poduzetnicima.